

**A Tehetség Alapfokú
Művészeti Iskola
Pedagógiai
Programja
OM:203357**

Összeállította: Iker Józsefné Igazgató

**„Nemcsak mindennapos
testnevelésre van az embernek
szüksége, hanem mindennapos
katarzisa is. Ezt a művészeti
nevelés adja meg, ami akkor a
leghatékonyabb, ha az ember
aktívan részese az érték-
teremtésnek.”**

Freund Tamás

Tartalomjegyzék

Intézmény adatai.....	6
JOGSZABÁLYI HÁTTÉR - PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE.....	8
1. Kinek ajánljuk iskolánkat?.....	8
2. Általános rendelkezések.....	8
3. A Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola jövőképe.....	9
NEVELÉSI PROGRAM.....	10
1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei.....	11
2. A befogadást elősegítő kultúránk-szemléletünk.....	13

3.	Autonómiánk.....	13
4.	Differenciálás eszközei.....	13
6.	A Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola kapcsolatrendszere.....	14
6.1.	Továbbtanulást segítő kapcsolatok.....	14
6.2.	Tehetséggondozást segítő kapcsolatok.....	15
6.3.	Kapcsolataink civil szervezetekkel.....	15
7.	Horizontális tanulás.....	15
8.	Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	16
9.	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	17
10.	Az intézményben folyó oktató-nevelő munka általános céljai.....	17
11.	A pedagógiai nevelő-oktató munka feladatai.....	22
I.	INTÉZMÉNY NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁNAK KERETEI.....	23
II.	MŰVÉSZETI ÁGAK - TANSZAKOK.....	29
1.	Néptánc tanszak.....	29
1.1.	Az alapfokú néptáncoktatás célrendszere és funkciói.....	29
1.2.	A képzés struktúrája.....	31
1.3.	A néptáncoktatás általános fejlesztési követelményei.....	33
1.4.	A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	34
1.5.	Fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények.....	36
2.	Balet tanszak.....	52
2.1.	Az alapfokú balettktatás célrendszere és funkciói.....	52
2.2.	A képzés struktúrája.....	53
2.3.	A balettktatás általános fejlesztési követelményei.....	54
2.4.	A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	55
2.5.	Fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények.....	56
3.	Társastánc tanszak.....	109
3.1.	Az alapfokú társastáncoktatás célrendszere és funkciói.....	109
3.2.	A képzés struktúrája.....	110
3.3.	A társastáncoktatás általános fejlesztési követelményei.....	111
3.4.	A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	112
3.5.	Fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények.....	113
4.	Moderntánc tanszak.....	124
4.1.	Az alapfokú moderntáncoktatás célrendszere és funkciói.....	124
4.3.	A moderntáncoktatás általános fejlesztési követelményei.....	126
4.4.	A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	128
4.5.	Fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények.....	130
5.	Színjáték tanszak.....	150

5.1. Az alapfokú színjáték oktatás célrendszere és funkciói.....	150
5.2. A képzés struktúrája.....	151
5.3. A színjáték oktatás általános fejlesztési követelményei.....	152
5.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	153
5.5. Színjáték tanszak fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények.....	155
III. A FELADATOK MEGOLDÁSA ÉRDEKÉBEN ALKALMAZOTT TEVÉKENYSÉGFORMÁK, MÓDSZEREK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK.....	259
1. Az oktató nevelő, munka pedagógiai eljárásai.....	259
2. Nevelési eszközök.....	263
IV. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	264
1. Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében	264
2. A pedagógus személyisége.....	265
3. A tanuló megismerésének módjai.....	268
4. Tanár-diák együttműködés.....	269
5. A személyiségfejlesztés.....	269
6. Felkészülés az egész életen át tartó tanulásra.....	271
7. Komplex tehetséggondozó programok kidolgozása-személyiségek integrálása.....	272
8. A közösségfejlesztés iskolánkban.....	273
9. Az iskola szereplőinek együttműködése.....	274
V. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	276
1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	276
1.1. Nevelő –oktató munka a pedagógusra, nevelőre vonatkozóan.....	276
1.2. A pedagógus kiemelt feladata az intézményi tehetséggondozás megvalósítása.....	276
1.3. A pedagógus kötelezettségei.....	277
1.4. A pedagógus jogai.....	278
1.5. Az osztályfőnöki munka.....	278
VI. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE.....	282
1. A sajátos nevelési igényű gyerekekkel/tanulókkal való foglalkozás helyi rendje...282	
1.1. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	282
1.2. Kiemelten tehetséges tanuló.....	283
2. A tehetség és a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	
3. Tehetséggondozó programok megvalósítása. A tehetséggondozás célja intézményünkben	
VII.KUTATÁSI PROGRAMUNK.....	288
VIIIA TANULÓK ISKOLAI DÖNTÉSHOZATALBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGÁNAK GYAKORLÁSA.....	288

IX. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREK KAPCSOLATTARTÁS.....	289
1. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái.....	289
2. A szülő, a tanuló a pedagógus és az intézmény kapcsolattartása.....	290
X. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	291
1. Különbözeti vizsga.....	291
2. Osztályozó vizsga.....	291
3. Felsőbb osztályba lépés.....	291
4. Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban.....	291
5. Félévi, év végi vizsga.....	292
6. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítése.....	292
7. Felvétel és átjárás helyi szabályai.....	293
8. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	293
9. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak meghatározása.....	294
10. Tanulói jogviszony.....	295
11. Az ismeretek számonkérésének formái, követelményei.....	297
XI. ARCULATI TERVEZÉS.....	299
1. Belső PR.....	300
2. Rendezvényszervezés.....	300
XII.ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	300
1. Érvényességi rendelkezések.....	300
XIII. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK, FEJLESZTÉSEK.....	301
1. Pedagógus továbbképzés.....	302
2. Ellenőrzés.....	302
XIV.LEGITIMÁCIÓS, ZÁRADÉK.....	304

Intézményi adatok:

A Művészeti Iskola hivatalos elnevezése: Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola

OM:203357

A Művészeti Iskola székhelye és címe: 7013 Cece Szabadság tér 18

Telefon:0036-30-163-3707,00-36-30-293-2297

Az intézményben működő évfolyamainak a száma:

Előképző: 1,2

Alapfok 1,2,3,4,5,6

Továbbképző 9,10,11,12, évfolyamok

Művészeti ágak, azon belül tanszakok megnevezése: Kimenő rendszerben 2026-2027

Táncművészet: balett, néptánc, társastánc, modern kortárs tánc

Felmenő rendszerben: 2018.Szeptember.1-től

E-mail: tehetsegitkarsag@gmail.com

E-mail: tehetsegami@gmail.com

A Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola fenntartója:

Tehetség Művészeti Alapítvány /7030 Paks Ezredvég u.6/

A Művészeti Iskolát Alapító Okiratának száma: 165, 2016.09.14.

Iktatószám: 2020/68

Jóváhagyta 2020.05.28.-án Iker Józsefné igazgató

A pedagógiai program hatálybalépésének időpontja: 2021.09.01 -én, a tantervi program változatlanul tovább él.

Érvényes: 2021.09.1-től

Felülvizsgálat (ha jogszabály másképp nem rendel):

2021.12.31.

Verziószám:4

Nyilvánosságra hozatal módja: Az intézmény honlapján és székhelyén

A dokumentum aláírójának neve, beosztása:

- A diákok képviselőjében: Huszti Andrea,
- A szülők képviselőjében: Nagy Hajnalka,
- Iker Józsefné igazgató
- Radnai Zoltán hitelesítő pedagógus
- Iker József fenntartó

Jelen pedagógiai programot a nevelőtestület készítette, figyelembe véve a jogszabályi előírásokat. A véleményezési és elfogadási eljárásokat a dokumentum záradéka tartalmazza.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR - PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

A közneveléssel kapcsolatos általános jogszabályok:

- 2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény,
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 326/2013. (VIII.30) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról Az alapfokú művészetoktatási intézmények struktúrájával, cél-és feladatrendszerével, tartalmi szabályozásával kapcsolatos jogszabály:
- 3/2011.(I.26) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998.

1. Kinek ajánljuk iskolánkat?

Olyan gyermekeknek, fiataloknak

- akik fogékonyak és érzékenyek a művészetekre, akik szívesen táncolnak, mozognak
- akár csendesek és visszahúzódóak, akár lételemük egy művészeti közösség

Olyan szülőknek:

- akiknek kreatív, érzékeny, tehetséges, a művészetek iránt fogékony gyermekük van,
- és olyanoknak, akik gyermeke szorongó, gátlásos és ezért a művészet közösségformáló és feloldó erejére szüksége van

Olyan pedagógusoknak:

- akik az emberi értékek iránt elkötelezettek,
- akik fontosnak tartják a polgári értékek, a paraszti kultúra megőrzését és továbbadását,
- akiknek fontos a hitelesség, a tiszta forrás,
- az érték teremtés folyamatában mindez nagyon fontos eszköz az emberré

2. Általános rendelkezések

A követelmény és tantervi program szerepe a művészetoktatás tartalmiszabályozásában. A közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény (atövébbit):

Közoktatásról szóló törvény) 10. § (3) bekezdése kimondja, hogy a gyermeknek,

tanulónakjoga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra történő felkészülést.

A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja a művészeti- kulturális műveltség azon elemeit, továbbbepíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. A követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelmény szinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészetoktatási intézménynek teljesítenie, biztosítani kell. A követelmény és tantervi program a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységes alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.

Lehetőséget ad az iskola fenntartó, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez - átlagos feltételek mellett - a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására.

A követelmény és tantervi program lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok, ezen belül a helyi tantervek kidolgozását, melyeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeiként kezel.

3. A Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola jövőképe

Amelyik intézményben van valódi jövőkép, ahol a jól kiválasztott programot a szervezet minden tagja megértette és magáévá tette, ott az emberek általában kitűnően dolgoznak, tanulnak, és nem azért, mert erre utasítják őket, hanem azért, mert ők is ezt akarják. A művészeti nevelés eredményeként a jövőképünkben egy olyan felnövő generáció jelenik meg, amely nyitott, toleráns, kreatív, érzékeny a szép iránt, emberi és örömteli teljes életet él, a művészetek iránt fogékony. Bízunk abban, hogy tanítványaink közül egyre többen választják élethivatásuknak a művészeti pedagógiai-előadói tevékenységet, szereznek középfokú végzettséget, vagy felsőfokú szakirányú diplomát. Jövőképünkben hivatásos és amatőr együttesek műsorai, színházi előadások és kiállítások is szerepelnek, amelyre volt diákjainktól kapunk meghívást. Törekszünk arra, hogy pedagógusaink, művészeink hosszú távon megtalálják számításaikat, és érzelmileg is kötődjenek iskolánkhoz. Szakmai pályájuk, karrierjük építésben az iskolavezetés érdekelt, a személyes sikerek elérésének támogatása mellett elkötelezett. Jövőképünkben szerepel egy dinamikusan fejlődő intézmény, amely

minőségi munkájával jelentős szerepet tölt be a régióban mind a nevelő-oktató munka, mind pedig a kultúráközvetítő szerepe által. Az alapfokú művészetoktatási intézmények minősítési eljárása során törekszünk arra, hogy a kiváló minősítést érjünk el, minden pedagógus sikeresen teljesítse a megfelelő pedagógus II fokozat követelményeit és minél több pedagógus érje el a mesterfokozatot. Nyitott és befogadó, a változásokra reagálni tudó, megújulni képes, lendületes iskolát szeretnénk a jövőben is biztosítani minden érdekelt fél számára. Pedagógiai Programunk tartalmi szabályozása a jövőképunk megvalósulását szolgálja.

NEVELÉSI PROGRAM

Készült a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktató intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 7-9. § alapján.

A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárása

- Az alapfokú művészeti iskola feladata, hogy kibontakoztassa a művészi képességeket, fejlessze a művészi tehetségeket, igény esetén felkészítsen szakirányú továbbtanulásra. Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő. A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.
- A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint szín- és bábművészetben ötvöződnék. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményességösszetevői.
- A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei

1.1. Gyermekközpontúság

Az iskolában folyó szerteágazó tevékenységrendszer, valamint a pedagógiai munka középpontjában a gyermek személyiségének alakítása, fejlesztése áll. A művészeti nevelés a lelki egészség, a lelki életminőség megőrzésének és fejlesztésének az eszköze. (Mint ahogy a kognitív nevelés nem lehet cél, csak eszköz a személyiségfejlesztésben)

Valljuk, hogy: A gyermek ember. Ember az indulás lendületével. A kezdet ösfrissességében. Szellemük nyitott. Lényük csodálkozás és öröm. Létük szíromtörékeny. Ösbizalommal néznek embert és világot. Mind kereső és ajándékozó szeretet”/Mácz István/

1.2. Esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód

Minden gyermeknek egyaránt joga van tanuláshoz, a megkülönböztetés nélküli bánásmódhoz.

Az esélyegyenlőség egyenlő bánásmód megvalósításának kiemelt feladatai:

- sajátos, a partnerek igényeit figyelembe vevő tanterv szerint folyó a képzés
- integrált oktatás
- a hátrányos helyzetű, valamint a nehezebben haladó tanulók felzárkóztatása, differenciált oktatás
- speciális felkészültségű, a hátrányos helyzetből adódó problémákat ismerő és kezelni tudó, több éves tapasztalattal rendelkező pedagógusok alkalmazása.

1.3. Demokratikus elveink

Az iskolánkban folyó oktatási folyamatok demokratizmusa abban áll, hogy:

- mindenki számára közös szakirányú műveltséget, közös kommunikációs alapot nyújtunk
- tekintetbe veszi az egyéni igényeket, fejlettséget és fejlődési sajátosságokat, az érdeklődést és a pályairányultságot
- szavatolja az átjárhatóságot
- csökkenti az indulási hátrányokat, lehetővé teszi a tanulók képességeinek kibontakoztatását

Az eredményes munkavégzés feltétele a demokratikus munkakapcsolat, amely a pedagógusok, és iskolavezetés, a szülők, és a gyermekek együttműködésével valósul meg. A demokratikus munkavégzés, a szabad vélemény nyilvánításon, az építő jellegű viták, a kreatív gondolkodást, egyéni ötleteket támogató szemléleten, egymás kölcsönös tiszteletén, a rendszeresen egyeztetésen és információáramláson, a közös döntéshozatalon alapul.

1.4. A tanár személyes hatékonysága, az élményt nyújtó oktatás

Feltételei:

- a gyermekek tisztelete, szeretete,
- a nyugodt következetes, kiszámítható nevelői magatartás,
- a magas szakmai felkészültség és kreativitás, a folyamatos önképzés, a sikerorientáltság - a pedagógus személyes példa legyen az általános erkölcsi és művészeti értékek közvetítésében. Magas szintű empátiás és kommunikációs képességekkel, jó önismerettel rendelkezzen.

1.5. Befogadó, egyéni fejlődést támogató attitűd

A befogadó nevelésnek az a célja, hogy szélesítse az oktatáshoz való hozzáférés lehetőségét, és hozzásegítse valamennyi tanulót a tanulásban való teljes részvétel lehetőségéhez, különösen azokat, akik esetében fennáll a kirekesztés veszélyes saját képességeik kiteljesítésekor. A befogadás a tanulóknak sokkal szélesebb körét érinti, mint csupán azokat, akiknek sajátos nevelési igényeik és szükségleteik vannak. Bármely olyan tanulóra is vonatkozik, akiknél fennáll a veszélye az oktatási-nevelési lehetőségekből való kirekesztésnek, s akik így esetleg kudarcot vallanak az iskolában. Támogatjuk valamennyi tanuló és szülei részvételét az oktatási-nevelési döntéshozatal folyamatában. Ez magába foglalja azt is, hogy bevonjuk a tanulókat a saját tanulásukkal kapcsolatos döntésekbe, és hogy támogatjuk a szülőket abban, hogy megfelelő információ birtokában tudjanak (fiatalabb) gyermekeik javára döntést hozni. Egyes tanulók esetében (például azoknál, akiknek esetleg az átlagosnál összetettebb tanulási igényeik és szükségleteik vannak), akik saját tanulási folyamatukhoz koncentráltabb megközelítést igényelnek. Ehhez egyéni Fejlesztési Tervet vagy hasonló egyénre szabott tanítási programot kell kidolgozni.

Az iskola feladatrendszerében, és értékelési eljárásaiban felkészült a befogadó intézményi gyakorlatra az alábbiak szerint:

- a tanulást segítő tanári értékelést alkalmazunk, amely nem bélyegzi meg a tanulót
- holisztikus értékelési szemléletet alkalmazunk, amely figyelembe veszi a tanulás elméleti, viselkedési, szociális és érzelmi vonatkozásait is és kijelöli a tanulási folyamat következőlépéseit.

2. A befogadást elősegítő kultúránk-szemléletünk

Mind az iskola, mind az egyéb oktatási szervezetek szintjén elengedhetetlen egy mindenki által elfogadott kulturális szemlélet megléte, amely pozitívan fogadja a legkülönbözőbb típusú tanulókat az osztályban, és amely kedvező hozzáállással képes és hajlandó megfelelni a legkülönbözőbb igényeknek és szükségleteknek is az oktatásban és nevelésben.

2.1. Egyéni fejlődést támogató módszereink-tapasztalatainkra, hatásvizsgálatokra építve

- differenciálás

- egyéni fejlesztés (felzárkóztatás, hátránykompenzáció, tehetséggondozás)
- versenyre felkészítő program
- műhelymunka

A szervezeti kultúra tényezői: a tudásmegosztás, változáskezelés, teljesítmény menedzsment, innováció és minőségbiztosítás, partneri együttműködés, a köznevelési rendszer megújításában való aktív közreműködés, módszertani megújítás, referenciaintézményi működés, tehetségpont működés, hálózati együttműködések, szervezeti klíma, eredmények elismerése, személyes és az intézményi érdekek összehangolás, sajátos intézményi arculat kialakítása.

3. Autonómiánk

A demokratikus szemléletű iskolavezetés szakmai önállóságot, módszertani szabadságot biztosít a pedagógusok számára. Iskolánk életében egyik legfontosabb követelmény, hogy a pedagógusok alkotói kedvüket szabadon kibontakoztathassák, és nevelő egyéniségükkel, alkotótevékenységükkel, kezdeményező készségükkel tegyék hatékonyabbá, színesebbé az oktató-nevelő munkát.

4. Differenciálás eszközei

Olyan pedagógiai fejlesztő tevékenység, amely a tanulók adottságaiban, környezeti tényezőikben, képességeikben gyökerezik, és összhangban áll a tanulók szorgalmának, tanulásának, eredményeinek, teljesítményeinek különbözőségeivel. A differenciálásnak érvényesülni kell a különböző családi, szociális és motivációs háttérrel, különböző képességekkel érkező tanulók esetében. A differenciálás megvalósulhat olyan pedagógiai tevékenységek megtervezésével, amelyek folyamatosan lehetővé teszik

- a kiemelt teljesítményt nyújtók fejlődésének figyelemmel kísérését
- az esetlegesen lemaradók, kevésbé motiváltak felzárkóztatását. A differenciált fejlesztést szolgáló, sikerélményt nyújtó tevékenységi formák kialakítása (kamaraegyüttes, szólótáncos felkészítés versenyeztetés), elágazások beépítése a tantervi rendszerbe, a különböző szintű tartalmak, kiscsoportos feldolgozása és az egyéni feladatok programok tervezése, osztályozó vizsga révén egyéni továbbhaladás biztosítása szerves része képzési rendszerünknek.

5. Az iskola nyitottsága

Intézményünk nyitottsága elsősorban a különböző szintű készségekkel rendelkező növendékek sokféleségének nyitottságára fókuszál, mi közben a település, a média, más iskolák, civil szervezetek felé történő kapcsolatok felvételének lehetőségét teremti meg. Másrészt jelenti az iskolánk iránt érdeklődők számára betekintési lehetőségének biztosítását. (nyílt nap, fogadó óra, városi szintű rendezvények, versenyek, szülői értekezlet, szórólapok, közlemények)

6. A Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola kapcsolatrendszere

Intézményünk a szakma minden szereplője felé nyitott.

Intézményünk a Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola gyakorlóhelyet biztosít a művészet iránt érdeklődő, pedagógus hallgatók számára.

A néptánc-társas és modern tánc szakos pedagógus hallgatók intézményünkben végezhetik a hospitálási és tanítási gyakorlataikat, iskolánk pedagógusai mentortanárként irányítják a hallgatók munkáját. Az iskola szoros kapcsolatot épített és épít ki a társintézmények vezetőivel, pedagógusaival. Részt vesznek táborainkban, a tanítási órákon, rendezvényeinken nyerhetnek későbbi szakmai munkájukhoz megtapasztalást. Az intézményvezetőkkel a kapcsolattartás folyamatos, rendezvényeinket egymással egyeztetve, egymást segítve szervezzük. Hatékonyá teszi a munkánkat a civilszervezetekkel való együttműködés is, amely a kölcsönösségen az együttműködésen alapszik.

6.1. Továbbtanulást segítő kapcsolatok

- Fóti Népművészeti Szakgimnázium
- Magyar Táncművészeti Főiskola
- Színművészeti Egyetem

6.2. Tehetséggondozást segítő kapcsolatok

- Magyar Génius Programiroda
- Magyar Tehetséggondozó Társaság
- Nemzeti Tehetségsegítő Tanács
- Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
- Nemzeti Tehetség Program
- Tolna, -Bács-Kiskun, Fejér Megyei Tehetségsegítő Tanács
- Roma Tehetségsegítő Tanács
- Országos Művészeti Tehetségsegítő Tanács

6.3. Kapcsolataink civil szervezetekkel

- Táncegyüttesek
  - Hagyományőrző Együttesek
  - Szakmai továbbképzést, önképzést segítő kapcsolatok
-
- Tolna, Bács-kiskun, Fejér Megyei POK
  - Tolna, Bács-kiskun, Fejér Megyei Művelődési Központok és Közösségi házak
  - Martin György Néptánc Szövetség
  - Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület
  - A Magyar Művészetoktatásért Országos Szakmai Szervezet

- Országos Diákszínjátszó Egyesület
- Magyar Színjátékos Szövetség
- Magyar Drámapedagógiai Társaság

6.4. Roma származású hátrányos helyzetű tanulók nevelésében együttműködő szervezetek

- Cigány Kisebbségi Önkormányzat Bogyiszló
- Volt Állami Gondozottak Országos Egyesülete

7. Horizontális tanulás

Egyre nagyobb szerepet játszik a tanulás során az elektronikus eszközökkel támogatott információ szerzés, ezzel összefüggésben megnőtt a jelentősége az önálló ismeretszerzés és az információ feldolgozási képességek fejlesztésének, az információk közötti összefüggések felismerésének. A művészetoktatás terén az asszociáció, a felfedezés a reflexió módszereit alkalmazzuk

8. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

- A kiskorú tanuló szülője kíséretében személyesen jelenik meg intézményünkben és jelzi iskolaváltási szándékát, valamint annak indokait.
- Kérvényt nyújt be az iskola igazgatójához az intézményváltás tényének és okainak rögzítése érdekében.
- A kérvényt a benyújtástól számított 15 napon belül az igazgató elbírálja, és a sikeres átvételről, illetve az elutasításról határozatot hoz, amit a szülő, tanuló postán keresztül kap meg.

8.1. Iskolák közötti átjárhatóság

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készítettük el programunkat, ezért iskolánk tanulói más művészeti iskolában folytathatják tanulmányaikat, illetve intézményünk átvétellel fogadhat más művészeti iskolából érkezett tanulókat.

8.2. Telephelyek közötti átjárhatóság

Az évfolyamok és a mindenkori létszám alakulásának függvényében biztosított. Az átjárhatóságot azzal is biztosítottuk, hogy minden telephelyen a működési engedélyünkben szerepeltetjük a régi és az új tanterv szerinti képzést.

8.3. Az elutasítás okai lehetnek:

- helyhiány, a lehetséges maximális osztálylétszám túllépése esetén
- tanköteles tanuló esetében nem a beiskolázási körzetben való lakcím

- a beiskolázási körzeten kívüli tanulónál az igazolatlan hiányzások magas száma

8.4. Amennyiben az átvétel iránti kérelem sikeres elbírálást nyert, a tanuló köteles:

- az értesítés kézhez vételétől számított 1 napon belül köteles felvenni a kapcsolatot osztályfőnökével, főtárgytanárával
- beiratkozni, beszerezni a tanuláshoz szükséges eszközöket (pl. tankönyv)

Az iskolaváltás elutasításának nem lehet oka semmi féle diszkrimináció, amely etnikai, vallási, nemi alapon történő megkülönböztetésre épül.

Amennyiben a tanuló olyan intézményből érkezik, amelyben a nálunk oktatott tantárgyak közül nem szerzett mindenből érdemjegyet, a következő módon köteles ezt pótolni:

-A nem tanult tárgyak esetében a kijelölt időpontban osztályozó vizsgát tesz.

Iskolánk iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő a különbözeti vizsga letételét.

Ugyan csak különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból is. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg hoz az iskola igazgatója határozatot a jelentkező felvételéről.

9. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tanulók maguk választhatják:

- meg tanszakukat az iskola keretein belül,
- a tanulmányaik folytatására a feladat ellátási helyet (amennyiben több feladat ellátási helyen is folyik a választott tanszakon oktatás)
- tanáraikat-amennyiben több szaktanár is tanít a választott tanszakon,
- az iskola helyi tanterve alapján a választható tantárgyak közül a számukra legvonzóbb tárgyat
- Továbbá a több művészetiiskolában létesített tanulói jogviszonnal rendelkező tanulók szabadon választhatják meg, hogy melyik iskolában kívánják igénybe venni a tandíjmentességet.

10. Az intézményben folyó oktató-nevelő munka általános céljai

Az alapfokú művészeti iskola feladata, hogy kibontakoztassa a művészi képességeket, fejlessze a művészi tehetségeket, igényesétén felkészítsen szakirányú továbbtanulásra. Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő. A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az

észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a szín- és bábművészetben ötvöződnek. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetésé által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

10.1. Nevelési értékeink közvetítése

- a művészetpedagógiai eszközeivel a hagyományörzés, nemzeti identitástudat erősítése,
- a „tisztá forrásból merítés” elve szerint évszázados értékek közvetítése, átörökítése,
- gyermeket tanítunk és nem tantárgyat, a hasznosítható tudás megszerzésének előtérbe állítása személyiség sokoldalú fejlesztése
- önállóság, öntevékenység, motiváció, alkotó részvétel a tanulásban,
- a műveltség megszerzésének kívánalma, továbbtanulási aspirációk, folyamatos önművelés,
- nyitottság az újra, rugalmasság, kreativitás, leleményesség, a másság elfogadása, tolerancia,
- autonómia, önefogadás, önértékelés,
- fegyelmezett kitartó tanulás,
- a gondolkodás, a problémamegoldás, a tanulói tevékenység előtérbe állítása,
- kooperáció másokkal, együttműködési készség,
- a befogadó attitűd kialakítása és átadása,
- a hálózati tanulás és együttműködés kialakítása és támogatása.

10.2. Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka célmeghatározása

A választott szakon belül nyújtson speciális művészeti ismereteket és az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével,

- Járuljon hozzá a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.
- Alakítsa ki a kultúra iránti nyitott magatartást, az esztétikai érzékenységet, neveljen a művészetek befogadására, értésére és művelésére.

- Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi érintkezésben és kommunikációban a toleráns magatartásra.
- Ismertesse meg a regionális területek művészetének alapvető ismeretanyagát és technikáit.
- Alapozza meg a művészi kifejezőkészségek kialakítását, bontakoztassa ki a tanulók alkotó fantáziáját, és fejlessze improvizációs készségüket.
- Készítse fel képességeik alapján, érdeklődésük és a társadalmi igények figyelembevételével a növendékeket a szakirányú továbbtanulásra, illetve művészeti önképzőkörök, együttesek munkájába való bekapcsolódásra.
- Irányítsa a tehetséges növendékeket hivatásos pályára, a továbbképző osztályainak folytatására, illetve művészeti alkotó csoportok életbe való bekapcsolódásra.
- Működjen együtt más intézményekkel a kulturális és művelődési feladatok ellátásában.
- Lehetőség szerint létesítsen cserekapcsolatot más (esetleg külföldi) művészetoktatási intézményekkel, amatőr együttesekkel, képzőművészeti csoportokkal
- Törekedjen a társművészetekkel való együttműködésre, kapcsolattartásra.
- Járuljon hozzá ahhoz, hogy a gyermekek személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és általában a művészetek iránt.
- **Adjon teret a gyermeki fantázia kibontakozásának, a tanulók kreatív megnyilatkozásainak, fejlessze improvizációs készségüket. Időtálló értékek közvetítése révén járuljon hozzá a gyermekek ízlésének, kritikai érzékének fejlesztéséhez.**
- Alakuljon ki a tanulóknak a világ megismerésének az igénye, igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
- Nevelési céljaink fontos eleme a szülőföld megismertetése, a hazaszeretet érzésének kialakítása, megerősítése, emlékeink, hagyományaink tisztelete, ápolása, megbecsülése, egészséges nemzeti önbecsülés.
- Jellemezze tanulóinkat nyitottság és tolerancia más népek, fajok, kultúrák, szokások iránt.
- Legyen tanulóink sajátja az alkotmányosság, a törvényesség tisztelete, az emberek egyenlőségének elismerése, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása.
- Legyenek érdeklődők a társadalmi jelenségek és problémák iránt, legyen igényük a közéletiségre, a közösségi tevékenységre, a demokrácia érvényesítésére.
- Alakuljon ki a tanulóknak a befogadó attitűd, ismerjék meg a másféle szociális és kulturális háttérrel rendelkező társaik problémáit, legyenek nyitottak, megértők és segítők a lemaradókkal szemben.
- Alakítsa ki az égető vágyat a tudás megszerzésére, alakuljon ki a belső motiváció a feladatok megvalósítása során.
- Alakuljon ki a folyamatos reflexió és önreflexió igénye a tanulóknak.
- Érdeklődésüknek megfelelően vegyenek részt új kezdeményezésekben, projekteknél, használják az ismeretszerzés modern eszközeit.
- Alakuljon ki az igényük arra is, hogy tudásukat, megszerzett ismereteiket másokkal

is megosszák

Céljaink: Az alapelvekben megfogalmazott pedagógiai hitvallást, nevelési eszményt, vállalt értékrendet nevelő-oktató munkánk stratégiai és operatív céljai támasztják alá, melyek az iskolában folyó művészetoktatás egészére, teljes tevékenység rendszerére vonatkoznak.

A nagyobb esélyegyenlőség biztosítása érdekében célunk:

- az integráció támogatása
- sajátos módszerek kidolgozása
- speciális tanmenetek készítése
- a szociális hátrányok kompenzálása
- az integráció támogatása
- sajátos módszerek kidolgozása
- speciális tanmenetek készítése
- kreatívfejlesztés,
- továbbtanulási esélyek növelése

10.3. Oktató-nevelő munkánk kiemelt stratégiai céljai

- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemléletelérése,
- egyénre szabott motiválással a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése,
- az iskolahasználók, illetve a pedagógusok igényeinek megfelelően az intézmény szolgálta-tó jellegének továbbbővítése,
- nagyobb esélyegyenlőségbiztosítása.

10.3.1. Operatív céljaink

- Az iskola egészét átfogó minőségközpontú szemlélet kialakítása érdekében:
- az önfejlesztés, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása,
- tudásszerzésre való igény kialakítása a tanulóknak és pedagógusban egyaránt.
- A tehetséggondozás hatékonysága, megőrzése érdekében:
- a probléma felismerő, problémamegoldó képesség igényének fenntartása,
- a tanulás és munkafegyelmegőrzése,
- a folyamatos, személyre szabott fejlesztésmegvalósítása,
- komplex személyiségfejlesztő programalkalmazása.
- Az iskolahasználók igényeihez alkalmazkodó szolgáltató jelleg erősítése érdekében:
- a tanulók, szülők igényeinek (pl. felelősségtudat, értékmegőrzés, a szép és a kulturált környezet iránti igény...) figyelembevétele.
- A nagyobb esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- a szociális hátrányokkompenzálása,
- kreatívfejlésfejlesztés,
- továbbtanulási esélyeknövelése.

10.3.2. A pedagógiai alapelvek

Elérését meghatározó célrendszer konkrét feladatok elvégzésével valósulhatnak meg. A feladatok a cél elérését teszik lehetővé.

Feladataink:

- rendszeres értékelés, önértékelés (gyakorisága az értékelésnél meghatározott),
- rendszeres igényfelmérés (évente),
- feladatmegoldást segítő eszközpark kialakítása,
- érdekes, motiváló, probléma megoldó feladatok meghatározása,
- személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás,
- többirányú művészeti alapkészségekkialakítása.

A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységformák, módszerek, eljárások, eszközök:

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer,
- egy-egy feladat megoldására projekt módszer alkalmazása, - tehetség gondozó eljárások,
- kreatív fejlesztő tevékenységrendszer,
- egyénre szabott személyiség fejlesztő módszer,
- közösség fejlesztő módszer,
- játékos, élményre épülő oktatás, alkotómunka, - kiscsoportos oktatás.

A tanár szerepe

- a curriculum vitae (önéletrajz) felvázolása
- kreatív környezet biztosítása
- tudásközvetítés tudásösszegzés
- a tanulók által létrehozott tartalmak összerendezése
- mentorálás

Nevelési eszközök

- minta,
- példa,
- példakövetés,
- egyéni utak lehetővé tétele

Ösztönző eszközök

- megerősítés, kiemelés

- biztatás,
- dicséret,
- munkák kiállítása,
- jutalmazás, díjazás,

További célkitűzéseink - terveink, törekvéseink:

- iskolánk tanulói létszáma minden tanévben elérje legalább a 800 főt.
- iskolánkban dolgozzanak a környéken élő kiváló szakemberek.
- minél több pedagógus érje el a ped.II fokozatot, és a mesterfokozatot
- a szakmai versenyeken, regionális, területi és országos tanulmányi versenyeken minden tanszak tanulói vegyenek részt.
- évről-évre növekedjen a szakirányú tovább tanulóknak száma.
- tanulóink orientálása a művészeti előadói pályára
- pedagógusaink közül legalább 2 fő rendelkezzen pedagógus szakvizsgával
- minél több pedagógus vegyen részt az iskolai szintű művészeti projektek megvalósításában
- minél több tanuló vegyen részt művészeti, összművészeti projekteken

A befogadó attitűd

- az egyéni fejlesztés és differenciálás eredményeként a hátránnyal induló gyerekek fejlesztése kimutatható eredménnyel járjon
- iskolánk művészeti szakmai és pedagógiai központként működjön, szakmai továbbképzésekkel segítse a környékbeli művészeti iskolák munkáját,
- munkánk elismertetése az oktatásirányítással, a szülőkkel, szűkebb és tágabb környezetünkkel
- sajátos arculat kiépítése, folyamatos fejlesztése, gazdagítása
- folyamatos innováció, szakmai és intézményi szinten
- pedagógus, vezetői és intézményi önértékelési rendszer kidolgozása, kialakítása és működtetése
- kutatások támogatása
- mesterprogramok megvalósításának támogatása

11. A pedagógiai nevelő-oktató munka feladatai

Az intézményvezetés tudatos pedagógiai folyamattervezést vár el a pedagógusoktól a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek megvalósítása során. A pedagógusok a tervezés dokumentumainak elkészítésekor figyelembe veszik a NAT, az alapfokú művészeti iskola tanterve, az iskola Pedagógiai Programja, Helyi Tanterve előírásait, pedagógiai tevékenységét az adott tanulói csoportra alakítva tervezi meg tanmenet, vagy a tematikusterv dokumentumaiban.

A NAT előírásai alapvetően nem vonatkoznak az alapfokú művészeti iskolára, de a köznevelési intézményekre általában vonatkozó nevelési célok megvalósítása ebben az intézménytípusban is elvárható követelmény.

A NAT nevelési céljai a következők: erkölcsi nevelés, nemzeti öntudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, a családi életre nevelés, a testi és lelki egészségre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, pályaorientáció, gazdagsági pénzügyi nevelés, médiatudatosságra nevelés, a tanulás tanítása. A tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolódó dokumentumokban is tudatos tervezést valósítunk meg a tanulóknak személyiségének kompetenciáinak és kulcskompetenciáinak fejlesztése érdekében. A célok meghatározását követően határozzuk meg a feladatainkat, és választjuk ki a feladatok megvalósítását szolgáló módszereket és eszközöket. A pedagógiai folyamatok megtervezéséhez figyelembe vesszük az alapvető didaktikai szempontokat.

A pedagógusok pedagógiai és szakmai módszertani felkészültségét belső tudásmegosztással és továbbképzésekkel támogatjuk.

A pedagógiai alapelvek alapján meghatározott céljaink elérése konkrét feladatok elvégzésén keresztül valósulhat meg.

Alapfeladataink:

- érdekes, motiváló, problémamegoldó feladatok meghatározása,
- személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás,
- új módszertani utak kipróbálása
- a különböző művészeti ágak közelítése céljából közös alkotások létrehozása,
- vizsgabemutató előadások, kiállítások szervezése, technikai igényeinek biztosítása
- nyári táborozások megszervezése
- versenyekre való felkészítő program működtetése
- továbbtanulásra felkészítő program működtetése
- az oktatás körülményeinek folyamatos fejlesztése
- a szakos ellátottság 100%-os fenntartása
- szakmai kiadványok készítése, megjelentetése
- rendszeres értékelés, önértékelés (gyakorisága az értékelésnél meghatározott),
- rendszeres igényfelmérés (évente),
- rendszeres belső ellenőrzés, rendszeres továbbképzés
- feladatmegoldást segítő eszközpark kialakítása,
- a referencia-intézményi működés kiépítése
- tehetségpont működtetésének kialakítása
- hálózati együttműködés kiépítése a tehetségpontokkal, tehetségsegítő tanácsokkal, szakmai munkaközösségekkel, érdekvédelmi szervezetekkel, az oktatásirányítással, civil szervezetekkel, a szülőkkel
- továbbképzések támogatása, ösztönzése
- folyamatos szakmai fejlesztések támogatása
- a működés feltételeinek megteremtése pályázatok megírásával és megvalósításával

HELYI TANTERV

Intézmény nevelő-oktató munkájának keretei

1. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak meghatározása

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján A pedagógus:

- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására; – tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhetel;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskolaházirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedésszabályait;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében tájékozódik

2. Tanulói jogviszony

2.1. A tanulói jogviszony létrejötte 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

- 23. § (1) Az alapfokú művészeti iskolába külön jelentkezési lap benyújtásával kell jelentkezni. A felvételi eljárás rendjét az iskola igazgatója határozza meg.
- Abeiratkozás idő- pontját a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminccal korábban - a helyben szokásos módon - nyilvánosságra kell hozni.
- (2) Az alapfokú művészeti iskolában, ha az igazgató másképp nem rendelkezett, a jelentkező képességeit az iskola - adott művészeti ágnak megfelelő végzettségű és szakképzettségű - pedagógusaiból álló bizottság méri fel. A bizottság a jelentkezők képességeinek felmérése után javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálására, továbbá arra vonatkozóan, hogy melyik évfolyamra és tanszakra vegyék fel a jelentkezőt. Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményeinek és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezéseivel.

2.2. Tanulói jogviszony megszűnése

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 53. §(1)[129](#)

Az alapfokú művészeti iskolában, ha kiskorú tanuló esetén a szülő vagy a nagykorú tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon, továbbá az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészetalap-vizsgát.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 50. §

A tanköteles tanuló kivételével megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki egy tanítási éven belül igazolatlanul harminc tanítási óránál-alapfokú művészeti iskolában tíztanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább két alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire. A tanulói jogviszony megszűnéséről az iskola írásban értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt.

3. Magasabb évfolyamra lépés követelményei

- Az iskola magasabb évfolyamára az a tanuló léphet, aki az évfolyamára előírt tanulmányi követelményeket legalább elégséges minősítéssel teljesítette.
- A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítheti
- A tanuló hiányzása a tanítási órák 1/3 részénél nem lehet több.

4. Művészeti alap-és záróvizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézményben a művészeti alapvizsgát és a

záróvizsgát a tanév rendjében meghatározott időpontban kell megszervezni. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagúvizsgabizottságelőkellletenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg. A művészeti alapvizsga és záró vizsga vizsgakövetelményeit és témaköreit, erre építve a vizsgatantárgyait az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletben foglaltak alapján kell az alapfokú művészetoktatási intézmény helyi tantervében meghatározni. A vizsgafeladatokat az intézmény helyi tanterve alapján kell kidolgozni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata. A művészeti alapvizsgát és záró vizsgát az alapfokú művészetoktatási intézmények közösen is megszervezhetik.

5. Az ismeretek számonkérésének formái, követelményei

Az iskola a tanulói teljesítmények rendszeres értékelésére törekszik, melynek célja az egyéni képességek minél teljesebb kibontakoztatása. A számon kérések formáit és követelményeit az egyes tanszakok tantervei és programjai, a tanszakok specialitásának megfelelően tartalmazzák. Az iskola értékelési formák tekintetében a választott tantervek ajánlásaihoz alkalmazkodik. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek, számonkérésének követelményei, formái

Főtárgyi és gyakorlatiismeretek

- félévibemutató
- év végizárávizsga

Elméleti ismeretek:

- félévidolgozat
- év végidolgozat

6. A tanulók értékelésének módja

- A tanuló szakmai teljesítményét 1-5 számjegyekkel értékelhetjük.
- A szorgalom jegy is számmal jelölt 2-5-iglehetséges.
- Számjeggyel értékeljük a vizsgaköteles tárgyakat és jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg minősítést adunk a vizsgára nem kötelezhető tárgyakban.

A tanulók tudásának értékelése és minősítése:

- kiválóan megfelelt
- jólmegfelelt
- megfelelt
- nem felelt meg

Minősítés

Jeles (5) Az a tanuló, aki az adott feladatot időben befejezi. Az alkotás kiváló színvonalú, a tanult stílusoktól eltérő egyéni látásmódot mutat. Munkája jól komponált és technikailag magas színvonalon megoldott

Jó (4) Az atanuló, aki az adott feladatot időben befejezi. Az alkotás jó színvonalon megoldott, de egyéni stílusjegyeket nem mutat. Kómpozíciója és technikája a tanultaknak jól megfelel.

Közepes (3) Az a tanuló, aki az adott feladatot időben befejezi. A megoldásaiban nem súlyos szakmai hibák fedezhetőek fel, egyéni stílusjegyeket nem mutat, illetve kómpozíciós hibát vét. A választott technikát alkalmazni tudja.

Elégséges (2) Az a tanuló, aki az adott feladatot időben nem fejezi be, de értékelhető készütségi fokú. A megoldásaiban súlyos szakmai hibák fedezhetőek fel, stílustalan, illetve kómpozíciós hibát vét. A választott technikát bizonytalanul alkalmazza.

Elégtelen (1) Az a tanuló, aki az adott feladatot időben nem fejezi be, értékelhetetlen készütségi fokú. Megoldásaiban nagyon súlyos szakmai hibák vannak. Stílustalan, illetve rosszul komponált értékelhetetlen technikai megoldásai vannak.

A kiváló teljesítmények lehetséges jutalmazásieszközei lehetnek

Szaktanári dicséret	bármely megfelelő alkalommaladható.
Igazgatói dicséret	általában év végén, oklevéllel egyetemben, de bármely év közti kiugró teljesítmény révénadható.

7. Az alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztása

- Az iskola a jogszabályban előírt kötelező feltételeket és eszközöket saját erőből beszerzi, illetve az egyes telephelyeken bérlí.
- A tankönyvek és taneszközök jegyzékét az egyes tanszakok tanterveitartalmazzák.
- Az eszközök kiválasztásánál arra törekszünk, hogy azok a tanulók életkorához igazodva a lehető legjobban szolgálják a tantervi követelmények megvalósítását.

8. A tanulmányok alatti vizsga és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- javítóvizsga
- osztályozóvizsga
- különbözetvizsga
- pótlóvizsga

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, de hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon közzétesz.
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga. Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg.

Vizsgaformák

- **szóbeli vizsga**
- **írásbeli vizsga**
- **gyakorlati vizsga**
- **művészeti alapvizsga**
- **művészeti záróvizsga**

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási – szabályai

- Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán az elnökön kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie..
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtet meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskolairattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga. Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg.

I. Művészeti ágak - tanszakok

1. Néptánc tanszak

1.1. Az alapfokú néptáncoktatás célrendszere és funkciói

A néptáncművészeti oktatás célja, hogy felfedezze, felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulók a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való

bekapcsolódásra. Amúlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltségmegszerzésére.

További céljaink: a magyar néptánc hagyomány tovább örökítése, a népi kultúra értékrendjének átadása, kiemelten a helyi táncanyag magas szintű művelése, a tehetséges fiatalok versenyekre történő felkészítése és bemutatása, a néptánc, a népzene a néptánc és a folklórismeret ismeretanyagának átadása, a tanulók személyiségfejlesztése, a közösséghez tartozás érzésének erősítése, közös élmények szerzése a néptánc tanítása, tanulása által.

Feladataink:

- A magyar nyelvterület tánc típusainak és dialektikusainak megismertetése az ismeretek megalapozása és fejlesztése, rendszerezése.
  - A vokális népzenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
  - Ösztönözzük a tanulókat életkoruknak megfelelő néprajzi tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására.
  - A régió hagyományos táncainak és más régiók néptáncainak megismertetése a tanulókkal.
  - Fejleszteni a tanulók stílusérzékét, a tánc karakterek iránti érzékenységet.
  - Rendszeres, céltudatos munkára nevelés.
  - Értékes táncanyag tanításával, korszerű, vonzó módszerekkel alakítson ki olyan érzelmi kapcsolatot a tanulóknak a tánc iránt, hogy az mindennapos szükségletüké váljék.
  - Az iskola tevékenysége irányuljon arra, hogy növendékei az életkoruknak és képességeiknek megfelelő táncanyagot hitelesen, stílusosan, a táncszokásokat visszaadva a tánc szerkezetét ismerve, árnyaltan és kifejezőn adják elő.
  - Alakítsa a tanulók ízlésvilágát, fejlessze tánc kultúrájukat.
  - Ösztönözze tanulóit rendszeres táncelőadások látogatására, a rádió és a televízió néprajzi műsorainak figyelemmel kísérésére, értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására, de mindenekelőtt aktív társas tánc-életre
  - Fejlessze a gyermekek mozgáskultúráját, testi-lelki állóképességét, kapcsolatteremtő képességét.
  - Nevelje egészséges, jó tartású, jó mozgású, a táncművészetet értő és a táncot szerető fiatalokat.
  - Készítse fel az arra alkalmas fiatalokat a szakirányú továbbtanulásra.
-
- ✓ Az iskola programjába tartozó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet néhány műfaja iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.
  - ✓ Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésre, tapasztalataira alapozva, folyamatos technikai fejlődésre építve gyarapítja ismereteiket.

- ✓ Az egyes évfolyamokon a növendékek képességüktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik technikai, előadói képességüket.
- ✓ Táncművészeti ág tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgás műveltségének és mozgás kultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására.
- ✓ A program keretében a táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére.
- ✓ Mindeközben biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.
- ✓ A táncművészeti képzésnek nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja, a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az a matőr táncéletbe való bekapcsolódásra

1.2. A képzés struktúrája

Kötelező tárgyak	Kötelezően választható tárgyak	Választható tantárgyak
Néptánc (1–6.) alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)	Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon) Tánc történet (9–10. továbbképző évfolyamon)	Népi játék (1–2. előképző évfolyamon) Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon) Népzenei alapismeretek (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon) Táncjelírás–olvasás (9–10. továbbképző évfolyamon)

- ✓ A táncművészeti képzésnek nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja, a tehetségestanuló pályáráirányítása, valamint az a matőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.
- ✓ A táncművészeti ág minden egyes tanszaka, tantárgya ösztönzi a tanulót a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben, a társas érintkezésben.
- ✓ A növendék a tanulási folyamatban nyitottá, érdeklődővé válik a táncsal kapcsolatos események, bemutatók iránt, és idővel maga is ezek résztvevőjévé, értő elemzőjévé válhat.
- ✓ A táncok tanulása fejleszti akaratát, izlését, állóképességét, mozgáskoordinációját, alkalmazkodó képességét és mindezekkel együtt személyiségét

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok
----------	------------

	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Népi játék, néptánc	2	2	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4
Folklórismeret					1	1	1	1				
Tánc történet									1	1		
Kötelezően választható tantárgy			1	1							1	1
Választható tantárgy	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A táblázat összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időreutalnak.

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti a tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin résztvehet

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin résztvehet.

- ❖ A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)
- ❖ A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközének értelmezése.

1.3. A néptáncoktatás általános fejlesztési követelményei

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> -Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra-népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez -A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása -A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak
-----------------------------	--

	<p>ismerete és gyakorlati alkalmazása a mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> -Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése -A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése -Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően -A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatosértelmezése -Egészségmegőrzés, testi higiénia, egészséges életmód iránti igénykialakítása. A kortárművészetek és társzművészetek megismerése iránti igény kialakítása A komplex előadó-művészeti gondolkodás módjainak kialakítása -A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása -A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása -Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása -A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása -A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmazásainak megismerése -A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése -Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően -A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése -A táncos képességek - készségek - jártasságok kialakítása és fejlesztése A hagyományos népi játékmódok ismerete
<p>Személyes kompetenciák</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az esztétikai érzékfejlesztése - A rendszeres és következetes kitartó munkárenevelés - Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés - A vizuális memória és a képzelőerőfejlesztése - A kreativitás és a testi-lelki állóképességfejlesztése - A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása
<p>Társaskompetenciák</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása - A másság elfogadásának képessége - Az önálló döntéshozatalképessége

	<ul style="list-style-type: none"> - Kezdeményezőkézség, egyéni feladat- ésszerepvállalás - A kapcsolatteremtő képességfejlesztése
<ul style="list-style-type: none"> - Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során sajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is. - Egészségmegőrzés, testi higiénia, egészséges életmód iránti igénykialakítása. A kortárművészetek és társművészetek megismerése iránti igény kialakítása A komplex előadó-művészeti gondolkodás módkialakítása	

1.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgozthatja.

Vizsga tantárgyak - művészeti alapvizsga

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Mentésülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként illetve párban - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.
- Ha a tanuló már rendelkezik a táncművészeti ág valamelyik tanszakán tánc történet tantárgyból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor számára az adott tantárgyból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre

végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

- Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
- Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

1.5. Néptánc fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncosmozgásra
- Az ugrástechnikák fejlesztése, a népijáték-ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása
- A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A játék központi szerepének megtartása
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése – A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag:

- Tánc előkészítőgimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulatípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok
- Énekes–táncos népi gyermekjátékok: (szerepjátékok, párválasztó játékok) a páros tánc előkészítése –Táncgyakorlat:
- Az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése
- Ugrós táncok előkészítése csoportos formában,
- Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában
- Eszközhasználat előkészítése (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, üveg)
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típusanyaga
- Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték éstánc
- Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa,

2/4-es lüktetés Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjátékdallamok

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azokelnevezései– Hagyományőrzés: sajtótáncrégió gyermekjátékai éstáncai

Követelmények:

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és a játék szabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbenieszközhasználatot
- A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladat vállalásra, a tánc technikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése
- A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése
- A csárdás mozgás elemeinek előkészítése
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása–
- Ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A játékbátorság, a kezdeményező készség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszköz használat fejlesztése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerep vállalás ösztönzése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása.

Tananyag

- Tánc előkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támaszték szerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly – fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékkismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése

Táncgyakorlat:

- Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése
- A Dunai táncdialektus ugrós tánci közül választott, a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)
- A Dunai táncdialektus eszközös tánci közül a helyi tantervben

meghatározott táncanyag bevezetése (szóló)

- Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
- Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós–eszközstáncok
- Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmus gyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya
- Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
- Táncfolklorisztika: az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok
- Hagyományörzés: a saját tánc régió gyermekjátékai éstáncai

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermek játékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot
- A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációja, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása gyakorlatban
- Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a tánc szerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása – Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgás emlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika

- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás– ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok
- Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör– és párostáncok előkészítése

Táncgyakorlat

- A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése
- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott táncbevezetése
- A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típusanyaga
- Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdástáncanyagából
- Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, ahangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,
- Népi ének: a választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
- Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, atáncok földrajzi, történelmi háttere
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, atáncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományörzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai
- Követelmények
- A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését
- A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A körtáncok technikai előkészítése
- A tánc szerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedés módok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetés rendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása –
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a

mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése

- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfies női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulat típusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly– fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, párosforgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb) –Táncgyakorlat:
  - A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncai közül választott táncelmélyítése
  - A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése
  - A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott táncbevezetése
  - Ismerkedés a Déli körtáncdialektussal
  - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
  - Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából
  - Zenei ismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztdanda, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es lüktetés, nyújtott ritmus, élesritmus
  - Népi ének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok,
  - Gyermekjáték dallamok
  - Táncfolklórisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere
  - Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
  - Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje a választott ugróst, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hang- szerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzielhelyezkedését
- A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések

feltárása atanult táncdialektus ismeret- anyagán keresztül

- A mozgás közbeni éneklési készségfejlesztése
- A legényes és a forgós–forgatós táncokelőkészítése
- A táncrend fogalmának kialakítása
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása – Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint aférfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzés

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulat típusok, támaszték szerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

- A legényes és a forgós–forgatós táncokelőkészítése
- A Dunai–dialektus csárdásai közül a helyi tantervben választott táncbevezetése
- A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése
- A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott táncbevezetése
- A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtáncdialektus bevezetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típusanyaga
- Koreográfia: az ismert táncanyagból
- Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkóparitmus
- Népi ének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok
- Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, tán- cosmagatartás
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, atáncos mozgás és a viselet össze-függései
- Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzeti táncgyakorlatokat is

Követelmények

- A tanuló ismerje a tánc típus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat
- A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncosmozgásra
- Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmigondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgáslekezelés, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánc technika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

- A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése
- Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismétlése, táncismeret bővítése
- A csárdások ismétlése, táncismeret bővítése
- A verbunkok ismétlése, táncismeret bővítése
- A körtáncok ismétlése, táncismeret bővítése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
- Koreográfia: az ismert tánc anyagból
- Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a dúvó és az esztam kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok
- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése
- Tánc folklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás
- Viseletek: jellemző viselet darabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, atáncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket
- A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

- A tanuló ismerje
  - Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit
  - A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat. A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat – A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során a színpadi törvényszerűségeket.
A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását a táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat
- A tanuló legyen képes
  - o Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamok mozgásemlékezetére, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására
  - o A megszerzett ismeretekről beszélni
  - o A térben történő eligazodásra, a zenei löktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat
  - o A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben
  - o A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra. A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra
  - o A másság elfogadására, a csoport hagyományok kialakításában való aktivitásra
  - o Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő
  - o

A művészeti alapvizsga követelményei

- A vizsga gyakorlati vizsgából áll
- A vizsga tantárgya és időtartama - Csoportban 5–10perc - Egyénenként illetve párban: 2–3perc
- A vizsgatartalma
  - Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két

tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyéneként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják
– a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból

- A vizsgaértékelése
  - Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadijelenlét
  - Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncosmozgásra
- Az egyensúly viszonyok szerepének felismertetése, a tartás–ellentartás jelentőségének tudatosítása
- A forgás technikai megvalósítása a különböző lábőrészeken
- Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként – A tánc tételek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncstílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlétfejlesztése
- A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchozvaló viszonyulásaszerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánc technika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulat típusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata –
Táncgyakorlat:

- Az alapfokon tanult táncok ismétlése, a táncismeret bővítése a helyi tanterv alapján
  - Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós–forgatós párosra építve
  - A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak megismertetés
  - A forgás és forgatás módozatainak megismertetése
  - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
  - Koreográfia: az ismert táncanyagból
  - Zenei ismeretek: ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnoták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés
  - Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók
  - Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncjai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az
  - adatközlők megismerése
  - Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncosmozgás és a viselet össze-függései
  - Hagyományörzés: a saját tánc régió táncjai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is
- Követelmények:
- A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat
  - A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újra alkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncosmozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábföréseken – A páros forgás és forgatás technika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló tánc szerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadókészség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás– és ugrókészség fejlesztése
- A tánc tétel funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein A tánc szók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége,

habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint

- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezés
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően
- Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulat típusok előadás módjának fejlesztése, térben való használata –

Táncgyakorlat:

- Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend tananyagának bővítése– Dunai dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típusanyaga
- Koreográfia: az ismerttáncanyagból
- Zenei ismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozódallamok
- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése
- Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncgyományok, szokások Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései – Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlatimegvalósítását
- A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására

9. évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncosmozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábfőrészeken – A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás– és

ugrókészség fejlesztése

- A táncételek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
  - A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchozvaló viszonyulásaszerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően
- Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulat típusok előadás módjának fejlesztése, térben való használata Táncgyakorlat: Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése
  - A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rend- szerzésével
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típusanyaga
- Koreográfia: az ismerttáncanyagból
- Zenei ismeretek: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja
- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése
- Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései–
Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élőnemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását
- A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására

10. évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncosmozgásra
- A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncművek funkciójának megismertetése
- Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgás koordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újra alkotása
- Az eredeti filmekről történő tánctanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása
- A vizsgahelyzetre való felkészítés
- Az önálló ismeretszerzés ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően
- Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulat típusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata
- Táncgyakorlat: az ismert táncrendek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése
- Koreográfia: az ismert táncanyagból
- Zenei ismeretek: a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése
- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése
Táncfolklorisztika: a Kárpát– medence táncai, táncművelés
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, atáncos mozgás és a viselet össze-függései
- Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő népművészetek táncművelését is

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

- A tanuló ismerje
  - Az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint
  - A táncdialektusok és tájegységek, táncművek és táncrendek fogalmát és összefüggéseit
  - A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban A tanult koreográfiákat

- A tanuló legyen képes
  - A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak, megfelelően
  - A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókinccstudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, vélemény nyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudásmegszerzésére

A művészeti záróvizsga követelményei

- A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll
- A vizsga tantárgya és időtartama – Néptánc, 8–10perc
- A vizsga tartalma
  - A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort
  - A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nem énekmegfelelő szerepben improvizál
  - A kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni
  - A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérezzenekari felállást, a jellegzetes viseleteket
- A vizsgaértékelése
  - a táncrend ismerete, stílusoselőadása,
  - a tánc szerkezetének ismerete az improvizációsorán,
  - a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
  - a táncos mozgás és a zeneilleszkedése,
  - a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVDfilmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanulmányi versenyekhez és tanévzáró bemutatókhoz szükséges megfelelő nép- viseletek, lábbelik

HELYI SZABÁLYOK

- Az írásbeli vizsgán a kötelező elméleti tantárgy a tánc történet anyagából tesztet töltenek ki a tanulók.
- A tesztet úgy kell összeállítani, hogy az feleletválasztós és kifejtős kérdéseket tartalmazzon.
- Értékelés osztályozás a tantárgy írásbeli vizsgáján:
  - Jeles (5) Az a tanuló, akinek a teszt eredménye 85 %-100% közötti
  - Jó (4) Az a tanuló, akinek a teszt eredménye 66%-84% közötti
  - Közepes (3) Az a tanuló, akinek a teszt eredménye 41 %-65% közötti
  - Elégséges (2) Az a tanuló, akinek a teszt eredménye 26 %-40 % közötti
  - Elégtelen (1) Az a tanuló, akinek a teszt eredménye 0 %-25 % közötti

2. Balett tanszak

2.1. Az alapfokú balettoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú balett oktatás tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra nevel. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

A klasszikus balett, tanulása erős koncentrációt, fegyelmezett, tudatos munkát igényel. Tanítása fiatal korban kezdődik, hiszen a test ekkor még laza; az izmok alakíthatóak, az ízületek tágíthatóak.

A klasszikus balett tantárgy mellett megismerkedhetnek a néptánc, a történelmi társastánc, a társastánc és a moderntánc táncnyelvével. E tantárgyak részben szorosan kapcsolódnak a balett oktatáshoz, részben kiegészítik, feloldják a kötött, nagy fegyelmet igénylő munkát. Oktatásuk célja, hogy kiegészítsék a tanulók ismereteit, közös mozgásélményt nyújtsanak, fejlesszék a testi ügyességet. Egy komplex oktatás keretében, a különböző táncművészeti ágak megismertetésével lehetőséget teremtenek a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

2.2. A képzés struktúrája

Kötelező tárgyak	Kötelezően választható tárgyak	Választható tantárgyak:
Balett előkészítő gimnasztika (1-2. előképző évfolyamon) Klasszikus balett (1-6. alapfokú évfolyamon és a 7-10. továbbképző évfolyamon) Kötelező tantárgy: Balett előkészítő gimnasztika (1-2. alapfokú évfolyamon) Balett elmélet (3-6. alapfokú évfolyamon) Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon) Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban: Balett elmélet, Tánc történet	Egy, a klasszikus balettől eltérő táncnyelv az alábbiak közül Néptánc (3-6. alapfokú évfolyamon), vagy Történelmi társastánc (3-6. alapfokú évfolyamon), vagy Társastánc (7-8. továbbképző évfolyamon), vagy Jazz-technika (3-6. alapfokú évfolyamon), vagy Graham-technika (7-8. továbbképző évfolyamon)	Népi játék (1-2. előképző évfolyamon) Kreatív gyermektánc (1-2. előképző évfolyamon) Néptánc (3-6. alapfokú évfolyamon) Történelmi társastánc (3-6. alapfokú évfolyamain) Jazz-technika (3-6. alapfokú évfolyamon) Társastánc (7-8. továbbképző évfolyamon) Graham-technika (7-8. továbbképző évfolyamon)

Óratervezet

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	2	2	2-3	2-3	2-3	2-3	3	3	3	3
Kötelező tantárgy			2	2	1	1	1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1	1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1	1	1	1	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

A tanítási órák időtartama: 45 perc

2.3. A balettoktatás általános fejlesztési követelményei

Szakmai kompetenciák	Fejlessze a tanuló tánchoz szükséges képességeit, izomzatát, mozgáskultúráját, ritmusérzékét, koordinációs készségét, dinamikai különbségek iránti érzékét, rugalmasságát, hajlékonyságát, a különböző tánctechnikák iránti érzékenységét. Ezzel párhuzamosan a technikai adottságok, a fizikai állóképesség, a tér-, forma- és stílusérzék, fantázia, előadói készség, improvizációs készség, a táncmemória fejlesztése is szükséges
Személyes kompetenciák	Érzelmi intelligencia, művészi kifejezőkészség, szorgalom, önismeret, koncentráció, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom, testi-lelki harmónia, magabiztos fellépés
Társas kompetenciák	Együttműködés képessége, közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség, azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas táncolásban
Módszerkompetenciák	Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése A táncstílusok, a tánc történet megismertetése A tánc tanulásán keresztül a tanuló fejleszti akaratát, ízlését, személyiségét, alkalmazkodóképességét, a tánc iránti szeretetét, az interpretáláshoz szükséges önfegyelmét, az önkontrollt és annak tudatos használatát, a rendszeres munka igényét, a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát, a gondolkodás szükségességének tudatát, a művészetek iránti nyitottságot, érzékenységet
<p>Ösztönözze a tanulót az igényes munkára, a színházi táncesemények látogatására, alkalmi eseményeken való szereplésre, az érzelmi nyitottságra, az egészséges életmódra, külső megjelenésének - testtartás, ápoltság, öltözködés - igényességére</p> <p>Irányítsa a tehetséges tanulót szakirányú továbbtanulásra, a továbbképző folytatására, az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra</p>	

2.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak - művészeti alapvizsga

Klasszikus balett

Balett elmélet

Művészeti záróvizsga

Klasszikus balett

Tánc történet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Mentésülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként illetve párban - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.
- Ha a tanuló már rendelkezik a táncművészeti ág valamelyik tanszakán tánc történet tantárgyból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor számára az adott tantárgyból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
- Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

2.5. A balett tanszak fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények

2.5.1. BALETTELŐKÉSZÍTŐ GIMNASZTIKA

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A helyes testtartás, a különböző járás és futásformák, az álló, ülő, térdelő és fekvő helyzetek, a kartartások és karvezetések megismertetése. Az izomzat erősítése, a különböző izomcsoportok nyújtása. A tanuló tagságának és hajlékonyságának, állóképességének, egyensúlyérzékének, rugalmasságának, ízületi mozgékonyosságának, koordinált mozgásának, kitartásának ritmusérzékének fejlesztése. A tudatos testhasználat, fegyelmezett és céltudatos hozzáállás, megfelelő önértékelés, térben való tájékozódás képességének kialakítása

Tananyag:

Bemelegítő gyakorlatok

- Különböző járás- és futásformák

Gyakorlatok középen, állásban

Lábfejgyakorlatok

- Féltalp - spicc
- Lábcúsztatás előre és zárás parallel pozícióban
- Lábfelhúzás parallel-passé helyzetben

Nyújtó gyakorlatok

- Guggolásban rugózás,
- Zárt állásban hátul összefogott kézzel előrehajlás
- Terpeszállásban törzsdöntés előre

Gyakorlatok ülőhelyzetben

Nyújtott ülésben

- Lábfej gyakorlatok
- Nyújtó gyakorlatok
- Hát- és törzserősítő gyakorlatok
- Oldalizmok nyújtása
- Csípő-váll kontrollálása

Hajlított ülésben

- Hasizom erősítő gyakorlatok
- Gerinc hajlékonyságát elősegítő gyakorlatok

Terpeszülésben

- Nyújtás

Gyakorlatok térdelésben

- Rüszt fejlesztés
- Combizom erősítés
- Derékhajlítás
- Grand battement előkészítés

Gyakorlatok fekvő helyzetben

- Háton fekvésben

- Hasizom fejlesztés
- Combizom erősítés
- Gerinc hajlékonyságának fejlesztése
- Nyújtás

Hason fekvésben

- Hátizom gyakorlatok

Nyújtások

- Béka
- Híd
- Haránt spárgák
- Angol spárga

Ugrások

- Allegro előkészítésére
- Ugrás 2 lábra érkezve - ugrás 1 lábra érkezve

Kargyakorlatok

- Kartartások
- Karvezetések
- Helyes kézfej és ujjtartás
- Követelmények

- o A tanuló ismerje a helyes testtartást, a különböző járás és futásformákat, álló, ülő, térdelő és fekvőhelyzeteket, a kartartásokat és a karvezetéseket
- o A tanuló legyen képes a tanult gyakorlatok csoportos bemutatására tanár segítségével

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az en dehors járásformák, a ritmizált járás- és futásformák megismertetése. A középgyakorlatok és az ugrások kifordítása en dehors helyzetbe
- A tanuló rugalmasságának, hajlékonyságának, izomerejének, állóképességének, ritmusérzékének, koordinációs képességének fejlesztése

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatok

- Járás csípőre tett kézzel, lefeszített spiccel, egyszerű ritmus tapsolása járással együtt
- Féltalpon járás karvezetésekkel
- Járás kifelé fordított lábakkal, később ritmizált járás
- Járás nyújtott térddel, törzshajlítással és döntéssel kombinálva
- Futás térdemeléssel, sarokemeléssel
- Szökdelés páros lábbal, guggolásban
- Oldal chassé
- Előre chassé

Gyakorlatok közepen

- Spicc, féltalp en dehors I. pozícióban, II. pozícióban karhasználattal
- Lábcúsztatás előre és oldalra en dehors helyzetben

- Terpeszállás kifelé fordított lábbal: törzshajlítás, előre törzsdöntés

Gyakorlatok ülő helyzetben

Nyújtott ülésben

- Lábfej és nyújtó gyakorlatok

Hajlított ülésben

Hasizom erősítő gyakorlatok

- „Z”-ülésben

- Lábrendítés Z ülésből oldal irányba, oldalt alkartámaszra érkezve és vissza kiinduló helyzetbe

Keresztező ülésben

- Derék - váll elfordítás

Terpeszülésben

- Nyújtás

Gyakorlatok térdelő helyzetben

- Rüszt fejlesztése

- Nyújtó és erősítő gyakorlatok

Gyakorlatok fekvő helyzetben

Hason fekvésben

- Lábemelés hátra váltott lábbal

- Páros lábemelés hátra

- Páros lábemelés hátra - vízszintes olló spiccben - flexben

Háton fekvésben

- Hasizom erősítő és nyújtógyakorlatok

Előre irányú tágitás

- Nyújtott lábbal függőleges olló mozdulatok - vízszintes olló spiccben - flexben (hasizom)

- Grand battementjete előre - zárás, felüléssel

Ugrások

- En dehors I. pozíció demi pliébe érkezés

- En dehors II. pozícióba érkezés

Kargyakorlatok

- I-II-III. kartartások

Követelmények

- A tanuló ismerje a járásformákat en dehors helyzetben, a ritmizált járás- és futásformákat, a középgyakorlatokat en dehors helyzetben, az ugrásokat en dehors helyzetben
- A tanuló legyen képes a tananyag technikailag pontos elsajátítására, a tudatos kivitelezésre, zenével összhangban, koordinált mozgásra, a tanult gyakorlatok bemutatására csoportosan, tanár segítségével

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kombinációs készség fejlesztése a járás- és futásformákban, valamint a középgyakorlatokban. A tér beosztása az en tournant gyakorlatokban
- A tanuló rugalmasságának, hajlékonyságának, izomerejének, állóképességének, ritmusérzékének, koordinációs képességének fejlesztése

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatok körben

- Féltalpon járás kifelé fordított lábbal, karvezetésekkel
- Ruganyozó futás
- Guggoló támaszból jobb láb kilépés előre harántterpeszbe, törzshajlítás előre
- Felugrás két lábról egy lábra majd a felhúzott láb előre kinyújtásával összeugrás két lábra,

majd ellenkezőleg

- Chassé előre kombinációk.

Gyakorlatok középen

- Lábfejgyakorlatok,
- Lábnyújtások,
- Passé helyzetek parallelben

Gyakorlatok ülő helyzetben:

Nyújtott ülésben

- Csípőemelés, lábkivezetés oldalra

- Lábemelés előre spiccben, majd flexben en dehors helyzetben

Hajlított ülésben

- Hasizom erősítő gyakorlatok „Z-ülésben
- Attitude és arabesque helyzet előkészítés

Keresztező ülésben

- Nyújtás

Gyakorlatok térdelő helyzetben

- Combizom és hajlékonyság
- Nyújtó és erősítő gyakorlatok

Terpeszülésben

- Nyújtás

Gyakorlatok fekvő helyzetben

Hason fekvésben

- Hátizom gyakorlatok

Háton fekvésben

- Developpé előkészítés
- Fondu előkészítés
- Grand battement jeté előkészítés

Követelmények

- A tanuló ismerje a járásformák kombinációit en dehors helyzetben, a ritmizált járás- és futásformákat, a középgyakorlatok kombinációit en dehors helyzetben, az ugrásokat en tournant helyzetben
- A tanuló legyen képes a tananyag technikailag pontos elsajátítására, a tudatos kivitelezésre, zenével összhangban, koordinált mozgásra, a tanult gyakorlatok bemutatására csoportosan, tanár segítségével

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kombinációs készség fejlesztése a járás és futásformákban, az összetett törzs és lábgyakorlatokban
- A tanuló rugalmasságának, hajlékonyságának, izomerejének, állóképességének, ritmusérzékének fejlesztése
- A tudatos testhasználat, a koordinációs képesség, a megfelelő önértékelés elősegítése
- A térben való tájékozódás, a dinamikai érzék, a fizikai képességek, és az egymás iránt érzett kölcsönös bizalom növelése

Tananyag

Gyakorlatok körben

- Járásformák kombinálása, ritmizálása karhasználattal
- Futásformák kombinálása, ritmizálása karhasználattal
- Szökdelések variációi, két lábról egy lábra, két lábról két lábra, egy lábról két lábra
- Előre láblendítéssel járás
- Láblendítés hátra, törzshajlítással előre, kéz érintéssel a talajon

Gyakorlatok rúdnál

- Demi plié paralel helyzetben és I. pozícióban
- Lábkievezetés előre majd oldalra
- Csípővel kidőlés a rúdtól jobbra, majd vissza tengelybe, a láb elenged, megtart, majd zár.
- Rúddal szemben I pozíció, jobb láb passé, jobb kézzel térdfogás és lábkihúzás hátra, majd elenged, megtart, kinyújt és zár

Középgyakorlatok

Álló gyakorlatok

Ülő gyakorlatok

- A tanult gyakorlatok kombinálása karhasználattal nyújtott és terpeszülésben

Páros nyújtó és erősítő gyakorlatok

- Egymással szemben nyújtott ülés, talpak összeillesztenek és kézfogás, egymást felváltva húzzák
- Terpeszülés egymással szemben, vállfogás, váltva húzzák egymást előre
- Nyújtott ülés háttal egymásnak. Egyik tanuló megfogja a másik csuklóját magas tartásban, és előre hajol úgy, hogy a társát magára húzza

- Egyik tanuló háton fekszik, a másik terpeszállásban a feje fölött. A fekvő lábat emel, az álló visszalöki a lábát úgy, hogy a fekvő ellent tart

- Egyik tanuló hason fekszik, karok oldalsó középtartásban, a másik a bokáját fogja. A fekvő kiemelkedik mellkas emelésbe majd vissza

Ugrások

- Szökdelés, zárt állásban negyed fordulatokkal, majd félfordulatokkal, később egész fordulattal

Követelmények

- A tanuló ismerje a járásformák és futásformák kombinációját, az összetett törzs és lábgyakorlatokat, a különböző helyzetekben végzett gyakorlatok kötését, a párosan végzett erősítő és nyújtógyakorlatokat, az ugrásokat egy lábon
- A tanuló legyen képes tudatos testhasználatra, fegyelmezett, céltudatos hozzáállásra, megfelelő önértékelésre, térben való tájékozódásra, egymás iránt érzett kölcsönös bizalomra, az előírt tananyagot pontosan, plasztikusan, a zenével összhangban, csoportosan bemutatni

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

CD lejátszó

Erősítő, hangfalak

Zenei CD-k

Balet szőnyeg

Balet rudak

2.5.2. KLASSZIKUS BALETT

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A helyes testtartás kialakítása, a rúdfogás technikájának megismertetése, a lábhelyzetek: I., II., III., V. pozíciók és a karpozíciók: I., II., III. pozíciók gyakoroltatása
- A tanuló testtudatának, önismeretének, ritmusérzékének, alapvető koordinációs készségének fejlesztése, a zenével való összhangjának növelése a gyakorlatok kivitelezése alatt

Tananyag

Rúdgyakorlat

- Pozíció váltás rúddal szemben és rúd mellett
- Demi plié I., II., V. pozíciókban
- Battement tendu I. pozícióban rúddal szemben
- Battement tendu I. pozícióban rúd mellett
- Battement tendu passé par terre
- Battement tendu jeté I. pozícióban rúddal szemben oldalra és hátra, rúdnak háttal állva előre
- Demi rond en dehors és en dedans rúddal szemben, rúdnak háttal és rúd mellett

- Rond de jambe par terre en dehors és en dedans
- Plié soutenu I. pozícióból rúddal szemben, rúdnak háttal, és rúd mellett
- Relevé lent 45° rúddal szemben, rúdnak háttal, és rúd mellett
- Sur le cou-de-pied helyzetek: alacsony, rendkívüli passé
- Relevé I., II. pozícióban rúddal szemben
- Hajlások rúddal szemben hátra

Középgyakorlat

- Pozícióváltás.
- Demi plié I., II., V. pozícióban
- Battement tendu en face I. pozícióból előre, oldalra és hátra
- Karpozíciók: előkészítő karhelyzet, I., II., III. karpozíció
- Port de bras-k: 1/2 és I. port de bras.

Allegro

- Temps levé saute I., II.
- Petit échappé I. pozícióból II. pozícióba ugorva rúddal szemben és közepen
- Galopp-lépés
- Pas de bourrée suivi párhuzamos lábbal előre haladva féltalpon

Követelmények

- A tanuló ismerje a megfelelő rúdfogás technikáját, a kar és lábpozíciókat, a helyes testtartást a gyakorlatok kivitelezése során
- A tanuló legyen képes testének tudatos használatára, a tanult gyakorlatok csoportos bemutatására

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az V. pozíció pontos zárása a battement gyakorlatokban
- A belső combizom erősítése
- A tanuló önismeretének, egyensúlyérzékének fejlesztése
- Önmagával szemben támasztott igényének növelése az eredmények hatékony elérésére
- A zenével való összhang fontosságának kiemelése

Tananyag

Rúdgyakorlat

- Grand plié I. II. V. pozíciókban
- Battement tendu V. pozícióban
- Battement tendu jeté rúd mellett
- Rond de jambe par terre demi plié-vel
- Fondu 45°-on rúddal szemben állva oldalra és hátra, rúdnak háttal állva előre
- Átfont sur le cou-de-pied III. pozícióból indítva
- Frappé spiccel érintve a földet előre, oldalra, hátra
- Relevé lent 45° fölé
- Grand battement jeté rúddal szemben állva oldalra és hátra, rúdnak háttal állva előre
- Relevé V. pozícióban
- Dőlés előre rúdnak háttal állva

- Hajlás oldalra rúddal szemben állva

Középgyakorlat

- Battement tendu V. pozícióban
- Battement tendu passé par terre
- Demi rond lábujjhegygel földet érintve en dehors és en dedans
- Rond de jambe par terre en dehors és en dedans
- Plié soutenu
- Relevé I., II. pozícióban
- II. Port de bras

Allegro

- Temps levé sauté V. pozícióban
- Petit échappé V. pozícióban
- Petit changement de piéd
- Sissonne simple rúddal szemben
- Assamble rúddal szemben állva oldalra
- Pas marché lépések

Követelmények

- A tanuló ismerje a grand és demi pliéék, battement-ok dinamikai különbségét, az alapvető ugrásokat
- A tanuló legyen képes a tananyagból összeállított egyszerű kombinációk előadására csoportosan, a zenével összhangban

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A dinamikai különbségek pontos technikai kivitelezése a battement gyakorlatokban
- A különböző lábmagasságok rögzítése
- A csípő, sarok és váll koordinációja a pózokban
- A fej és karkísérek elsajátítása
- A művészi kifejezőképességnek, esztétikai érzéknek, memóriának, és a koncentrációs képességnek fejlesztése

Tananyag

Rúdgyakorlat

- IV. pozíció megtanítása
- Battement tendu demi plié-vel
- Battement tendu jeté demi plié-vel
- Battement tendu jeté pointé előre, oldalra, hátra
- Preparáció a rond de jambe par terre-hez
- Fondu 45°-on rúd mellett
- Soutenu 45°-on előre, oldalra, hátra
- Frappé 35°-on előre, oldalra, hátra
- Double frappé 35°-on, előre, oldalra, hátra
- Petits battements sur le cou-de-pied
- Relevé lent 90°-on előre, oldalra, hátra
- Developpé 90°-on előre, oldalra, hátra

- Grand battement jeté előre, oldalra, hátra
- Hajlások rúd mellett
- Félfordulat V. pozícióból V. pozícióba rúd felé és rúdtól elfordulva
- Balance féltalpon I., II., IV., V. pozíciókban állva
- Pas de bourrée lábváltással rúddal szemben en dehors és en dedans

Középgyakorlat

- Grand plié I., II. pozícióban
- Battement tendu demi plié-vel
- Battement tendu marché
- Battement tendu jeté
- Battement tendu jeté demi plié-vel
- Rond de jambe par terre demi plié-vel
- Relevé lent 45°-on
- Frappé lábujjheggyel érintve a földet
- Pózkod lábujjheggyel érintve a földet, nagy kartartással croisé, éffacée előre, hátra, valamint I., II., III. arabesque-ben
- Temps lié par terre tagoltan en dehors, en dedans
- III. Port de bras

Allegro

- Petit echappé egy lábra érkezve
- Assemblé oldalra
- Glissade oldalra
- Sissonne simple en face
- Changement 1/4 és 1/2 fordulattal
- Pas chassé előre és oldalra

Követelmények

- A tanuló ismerje a különböző rúd- és középgyakorlatok plié-s formáit, legyen képes a lábmagasságok - 35 fok, 45 fok, 90 fok - látható megkülönböztetésére, ismerje az I., II., III. arabesque pózokat
- A tanuló legyen képes a súlyláb, és a szabadláb használatának megkülönböztetésére, a lábmagasságok - 35 fok, 45 fok, 90 fok - pontos kivitelezésére, egyszerű kombinációk csoportos előadására a tanult lépésekből

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A súlyláb izomzatának fejlesztése egyes gyakorlatok féltalpra emelésével
- A csípő, a sarok és a váll koordinációja az écarté póznál
- Az egyensúly érzék fejlesztése a balance helyzetben és a tour preparációknál
- A tanuló tér és formaérzékének, az önálló tudatos munkára való képességének fejlesztése
- A csoportos munkában való együttműködés magatartásformájának kialakítása

Tananyag

Rúdgyakorlat

- Demi plié és grand plié IV. pozícióban
- Battement double-tendu előre, oldalra, hátra, nyújtott lábbal és demi-plié-vel
- Battement tendu jeté passé par terre
- Battement tendu jeté-developpé előre, oldalra, hátra
- Grand rond de jambe par terre en dehors és en dedans
- Fondu 45°-on féltalpra emelkedéssel
- Double fondu 45°-on talpon
- Demi rond 45°-on talpon en dehors és en dedans
- Grand ronde 45°-on talpon en dehors és en dedans
- Frappé és double frappé féltalpon
- Előkészítő a rond de jambe en l'air-hez
- Developpé passé, en face
- Petits battement sur le cou-de-pied féltalpon
- Attitude helyzetek
- Relevé egy lábon
- Balance lábujjhegyen rendkívüli sur le cou-de-pied-ben tartott szabadlábbal

Középgyakorlat

- Grand plié IV. és V. pozícióban
- Battement tendu pózokban nagy kartartással
- Battement double-tendu oldalra, nyújtott lábbal és demi-plié-vel
- Battement tendu jeté pointé
- Battement tendu jeté marché
- Fondu 45°-on en face
- Soutenu 45°-on en face
- Frappé 35°-on en face
- Double frappé 35°-on en face
- Relevé lent 45°-on pózokban
- Relevé lent 90°-on en face
- Developpé 90°-on en face
- Écarté előre és hátra pózok nagy kartartással, spiccel a földön
- Temps lié par terre hajlással
- Pasde bourré en dehors
- 3/4 fordulat V. pozícióból V. pozícióba

Tour-ok

- Preparáció a tour sur le cou-de-pied-hez II., IV., V. pozícióból en dehors és en dedans V. pozícióba zárva

- Tour sur place

Allegro

- Temps levé sauté volé V. pozícióban előre haladva
- Petit jeté oldalra, rúddal szemben
- Échappé 1/4 és 1/2 fordulattal
- Double assemblé oldalra
- Sissonne fermé 45°-on oldalra
- Pas de chat (olasz form)

Követelmények

- A tanuló ismerje a nagypózok használatát középben, elsősorban a battement-oknál, a 1/2 és 3/4 fordulatok technikáját rúdnál és középben.
- A tanuló legyen képes az adott év meghatározott lépéseinek féltalpra emelésére, a 1/4 és 1/2 fordulatos ugrások bemutatására, a gyakorlatok tempóinak gyorsítására, a tananyagból összeállított egyszerű kombinációk előadására csoportos formában

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A forgások technikájának fejlesztése
- A tér beosztása az en tournant gyakorlatokban
- A combizom erősítése, az ugrások magasságának növelése
- A tanuló fizikai állóképességének fejlesztése, igényének növelése a feladatok pontos kivitelezésére

- A művészi kifejezés iránti nyitottság és az esztétikai-művészeti tudatosság fejlesztése

Tananyag

Rúdgyakorlat

- Battement tendu pózokban nagy kartartással
- Battement tendu jeté pózokban nagy kartartással
- Battement tendu jeté pointé pózokban nagy kartartással
- Double fondu 45°-on féltalpra emelkedéssel
- Soutenu 45°-on féltalpra emelkedéssel
- Demi rond 45°-on féltalpon
- Grand ronde 45°-on féltalpon
- Rond de jambe en l'air talpon
- Fouetté talpon 1/2 fordulattal
- Relevé lent pózokban
- Developpé pózokban
- Grand battement jeté pointé előre, oldalra, hátra
- Mély hajlások előre és hátra
- Balance lábujjhegyen, 45°-on tartott szabadlábbal

Középgyakorlat

- Battement tendu en tournant 1/8 és 1/4 fordulatokkal
- Battement double-tendu előre és hátra, nyújtott lábbal és demi plié-vel
- Battement tendu jeté en tournant 1/8 és 1/4 fordulatokkal
- Battement tendu jeté passé par terre
- Battement tendu jeté-developpé előre, oldalra, hátra
- Grand rond de jambe par terre
- Fondu 45°-on talpon, pózokban kis kartartással
- Soutenu 45°-on talpon, pózokban kis kartartással
- Relevé lent 90°-on talpon, pózokban
- Developpé 90°-on talpon, pózokban

- Grand battement jeté
- Pas balancé en face és 1/4 fordulattal
- Pas bourrée en dedans
- IV. port de bras

Tour-ok

- Egy tour sur le cou-de-pied II., IV., V. pozícióból
- Tour pas de bourrée diagonálban
- Tour chainé diagonálban

Allegro

- Changement egy fordulattal
- Assemblé előre és hátra
- Glissade előre és hátra
- Petit jeté oldalra

Követelmények

- A tanuló ismerje a nagy pózokat a rúdnál, a battement-ok en tournant formáit, a kispózokat közepén, a tanult diagonál forgásokat
- A tanuló legyen képes egy tour sur le cou de pied kivitelezésére, en tournant ugrásokra, ebben az évben előírt gyakorlatokat 45 fokon lévő szabad lábbal féltalpon bemutatni a rúdnál, a tananyagból összeállított egyszerű kombinációk előadására, csoportos formában.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az első öt évfolyamban elsajátított tananyag elmélyítése
- A törzs, a fej, a végtagok harmonikus, koordinált mozgásának fejlesztése, az izomzat teherbíró képességének és az ízületek mozgáshatárának fokozása

- A mozgás szépítése, a kivitelezés tökéletesítése
- A korábbi évfolyamokon tanultak összegzése

Tananyag

- Az első öt év tananyagának összegzése
- A gyakorlatok pontos technikai kivitelezése
- Nagy pózok a rúdnál
- Kis és nagy pózok a középgyakorlatokban
- Helyben forgások és diagonál tour-ok
- Az ugrások en tournant formái
- Az alapfokú művészeti vizsga anyaga

Követelmények

- A tanuló ismerje az előző évek lépésanyagát, az alapfokú művészeti vizsga anyagát.
- A tanuló legyen képes a gyakorlatok koordinált kivitelezésére összhangban a zenével, a térben való eligazodásra, a koreográfiák pontos megvalósítására, a tananyagból összeállított egyszerű kombinációk előadására csoportosan, a pozitív beállítódások, magatartások és szokások kialakítására, az alapfokú művészeti vizsga teljesítésére.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után	
<u>A tanuló ismerje:</u>	A tanuló legyen képes:
A kar- és lábpozíciókat A klasszikus balett alapelemeit A tanult tananyag szakkifejezéseit A szakkifejezések jelentését A színpad törvényszerűségeit Az alapfokú művészeti vizsga anyagát	A tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére A kombinációk használatára A zene és a tánc összhangjára A zenei periódusokhoz és hangsúlyokhoz való alkalmazkodásra A térben való eligazodásra, a koreográfiák pontos megvalósítására A táncos partnerkapcsolat kialakítására A csoportos munkában való fegyelmezett együttműködésre Az alapfokú művészeti vizsga teljesítésére, a továbbképző évfolyamainak elvégzésére

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga gyakorlati és elméleti vizsgából áll.

- A vizsga tantárgya és időtartama
  - o Klasszikus balett 45 perc

A vizsga tartalma:

Rúdgyakorlatok

- Technikailag emelkedő nehézségi fokú, több gyakorlatból álló, egymást követő gyakorlatsorok a rúdnál (plié, battement tendu, battement tendu jeté, rond de jambe par terre, fondu, frappé, adagio, grand battementjeté gyakorlatok)

Középgyakorlatok

- Különböző dinamikájú, a tananyagban előírt elemekből álló gyakorlatok, gyakorlatsorok közepén (battement tendu, jeté, fondu, adagio, grand battementjeté gyakorlatok, a pózok alkalmazásával)

Allegro

- Kis ugrások egyszerű kombinációk formájában (temps levé sauté, petit changement, petit échappé, assemblé, petit jeté, sissonne simple, glissade alkalmazásával)

Nagy ugrás (sissonne fermée)

Tourok

Forgások közepén és diagonálban (egy tour sur le cou-de-pied II. IV. V. pozícióból, tour sur place közepén, tour pas de bourrée diagonálban) választhatóan

A bemutatott gyakorlatok nevének felismerése és értelmezése

A vizsga értékelése

- A gyakorlatok értelmezése és pontos bemutatása
- Technikai biztonság
- Koordinált, esztétikus előadásmód
- A gyakorlatok zenével összehangolt kivitelezése
- Fegyelmezett együttműködés a csoportos munkában

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tér beosztása a pózok használatánál a rúdgyakorlatokban
- A forgások technikájának tökéletesítése, a battírozás előkészítése, IV. arabesque elsajátítása

- A tanuló kreativitásának fejlesztése
- A már elsajátított tudás alkalmazása az új ismeretekben
- Igényének növelése a feladatok művészi kivitelezésére
- Fokozni a művészi kifejezés iránti nyitottságát, és az esztétikai-művészeti tudatosságot

Tananyag

Rúdgyakorlat

- Battement double-tendu nyújtott lábbal és demi-plié-vel pózokban
- Battement tendu jeté-developpé pózokban
- Battement tendu jeté enveloppé
- Fondu 45°-on lábujjhegyre emelkedéssel pózokban
- Fondu 45°-on tombé-val
- Soutenu 45°-on lábujjhegyre emelkedéssel pózokban
- Fouetté 45°-on rúd felé és rúdtól elfordulva
- Frappé ritmizálva
- Rond de jambe en l'ar féltalpon
- Relevé lent lábujjhegyre emelkedéssel
- Passé developpé lábujjhegyre emelkedéssel
- Petits battements ritmizálva
- Battement pour batterie
- Developpé ballotté 45°-on
- Allongé pózok
- Grand battement jeté developpé-val
- Coupé-piqué V. pozícióban talpon és féltalpon
- Balance passé helyzetben

Középgyakorlat

- Battement tendu en tournant 1/2 fordulattal
- Battement tendu jeté en tournant 1/2 fordulattal
- Fondu 45°-on lábujjhegyre emelkedéssel előre, oldalra, hátra

- Soutenu 45°-on lábujjhegyre emelkedéssel előre, oldalra, hátra
- Frappé talpon demi pliével
- Grand battement jeté pózokban
- Grand battement jeté marché
- Pas de bourrée en tournant 3/4 fordulattal
- IV. arabesque lábujjhegyel a földet érintve
- V. port de bras
- VI. port de bras
- Pas failli előre és hátra

Tour-ok

- Tour sur le cou-de-pied IV. pozícióból 2 fordulattal
- Tour posé en dehors, en dedans
- Tour tire-bouchon 1 fordulattal
- Tour piqué diagonálban

Allegro

- Échappé 1 fordulattal
- Temps levé sauté 1 lábon
- Assemblé pózokban
- Glissade pózokban
- Petit jeté pózokban
- Sissonne fermé 45°-on pózokban
- Sissonne ouverte 45°
- Sissonne tombé előre, hátra, oldalra
- Ballonná 45°-on oldalra helyben, és coupé-val
- Échappé battu rúddal szemben

Követelmények

- A tanuló ismerje a rúdgyakorlatokat (soutenu, fondu) pózokban és féltalpon, 45 fokon végzett szabad lábbal, adagio elemeket féltalpra emelkedéssel a rúdnál, IV. arabesque pózt lábujjhegyel a földet érintve, V., VI. port de bras-t, az ugrásokat pózokban (assemble, glissade, sissonne fermé), tour piqué-t diagonálban.
- A tanuló legyen képes a tour sur le cou-de-pied bemutatására II., IV., V. pozícióból, a tananyagból összeállított összetett kombinációk előadására csoportosan.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A súlyláb izomzatának erősítése plié-relevés gyakorlatok alkalmazásával rúdnál, és középen
- A grand tourok technikájának megismertetése
- Az entrechat battu-k előkészítése
- A tour lent szabályainak tudatos alkalmazása
- A tanuló súlyláb izomerejének fejlesztése speciális gyakorlatokkal
- A tanuló belső motivációjának növelése, önállóságának, fejlődés igényének kialakítása

Tananyag

Rúdgyakorlat

- Battement tendu en cercle
- Battement tendu jeté en cercle
- Battement tendu jeté enveloppé
- Fondu 90°-on talpon
- Double fondu 90°-on talpon
- Frappé plié-relevé-vel
- Double frappé plié-relevé-vel
- Rond de jambe en l'air plié-ben befejezve
- Relevé lent plié-relevé-vel
- Developpé plié-relevé-vel
- Developpé passé féltalpon
- Developpé ballotte 90°-on
- Demi rond 90°-on talpon
- Grand rond 90°-on talpon
- Fouetté 90°-on
- Grand battement jeté passé par terre
- Grand battement jeté developpé-vel, talpon pózokban

Középgyakorlat

- Fondu 45°-on lábujjhegyre emelkedéssel pózokban
- Soutenu 45°-on lábujjhegyre emelkedéssel pózokban
- Fouetté 45°-on talpon
- Relevé lent 90°-on lábujjhegyre emelkedéssel.
- Passé developpé 90°-on lábujjhegyre emelkedéssel
- Tour lent nagy pózokban, kivéve IV. arabesque
- IV. arabesque 45°-ra megemelt lábbal
- Grand battement jeté pointé-vel
- Pas de bourrée dessus-dessous

Tour-ok

- Tour sur le cou-de-pied 1 fordulattal rúd mellett V. pozícióból indítva
- Tour tire-bouchon 2 fordulattal
- Grand tour 1 fordulattal éffacée attitude-ben tartott lábbal
- Tour posé en suite

Allegro

- Ballonná 45°-on haladva pózokban
- Échappé battu
- Pas de chat 45°-on hátra (orosz forma)
- Temps lié sauté
- Sissonne fermé 90°-on oldalra
- Sissonne fermé 90°-on pózokban

Követelmények

A tanuló ismerje az év anyagából a plié-relevével végzett gyakorlatokat, a 90 fokon végzett

demi és grand rondokat talpon, tour lent nagypózokban, tour pose-t en suite.

A tanuló legyen képes a hatékony önálló tanulásra, az önálló feladatvállalásra és szerepvállalásra, a tananyagból összeállított, összetett kombinációk előadására csoportos formában.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grand fouetté, a grand allegro-k, magasságának növelése
- A balance helyzetek nagy pózokban való elsajátítása
- A tanuló kombinációs készségének, mozgás memóriájának fejlesztése
- A tánc-technikai biztonság erősítése, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság,

fogékonyság kialakítása

Tananyag

Rúdgyakorlat

- Fondu 90°-on lábujjhegyre emelkedéssel
- Double fondu 90°-on lábujjhegyre emelkedéssel
- Soutenu 90°-on lábujjhegyre emelkedéssel
- Frappé posé-val
- Double frappé posé-val
- Rond de jambe en l'air 45°-on plié-relevé-vel
- Demi rond 90°-on féltalpon
- Grand rond 90°-on féltalpon
- Grand battement jeté pointé-vel
- Balance féltalpon nagy pózokban

Középgyakorlat

- Fondu 90°-on talpon en face és pózokban
- Soutenu 90°-on talpon en face és pózokban
- Relevé lent 90°-on plié-relevé-vel
- Developpé 90°-on plié-relevé-vel
- IV. arabesque 90°-on
- Grand fouetté a la seconde-ból I. arabesque-be fordulva
- Temps lié par terre 45°-on talpon
- Pas de bourrée dessus-dessous en tournant

Tour-ok

- Grand tour 1 fordulattal I. arabesque-ben és a la secondban
- Tour tire-bouchon 2 fordulattal diagonálban chassé indítással

Allegro

- Entrechat quatre
- Royal
- Jeté coupé-val 45°-on croisé-ban és effacée-ban előre haladva
- Grand assemblé
- Pas failli előre haladva
- Contre temps
- Jeté entrelacé.

Követelmények

- A tanuló ismerje rúdnál az előírt tananyag mozdulatait féltalpon, fouetté-kat 90 fokon tartott szabad lábbal, temps lié par terre-t hajlással és 45 fokon, grand tour-t egy fordulattal 1.arabesque-ből, entrechat-kat: quatre royal, grand allegro-kat: assemble, pas failli, entrelacé.
- A tanuló legyen képes a megszerzett ismeretanyagot beépíteni az általános műveltség más területeire, a szakkifejezések, fogalmak megismerésére és gyakorlati alkalmazására, a tananyagból összeállított összetett kombinációk előadására, csoportos formában.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tánc színpadi követelményeinek megfelelő magatartás, előadásmód, tánctechnikai minőség fejlesztése

- A záróvizsga anyagának gyakorlása
- A tanuló előadóművészi készségének fejlesztése

Tananyag

Rúdgyakorlat

- Fondu 90°-on lábujjhegyre emelkedéssel pózokban
- Double fondu 90°-on lábujjhegyre emelkedéssel pózokban
- Soutenu 90°-on féltalpon pózokban
- Frappé posé-val 1/2 fordulattal
- Double frappé posé-val 1/2 fordulattal
- Demi rond 90°-on plié-relevé-vel

- Grand rond 90°-on plié-relevé-vel
- Grand battementjeté balancoire

Középgyakorlat

- Fondu 90°-on lábujjhegyre emelkedéssel en face és pózokban
- Soutenu 90°-on féltalpon en face és pózokban
- Grand fouetté 1/2 fordulattal
- Temps lié par terre en tournent 1 fordulattal
- Temps lié par terre 90°-on talpon
- Grand battementjeté developpé-val en face és pózokban

Tour-ok

- Tour degagé diagonálban
- Pas emboité diagonálban

Allegro

- Grand jeté
- Grand assemblé en tournant
- Grand fouetté 1/2 fordulattal

- Pas couru

Spicc

Ajánlott gyakorlatok:

- Relevé-k I., II., V. pozícióban

- Échappé en face

- Glissade előre, oldalra, hátra

- Temps lie

- Assamble soutenu

- Pas de bourrée lábváltással en dehors és en dedans

- Pas de bourrée suivi párhuzamos lábbal előre és hátra haladva

- Pas de bourrée suivi V. pozícióban diagonálban és en tournant

- Tour pas de bourrée

Követelmények

- A tanuló ismerje rúdnál az előírt tananyag mozdulatait féltalpon, plié-relevé-s gyakorlatokat, tour degagé-t, pas emboité-t diagonálban, a grand allegro-kat: grand jeté, grand assablé, grand fouett
- A tanuló legyen képes a megszerzett ismeretanyagot beépíteni az általános műveltség más területeire, a dinamikai különbségek megvalósítására, a kifejező előadásmódra, a kombinációk szólisztikus előadására, a tananyagból összeállított összetett kombinációk előadása csoportosan

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után - a tanuló ismerje

- A tanult tananyagot, szakkifejezéseket, fogalmakat, a lépések helyes kivitelezésének szempontjait, a tudásszintjének megfelelő bonyolultabb kombinációkat és azok szabályait, az alapvető zenei jellemzőket, a művészeti záróvizsga anyagát.
- A tanuló legyen képes
  - o A balett gyakorlatainak harmonikus, koordinált bemutatására, a zene és a tánc összhangjának megvalósítására, a dinamikai különbségek megvalósítására, a kifejező előadásmódra, az élmények és érzések kreatív kifejezésére, művészi önkifejezésre, a hatékony önálló tanulásra, az önálló feladatvállalásra, a táncok színvonalas teljesítésére, színpadi megjelenítésére, a megszerzett ismeretanyag beépítésére az általános műveltség más területein, az előadások elemzésére, saját nézőpont kialakítására, a pozitív beállítódások, magatartások és szokások kialakítására, az egészséges életvitelre, kapcsolatépítésre hazai és nemzetközi vonatkozásban.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Klasszikus balett

45-50 perc

A vizsga tartalma

Rúdgyakorlatok

- Technikailag emelkedő nehézségi fokú, több gyakorlatból álló, egymást követő gyakorlatsorok a rúdnál (plié, battement tendu, battement tendu jeté, rond de jambe par terre, fondu, frappé, adagio, grand battement jeté gyakorlatok)

Középgyakorlatok

- Különböző dinamikájú, a tananyagban előírt elemekből álló gyakorlatok, gyakorlatsorok közepén (battement tendu, Jeté, fondu, adagio, grand battement jeté gyakorlatok, a pózok alkalmazásával)

Allegro

- Kis ugrások egyszerű kombinációk formájában
- Nagy ugrások

Tourok

- Forgások közepén és diagonálban

A vizsga értékelése

- A gyakorlatok, gyakorlatsorok pontos bemutatása
- Technikai biztonság
- Koordinált, esztétikus előadásmód
- A gyakorlatok zenével összehangolt kivitelezése
- Fegyelmezett együttműködés a csoportos munkában

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- Balett rudak
- Zongora, vagy gyorsításra, lassításra alkalmas hangtechnikai eszköz
- Kották
- Erősítő, hangfalak
- CD-lejátszó, Videó - televízió - képfelvevő, DVD lejátszó
- Kézikönyvár: szakirodalom, kiadványok, újságok
- CD-k, kazetták, DVD-k, videokazetták
- Jelmezek, dresszek, fellépő ruhák

2.5.3. JAZZ-TECHNIKA

Nélkülözhetetlen az új táncstílusok ismerete. A klasszikus balett szigorú kötöttségei mellett fontos megismertetni a tanulókat a test használatának újabb lehetőségeivel, az izolációval, a lazítás-feszítés módozataival. Ezen technikák összessége fejleszti a tanuló stílusérzékét, a test izomfunkcióinak széles skálán történő alkalmazását és nyitottságát az újabb tánc technikák iránt

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A testrészek izolált mozgásai
- A jazz-technika alapjainak, alappozícióinak, kartartásainak, alaplépéseinek megismertetése
- A tanuló koordinációs készségének fejlesztése
- A klasszikus balettől eltérő mozgásnyelv befogadásának elősegítése

Tananyag

- Izolációs tréning
- A kiinduló helyzet parallel II. pozíció.
- Hajlítások, hajlások
- A nyaki szakasz hajlítása és nyújtása előre, oldalra, hátra koordinálva demi plie-vel, majd szaggatott irányú fejkörzés demi plie-vel és nyújtással koordinálva
- Vállizületek mozgatása előre, hátra koordinálva demi plie-vel és nyújtással, majd körzése előre illetve hátra indítva.
- Nyaki-, háti szakasz vállizületekkel együttes hajlítása és nyújtása előre, oldalra és hátra koordinálva demi plie-vel
- Szaggatott törzskörzés koordinálva demi plie-vel és nyújtással.
- Nyaki, háti, deréki szakasz hajlítása és nyújtása előre, oldalra, hátra, majd szaggatott törzskörzés koordinálva demi plie-vel és nyújtással.
- Döntések
- Csípőizületből törzsdöntés és visszaemelés előre, oldalra, hátra koordinálva térdnyújtással és demi plie-vel, majd körzés szaggatottan térdek nyújtva.
- Fordítások
- Nyaki szakasz fordítása oldalra
- Nyaki, háti és deréki szakasz fordítása oldalra majd vissza, koordinálva demi plie-vel és nyújtással, karok II. pozícióban, kézfej flex-tartásban
- Törzsdöntésben előre, törzsfordítás oldalra, jobbra, illetve balra koordinálva demi plie-vel, és nyújtással, karok II. pozícióban, kézfej flex-tartásban
- Hátra dőlésben törzsfordítás jobbra és balra grand plie-ben, karok II. pozícióban, kézfej flex-tartásban
- Tolások
- Nyaki szakasz tolása előre, oldalra, hátra, majd szaggatott körzés
- Csípő tolása előre, oldalra, hátra, majd szaggatott körzéssel
- Csípő tolása előre, oldalra, hátra demi plie-ben, majd szaggatott körzéssel
- Törzsgyakorlatok kombinációi
- Törzshajlítások és döntések kombinációi koordinálva demi plie-vel és nyújtással előre, hátra, oldalra karhasználat
- Contraction-release törzsfordítással kombinálva karhasználat demi plie és nyújtással, egyenes tartásban, előre döntésben és homorításban a release helyzetben
- Törzshullámok melyben szerepel az összes tanult helyzet, előre, hátra és oldalra karhasználat
- Battement tendu és jeté parallel I. pozícióban, kombinálva jazz port de bras-val
- Demi és grand plié parallel és en dehors pozíciókban, jazz port de bras-val
- Grand battement jeté jazz port de bras-val
- Lépések
- Előre-hátra, jobbra-balra, illetve négyszögben, kar koordinációkkal és különböző tempóban gyakorolva
- Merenge
- Swing
- Afró

- Funki
- Boogi walk egy csípőkörrel majd két csípőkörrel
- Lebegő funki
- Jazz kartartások és port de bras-k
- Ugrás
- Soutte parallel I. pozícióban jazz-port de bras-val, majd negyed, fél és egész fordulattal.

Követelmények

- A tanuló ismerje a jazz-technika alapjait, alappozícióit, kartartásait, testrészeinek izolált mozgását, az alap jazz lépéseket
- A tanuló legyen képes a koordinált izolált mozgásra, a parallel és en dehors helyzetek használatára, a tudatos testhasználatra, amit a jazz-technika megkövetel

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A testrészek izolált mozgásai
- A jazz-technika alapjainak, alappozícióinak, kartartásainak, alaplépéseinek megismertetése

- A tanuló koordinációs készségének fejlesztése
- A klasszikus balettől eltérő mozgásnyelv befogadásának elősegítése

Tananyag

- Izolációs tréning
- A tréning tananyaga megegyezik az előző évben tanultakkal. A különbség a technikai kivitelezésben és a stílusos előadásmódban látható.
- Törzsgyakorlatok kombinációi
- Törzshajlítások és döntések kombinációi koordinálva demi plie-vel és nyújtással előre, hátra, oldalra karhasználatl
- Contraction-release törzsfordítással kombinálva karhasználatl demi plie és nyújtással, egyenes tartásban, előre döntésben és homorításban a release helyzetben
- Törzshullámok melyben szerepel az összes tanult helyzet, előre, hátra és oldalra karhasználatl
- Battement tendu és jeté parallel I. pozícióban, és en dehors I. pozícióban, kombinálva jazz port de bras-val
- Demi és grand plié parallel és en dehors pozíciókban, jazz port de bras-val
- Grand battement jeté jazz port de bras-val
- Lépések
- Előre-hátra, jobbra-balra illetve négyszögben, kar koordinációkkal és különböző tempóban gyakorolva
- Merenge
- Swing
- Afró
- Funki
- Boogi walk egy csípőkörrel majd két csípőkörrel
- Lebegő funki
- Chassé-k diagonálban

- Jazz kartartások és port de bras-k
- Ugrás
- Sauté parallel I. pozícióban jazz-port de bras-val, majd negyed, fél és egész fordulattal.

Követelmények

- A tanuló ismerje a jazz-technika alapjait, alappozícióit, kartartásait, testrészeinek izolált mozgását, az alap jazzlépéseket
- A tanuló legyen képes a koordinált izolált mozgásra, a parallel és en dehors helyzetek használatára, a tudatos testhasználatra, amit a jazz-technika megkövetel

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A testrészek izolációja
- A gyakorlatokon belül alkalmazott kar, láb és törzs koordinációja
- A tanuló stílusérzékének, előadó képességének fejlesztése
- A tanuló technikai sokoldalúságának növelése

Tananyag

- Középgyakorlatok
- Plie gyakorlat: jazz port de bras-val, sarokemelés vállizolációval, II. I. IV. V. pozícióban
- Battement tendu és jeté gyakorlatok: csípőízületből lábfordítások parallel helyzetből en dehors helyzetbe hangsúlyos váltásokkal, előre, oldalra és hátra,
- Grand battement jeté gyakorlatok: előre és oldalra, váltva hajlítva és nyújtva relevével, majd hajlított, és nyújtott lábbal
- Mellkas tolások: oldalra, előre és hátra port de bras-val, contraction-ból indított hátrahajlással
- Fekvő gyakorlatok
- Háton fekvésben, homorítás és contraction
- Hajlított lábhúzások parallelben kifelé és befelé
- Nyújtott lábhúzások spicben és flex-ben, előre
- Felülés contraction-val és mellkas emeléssel, előre törzshajlítás belenyújtással döntésbe és törzsfordítás karnyitással harmadikból második karpozícióba
- Lábemelés a fej mögé a talajra, boka visszafeszítése, flex helyzetben saroktolások hátra, majd visszagördülés fekvésbe
- Felülés contraction-val, hajlított lábemeléssel, törzs- és lábnyújtás lebegőülésbe, majd contraction és hanyattfekvés, páros lábemelés előre, majd leengedés (3x)
- Ülő gyakorlatok
- Terpeszülésben döntés és hajlítás belenyújtással előre, oldalra
- Lépések
- Triplet
- Lépésvariációk izolációs port de bras-val
- Jazz pas de bourée, majd forgással

Követelmények

- A tanuló ismerje a technika speciális gyakorlatainak mozgásanyagát, a technikára jellemző harmonikus, esztétikus, stílusjegyeket

- A tanuló legyen képes az elsajátított technika gyakorlatokban történő alkalmazására, a stílusos előadásmódra

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A testrészek izolációja
- A gyakorlatokon belül alkalmazott kar, láb és törzs koordinációja
- A tanuló stílusérzékének, előadó képességének fejlesztése
- A tanuló technikai sokoldalúságának növelése

Tananyag

- Középgyakorlatok
- Plié gyakorlat: jazz port de bras-val, sarokemelés vállizolációval, II. I. IV. V. pozícióban
- Törzsgyakorlatok époulement helyzetekben: törzsfordítás, törzsdöntések és hajlások kombinációi különböző irányokban port de bras-val
- Battement tendu és jeté gyakorlatok: csípőízületből lábfordítások parallel helyzetből en dehors helyzetbe hangsúlyos váltásokkal, előre, oldalra és hátra, doubl tendu-vel, utána jeté plie-vel, sur le cou-de-pied-ből indítva. A végén passé-k, relevé-vel
- Grand battement jeté gyakorlatok: előre és oldalra, váltva hajlítva és nyújtva relevé-vel, majd hajlított, és nyújtott lábbal
- Mellkas tolások: oldalra, előre és hátra port de bras-val, contraction-ból indított hátrahajlással
- Fekvő gyakorlatok
- Háton fekvésben, homorítás és contraction
- Hajlított lábvezetések parallelben kifelé és befelé
- Nyújtott lábvezetések spicben és flex-ben, előre
- Felülés contraction-val és mellkas emeléssel, előre törzshajlítás belenyújtással döntésbe és törzsfordítás karnyitással harmadikból második karpozícióba
- Lábak hajlítva terpeszben a talajon bokafogás. Csípő emelésben rugózás majd leereszkedés contraction-val csigolyánként majd csípőemelés fejtetőig, utoljára kéztámasszal a vállaknál hídba feltol, térdnyújtás súlypontáthelyezéssel a karokra
- Lábemelés a fej mögé a talajra, boka visszafeszítése, flex helyzetben saroktolások hátra, majd visszagördülés fekvésbe
- Felülés contraction-val, hajlított lábemeléssel, törzs- és lábnyújtás lebegőülésbe, majd contraction és hanyattfekvés, páros lábemelés előre, majd leengedés (3x)
- Ülő gyakorlatok
- Terpeszülésben döntés és hajlítás belenyújtással előre, oldalra
- Lépések
- Triplet
- Lépésvariációk izolációs port de bras-val
- Jazz pas de bourée, majd forgással
- A tananyagra épülő lépéskombinációk
- Tour-ok
- Parallel helyzetben lábváltással és a nélkül
- Parallel helyzetben pliében

- Chainé

Követelmények

- A tanuló ismerje a technika speciális gyakorlatainak mozgásanyagát, a technikára jellemző harmonikus, esztétikus, stílusjegyeket
- A tanuló legyen képes az elsajátított technika gyakorlatokban történő alkalmazására, a stílusos előadásmódra

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz Zenei Cd-k Jazz-tánc DVD-k

2.5.4. GRAHAM-TECHNIKA

A Graham-technika az első önálló mozdulatkinccsel, táncnyelvvel, dinamikai elvekkel, didaktikai rendszerrel felvértezett moderntánc rendszer, mely a mai napig inspirációs forrás a színpadi tánc, a táncművészet fejlesztés világában, nem utolsósorban a táncpedagógia hatékony eszköze.

A tantárgy tanításának célja a speciális és széles körben hasznosítható dinamikai alapelveket tartalmazó technika megismertetése.

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A testtudat fejlesztése, ritmikai, dinamikai, előadói képességek, a mozgáskultúra tudatosságának fejlesztése, a fogalmi ismeretek, a szakterminológia bővítése. A tananyagból nyert ismeretek beépítése más tánc technikák gyakorlati és elméleti ismereteibe, megtalálva a különbségeket és párhuzamokat. Az alapelemek, alapsorozatok és azok technikai, dinamikai és stiláris jellemzőinek, a Graham-technika speciális térhasználatának felismertetése. A diagonális mozgás fejlesztése

Tananyag

- Alapelemek, alapsorozatok
- Talajon végzett gyakorlatok:
- Bounces: a törzset és a medenceízületeket fokozatosan bemelegítő, rugózó gerincmozgások
- Breathing: a légzés bevonása a törzs, majd a teljes test mozgásába
- Spiral: a spirális mozgások alapja, a gerincforgatás, mely előkészíti a talajról fölemelkedés és az oda-vissza ereszkedés technikáját
- Contraction-release: a testközpont, mint minden mozgás kiindulópontja
- Álló helyzetben végzett gyakorlatok
- Brush: a lábfő, boka, térd bemelegítése
- Plié: az emelkedés, ereszkedés és az ugrás előkészítése
- Plié-contraction-release, a lábak combtöből való mozgása, lendítések, emelések s azok kombinációinak formájában, a központból indítva
- Térben haladó gyakorlatok
- Walk - diagonális lépés-, járás-, futásgyakorlat
- Triplet - hármaslépések, irányváltásokkal, ritmizálással
- Skip - ugrások egyik lábról a másikra, haladva

Az év végére az alapelemek és sorozatok ritmikai, tempóbeli, térbeli variációkkal

gazdagíthatók

Követelmények

- A tanuló ismerje a Graham-technika, mint a klasszikus balettől eltérő, első teljes moderntánc rendszer alapelveit, a technika alapelemeit, alapsorozatait, azok helyes végrehajtásának szempontjait és a Graham-technika helyét a tánctörténetben
- A tanuló legyen képes az alapelemek és alapsorozatok felismerésére, azok technikai, dinamikai és stiláris szempontból helyes végrehajtására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A testtudat fejlesztése, a ritmikai, dinamikai, előadói képességek, a mozgáskultúra tudatosságának fejlesztése, a fogalmi ismeretek, a szakterminológia bővítése. A tananyagból nyert ismeretek beépítése más táncteknikák gyakorlati és elméleti ismereteibe, megtalálva a különbségeket és párhuzamokat. Az alapelemek, alapsorozatok és azok technikai, dinamikai és stiláris jellemzőinek, a Graham-technika speciális térhasználatának felismertetése. A diagonális mozgás és a mozgáskombináció fejlesztése

Tananyag

- Talajon végzett gyakorlatok: bounce, breathing, spiral, contraction-release ritmikai és dinamikai nehezítésekkel
- Spirál IV. pozícióban, föld - a bonyolultabb törzsfordítási gyakorlat a testközpont-indítású „contraction-release” és a spirális mozgások ötvözése, föl/leereszkedés a talajról/talajra
- Álló középgyakorlatok: a gravitáció felhasználásával és leküzdésével, valamint a lendület felhasználásával és fékezésével
- Brush, plié, plié-contraction-release, a lábak combtöből való mozgatása, lendítések, emelések, s azok kombinációinak formájában
- Weight shift, suspension: testsúly eltolással, elbillentéssel
- Térben haladó gyakorlatok:
- Walk - diagonális lépés-, járás-, futásgyakorlat
- Triplet - hármaslépések, irányváltásokkal, ritmizálással
- Skip - ugrások egyik lábról a másikra, haladva. A diagonális-haladó gyakorlatok bővítése: lépéskombinációk; az eddig álló helyzetben végzett gyakorlatok kimozdítása különböző terekbe, fordulatok kidolgozása a spirál elv alapjain
- Alapugrások különböző terekben, eltérő ritmikával, a „contraction-release”, valamint a „spiral” elemeinek alkalmazása az ugrások közben
- Gyakorlatsor, füzér összeállítása koreografált formában, az elvégzett 2 év anyagának szemléltetésére, az egyéni képességek bemutatására

Követelmények

- A tanuló ismerje a Graham-technika, mint a klasszikus balettől eltérő, első teljes moderntánc rendszer alapelveit, a technika alapelemeit, alapsorozatait, azok helyes végrehajtásának szempontjait és a Graham-technika helyét a tánctörténetben
- A tanuló legyen képes az alapelemek és alapsorozatok felismerésére, azok technikai, dinamikai és stiláris szempontból helyes végrehajtására

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Kísérő hangszerek

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal

Videó- vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

2.5.5. TÖRTÉNELMI TÁRSASTÁNC

A tantárgy célja a tanulókat megismertetni a XVI-XIX. századig terjedő időszak - a reneszánsz és barokk korszakok - valamint a XIX. század báli táncainak korabeli anyagával, az adott korszakok szokásaival és illemtanával

A történelmi társastáncok célja, hogy előmozdítsa a tanulók mozgáskultúrájának, ezen belül koordinációs képességének, tér és formaérzékének, fizikai állóképességének fejlődését, továbbá a tanulók koncentrációképességének, zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának, improvizációs készségének fejlesztését

Emellett alapozza meg és fejlessze a tanulók stílusismeretét, ízlését, magatartásának és társas kapcsolatainak kulturáltságát, társaival való együttműködési képességét. Járuljon hozzá a tanulók előadói készségének, művészi kifejező készségének sokirányú fejlődéséhez

Tágabb értelemben a tanuló váljon nyitottabbá az egyéb művészeti ágak irányába, fejlődjön komplex korszemlélete és legyen képes a tanultakat az iskolai tananyagba sokoldalúan visszakapcsolni

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése, valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által. A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat - és lépésanyagon keresztül
- A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentéseinek megismertetése
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által
- A tanuló improvizációs készségének fejlesztése

Tananyag

- XVI. századi reneszánsz társastáncok
- Reneszánsz stíluselemek: testtartás, lábfejek helyzete, kéztartások, lépéstechnika, meghajlások
- Francia reneszánsz körtáncok alaptípusai - Branle double, Branle simple, Branle gay, Branle de Bourgogne
- Lépés és mozdulatanyag: double, simple, petit saut, pied en l'air, reprise, branle, capriole, révérence
- A koreográfiák körben vagy láncban előadva. Díszítés improvizáció
- A szabálytalan branle; Branle coupé Branle coupé Charlotte, Branle coupé Aridan
- Zenei anyagmemorizálás, koreográfiatanulás
- Táncos játékok

- A tréfás, utánzó branle; Branle morgué, Branle des Chevaux, Branle des Lavandieres, Branle des Pois, Branle de la Montarde
- Zenei anyagmemorizálás, koreográfiatanulás, improvizatív gesztus lehetőségek
- Páros táncok
- Lépő tánc: Pavane
- Lépés anyag: simple, double előre és hátra, conversion, fleuret
- Különböző térforma lehetőségek, koreográfiatanulás
- Ugrós tánc: Gaillarde
- Lépésanyag: Cinq pas: grue, saut majeur, posture, cadence
- Pas raccourci: révérence passagiere

Improvizált csoportos forma: Gaillarde lyonnaise

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentéseit, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot
- A tanuló legyen képes a tanult báli táncok pontos kivitelezésére, zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló ismereteinek bővítése, az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése, valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által
- A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat- és lépésanyagon keresztül. A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentéseinek megismertetése
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által
- A tanuló improvizációs készségének és stílusérzékének fejlesztése

Tananyag

- Barokk báli táncok
- Barokk stíluselemek: testtartás, lábfejek kifele forgatottsága, pozíciók, lépéstechnika, plié, élevé, port des bras
- Előkészítő etüdök 3/4-es és 4/4-es barokk zenékre
- Lépés anyag: demy coupé, pas de bourrée
- Etüd 4/4-ben
- Menüett
- Lépés anyag: pas de menuet előre, hátra, és oldal irányokba, chassé, révérence
- Menüett etüd 3/4-es zenére
- Contredance français; Menuet
- R. A. Feuillet: La Bergère, Menuet du Chevalier
- Báli menüett szóló párra P. Rameau alapján
- Koreográfia

- Angol country dances
- Lépések, figurák: slipping step, double, set, turn, siding, arms, meet, lead
- J. Playford: Gathering peascods, Sellenger's Round, Parsons farewell
- Ismétlő anyag
- Reneszánsz társastáncok
- Gaillarde
- Egyéb mozdulatelemek: ruade, croisé.
- Cinq pas variációk: croisé, pieds joints
- Egyéb variációk: fleuret, onze pas
- Koreográfia, szóló párra

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentéseit, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot
- A tanuló legyen képes a tanult báli táncok pontos, stílusos bemutatására, zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése, valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által
- A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat- és lépésanyagon keresztül
- A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentéseinek megismertetése
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által
- A tanuló stílusérzékének, előadói készségének, művészi kifejező képességének fejlesztése

Tananyag

- XIX. századi társastáncok
- Polka
- Alaplépések: polkalépés előre, oldalra, hátra, polkalépés 1/2 fordulattal szólóban és párban, Kreuzpolka
- Koreográfia
- Walzer
- Alaplépések: walzer előre, walzer 1/2 fordulattal szólóban és párban, Valse-Mignon
- Koreográfia
- Francia négyes
- Alaplépések: pas marché, pas élevé, pas chassé, chassé-formák, pas balancé, pas galop
- Francia négyes választott tételei
- Ismétlő anyag

- Barokk báli táncok
- Báli menüett szóló párra

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentéseit, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot
- A tanuló legyen képes a tanult báli táncok stílusos és kifejező előadására, zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése, valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által
- A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat- és lépésanyagon keresztül
- A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentéseinek megismertetése
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által
- A tanuló stílusérzékének, előadói készségének, művészi kifejező készségének fejlesztése

Tananyag

- Polonaise
- Alaplépések: pas polonaise előre, hátra haladva
- Koreográfia
- Körmagyar
- Lépések: Andalgó, bokázók, tétovázó, vágás, lejtő, verbunkos, magányforgó, kettős forgó, toppantó, villám, kisharang, toborzó, urak magánya, friss, vitorlaforgás
- Koreográfia a Szöllősi-féle körtánc alapján
- Ismétlő anyag
- Korszakonként egy-egy koreográfia

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentéseit, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot
- A tanuló legyen képes a tanult báli táncok stílusos és kifejező előadására, zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

- A tanuló ismerje a reneszánsz és barokk korszakok, valamint a XIX. század történelmi társastáncainak elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentéseit, tudja a tanult báli társastáncanyagot a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni

- A tanuló legyen tisztában a tanult történelmi társastáncok stílusjegyeivel, legyen képes az elsajátított koreográfiák stílusos és kifejező előadására, zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való precíz, fegyelmezett együttműködésre

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- Történelmi társastánczenét tartalmazó CD-k, történelmi társastánc DVD-k, történelmi társastánc leírásokat tartalmazó könyvek, korabeli tánckönyvek magyar nyelvű kiadásai, viselettörténeti könyvek

2.5.6. TÁRSASTÁNC

A társastánc tantárgy célja, hogy megismertesse a tanulóval a világtáncokat, a kor szokásait, magatartásformáit. Nyitottá, érdeklődővé tegye a tanulót a táncművek, művészeti alkotások iránt, melynek váljon értő közönségévé

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló ismereteinek bővítése a modern társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése, valamint az illemszabályok megismertetése által
- A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat- és lépésanyagon keresztül. A tánctartás, a vezetés és követés szabályainak elsajátítása, a közlekedés a táncparketten
- A világtáncok kezdő figuráinak, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentéseinek megismertetése
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által
- A tanuló stílusérzékének, előadói készségének, művészi kifejező készségének fejlesztése

Tananyag

Alaplépések és táncok

Angolkeringő

Bécsi keringő

Foxtrott

Tangó

Blues

Rumba

Cha-cha-cha

Szamba

Jive

Paso doble

Követelmények

- A tanuló ismerje a világtáncok kezdő figuráit, a kor szokásait, viselkedési szabályait, magatartásformáit
- A tanuló legyen képes táncos alkalmakkor a tanultak alkalmazására, a világtáncok alapjainak kombinálására

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A világtáncok haladó figuráinak megismertetése, az improvizációs készség fejlesztése
- A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat- és lépésanyagon keresztül
- A tánctartás, a vezetés és követés szabályainak elsajátítása, a közlekedés a táncparketten
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által
- A tanuló ízlésének, alkalmazkodó képességének, kombinációs képességének fejlesztése

Tananyag

Alaplépések és táncok

Angolkeringő

Foxtrott

Tangó

Rumba

Cha-cha-cha

Jive

Rock and roll

Követelmények

- A tanuló ismerje a világtáncok kezdő és haladó figuráit, a tanult kombinációkat
- Legyen képes a tanuló a világtáncok alapjainak kombinálására a két év anyagából, táncos alkalmakkor a tanultak alkalmazására

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- Társastánc leírásokat tartalmazó könyvek, világtánc zenéket tartalmazó CD-k, társastánc DVD-k, a terem méretének megfelelő audio készülék (CD lejátszó), televízió, DVD lejátszó

2.5.7. BALETT ELMÉLET

A balett elmélet tanítása a tanult tananyaghoz kapcsolódik. A klasszikus balett szabályait 1661-ben a francia Táncakadémia foglalta rendszerbe. Ez idő óta a klasszikus balett terminológia nyelve a francia. A balett elmélet oktatás célja, hogy a tanuló a francia szakkifejezéseket értse és az ahhoz kapcsolódó gyakorlatokat be tudja mutatni

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló nyelvi képességének, memóriájának, koncentrációs képességének fejlesztése

Tananyag

Az alábbi lépések, elemek felismerése, megnevezése, értelmezése

- I., II., IV., V. pozíciók
- Demi plié
- Grand plié
- Battement tendu
- Battement tendu jeté
- Battement tendu jeté pointé
- Rond de jambe par terre
- Fondu
- Soutenu
- Frappé
- Double frappé
- Relevé lent
- Developpé
- Grand battement jeté
- Pas de bourrée
- Sur le cou-de-pied helyzetek
- Passé helyzet
- Croisé póz nagy kartartással előre és hátra
- Éffacée póz nagy kartartással előre és hátra
- I., II., III. arabesque.
- Temps lié par terre tagoltan en dehors, en dedans.
- I., II., III. Port de bras.

Allegro

- Sauté
- Petit echappé
- Assemblé oldalra.
- Glissade oldalra
- Sissonne simple en face
- Changement
- Pas chassé előre és oldalra

Követelmények

- A tanuló ismerje a rúd- és középgyakorlatok különböző elemeit, neveit, és azok magyar jelentését. A lábmagasságokat 35 fok, 45 fok, 90 fok, a croisé és effacée pózokat és az I., II., III. arabesque pózokat
- A tanuló legyen képes felismerni a különböző gyakorlatokat, azokat megnevezni és a nevük alapján azokat csoportos formában bemutatni.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló idegen nyelvi kompetenciájának, memóriájának fejlesztése
- Az önálló, tudatos munka kialakítása

Tananyag

Az alábbi lépések, elemek felismerése, megnevezése, értelmezése

- Demi plié és grand plié IV. pozícióban
- Battement double-tendu nyújtott lábbal és demi-plié-vel
- Battement tendu jeté passé par terre
- Battement tendu jeté-developpé
- Grand rond de jambe par terre en dehors és en dedans
- Fondu 45°-on féltalpra emelkedéssel
- Double fondu 45°-on talpon
- Demi rond 45°-on talpon
- Grand ronde 45°-on talpon
- En dehors és en dedans jelentése
- Frappé és double frappé féltalpon.
- Előkészítő a rond de jambe en l'air-hez
- Developpé passé,
- Petits battement sur le cou-de-pied
- Attitude helyzetek
- Relevé egy lábon
- Balance lábujjhegyen rendkívüli sur le cou-de-pied-ben tartott szabadlábbal
- Écarté előre és hátra pózok nagy kartartással, spiccel a földön
- Temps lié par terre hajlással
- Pas de bourré en dehors

Tour-ok

- Preparáció a tour sur le cou-de-pied-hez II., IV., V. pozícióból en dehors és en dedans V. pozícióba zárva

- Tour sur place

Allegro

- Temps levé sauté volé V. pozícióban előre haladva
- Petit jeté oldalra, rúddal szemben
- Échappé 1/4 és 1/2 fordulattal
- Double assemblé oldalra
- Sissonne fermé 45°-on oldalra
- Pas de chat - olasz forma

Követelmények

- A tanuló ismerje a nagy pózok használatát rúdnál, elsősorban a battement-oknál, a 1/2 és 3/4 fordulatokat rúdnál és középben
- A tanuló legyen képes az adott év meghatározott lépéseinek felismerésére, megkülönböztetésére és a nevük alapján azok csoportos bemutatására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Nyelvi és táncmemória fejlesztése
- Az esztétikai-művészeti tudatosság és a fizikai állóképesség növelése

Tananyag

Az alábbi lépések, elemek felismerése, megnevezése, értelmezése

- Battement tendu pózokban nagy kartartással

- Battement tendu jeté pózokban nagy kartartással
- Battement tendu jeté pointé pózokban nagy kartartással
- Double fondu 45°-on féltalpra emelkedéssel
- Soutenu 45°-on féltalpra emelkedéssel
- Demi rond 45°-on féltalpon
- Grand ronde 45°-on féltalpon
- Rond de jambe en l'air talpon
- Fouetté talpon 1/2 fordulattal
- Relevé lent pózokban
- Developpé pózokban
- Grand battement jeté pointé előre, oldalra, hátra
- Mély hajlások előre és hátra
- Balance lábujjhegyen 45°-on tartott szabadlábbal

Középgyakorlat

- Battement tendu en tournant 1/8 és 1/4 fordulatokkal
- Fondu 45°-on talpon, pózokban kis kartartással
- Soutenu 45°-on talpon, pózokban kis kartartással
- Relevé lent 90°-on talpon, pózokban
- Developpé 90°-on talpon, pózokban
- Pas balancé en face és 1/4 fordulattal
- Pas bourrée en dedans
- IV. port de bras

Tour-ok

- Egy tour sur le cou-de-pied II., IV., V. pozícióból
- Tour pas de bourrée diagonálban
- Tour chainé diagonálban

Allegro

- Changement egy fordulattal
- Assemblé előre és hátra
- Glissade előre és hátra
- Petit jeté oldalra

Követelmények

- A tanuló ismerje a nagy pózokat a rúdnál, a battement-ok en tournant formáit, a kispózokat közepén, a tanult diagonál forgásokat
- A tanuló legyen képes az adott év meghatározott lépéseinek felismerésére, megkülönböztetésére és a nevük alapján azok csoportos bemutatására

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A korábbi évfolyamokon tanultak összegzése
- Az alap és összekötő lépések megkülönböztetése
- A dinamikai különbségek felismerése
- Az ugrás csoportok megkülönböztetése

- A francia nevek memorizálása
- A kiejtés tökéletesítése

Tananyag

- Az előző három év tananyagának összegzése
- A gyakorlatok neveinek memorizálása
- A helyes kiejtés rögzítése
- Nagy pózok szabályai a rúdnál
- Kis és nagy pózok szabályai a középgyakorlatokban
- Összekötő lépések
- A tour preparációk formái
- A diagonál forgások fajtái
- Az ugrások csoportjai és elnevezései
- Az alapfokú művészeti vizsga anyaga

Követelmények

- A tanuló ismerje az előző évek lépésanyagát, az alapfokú művészeti vizsga anyagát
- A tanuló legyen képes megkülönböztetni az alaplépéseket az összekötő lépésektől, ismerje fel a gyakorlatok közötti dinamikai különbségeket, a forgások helyben és diagonálban végzett formáit, az alapvető ugrások csoportjait, a kar- és lábpozíciókat, valamint a tanult pózokat

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

- A tanuló ismerje a rúd- és középgyakorlatok különböző elemeit, neveit, és azok magyar jelentését. A lábmagasságokat, a croisé és effacéé pózokat, és az I., II., III. arabesque pózokat. A nagy pózok használatát rúdnál és középben. A battement-ok en tournant formáit, a kispózokat középben, a tanult ugrásokat és forgásokat
- A tanuló legyen képes felismerni a különböző gyakorlatokat, azokat megnevezni, a gyakorlatok neve alapján azokat csoportos formában bemutatni

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga szóbeli és gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Balett elmélet 5 perc

Balett gyakorlat 40 perc

A vizsga tartalma

- A bemutatott gyakorlatok nevének felismerése és értelmezése szóban és gyakorlatban.
- Rúdgyakorlatok
- A gyakorlatok neve, preparációja, kiinduló lábhelyzete
- A lábmagasságok megkülönböztetése
- Dinamikai jellemzők
- A pózok szabályai a rúdnál
- Középgyakorlatok
- A battement-ok en tournant formái
- Kis és nagy pózok szabályai
- I. II. III. IV. port de bras

- Allegro
- Az ugrások csoportjai és elnevezésük
- Az en tournant szabályai
- A nagy ugrások jellemzői
- Tour-ok
- Tour preparációk II. IV. és V. pozícióban
- A diagonál tourok elnevezései

A vizsga értékelése

- A gyakorlatok értelmezése és pontos bemutatása
- A szabályok ismerete
- A helyes kiejtés

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Balett rudak

Zongora, vagy gyorsításra, lassításra alkalmas hangtechnikai eszköz

Kották

Zenei Cd-k, CD lejátszó

Klasszikus balett DVD-k, DVD lejátszó

Erősítő, hangfalak

Videó - televízió - képfelvevő

Videokazetták

2.5.8. TÁNC TÖRTÉNET

A tantárgy járuljon hozzá saját tánc kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez.

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az egyetemes tánc történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése.
- A tánc történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során komplex látásmód kialakítása és fejlesztése.
- A stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység, a nonverbális kifejezések, a képzelőerő és mozgásmemória fejlesztése. A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése. A táncműfajok iránti nyitottság és befogadóképesség fejlesztése.

Tananyag

- A mozgás fogalma: életfunkciós mozgások, közhasználatú táncok, művészi mozgás, a művészi mozgás nyelve
- Az őskor táncélete: ábrázoló táncok, szertartás táncok
- Az ókor táncéletének bemutatás 2-3 kultúra (egyiptomi, indiai, japán, görög) alapján
- A középkor társadalmának, táncéletének bemutatása

- A reneszánsz kialakulása Európában, hatása a művészetek fejlődésére, a reneszánsz táncmesterek, a balett gyökerei
- A barokk kor általános jellemzői és az udvari balett kialakulása
- Noverre és a cselekményes balett
- A romantika alapelvei, a kor jelentős prímabalerinái (Marie Taglioni, Fanny Elssler) koreográfusai, (Jules Perrot, Filippo Taglioni) kiemelkedő művek

Követelmények

- A tanuló ismerje az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket
- A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az egyetemes tánc történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése.
- A tánc történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során komplex látásmód kialakítása és fejlesztése.
- A stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység, a nonverbális kifejezések, a képzelőerő és mozgásmemória fejlesztése. A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése. A táncműfajok iránti nyitottság és befogadóképesség fejlesztése.

Tananyag

- Az orosz táncélet kialakulása és a romantika továbbélése Kelet-Európában
- Marius Petipa munkássága
- Jelentős orosz művészegyüttesek: Gyagilev-balett
- Az amerikai modern tánc kialakulása és hatása az európai tánc kultúrára
- Lábán Rudolf újításai a német expresszionizmus művészetében
- A magyar mozdulatművészet kialakulása, jelentős képviselők munkássága
- Jelentős táncműhelyek (Szeged, Pécs, Győr) munkássága, alkotóik, jelentősebb műveik

Követelmények

- A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi táncművészet fontos fordulópontjait, a magyar táncélet legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket
- A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az egyes stílusirányzatok táncos mozgásnyelvét, mozdulatkincsét

Az egyes korszakok, irányzatok legkiemelkedőbb alkotóit, műveit

A tanuló legyen képes

A fenti ismereteit a tánctanulás, az alkotás, a szabad tánc, a műélvezet helyzeteiben alkalmazni, tudását a kapcsolatteremtés, a kifejező mozgás szolgálatába állítani

Gondolatait megfelelő szókinccsel szabatosan elmondani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga írásbeli és szóbeli részekből áll:

A vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet

30-40 perces írásbeli

5-8 perces egyéni beszélgetés

A vizsga tartalma

- A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított tánc történet témakörökből áll
- Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző tartalmú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését valamint a problémamegoldást ill. értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz

A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzására után önállóan számolnak be tudásukról

- Választható témakörök:

- Az őskor táncművészete
- A középkor jellemző táncformái
- A reneszánsz és barokk kor táncélete
- A romantika
- A reformkor táncélete
- A XX. század táncélete
- Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon
- A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

- A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák
- Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Szóbeli vizsga

- A tananyag tartalom elsajátításának mértéke
- Az összefüggések ismerete
- A szakmai kommunikáció fejlettsége
- Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Videólejátszó vagy DVD-lejátszó

Televízió

Magnetofon

Diavetítő

CD-lejátszó

Videokazetták (archív felvételek, a tánc összes műfaját tartalmazó videokazettán)

Diasorozat (történelmi korok szerint, archív felvételeket tartalmazó sorozat)

Kézi könyvtár (tánc történeti kötetek, kiadványok, újságok)

Hangtár - CD, magnókazetta (tánc történethez kapcsolódó zenei anyagok)

2.5.9. KREATÍV GYERMEKTÁNC

A képzés feladata az önkifejezés mozgásban történő realizálása, az önfeledt játék megvalósítása, a különböző játékszabályok megismerése és alkalmazása, a játék örömeinek megélése. A képzés célja, hogy a tanuló az önfeledt, ám a későbbiekben egyre tudatosabb mozgás segítségével jobban megismerkedjen testének képességeivel, a tér használatával, a dinamikai variációkkal és az idő, mint a zeneiség alkotóelemével. Megtanulja figyelni, érteni és használni saját és mások nonverbális kommunikációját. Elsajátítja az együttműködés számtalan fajtáját. A képzés hozzájárul a tanuló szocializációs, kommunikációs készségeinek, kezdeményező-készségeinek, önismeretének fejlesztéséhez.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló mozgáskészségeinek fejlesztése
- A tanuló tér és formáltságának fejlesztése
- A tanuló önfegyelmének növelése
- A koncentrációkészség növelése
- A megfigyelőképesség kialakítása
- A kommunikációs képesség, játékbátorság, szabálytudat fejlesztése
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése
- A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

- Ismerkedő táncok
- Ábrázoló táncok
- Csoportos táncok
- Ünnepi táncok
- Izom puzzle/testtudati táncok
- Kitalálós játékok
- Ábrázoló és csoportjátékok
- Anyaggal való játékok

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanév során ismertetetett táncjáték-fajtákat.
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a pár- és csoportválasztásra, a játéktevékenységre.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kreativitás fejlesztése
- A testrészek mozgáslehetőségeinek megismertetése
- A test térben való mozgáslehetőségeink feltárása
- A tempókülönbségek felismerése, alkalmazása
- Egyszerű ritmusképletek megszólaltatása
- A helyzetfelismerő képesség fejlesztése
- A megoldási lehetőségek feltérképezése
- A döntésképeség növelése
- A mozgás kapcsolatteremtő lehetőségeinek alkalmazása
- A szociális érzékenység fejlesztése

Tananyag

- Energia levezető, összehangoló játékok
- Koncentrációt növelő játékok
- A feladatok egyénileg, páros, kis és nagycsoportos formában
- Alap mozgásformák elsajátítása, variálása, tudatosítása (kúszás, mászás, gurulás, lépés, járás, futás, ugrás)
- Alapvető gyakorlattípusok használata:
- Vezetés-követés: alárendeltség, fölérendeltség megtapasztalása
- Másolás-tükrözés: szinkronicitás, kánonforma,
- Kontraszt variációk: mozgás-mozdulatalanság, kicsi-nagy mozgások, gyors-lassú mozgások tudatosítása
- Akció-reakció: párbeszédformák, folytatáson alapuló játékok
- Zenei táncjátékok
- Bizalmi játékok
- Fogócska és más, gyors reakciókészséget fejlesztő játékok
- Koncentráló és kitaláló játékok
- Ábrázoló és csoportjátékok
- Anyaggal való játékok

Követelmények

- A tanuló ismerje az alapvető gyakorlattípusokat (vezetés-követés, másolás-tükrözés, kontrasztvariációk, akció-reakció) és a tanév során elsajátított különböző táncjátékfajtákat.
- A tanuló legyen képes az alap mozgásformák szabad variálására, a tanult mozgásformák gyakorlati megvalósítására, az új kapcsolatteremtési formák felhasználására valamint a térbeli és ritmikai alapfogalmak gyakorlati alkalmazására.

2.5.10. NÉPI JÁTÉK

A képzés elemi szinten járuljon hozzá a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez. Elsődleges feladat az önfeledt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játékörmögélés

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az óvodából hozott játékműveltség felmérése és a játékbátorság fejlesztése
- A szabálytudat a közösségi érzés tudatos kialakítása, a szocializációs folyamatok elősegítése
- A mozgáskészség, a kommunikációs képesség, fejlesztése, a szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

- Alapvető mozdulattípusok gyakoroltatása (járás, futás, ugrás)
- Az ugrás technikai előkészítése
- Játéktípusok (sport-küzdő karakterű népi játékok, énekes-táncos gyermekjátékok)
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)
- Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)
- Játékfűzések a helyi, vagy régió szerinti, néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékok

Követelmények

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, az alakzatokba rendeződésre, a játéktevékenységekre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A szabálytudat kialakítása, a játékműveltség, játékbátorság, a kommunikációs készségek fejlesztése
- Variációs tevékenységekkel az improvizációs készség kialakítása, élmény és játékközpontúságon keresztül a közösségi érzés elmélyítése, a szocializációs folyamatok elősegítése

Tananyag

- Alapvető mozdulattípusok gyakoroltatása (járás, futás, ugrás)
- Az ugrás technikai előkészítése, ugrás típusok
- Játéktípusok (sport-küzdő karakterű népi játékok, énekes táncos gyermekjátékok)
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)
- Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

- Játékfüzések a helyi, vagy régió szerinti, néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékok

Követelmények

- A tanuló ismerje a népijátékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfüzéseket, az alakzatokat, a játékszabályokat
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, az alakzatokba rendeződésre, a játéktevékenységekre

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező képességét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A közösségi tevékenységhez szükséges alkalmazkodó képesség, a közösségi érzés kialakítása
- A ritmus-, térérzék, a mozgáskoordináció, a kommunikációs képességek fejlesztése, aktív szerepvállalás ösztönzése, elősegítése
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása

Tananyag

- Énekes-táncos népi gyermekjátékok (szerepjátékok, párválasztó játékok)
- A Dunai Táncdialektus ugrós táncai közül választott a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros formái)
- Koreográfia, vagy táncetűd összeállítása
- Improvizáció
- A választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok

Követelmények

- A tanuló ismerje a játéktípusok különböző változatait, szövegét, cselekményét és szabályait, a választott táncanyag alapelemeit, jellegzetes mozdulatait, a tánchoz kapcsolódó népdalokat, az összeállított táncfolyamatokat
- A tanuló legyen képes a tanult táncok csoportos improvizatív bemutatására, a közösségen belüli aktív tevékenységre és szerepvállalásra

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az elsajátított játékműveltség elmélyítése, a közösségi tevékenységhez szükséges alkalmazkodó képesség fejlesztése, az alapvető mozdulattípusok tudatos használata, a választott táncanyag néprajzi környezetének megismertetése
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak, viselkedésmódok, illemszabályok megismertetése a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgáslekezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

- A Dunai Táncdialektus ugrós táncai közül választott a helyi tantervben meghatározott táncanyag bővítése (szóló, eszközös-ugrós)
- Koreográfia, vagy táncetűd összeállítása
- Improvizáció
- Zenei ismeretek: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, a tánczene jellemzői, jellegzetes zenekarok, hangszerek
- Táncfolklorisztika: a választott táncanyag földrajzi elhelyezkedése, a tánc típusok jellemzői, a tánc funkciói, táncalkalmak

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

Követelmények

- A tanuló ismerje a választott táncanyag alapelemeit, alapvető mozdulatait, a szóló forma táncos lehetőségeit, a tánc néprajzi földrajzi környezetét, a tánchoz kapcsolódó népdalokat, az összeállított táncfolyamatokat, koreográfiát
- A tanuló legyen képes a tanult táncok csoportos páros és szóló bemutatására, a magabiztos eszközhasználatra, a táncos improvizációra

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tánc típusok fogalmának kialakítása, a tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai jellemzőinek felismertetése és alkalmazása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A körtáncok technikai előkészítése
- Az egyes tánc tétel funkciójának, a csárdás ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése
- A tánc szerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgáslekezet, a fizikai állóképesség fejlesztése

- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

- A Dunai táncdialektus vagy a Tiszai táncdialektus karikázói közül választott, a helyi tantervben meghatározott karikázó
- A Tiszai táncdialektus verbunk és csárdás táncai közül választott a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)
- Koreográfia, vagy táncetűd összeállítása
- Zenei ismeretek: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, a tánczene jellemzői, jellegzetes zenekarok, hangszerek
- Táncfolklorisztika: a választott táncanyag földrajzi elhelyezkedése, a tánc típusok jellemzői, a tánc funkciói, táncalkalmak, régi és új stílusú táncok
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései
- Követelmények
- A tanuló ismerje a verbunk és csárdás alapvető elemeit, a jellegzetes összekapaszkodási módokat, a tartás-ellentartás szerepét, a tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai összetevőit
- A tanuló legyen képes a tánc közbeni éneklésre, a körtartásra, a páros viszony kialakítására, a táncos improvizációra, a táncfolyamatok bemutatására
- 4. évfolyam
- Fejlesztési feladatok
- Az egyes táncételek funkciójának, a csárdás ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A forgás és forgatás technikájának fejlesztése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- Tananyag
- A Tiszai táncdialektus verbunk és csárdás táncai közül választott a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)
- Az Erdélyi Táncdialektus területéről az alábbi táncok közül választott, a helyi tantervben meghatározott tánc: széki négyes és csárdás, vagy a szilágysági táncok, vagy moldvai táncok
- Koreográfia, vagy táncetűd összeállítása
- Zenei ismeretek: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, a tánczene jellemzői, jellegzetes zenekarok, hangszerek

- Táncfolklorisztika: a választott táncanyag földrajzi elhelyezkedése, a tánc típusok jellemzői, a tánc funkciói, táncalkalmak, régi és új stílusú táncok
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

Követelmények

- A tanuló ismerje a verbunk és csárdás alapvető elemeit, a jellegzetes összekapaszkodási módokat, a tartás-ellentartás szerepét, a tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai összetevőit, a körtáncokat
- A tanuló legyen képes a tánc közbeni éneklésre, a körtartásra, a páros viszony kialakítására, a táncos improvizációra, a táncfolyamatok bemutatására, a forgások, forgatások egyensúlyának, dinamikájának megvalósítására

3. Társastánc tanszak

3.1. Az alapfokú társastáncoktatás célrendszere és funkciói

A táncművészeti ágak közül a legrégebbi hagyományokkal rendelkező társastáncoktatás nagy utat tett meg az ifjúság kulturált szórakozási formájától a művészetoktatásig. Az értékeket megtartva a tantervi program további lehetőséget nyújt az alapos, mélyebb tudás megszerzésére, a rendszeres munkai igényének kialakítására, a megfelelő munkafegyelemre, az önkontroll alkalmazására.

Az alapfokú oktatás célja

- a társastánc iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek szakirányú fejlesztése
- a főtárgyak és kötelező tárgyak tanulása során a tanulók szerezzenek jártasságot a különböző társastáncokból
- ismerjék meg azok történetét, a hozzátartozó viselkedés szabályait és a mindennapok magatartás formáit.

A szabadon választható tantárgyak előkészítik a társastáncok tanulását, megismertetik a főtárgy előzményeivel a tanulót és bekapcsolódást biztosítanak a táncművészet más ágába valamint a társművészetekbe. A korán elkezdett testképzés előkészíti a társastánc tantárgy tanulását, majd a historikus táncokon keresztül a főtárgy előzményeivel ismerkedhetnek meg a tanulók. A kötelezően választható tantárgy órái az összevont osztályokban történő tanulást segítik. A tanszak komplex ismeretet adó, készségfejlesztő tanterve motiválja a tanulót az újabb tudás megszerzésére és ösztönzi a tanultak gyakorlati alkalmazására az élet minden területén. Közelebb viszi a tanulóta művészetekhez, ugyanakkor választott művészeti ágának értő művelőjévé, közönségévé válik.

A társastánc tanterv játékos tevékenységi formákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejleszti a tanulóérzelmi, értelmi, szociális és fizika képességeit, gazdagítja önkifejezési formáit. A társastánc tantárgyat két év előképző után tíz éven áttanulják a tanulók. Az egymásraépülő, folyamatosan nehezedő táncok és azok motívumai jutják el a tanulót az egyre magasabb szintű táncstudáshoz. A kompetenciaalapú tartalom, tanterv olyan területekre hívja fel a figyelmet, mint az együttműködés, a kritikus gondolkodás, az önbecsülés.

3.2. A képzés struktúrája

Kötelező tárgyak	Kötelezően választható tárgyak	Választható tantárgyak
-Gyermektánc (1–2. előképző évfolyamon) -Társastánc (1–6 alapfokú és a 7–10 továbbképző évfolyamon) -Viselkedéskultúra (3. alapfokú évfolyamon) -Társastánc történet (5–6. alapfokú évfolyamon),	Viselkedéskultúra, Társastánc történet	-Társastánc gimnasztika (1–2. előképző évfolyamon, 1–3 alapfokú évfolyamon) -Történelmi társastánc (6. alapfokú évfolyamon, 7–8 továbbképző évfolyamon) -Társastánc (1–6 alapfokú és a 7–10 továbbképző évfolyamon)

- ✓ A táncművészeti képzésnek nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja, a tehetségstanulók pályáirányítása, valamint az a matőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.
- ✓ A táncművészeti ág minden egyes tanszaka, tantárgya ösztönzi a tanulót a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben, a társas érintkezésben.
- ✓ A növendék a tanulási folyamatban nyitottá, érdeklődővé válik a táncval kapcsolatos események, bemutatók iránt, és idővel maga is ezek résztvevőjévé, értő elemzőjévé válhat.
- ✓ A táncok tanulása fejleszti akaratát, ízlését, állóképességét, mozgáskoordinációját, alkalmazkodó képességét és mindezekkel együtt személyiségét

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok			Alapfok			Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	2-3	3-4	3	3	3-4	3-4	3	3
Kötelező tantárgy					1		1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1	1	1			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A táblázat összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg

a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időreutalnak.

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti a tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin résztvehet

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin résztvehet.

- ❖ A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4évfolyam)

3.3. A társastáncoktatás általános fejlesztési követelményei

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - A mozgás és a zene kapcsolatának kialakítása, összhangja - A helyes testtartás, a tudatos légzés megismerése - A társastánc alapjainak, technikai elemeinek ismerete - A kombinációk, etűdök, koreográfiák kivitelezése - A képességek (a ritmusérzék, a tér- és formaérzék, a stílusérzék, előadói készség, koncentrálóképeség) fejlesztése - A viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak elsajátítása, alkalmazása - Az idegen szavak, kifejezések kiejtése, alkalmazása - A táncok történeti háttérének ismerete - A historikus táncok ismerete
Személyes kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Az esztétikai érzék fejlesztése - A tánc iránti szeretetet mélyítése - Lelkiismeret, önfegyelem, önkontroll kialakítása - A fizikai és lelki állóképesség fejlesztése - Az értelmi és érzelmi intelligencia szintjének emelése - A múlt és jelen értékeinek befogadására nevelés
Társaskompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - A közösségi magatartás (közös alkotás öröme, alkalmazkodás, kapcsolatteremtés, aktív szerepvállalás, a társak elfogadása, tiszteletben tartása) formáinak kialakítása, gyakorlati alkalmazása - A táncos partnerkapcsolat kialakítása - Csoportos bemutatásnál a figyelmes együttműködésre nevelés - A táncművészetek iránti érdeklődés felkeltése - A környezet megóvásának fontossága - Az egymás megsegítése és saját egészségünk megóvása iránti igény kialakítása
- A nyitottságra, az ismeretek befogására nevelés	

- A tanulás tanulása (a rendszeres és igényes munkára, a hatékony, önálló gyakorlásra nevelés)
- Művészi önkifejezés fejlesztése
- Az esztétikai érzék fejlesztése a táncelőadások rendszeres látogatásával, táncelemzéssel
- A kiemelkedő alkotók megismerése a hazai és nemzetközi társastáncmozgalomban
- Az elsajátított viselkedéskultúra gyakorlati alkalmazása
- Tehetséggondozás, a tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra

3.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak - Művészeti alapvizsga: társastánc, társastánc történet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Mentésülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként illetve párban - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.
- Ha a tanuló már rendelkezik a táncművészeti ág valamelyik tanszakán tánc történet tantárgyból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor számára az adott tantárgyból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
- Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

3.5. Társastánc fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- Az önálló ismeretszerzés, a folyamatos tanulás igényének kialakítása
- Az egyénnel és a csoporttal a hatékony és megfelelő kommunikálás elősegítése –
A ritmusérzék, technikai tudás, kezdeményezőkézség, az improvizációs készségfejlesztése

Tananyag

- A világtáncok kezdő, haladó motívumai, kombinációi
- A páros tánc szabályai (tánc tartás, a vezetés és követés, közlekedés atáncparketten)
- A táncos alkalmakkor való viselkedés szabályai (bemutatkozás, felkérés, lekérés, leköszönés)

Követelmények

- A tanuló ismerje a világtáncok kezdő, haladó motívumait, tanult kombinációit, a korok szokásait, viselkedési szabályait, magatartásformáit
- A tanuló legyen képes a táncos alkalmakkor a tanultak gyakorlati alkalmazására, a világtáncok alapjainak kombinálására

1. évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- A standard és a latin–amerikai táncok helyes testtartásának kialakítása
- A térben való tájékozódás, a lábtechnika, a ritmusérzék, a hallás fejlesztése, a közösségtudat formálása
- A megfelelő táncos magatartásmód kialakítása, mások elfogadása, a szocializációs folyamatok elősegítése
- A partnerek közötti kommunikációjavítása

Tananyag

- A standard és a latin táncok a ritmusok, ritmikák Táncirányok (Alignment)
- Lábpozíciók (Feet Positions), Lábmunka (FootWork)
- Az Angol keringő Closed changes, Natural turn, Reverse turn alaplépései
- A Tangó Walk, Progressive side step, Progressive link, Closed promenade alaplépései
- A Quickstep Quarter turn to right, Quarter turn to left (heel pivot), Natural turn, Progressive chasse, Forward lock alaplépései
- A Cha–cha–cha Time step, Close basic, Open basic, Fan, Hockey stick, Check from OCPP, Check from OPP alaplépései
- A Rumba Basic movement, Alternative basic movement, Forward walks in close hold, Backward walks in close hold, Fan, Hockey stick alaplépései
- A Jive Basic in place, Basic in fallaway, Change of place right to left, Change of place left to right alaplépései

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult lépéseket, azok ritmikáját, a standard és latin táncokra jellemző testtartást, a helyes lábtechnikát, a lépések irányait, atáncirányokat
- A tanuló legyen képes partnerével harmóniában a tanult táncanyag újraalkotására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel résztvenni

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A standard és a latin–amerikai táncok alaplépéseiben alkalmazott forgásmennyiség, a használt akciók elsajátítása valamint a tanult lépésekből álló kombinációkon és etűdökön keresztül táncokra jellemző stílusos előadás- mód kialakítása
- A mozgáskoordináció, mozgásemlékezet, fizikai állóképesség fejlesztése, a zenei beosztáshoz, frázisokhoz való igazodás, a zenei hangsúlyok tudatosítása
- A technikai elemek alkalmazása, az egymást segítő táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A nemzetközi táncanyag elmélyítése, a tanult táncok technikai tökéletesítése

Tananyag

- A latin táncokban használt akciók (ActionUsed)
- A standard táncokban alkalmazott forgásmennyiség (Amount ofTurn)
- Az Angol keringő Natural spin turn, Whisk, Chasse from promenade position

- alaplépései A Tangó Rock turn, Open reverse turn lady outside, Back cortéalaplépései
- A Quickstep Natural turn with hesitation, Natural pivot turn, Natural spin turn, Chasse reverse turnalaplépései
  - A Cha-cha-cha Spot turn to left, Spot turn to right, Under arm turn to right, Under arm turn to left, Shoulder to shoulder, Hand to hand, Open hip twist, Turkish towel alaplépései – A Rumba Spot turn to left, Spot turn to right, Under arm turn to left, Under arm turn to right, Checkfrom OCPP, Check from OPP, Hand to handalaplépései
  - A Jive Link, Change of hands behind back, American spin, Left shouldershove alaplépései
- A tanult alaplépésekből és alapfigurákból összeállított kombinációk esetűdök

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult lépéseket, az alkalmazott forgásmennyiséget és a használt akciókat, az alaplépésekből és alap figurákból összeállított kombinációkat esetűdöket
- A tanuló legyen képes a tanult technikák alkalmazására, a kombinációk és etűdök párban történő, stílusos előadására, a táncos-táncosnő harmonikus kapcsolat kialakítására

4. évfolyam

Fejlesztésifeladatok

A latin táncok alaplépéseiben és alapfiguráiban alkalmazott testfordulatok elsajátítása, a standard táncok alap- lépéseiben és alapfiguráiban használt emelkedés, süllyedésfejlesztése

- A térbeli tájékozódás, előadói készségjavítása
- A megfelelő viselkedésmódok kialakítása, az illemszabályok alkalmazása
- Stílusos előadásmód, tudatosgyakorlás

Tananyag

- A latin táncokban alkalmazott testfordulatok (BodyTurn)
- A standard táncokban használt emelkedés, süllyedés (Rise andFall)
- A Slowfox Feather, Three step, Natural turn, Reverse turn, Closed impetus and feather finish alaplépései Az Angol keringő Closed impetus, Hesitation change, Outside change alapfigurái
- A Tangó Open reverse turn lady in line, Progressive side step reverse turn alap figurái a Quickstep Closed impetus, Back lock alapfigurái
- A Samba Natural basic movement, Reverse basic movement, Side basic movement, Outside basic movement, Progressive basic movement, Whisks to left, Whisks to right, Promenade samba walks, Side samba walk, Stati- onary samba walksalaplépései
- A Cha-cha-cha Alemana, Cross basic, Cuban break in Open position alap

- figurái A Rumba Natural top, Close hip twist, Alemana alapfigurái
- A Jive Curly whip, Whip, Throwaway whip alapfigurái
  - A tanult alaplépésekből és alapfigurákból összeállítottkoreográfiák

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult alaplépéseket, alapfigurákat és az ezekből összeállított etűdöket, az alkalmazott testfordulatokat valamint az emelkedést és süllyedést
- A tanuló legyen képes a tanult technikák párban történő alkalmazására, az etűdök pontos kivitelezésére

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A standard táncokban használt ellentétes törzsmozdulat és testhajlás elsajátítása az alapfigurákban
A tanulói előadói készség, ritmusérzék, mozgásemlekezet fejlesztése, stílusérzék kialakítása
- Az önálló alkotás, a szabad improvizáció fejlesztése, a koreográfiák élményszerű előadása – A múlt és jelen értékeinek befogadása, a tánc és társművészetek iránti érdeklődés felkeltése

Tananyag

- Ellentétes törzsmozdulat (CBM) és a testhajlás (Sway) fogalma
- A Bécsi keringő Natural turn, Change from natural to reverse, Change from reverse to natural alapfigurái a Slowfox Natural weave, Change of direction, Basic weave alapfigurái
- Az Angol keringő Reverse corté, Back whisk, Basic weave alapfigurái a Tangó Open promenade, Left foot and right foot rocks alapfigurái
- A Quickstep Reverse pivot, Progressive chasse to right, Tiple chasse to right alapfigurái A Paso doble Appel, Basic movement, Sur place, Chasses, Elevations, Huit alaplépései
- A Cha-cha-cha Cuban break in open CPP, Split Cuban break in OCPP, Split Cuban break from OCPP and OPP alapfigurái
- A Rumba Open hip twist, Side steps, Shoulder to shoulder alapfigurái A Jive Double crosswhip, Stop and go, Rolling of the arm alapfigurái
- A Samba Reverse turn, Corta jaca, Travelling botafogos, Shadow botafogos, Promenade botafogo alapfigurái

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult alapfigurákat, az ezekből összeállított etűdöket, az ellentétes törzsmozdulat és a testhajlás fogalmát
- A tanuló legyen képes alkalmazni a standard táncokban használt ellentétes testmozdulatot és a testhajlást

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az új táncok alaplépéseinek elsajátítása és a már ismert táncok alapfiguráinak egymásra épülése a koncentrációképesség, kombinációs készség, rendszerszemlélet fejlesztése

A tanult technikai elemek együttes alkalmazása, a technikai elemek összefüggéseinek felismerése

Tananyag

- A Bécsi keringő Reverse turn alapfigurája
- Az Angol keringő Double reverse spin, Reverse pivot, Back lock, Progressive chasse toright alapfigurái a Tangó Natural twist turn, Natural Promenade turn alapfigurái
- A Quickstep Running finish, Natural turn and back lock, Double reverse spin alapfigurái A Slowfox Closed telemark, Open telemark and feather ending, Top spin haladólépései
- A Paso doble Attack, Separation, Sixteen, Twist turn, Promenade, Promenade close alapfigurái A Cha-cha-cha Changing feet variációk 1, 2, 3 alapfigurái
- A Rumba Forward walks in shadow position, Alemana from open facing position with handshake hold, Advanced opening out movement, alapfigurái
- A Samba Travelling volta, Criss cross, Volta spot turn to right for lady, Volta spot turn to left for lady, Continuous volta spot turn alapfigurái
- A Jive Promenade walks slow, Promenade walks quick, Change of place with double spin haladólépései

Követelmények

- A tanuló ismerje a standard és latin táncok alaplépéseit, alapfiguráit, a Slowfox és a Jive tanult haladólépéseit
- A tanuló legyen képes a tanult lépések letáncolására szólóban és párban

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- A világtáncok kezdő- és haladólépéseit, tanult kombinációit, a korok szokásait, viselkedési szabályait, magatartásformáit
- A standard táncok (Angol keringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) alaplépéseit, alapfiguráit, a latin-amerikai táncok (Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Paso doble, Jive) alaplépéseit, alapfiguráit és tánctechnikai feladatait, a Slowfox és a Jive tanult haladólépéseit a szakkifejezéseket, fogalmakat, a szakmai anyagok hozzáférési lehetőségét
- A tanultak gyakorlati alkalmazására és a világtáncok alapjainak kombinálására
- Az általánosan elfogadott viselkedési szabályok gyakorlati alkalmazására, a közösségépítésre. A másság elfogadására, vélemény

- nyilvánításra és a demokratikus magatartásformák elsajátítására
- A tanult táncok (kombinációk, etűdök, koreográfiák) pontos és stílusos előadására, a párosos csoportos feladatok végrehajtására
  - A fogalmak megértésére, értelmezésére, a helyes és kreatív nyelvhasználatra a társadalmi és kulturális tevékenység során. Anyanyelvén és a nemzetközi táncnyelven kommunikálni
  - A térben történő eligazodásra, a zenei lökületi rendhez, zenei egységhez való igazodásra. Az önálló feladatvállalásra, az önálló ismeretszerzésre
  - Művészi előadásra, az improvizációra, az alapfokú művészeti vizsgakövetelményeinek teljesítésére

A művészeti alapvizsga követelményei

- A vizsga gyakorlati vizsgából áll
- A vizsga tantárgya és időtartama: - Társastánc főtárgy, 20–25perc

A vizsgatartalma

- A társastánc gyakorlati vizsga a szaktanár által összeállított tánckombinációk bemutatásából áll
  - A tanulók párosan, csoportos formában, önálló előadásban mutatják be a táncokat 2–2 percen belül, miközben számon adják a standard és latin tánc tartását, a különböző ritmusokat, stílusokat, táncirányokat, tánctechnikák ismeretéről
  - A standard táncok (Angol keringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) alaplépései, alapfigurái, a latin-amerikai (Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Paso doble, Jive) táncok alaplépései, alapfigurái, a Slowfox (Closed telemark, Open telemark and feather ending, Top spin) és a Jive (Promenade walks slow, Promenade walks quick, Change of place with double spin) haladólépés
- A vizsgaértékelése
- a standard táncok és a latin-amerikai táncok kombinációinak pontos kivitelezése,
  - a zene és a táncösszhangjának betartása, a technikai biztonság,
  - a tánc stílusának megfelelő előadásmód, – a térfejelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztésfeladatok

- A koreográfiakészítés, a táncszerkesztési elvek gyakorlati alkalmazása, a tanult táncok alap lépéseinek és alapfiguráinak, haladólépéseinek és haladó figuráinak alkalmazásában.
- A stílusérzék, előadói készség, koncentrációkéességfejlesztése.
- Az önállóan készített, rövid koreográfiákban a standard és latin táncok stílusjegyeinek alkalmazása – Belső igény kialakítása a különböző stílusirányzatokkal való találkozásra.

Tananyag

- A koreográfiakészítés szabályai és a táncszerkesztési elvek
- Az Angol keringő Weave from promenade position, Closed telemark, Open telemark and cross hesitation haladó-lépései
- A Tangó Promenade link, Four step haladó lépései
- A Slowfox Hover feather, Hover telemark, Natural telemark, Hover cross haladó lépései
- A Quickstep Quick open reverse, Fishtail, Running right turn haladó lépései
- A Paso doble Promenade to counter promenade, Grand circle, La passe, Banderillas, Syncopated separation alapfigurái
- A Samba Natural roll, Close rocks, Open rocks, Backward rocks, Plait, Circularvoltage haladó lépései
- A Cha-cha-cha Open hip twist spiral, Natural top finish A, Natural top finish B, Close hip twist haladó lépései
- A Rumba Opening out to right, Opening out to left, Spiral, Curl, Reversetop haladó lépései
- A Jive Fallaway throwaway, Overturned change of place left to right, Ball change haladó lépései a standard és latin táncok stílusjegyei

Követelmények

- A tanuló ismerje a Paso doble alap figuráit, az Angol keringő, Tangó, Slowfox, Quickstep, Samba, Cha-cha-cha, Rumba, Jive haladó lépéseit, a koreográfiakészítés szabályait, a táncszerkesztési elveket.
- A tanuló legyen képes a standard és latin táncok stílusos eltáncolására, önállóan etűdök összeállítására.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanult lépések és figurák neveinek szakszerű használata, a szakkifejezések alkalmazása.
- A nyelvi kifejezőképesség fejlesztése.
- A táncos szakirodalom gyakorlati használata.

Tananyag

- Szakkifejezések, fogalmak
- A Bécsi keringő Fleckerl haladó figurája
- Az Angol keringő Open telemark and wing, Open impetus and cross hesitation, Open impetus and wing haladó lépései
- A Tangó Back open promenade, Outside swivels haladó lépései a Quickstep Four quick run, V6, Closed telemark haladó lépések
- A Slowfox Open telemark natural turn to outside swivel and feather ending, Open impetus, Weave from PP, Reverse weave haladó lépései.
- A Cha-cha-cha Closed hip twist spiral, Reverse top, Spiral haladó lépései
- A Rumba Opening out from reverse top, Fallaway, Cuban rocks, Rope

spinninghaladólépései

- A Samba Closed volta, Contra botafogos, Samba locks in OPP, Samba locks in OCPP, Rhythm bounce, Simple volta, Methods of changing feethaladólépései
- A Paso doble Fallaway whisk, Fallaway reverse, Spanish line, Flamenco taps, Chassecape, Travelling spins from PPhaladólépései
- A Jive Windmill, Spanish arms

haladófigurái **Követelmények**

- A tanuló ismerje a tanult haladólépéseket, haladó figurákat, a tanult szakkifejezéseket és fogalmakat
- A tanuló legyen képes azok stílusos és pontos eltáncolására, a szaknyelvhasználatára

9. évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- A tanult lépések és figurák improvizatív használatának elősegítése.
- A kombinációs készség, mozgásemlékezet, ritmusérzék, zenei lüktetésrendhez való igazodás fejlesztése, a saját egyéni karakter kialakítása.
- A táncok stílusjegyeinek megismerése, a táncok stílusos megjelenítése.
- A zene és a tánc összefüggéseinek felismerése.

Tananyag

- Improvizációsszabályok
- A Bécsi keringő Contra check haladófigurája
- Az Angol keringő Outside spin, Turning lock, Closed wing, Turning lock to right haladólépései
- A Tangó Fallaway promenade, Four step change, Brush taphaladólépései
- A Quickstep Six quick run, Zig–zag, back lock and running finish, Change of direction haladó figurák
- A Slowfox Natural twist turn, Curved feather to back feather, Natural zig–zag from PP haladófigurái
- A Cha–cha–cha Rope spinning, Sweetheart, Follow my leader, Curl haladólépései
- A Rumba Sliding doors, Three alemanas, Fencing, Three threeshaladólépései
  - A Paso doble Travelling spins from CPP, Changing feet variációk One beathesitation, Syncopeted chasses, Left foot variation, Coup de piquehaladólépései
- A Jive Toe heel swivels, Flicks into break, Simple spin haladófigurái
- A Samba Argentine crosses, Rolling off the arm, Three step turn, Cruzados walks, Cruzados locks haladófigurái

Követelmények

- A tanuló ismerje az improvizáció szabályait, a standard és latin táncok tanult haladólépéseit és haladófiguráit
- A tanuló legyen képes improvizálásra, a tanult koreográfiák bemutatására, stílusos eltáncolására

10. évfolyam

Fejlesztésfeladatok

- Az előadói készség, a rendszerező képesség fejlesztése – Egyéni táncstílus kialakítása
- Önálló ismeretszerzés és gondolkodás fejlesztése
- Az összefüggések keresése, a rendszerezés, a tudatos gyakorlás iránti igény kialakítása

Tananyag

- Az Angol keringő Fallaway reverse and slip pivot, Hover corté, Drag hesitation, Fallawaywhisk, Left whisk, Contra check haladófigurái
- A Tangó Fallaway four step, Basic reverse turn, The chase, Fallaway reverse and slip pivot, five step haladófigurái
- A Quickstep Cross swivel, Rumba cross, Topsy to right and left, Hover corté, Cross chasahaladó figurái
- A Slowfox Fallaway reverse and slip pivot, Natural hover telemark, Bounce fallaway withweave ending haladófigurái
- A Cha-cha-cha Aida, Opening out from reverse top, Slip-close chasse, Syncopated open hip twist haladó figurái a Rumba Continuous hip twist, Continuous circular hip twist, Cucharachas, Syncopated open hip twist haladófigurái
- A Jive Reverse whip, Chicken walks haladófigurái
- A Samba Promenade to counter promenade runs, Carioca runs, Drug, Dropped volta, Sambaside Chasses haladófigurái
- A Paso doble Alternative entries to PP, Twists, Separation with fallaway ending, Separation with lady's caping walks, Farol, Fregolina incorporating farol haladófigurái

Követelmények

- A tanuló ismerje a standard és latin táncok alaplépéseit, alapfiguráit, haladólépéseit, haladó figuráit, az alkalmazott technikákat, táncokra jellemző stílusjegyeket
- A tanuló legyen képes a standard és latin táncok koreográfiájának stílusos eltáncolására szólóban, párban és csoportban

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- A standard és latin-amerikai táncok alaplépéseit, alapfiguráit, haladólépéseit, haladó figuráit, az alkalmazott technikákat, a táncokra jellemző stílusjegyeket
- A szakkifejezéseket, fogalmakat
- A páros és csoportos táncok megformálásának szabályait, a táncszerkesztés elvét A táncok karakterének megfelelő előadásmódot – A táncalkalmaknak megfelelő magatartásmódot
- A tanuló legyen képes

- A standard és latin–amerikai táncok önálló és páros bemutatására A szakmai elvárásoknak megfelelő nyelvezetalkalmazására
- A megfelelő technika alkalmazására, a táncok stílusos előadására A csoportos bemutatási formában figyelmes együttműködésre
- Önállóan használni a tereket, irányokat, a tanult társastáncok valamelyikéből vagy azok mixeléséből készített koreográfiák önállóan történő csoportosbemutatására
- Az elsajátított szókincs alkalmazására a mindennapi életben és a megszerzett ismeretekrőlbeszélni
- A változó elvárásoknak megfelelni, a szakmai és társadalmi érdekképviselőre, a határon túlnyúló kapcsolatok kiépítésére, Az improvizációra, a művészi önkifejezésre, a művészeti záróvizsga követelményeinek teljesítésére

4. Moderntánc tanszak

4.1. Az alapfokú moderntáncoktatás célrendszere és funkciói

A XXI. század társadalmi elvárásainak következtében állandóan alakuló, formálódó táncművelés megjelenési formájának központi kérdése az önálló individuummal rendelkező ember. A testi, szellemi valamint lelki folyamatokra épülő mozgás megnyilvánulási formái elősegítik az emberi kapcsolatok kialakulását, az értelmi és érzelmi képességek kibontakoztatását és az önfejlesztés lehetőségének megélését

A Kortárástánc oktatása megeremti a harmonikus, egészséges személyiséggel rendelkező, társas kapcsolatokban jártas embert. A kortárs művészetek befogadására nyitott és értő közönséget nevel, miközben biztosítja a hivatásos pályaorientációt.

A technikai képzés elősegíti az oktatási folyamatban résztvevők számára a saját adottságaik szerinti képességfejlesztést. Az évenként meghatározott fejlesztési feladatok és a tananyag spirális elrendeződése lehetővé teszi az összevont osztályokban történő oktatást és nagyobb szabadságot teremt a pedagógus számára az oktatási folyamat megszervezése során

4.2. A képzés struktúrája

Kötelező tárgyak	Kötelezően választható tárgyak	Választható tantárgyak
Berczik–technika (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)	Tánc történet Limón-technika	Kreatív gyerektánc (1-2 előképző évfolyamon, 1-2 alapfokú évfolyamon)
Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon és a 7–10. továbbképző évfolyamon)		Kortárástánc (3-6 alapfokú évfolyamon, 7-10. továbbképző évfolyamon)
Kreatív gyerektánc (1-2 előképző évfolyamon, 1-2 alapfokú évfolyamon)		Graham-technika (9-10 továbbképző évfolyamon) Improvizáció és kompozíció (9-10

Kortárstánc (3-6 alapfokú évfolyamon, 7-10 továbbképző évfolyamon)		továbbképző évfolyamon)
Limón-technika (5-6 alapfokú évfolyamon)		
Kontakt improvizáció (5-6 alapfokú évfolyamon)		
Lábán-technika (7-8 továbbképző évfolyamon)		
Tánc történet (9-10 továbbképző évfolyamon)		
Repertoár (7-10 továbbképző évfolyamon)		

- ✓ A táncművészeti képzésnek nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja, a tehetségstanulók pályáirányítása, valamint az a matőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.
- ✓ A táncművészeti ág minden egyes tanszaka, tantárgya ösztönzi a tanulót a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben, a társas érintkezésben.
- ✓ A növendék a tanulási folyamatban nyitottá, érdeklődővé válik a táncsal kapcsolatos események, bemutatók iránt, és idővel maga is ezek résztvevőjévé, értő elemzőjévé válhat.
- ✓ A táncok tanulása fejleszti akaratát, izlését, állóképességét, mozgáskoordinációját, alkalmazkodó képességét és mindezekkel együtt személyiségét

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Főtárgy	2	2	4	4	3-4	3-4	2	2	2-3	2-3	2	10
Kötelező tantárgy							2	2	1	1	2	2
Kötelezően választható tantárgy					1-2	1-2			1	1		
	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	

Választható tantárgy												1
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	2
												4
												6

A táblázat összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időreutalnak.

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti a tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin résztvehet

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin résztvehet.

- ❖ A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4évfolyam)

4.3. A moderntáncoktatás általános fejlesztési követelményei

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - A táncos képességek, készségek, jártasságok, kialakítása és fejlesztése - A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása - A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása - A mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása - Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése - A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése - Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően - A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatos értelmezése - Egészségmegőrzés, testi higiénia, egészséges életmód iránti igény kialakítása - A kortárs művészetek és társművészetek megismerése iránti igény kialakítása - A komplex előadó-művészeti gondolkodásmód kialakítása
Személyes	<ul style="list-style-type: none"> - Az esztétikai érzék kialakítása és fejlesztése

<p>kompetenciák</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A zenei ízlésformálás - A tudatos és rendszeres munkára nevelés - Fejlődőképesség - Nyitottságra nevelés - Elhivatottságra való igény kialakítása - Folyamatos ismeretbővítés valamint analízáló és szintetizáló tudás kialakítása - A vizuális memória fejlesztése és a térben való tájékozódás képességének kialakítása - A testi, lelki állóképesség fejlesztése, a személyiség kibontakoztatása - A kommunikációs csatornák felismerése és alkalmazása - Önreflexió és önálló véleményalkotás - A kritikai gondolkodás fejlesztése
<p>Társaskompetenciák</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A csoport és a csoportnorma kialakítása - A kooperáció valamint együttműködési képesség fejlesztése - A csoportos alkotásban való aktív részvétel öröme - A szabálytudat kialakítása - A konfliktusmegoldó készség fejlesztése - Az empátikus készség fejlesztése, a társak felé való bizalom kialakítása - A társak felé irányuló aktív figyelem kialakítása és fejlesztése - Az egészséges életmódra nevelés - A szocializációs normák kialakítása, a viselkedéskultúra megalapozása - A környezet megóvásának igénye
<ul style="list-style-type: none"> - A helyzetfelismerés fejlesztése, a figyelemmegosztás képességének kialakítása - A flexibilitás, kezdeményező-készség, kreativitás képességének fejlesztése - A motivált ismeretbefogadás igényének kialakítása és képességének fejlesztése - A testtudat kialakítása - A hatékony ismeretbefogadásra nevelés és az önálló tanulás képességének kialakítása - Az ok-okozati összefüggések megértése - A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása - A tehetséggondozás és pályaaorientáció 	

4.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbíráható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga: Berczik–technika, Limón–technika

Művészeti záróvizsga: Jazz–technika Tánctörténet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Mentessülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként illetve párban - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.
- Ha a tanuló már rendelkezik a táncművészeti ág valamelyik tanszakán tánctörténet tantárgyból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor számára az adott tantárgyból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
- Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen

vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

BERCZIK–TECHNIKA

A Berczik–technika olyan –értékes zenékre, azokkal teljes harmóniában végrehajtott és az esztétikai törvényszerűségeknek megfelelő – gimnasztikai alapú mozgásanyag és tánctechnikai mozgásformák összessége, amely magában foglalja a szükséges és egészséges természetes mozgásfajtákat. Ízlés, jellem és személyiségformáló ereje a pozitív érzelmek felkeltésével kreativitásra, alkotásra, logikus gondolkodásra nevel. Olyan izomérzékelést fejleszt ki, amely később megfelelő önkontrollt biztosít, és fokozott plaszticitáshoz vezet, egyben elősegíti a formaérzék és formalítás kialakulását is. Ismereteket ad át a tér, az idő és az erő összetevőiről és a mozgással való kapcsolatukról. A zene és a mozgás összhangja, a zenei periódusokhoz és hangsúlyokhoz való alkalmazkodás külön hangsúlyt kap. A profilaxis, az alkatalakítás és a rekreáció módszere is. A képzés által olyan előkészítést kap a test, amelyre később bármely más tánctechnika is ráépíthető

4.5. Moderntánc fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok, valamint a testrészek egymástól függetlenül mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.
- A forma érzék kialakítása.
- A légzőizmok működésének tudatosítása.
- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kez ügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatásfokozása.
- Önállóság, saját etűd-összeállítás bemutatásának képessége

Tananyag

- *Bemelegítő járás és futásgyakorlatok* kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben: hintalépés előre-hátra, hármaslépés, szökkenő hármaslépés, táncos alapjárással, lábujjon, sarkon, külső talpélen járás, hajlított térddel, nyújtott

- lábemeléssel járás, érintőjárás, passzjárás, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/sarokemeléssel, galopp, sasszé, alap tánclépések. Az alsó végtag és a törzs gyakorlatairúdnál
- Középgyakorlatok: fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, aszimmetrikusan
  - Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, támaszban, állásban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc- egységekben, kombinációkban, variációkkal, a nehézségi szint, a tempó fokozódásával, változódinamikával.
  - Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és állásban szimmetrikusan és aszimmetrikusan
  - Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban, elmozdulásban
  - Diagonál gyakorlatok 1-4főcsoportokban
  - Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás-előkészítő gyakorlatok, ugrások összekötőlépésekkel Kiegészítő gyakorlatok és feladatok, koordinációs, táncosfeladatok
  - A magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával
  - Improvizáció - szabadtánc- etűdkészítés: rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített "koreográfia" szólóban, majd párban, csoportos etűd készítése "központilag adott" és szabadon választott zenére, 1 -2 perces, az életkornak megfelelő zenére való önálló koreográfiák. Bemutató szerek használata a közép gyakorlatokban és az etűdökben
  - A tantárgyhoz használt, évfolyamonként választható eszközök: simlabda, fél-karika, ritmusbot, műanyag labda 2- 3méretben

2. évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
  - Az alkatoptimalizálása.
  - A formaérzékkialakítása.
  - A légző izmok működésénektudatosítása.
  - A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.–Azerő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
  - Abemutatószerekhasználatával célunk az egyénigondolatok, ötletek felébresztése, a kezűgyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, esztétikai hatás fokozása.
- Tananyag
- Bemelegítő járás és futás gyakorlatok kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben, hintalépéssel előre-hátra, hármaslépés, táncosalapjárás, lábujjon, sarkon, külső

talpélenjárás, hajlított térdel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, passzjárás, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/ sarokemeléssel, galopp, alaptánclelések

- Az alsó végtag gyakorlatai rúdnál
- Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikusan. Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, állásban.

4.5.1. JAZZ-TECHNIKA

A jazz-technika a klasszikus balett, az afrikai és latin-amerikai táncok hagyományaira épülő színpadi táncforma. Jellemzői az izóláció és koordináció, az éles ritmikai és dinamikai kontrasztok, törekvés a könnyed, közérthető, expresszív előadásmódra. Az oktatási folyamat célja, hogy a tanulók, a táncpedagógus irányításával tudatosan koordinált, plasztikus, egészséges testet fejlesszenek. A tanulók képessé válnak a művészi munkára, melyben az izólációs technika által magas szintre fejlődik koordinációs készségük és létrejön a dinamikai különbségekre épülő tudatos, harmonikus mozgás. Az egyes évfolyamok számára összeállított tréningek a testi képességek, a fizikai erő és a koncentrációs készség fejlesztését szolgálják. A képzés során képesség szintjéről jártasság szintjére fejlesztik az izólációs technikát. Tudatosítják a testközpont használatát, a kontrakciót és release-t. A tanulók megismerik és biztonságosan alkalmazzák a jazz-technika általános és stílári jegyeit.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- •A helyes testtartás megismertetése és kialakítása, a központ helyének, valamint fontosságának megéreztetése.
- •A jazz technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése.
- Az en dehors és a parallel lábtartás helyzetek begyakoroltatása balett és jazz kar pózciókat alkalmazva.
- Az alapgyakorlatok megismertetése, az alaptechnikai elemek alkalmazása.
- A jazz-technikára jellemző izólációs képesség kialakítása.
- A testrészek mozgáslehetőségeinek felismertetése, megtapasztalása.
- A térben való mozgás lehetőségeinek előkészítése.
- A térhasználati képesség, készség kialakítása.
- Az alap szakkifejezések megismertetése és értő alkalmazása.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása Először földön, majd folyamatosan

- építkezve álló helyzetben, kapcsolódva az előző években tanultakhoz
- Erősítő és nyújtó gyakorlatok az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok
  - Középgyakorlatok:
    - Jazz kar pozíciók és karvezetések
    - Klasszikus balett karpozíciók I., II., III.
    - Lábhelyzetek és pozícióváltások I., II., VI. pózícióban
    - Port de bras szögletes karpózíciókkal
    - Demi plié I., II., VI. pozícióban
    - Relevé és plié relevé –parallel és en dehors pozíciókban váltakozva folyamatos átmenetekkel
    - Battement tendu parallel és en dehors lábfejgyakorlatba ágyazva
    - Passé parallel és en dehors pozíciókban
    - Degagé II. pozícióban parallel és en dehors pozíciókban
    - Hajlások, döntések pozíció váltásokkal különböző irányokban
    - Flat back
    - Developpé először földön, majd álló helyzetben•Enveloppé először földön, majd álló helyzetben
    - Grand battement először földön, majd álló helyzetben•Izolációs gyakorlatok: a fej és váll izolálása kettő majd négy irányba a középponton mindig áthaladva
  - Térbeosztás: térirányok
  - Összekötő lépések:
    - Chassé, Keresztlépés (pas croisé)
    - Jazzfutás csúsztatott lábbal, karral
  - Ugrások:
    - Két lábról–két lábra
    - Két lábról–egy lábra
    - Egy lábról–egy lábra

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat valamint a technika szakkifejezéseit
- A tanuló legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére, a biztonságos térhasználatra, a tanult mozgásanyagból összeállított tréning sor és egy rövid kombináció bemutatására, mely tartalmazzon rövid improvizációs részt is

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazása.
- A pozíciók és tempóváltások hangsúlyos alkalmazása.
- Az új tréning elsajátítása, a koncentrációs idő intervallumának bővítése.

- A testrészek sokszínű mozgáslehetőségeinek kihasználása, bővülő mozgásrepertoár létrehozása.
- A forgások előkészítése alapozó forgás előkészítő gyakorlatokkal.
- A térben való elmozdulás lehetőségének bővítése a szintek és irányok kombinációja által.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása a gerincoszlop mozgás lehetőségeinek maximális felhasználásával
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok
- Középgyakorlatok:
- Demi plié, battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal
- Port de bras IV. pozíció grand plié
- Passé parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal
- Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban
- Relevé és plié relevé –parallel és en dehors pozíciókban váltakozva karral
- Twist előkészítő második pozícióból karral
- Hajlások, döntések pozíció váltásokkal különböző irányokban kar használattal
- Flat back. Developpé álló helyzetben
- Enveloppé álló helyzetben
- Rand battement álló helyzetben
- Izoláció: A fej és váll izolálása, egy-egy testrészrel négy irányba, ritmizálva, a középponton áthaladva és a körívek mentén
- Térbeosztás: térirányok, fönt–lent helyzetek
- Összekötő lépések irányváltásokkal:
- Féltalpon és féltalpról lassan legördülve
- Pas de bourrée
- Triplet
- Forgás előkészítő gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva
- Ugrások:
- Két lábról–két lábra
- Két lábról–egy lábra
- Egy lábról–két lábra
- Egy lábról–egy lábra

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit
- A tanuló legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stílris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, az izolációs technika értő alkalmazására, a tanult mozgásanyagból összeállított tréning sor és egy rövid kombináció bemutatására, mely

tartalmazzon rövid improvizációs részt is

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazásával, hosszabb időtartalmú tréning sorok által.
- Az izolációs gyakorlatok pontos, ritmizált formában történő alkalmazása.
- Az előkészített forgáselemek készség szinten történő alkalmazása gyakorlatokba építve.
- A szintváltások, dinamikai váltások biztonságos alkalmazása helyben és térben elmozdulva. A testtudat kialakításának megalapozása.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok
- Középgyakorlatok:
- Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal
- Port de bras gyakorlat
- Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal
- Developpé, enveloppé
- Attitude
- Adagio
- Grand battement
- Térben elmozduló grand-battement.
- Twist
- Hinge
- Arch
- Izoláció: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása –legalább kettő egy idejű alkalmazásával –alapirányokba a síkok mentén, a centrumon mindig áthaladva és ritmizálva
- Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel féltalpon, pliében és féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
- Pas de bourrée
- Croisé-ból change
- Triplet
- Pivot

- Tombé
- Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva
- Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs és kar használattal
- Két lábról –két lábra
- Két lábról –egy lábra
- Egy lábról –két lábra
- Egy lábról –egy lábra
- Egyik lábról a másik lábra
- Követelmények
- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a stílusjegyeket, azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit
- A tanuló legyen képes az izolációs technika pontos, tudatos alkalmazására a tréning során elsajátított gyakorlatokon belül. A gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stílári jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásrepertoár bővítése
- A mozgásminőség javítása és a technikára jellemző stílári jegyek tisztázása.
- A tréning kombinatív gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása.
- Az izolációs technika komplex formában történő alkalmazása.
- A biztos forgástechnika kialakítása a helyben és térben való elmozdulás lehetőségeinek figyelembevételével.
- A tér és idő, magasság–mélység és a dinamikai váltások biztonságos alkalmazása a kombinációkban.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

- Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal
- Port de bras gyakorlat
- Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal
- Developpé, enveloppé
- Attitude

- Adagio
- Grand battement
- Térben elmozduló grand–battement
- Tilt
- Twist
- Hinge
- Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása –legalább kettő egy idejű alkalmazásával –alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva
- Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül féltalpon, pliében
- Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
- Pas de bourrée
- Change
- Triplet
- Pivot
- Tombé
- Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva
- Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával
- Két lábról –két lábra
- Két lábról –egy lábra
- Egy lábról –két lábra
- Egy lábról –egy lábra
- Egyik lábról –másik lábra

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a stílusjegyeket, azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit
- A tanuló legyen képes az jazz–technikára jellemző izolációs képesség elsajátítására, a stílárius jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- A tanult technika mozgásanyagát, rendszerét, szaknyelvét és főbb stílusalkotó elemeit

A tanuló legyen képes

- Az elsajátított anyagot biztonsággal alkalmazni a jazz–technika stílusára és összetevőire jellemző előadásmód során. Testi adottságait és azokból adódó erősségeit–gyengéit elfogadni és tudatosan használni. Rendelkezzen a technika végrehajtásához szükséges izomerővel, lazasággal, gyakorlati biztonsággal és stílusosan alkalmazza a technika elemeit

- Legyen képes a tréning sor és a tananyag mozgáselemeiből építkező önálló vagy csoportos etűd, kombináció harmonikus bemutatására és színpadi formában történő előadására

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

Jazz–technika 35–40 perc

Avizsga tartalma: A jazz–technika vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított gyakorlatokból, gyakorlatsorokból, térben elmozduló lépés, forgás és ugráskombinációkból és néhány perces tánckombinációból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Témakörök

- Parallel és en–dehors pozíciók
- Balett és jazz kar pozíciók
- Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release
- A jazztánc által használt speciális mozgáselemek: twist, flat–back, tilt, hinge, tour, tombe, pas de bourre, chassé, pivot
- Izóláció: minimum két testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkája
- Ötféle ugrásfajta
- A jazz–technika által használt balett technikai elemek: plié, tendu, battement, battement tendu jeté, rond de jambe, developpé, enveloppé, attitude, grand battement jeté használata a jazz tánc sajátosságainak megfelelően
- A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum 1,5 perces kombináció bemutatása
- A vizsga értékelése
- A bemutatott tananyag pontos ismerete
- A gyakorlatok technikai biztonsága
- A jazz–technika sajátosságainak stílusos bemutatása

HELYI SZABÁLYOZÁS

Minősítés a jazz-technika tantárgy gyakorlati vizsgáján:

Jeles (5) Az a tanuló, aki a szaktanár által összeállított jazz technikai gyakorlatsorokat, egymást követően a zenével összhangban pontosan bemutatja. Az előre betanult kombinációt, amely tartalmazza a tanult mozgásanyagokat hibátlanul, magabiztosan előadja, követve a zene dinamikáját. Mozgása tudatos, a jazz-technika stílusjegyeit jól használja.

Jó (4) Az a tanuló, aki a szaktanár által összeállított jazz technikai gyakorlatsorokban kisebb

hibákat vét, a kombinációkat tudja, de nem elég magabiztos, előfordul, hogy követi a társait. Nem mindig valósul meg a zene dinamikájának követése. A jazz-technika stílusjegyeit jól használja.

Közepes (3) Az a tanuló, aki a szaktanár által összeállított jazz technikai gyakorlatsorokban többször hibázik. A kombinációt felszínesen tudja, többnyire a társait követi. A mozgás és a zene illeszkedése nem mindig pontos. A jazz-technika stílusjegyeinek sajátosságait felszínesen ismeri.

Elégséges (2) Az a tanuló, aki a szaktanár által összeállított jazz technikai gyakorlatsorokban sorozatosan hibázik, a kombinációkat tanári segítséggel képes bemutatni. A zene és a tánc többnyire nincs összhangban, a jazz-technika stílusjegyeit rosszul alkalmazza.

Elégtelen (1) Az a tanuló, aki a szaktanár által összeállított jazz technikai gyakorlatsorokat, valamint a kombinációt nem sajátította el, még segítséggel sem képes a gyakorlatok megvalósítására, nem ismeri a jazz-technika stílusjegyeit, nem tudja megvalósítani a zene és a tánc összhangját.

Továbbképzős évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Az előző évek tananyagainak ismétlése, a technikai tudás elmélyítése, az ismeretanyag folyamatos bővítése.

A tudatosság megélése a megértés, megérzés, a stílusbeli sajátosságok és összefüggések felismertetése által.

A jazz-technikára jellemző stílusjegyek, dinamikai váltások, a helyes légzéstechnika megismertetése és állandó fejlesztése.

A tanult mozgásanyag készség szinten történő elsajátítása.

A tanuló motiválása az izolációs gyakorlatok tudatos végrehajtására és kivitelezésére.

A koordinációs készség, a ritmusérzék, a forgástechnika, az improvizációs készség fejlesztése.

A térben való tájékozódás képességének szinteken és irányokban történő fejlesztése.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok
- Középgyakorlatok:
- Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliéekkel,

- karváltásokkal és dinamikai váltásokkal kombinálva
- Port de bras gyakorlat. Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal. Rond de jambe en l'air en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal
  - Developpé–enveloppé adagio és grand battement gyakorlatokba ágyazva
  - Attitude parallel és en dehors
  - Grand battement parallel és en dehors pozíciókban
  - Térben elmozduló grand battement
  - Térben elmozduló rond de jambe par terre és en l'air
  - Tilt
  - Twist
  - Hinge
  - Arche
  - Balance és offbalance helyzetek
  - Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása –kettő, később három egyidejű alkalmazásával –ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva
  - Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül
  - Féltalpon, pliében, piqué, plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
  - Pas de bourrée
  - Pas de bourrée en tournant
  - Keresztlépés –pas croisé
  - Triplet
  - Pivot
  - Tombé
  - Soutenu
  - Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használatával és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban
  - Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával
  - Két lábról –két lábra –sauté
  - Két lábról –egy lábra –sissone
  - Egy lábról –két lábra –assemblé
  - Egy lábról –egy lábra –sauté
  - Egyik lábról –a másik lábra –jeté

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket
- A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izoláció pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra a különböző jazz kombinációkban is

- Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, két 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid, improvizációs részt is

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előző évek tananyagainak ismétlése, a technikai tudás elmélyítése, az ismeretanyag folyamatos bővítése.
- A tudatosság megélése a megértés, megérezés, a stílusbeli sajátosságok és összefüggések felismertetése által.
- A jazz–technikára jellemző stílusjegyek, dinamikai váltások, a helyes légzéstechnika megismertetése és állandó fejlesztése.
- A tanult mozgásanyag készségszinten történő elsajátítása. •A tanuló motiválása az izólációs gyakorlatok tudatos végrehajtására és kivitelezésére.
- A koordinációs készség, a ritmusérzék, a forgástechnika, az improvizációs készség fejlesztése.
- A térben való tájékozódás képességének szinteken és irányokban történő fejlesztése.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor, melyben az ízületek átmozgatásán és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználásán van a hangsúly
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok
- Középgyakorlatok:
- Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal és dinamikai váltásokkal kombinálva
- Port de bras gyakorlat
- Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban (pliével és spirállal)
- Rond de jambe en l'air en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban (pliével és spirállal)
- Developpé–enveloppé adagio és grand battement gyakorlatokba ágyazva
- Attitude parallel és en dehors
- Grand battement parallel és en dehors pozíciókban
- Térben elmozduló grand battement
- Térben elmozduló rond de jambe par terre és en l'air
- Tilt
- Twist
- Hinge
- Arch
- Balance és offbalance helyzetek

- Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása –kettő, később három egyidejű alkalmazásával –ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva
- Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül
- Féltalpon, pliében, piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
- Pas de bourrée
- Pas de bourrée en tournant
- Keresztlépés –as croisé
- Triple
- Pivot
- Tombé
- Soutenu
- Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használattal és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban
- Ugrások a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használattal
- Két lábról –két lábra –sauté
- Két lábról –egy lábra –sissone
- Egy lábról –két lábra –assemblée
- Egy lábról –egy lábra –sauté
- Egyik lábról –a másik lábra –jeté

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket
- A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izoláció pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra a különböző jazz kombinációkban is
- Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, két 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid improvizációs részt is

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előző évek anyagainak ismétlése, a technikai tudás folyamatos bővítése és tovább mélyítése.
- A meglévő mozgásanyag ismeret szintjén történő elsajátítása.
- A tudatos légzéstechnika, a koordinációs készség, az egyensúlyérzék és a folyamatos koncentrációs készség fejlesztése.
- A jazz-technikára jellemző izolációs-, forgás-és ugrástechnika valamint az

improvizációs készség fejlesztése.

- A szimmetrikus izolált mozgásformák mellett az aszimmetrikus izolált mozgás fejlesztése.
- A tudatosság, a dinamikus mozgásminőség, az igényes, harmonikus mozgás kialakítása

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor, melyben az ízületek átmozgatásán és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználásán van a hangsúly, a törzs valamennyi mozgáslehetőségére építve
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok
- Középgyakorlatok:
- A teljes mozgásanyag felhasználásával összeállított komplex gyakorlatok, melyek tartalmazzák az előző évek teljes lépésanyagát
- Parallel és en dehors pozíciókban végzett összetett gyakorlatsorok, különös tekintettel a pozícióváltásokra, a stílusra jellemző törzshasználatra és a tudatos végrehajtásra
- Az ok-okozati összefüggések megértetése, a dinamikai váltások alkalmazása
- Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása –kettő, később három egyidejű alkalmazásával –ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva
- Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül
- Féltalpon, pliében
- Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
- Pas de bourrée
- Pas de bourrée en tournant
- Keresztlépés –pas croisé
- Triplet
- Pivot
- Tombé
- Soutenu
- Glissade
- Pas couru
- Forgásgyakorlatok helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használatával és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban és pózokban, folyamatos átkötésekkel és váltásokkal. Összetett forgás gyakorlatok kombinálva grand battement–nal vagy térben elmozduló rond de jambe lépéssel vagy ugrással
- Ugrások a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával
- A klasszikus balett által használt ugrások és azok kombinációi
- Két lábról –két lábra –sauté
- Két lábról –egy lábra –sissone
- Egy lábról –két lábra –assemblé

- Egy lábról –egy lábra –sauté
- Egyik lábról –a másik lábra –jeté

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket
- A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izolációs gyakorlatok pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra, a légzéstechnika tudatos használatára és a stílusnak megfelelő előadásmódra a különböző jazz kombinációkban is
- Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, három 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid improvizációs részt is.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előző évek anyagainak ismétlése, a technikai tudás folyamatos bővítése és tovább mélyítése.
- A meglévő mozgásanyag jártasság szintjén történő elsajátítása.
- A tudatos légzéstechnika, a koordinációs készség, az egyensúlyérzék és a folyamatos koncentrációs készség fejlesztése.
- A jazz–technikára jellemző izolációs–, forgás–és ugrástechnika valamint az improvizációs készség fejlesztése, az aszimmetrikus izolált mozgás, a tudatosság, a dinamikus mozgásminőség, az igényes, harmonikus mozgás kialakítása.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor, az ízületek átmozgatásán és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználásán van a hangsúly, a törzs valamennyi mozgáslehetőségére építve
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok
- Középgyakorlatok:
- A teljes mozgásanyag felhasználásával összeállított komplex gyakorlatok, melyek tartalmazzák az előző évek teljes lépésanyagát
- Parallel és en dehors pozíciókban végzett összetett gyakorlatsorok, különös tekintettel a pozícióváltásokra, a stílusra jellemző törzshasználatra és a tudatos végrehajtásra
- Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása –kettő, később három egyidejű alkalmazásával –ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és

- köríveken is haladva
- Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül
  - Féltalpon, pliében
  - Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
  - Pas de bourrée
  - Pas de bourrée en tournant
  - Keresztlépés –pas croisé
  - Triple
  - Pivot
  - Tombé
  - Soutenu
  - Glissade
  - Pas couru
  - Forgásgyakorlatok helyben és térben elmozdulva
  - A stílusra jellemző törzs, kar használattal és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban éspózokban, folyamatos átkötésekkel és váltásokkal Összetett forgásgyakorlatok kombinálva grand battement–nal, vagy térben elmozduló rond de jambe lépéssel vagy ugrással
  - Ugrások a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használattal
  - A klasszikus balett által használt ugrások és azok kombinációi egyszerű akrobatikus elemekkel kombinálva
  - Két lábról –két lábra –sauté
  - Két lábról –egy lábra –sissone
  - Egy lábról –két lábra –assemblée
  - Egy lábról –egy lábra –sauté
  - Egyik lábról –a másik lábra –jeté

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket
- A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izolációs gyakorlatok pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra, a légzéstechnika tudatos használatára és a stílusnak megfelelő előadásmódra a különböző jazz kombinációkban is
- Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, három 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid improvizációs részt is

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

- A tanuló ismerje és alkalmazza biztonsággal a tanult technika mozgásanyagát,

- szaknyelvét, kifejezési formáit, stiláris jegyeit.
- Ismerje a zene és a tánc összhangját segítő és kifejező ritmikai váltásokat: gyorsítások, lassítások, folyamatok, megállítások.
  - A tanuló ismerje és folyamatosan fejlessze testi adottságait és ellensúlyozza azokból adódó hátrányait.
  - Ismerje a technika táncosokra vonatkozó módszertanát, lássa és alkalmazza az ok-okozati összefüggéseket, valamint ennek ismeretében legyen képes az önfejlesztésre.
  - A tanuló legyen képes a magas szintű igényes technikai kivitelezésre, rendelkezzen a táncművészethez szükséges munkamorállal, a technika végrehajtásához szükséges izomerővel és lazasággal.
  - Biztonsággal tudja bemutatni az elsajátított anyagot, miközben a stiláris sajátosságait alkalmazza.
  - Legyen képes belső motíváltságú, tudatos munkavégzésre, a harmonikus, esztétikus mozgásra.
  - A technika sajátosságainak megfelelő önálló és csoportos etűdök, bonyolult kombinációk, koreográfiák előadására. Legyen képes felvállalni jó teljesítményét és hibáit, alkotóként beépülni a művészi alkotófolyamatba, miközben vállalja félelmeit, érzéseit, érzeteit

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

Jazz–technika 35–40 perc

- A vizsga tartalma: A vizsga anyaga a szaktanár által összeállított és meghirdetett témakörökből áll, melynek ismeretéről a tanulók egyénileg, párosan vagy csoportos formában adnak számot

Témakörök

- Parallel és en–dehors pozíciók
- Balett és jazz kar pozíciók
- Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release használata
- A jazz–technika által használt speciális mozgáselemek: twist, flat back, tilt, hinge, tours, tombe, pas de bourré, chassé, pivot
- A testsúlyáthelyezések különböző formái
- Izoláció minimum három testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkájával
- Forgások helyben és térben elmozdulva
- Térben elmozduló gyakorlat szintváltásokkal és irányváltásokkal
- Ötféle ugrásfajta
- A jazz–technika által használt balett technikai elemek –plié, tendu battement, battement tendu jeté, rond de jambe, developpé, enveloppé, attitude, grand battement

- jeté –használata a jazz–technika sajátosságainak megfelelően
- A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum három 1,5 perces kombináció bemutatása, melyek tartalmazznak rövid improvizációs részt is

A vizsga értékelése

- A bemutatott tananyag pontos ismerete
- A gyakorlatok tudatos alkalmazás
- A jazz–technika sajátosságainak bemutatása
- A művészi előadásmód

Értékelés, osztályozás a jazz-technika záróvizsga gyakorlati vizsgáján

Jeles (5) Az a tanuló, aki a tanult tananyagot pontosan bemutatja. Tudja a bázis, közép, kis allegrók, a diagonál haladó gyakorlatokat. A gyakorlatsorokból álló kombinációt hibátlanul bemutatja. A zene és a tánc összhangja megvalósul. Ismeri és magabiztosan használj a jazz-technika sajátosságait, stílusjegyeit.

Jó (4) Az a tanuló, aki a tanult tananyagban kisebb hibákat vét, a sorrendet nem tartja be, így zeneileg elcsúszik, de tanári segítség nélkül visszatál, segítséget nem igényel. Ismeri akombinációt és a jazz-technika stílusjegyeit jól alkalmazza.

Közepes (3) Az a tanuló, aki a tanult tananyag bemutatása során nagyobb hibát vét, pontatlan, a zene és a tánc egysége nem mindig valósul meg. A jazz-technika stílusjegyeit nem tudja folyamatosan alkalmazni, ismeretei hiányosak, tanári segítséget igényel.

Elégséges (2) Az a tanuló, aki csak tanári segítséggel képes a gyakorlatsorokat és a kombinációt bemutatni, a zene és a tánc illeszkedése esetleges, a jazz-technika stílusjegyeit kevésbé tudjaalkalmazni.

Elégtelen (1) Az a tanuló, aki tanári segítséggel sem tudja a gyakorlatsorokat és a kombinációt bemutatni, nem sajátította el a jazz-technika tananyagát, nem ismeri a tánc sajátosságait, stílusjegyeit.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- Kísérő hangszerek, elektronikus hanglejátszó eszközök az iskola helyi tanterve szerint
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfa
- Videó–vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- Kézi dob és dobverő

5. Színjáték tanszak

5.1. Az alapfokú színjáték oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés - figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi-dramatikus tapasztalatait - lehetőséget biztosít a színművészet-bábművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

A képzés lehetővé teszi területen

- A tanulók számára önmaguk tudatos megfigyelését
- Az önértékelést annak érdekében, hogy képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és azok színházi (bábszínházi) munka során történő alkalmazására
- Az önkifejezést, a közös alkotómunka örömteli együttlétének megtapasztalását
- Az élet más területein elsajátított tanulói ismeretek, készségek, attitűdök színjátékban (bábjátékban) való alkalmazását
- Drámával és színházzal (bábszínházzal) kapcsolatos tanulói aktív szókinccs bővítését
- Színházi (bábszínházi) előadások egyéni vagy csoportos készítését, illetve mások által bemutatott produkciók megtekintését, értelmezését

A színművészet területén különösen

- Változatos dramatikus tevékenységformákban való részvételt
- Az alapvető dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban
- A színházi-drámai formával való kísérletezést, a színpadi megjelenítés jellemzőinek megismerését
- A színjáték kulturális hagyományainak megismerését
- A színjátéknak mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását

5.2. A képzés struktúrája

Kötelező tárgyak	Kötelezően választható tárgyak	Választható tantárgyak
dráma és színjáték	beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól) mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól) zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól) színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)	a színjáték tanszak bármelyik tantárgya

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok												
	Előképző		Alapfok						Továbbképző				
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	

Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A táblázat összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időreutalnak.

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti a tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin résztvehet

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin résztvehet.

- ❖ A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4évfolyam)

5.3. A színjáték oktatás általános fejlesztési követelményei

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Színházi alapfogalmak/szakkifejezések alkalmazása - Drámai/színházi konvenciók alkalmazása - Meghatározó történeti és kortárs színházi stílusok felismerése - A színházi műfajok felismerése - A szöveg- és előadáselemzés meghatározó szempontjainak, a színészi alkotómunka fázisainak, főbb összetevőinek megismerése, alkalmazása - Drámai szövegek értő - színészi szempontokat figyelembe vevő - olvasása - Különböző színészi technikák megismerése és alkalmazása - Színházi improvizáció - Karakterábrázolás nyelvi, beszédtechnikai, illetve mozgásos eszközökkel - Előadásban (játékban) szerepek megformálása - A rendezői instrukciók mentén végzett munka - Más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazása a szerepalkotás során - Színházi előadások elemzése, értékelése
Személyes kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Személyes kompetenciák - Önállóság - Döntésképesség - Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság

	<ul style="list-style-type: none"> - Mozgáskoordináció - Fejlődőképesség, önfejlesztés
Társaskompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Társas kompetenciák - Kapcsolatteremtő készség - Kezdeményezőkézség - Empatikus készség - Tolerancia - Kommunikációs rugalmasság - Adekvát metakommunikáció - Konfliktusmegoldó készség
	<ul style="list-style-type: none"> - Kreativitás, ötletgazdagság - Problémamegoldás - Figyelem összpontosítás - Helyzetfelismerés - Kritikus gondolkodás

5.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak

Színjáték tanszak

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

dráma és színjáték, valamint

egy választott tantárgy az alábbiak közül

beszéd és vers

mozgás és tánc

zene és ének

színházismeret

A művészeti záróvizsga tantárgyai:

dráma és színháték, valamint

egy választott tantárgy az alábbiak közül

beszéd és vers

mozgás és tánc

zene és ének

színházismeret

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Mentésülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként illetve párban - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.
- Ha a tanuló már rendelkezik a táncművészeti ág valamelyik tanszakán tánc történet tantárgyból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor számára az adott tantárgyból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
- Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

5.5. Színháték fejlesztési feladatok, tananyag, követelmények

5.5.1. DRÁMA ÉS SZÍNHÁTÉK

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos játék örömét
- a csoportos játék szabályait
- az érzékszervek működésének jelentőségét
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat
- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
- a szerepjátékokban való részvétel élményét
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes-táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek működését, érzékelését
- ritmusérzékét
- megfigyelő- és utánzókéességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttműködési képességét
- hallási figyelmét
- figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
- a játék örömeinek másokkal való megosztására

Tananyag

Bemelegítő mozgásos játékok

- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Népi kiszámoló- és fogócskajátékok
- Egyszerű mozgáselemeket is tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Egyszerű mimes játékok tanári narrációra
- Rövidebb versek, mesék kísérése mozgással

Érzékelőjátékok

- Színek, formák, illatok, ízek felismerése, csoportosítása, megkülönböztetése
- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

- Egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókázással
- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempótartás (gyors és lassú) különböző térformákban
- Természetes ritmusok felfedezése és mozgásos lekövetése

Beszédgyakorlatok

- Hangok utánzása

- Beszédszervek ügyesítése játékos formában (ajak-, nyelvgyakorlatok)

- Beszédre készítő játékok

Utánzó játékok

- Testtartás és mozgás utánzása

- Hétköznapi tevékenységek utánzása

- Állatok mozgásának utánzása

Memória- és koncentrációfejlesztő játékok

- Mondókák, kiszámolók, találós kérdések

- Mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok

- Énekes-táncos játékok

- Mozgásos (testnevelési) játékok

- Egyszerű szerkezetű drámajátékok

Csoportos improvizációs játékok

- Mondókák, gyerekdalok feldolgozása

- Gyerekversek feldolgozása

Komplex drámafoglalkozások

- Mesei motívum vagy meserészlet vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az érzékszervek működésének funkcióját, jelentőségét

- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát

- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes-táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket (mindegyikből legalább egyet)

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelően a látáshoz és halláshoz kapcsolódó differenciált és pontos érzékelésre

- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre

- alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre

- legalább egy vers vagy rövid meserészlet önálló elmondására

- a beszéd és a mozgás összekapcsolására csoportos játék során

- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre

- társaikkal való együttműködésre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos improvizációs játékörmét

- a csoportos játék szabályait

- az alapvető emberi, állati mozgássémákat

- a bemelegítéshez használható mozgásos (testnevelési) játékokat
- az alapvető ritmushangszerek használatát
- a dramatikus munkához szükséges újabb népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket
- egyes drámajátékok szabályait

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek működését, érzékelését
- ritmusérzékét
- megfigyelő- és utánzókéességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttműködési képességét
- hallási figyelmét
- figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
- kifejezőkészségét
- helyzetfelismerési képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- az önállóan olvasott versek, mesék élményének megosztására
- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
- a játék örömeinek másokkal való megosztására

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Fogójátékok
- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Mozgáselemeket tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Mímes játékok tanári narrációra

Érzékelőjátékok

- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Színkompozíciók összehasonlítása
- Tájékozódás hangok segítségével, tapintással, szaglással
- Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmussyakorlatok

- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempótartás különböző térformákban
- Futások irányváltoztatással
- Ritmushangszerek és mozgás

Beszédgyakorlatok

- Beszédre készítő játékok
- Beszédgimnasztikai gyakorlatok

- Beszédszervek ügyesítése játékos formában

Utánzó játékok

- Egyszerű mozgástükrözések

- Hétköznapi tevékenységek és mesterségek jellemző gesztusainak utánzása

- Állatmozgások, természeti jelenségekhez kapcsolódó mozgások utánzása

Memória- és koncentrációfejlesztő játékok

- Versek, mondókák szöveg nélkül, csak mozgással

- Összetettebb mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok

- Mozgásos (testnevelési) játékok

- Egész csoportos és páros munkára épülő drámajátékok

- Vetélkedőjátékok

Komplex drámafoglalkozások

- Mesei motívum vagy meserészlet, vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, közös rajzolás, üzenetek, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a csoportos játék szabályait

- az alapvető emberi, állati mozgássémákat

- a bemelegítéshez során használt mozgásos (testnevelési) játékokat

- a megismert ritmushangszerek használatát

- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket (az újonnan - tanultak közül mindegyikből legalább egyet)

- egyes drámajátékok szabályait

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelően differenciált és pontos érzékelésre

- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre

- alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre

- legalább egy újonnan tanult vers és rövid meserészlet önálló elmondására

- a beszéd és a mozgás összekapcsolására a játékok során

- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre

- társaikkal való együttműködésre

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a képzelet és az emlékezet szerepét, fontosságát

- az egyszerű mozgáselemek összekapcsolását

- a tér használatát és az abban való tájékozódást

- a helyszín fogalmát, jelentőségét

- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit

- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- rövidebb prózai mesék dramatikus feldolgozásának folyamatát
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légző- és hangképző gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Fejlessze a tanulók

- együttműködő képességét
- képzelőerejét
- mozgásos improvizációs képességét
- térbeli tájékozódását
- figyelem-összpontosító képességét
- megfigyelő képességét
- problémamegoldó képességét
- ritmusérzékét
- légzőkapacitását
- hangképzését
- artikulációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- maguk és környezetük egyre tudatosabb megfigyelésére
- a közlésformák egyre differenciáltabb alkalmazására
- társaikkal való együttműködésre
- gondolataik és érzelmeik pontos kifejezésére
- a csoporton belüli aktív és kezdeményező munkára
- kiscsoportokban önállóan végzett tevékenységekre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Összekapaszkodó, érintésére törekvő, érintés elől elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok (pl. váll-, térdérintős játékok, nehezített speciális helyzetű fogók)

- Lazító és feszítő gyakorlatok

- Térformáló, térérzékelő játékok: játékos formában különböző térformák felvétele, formálása, kikerüléssel gyakorlatokban térérzék-fejlesztés körjátékok, lánc-típusú népi játékok

- Szabad mozgás zenére önállóan és a társakkal együttműködve

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok

- A saját és a társak légzésének megfigyelése nyugalmi állapotban, tevékenység során (pl. tűzfújás), beszéd közben; a tapasztalatok megfogalmazása

- Fúvójátékok (pl. lyukas kulcs, síp, szájharmonika fúvása) a kilégzés erejének és hosszának tanulmányozására; folyamatos és szaggatott fúvások

- Indirekt légzőgyakorlatok (pl. „gumibaba” felfújása, leeresztése)

- Hanggyakorlatok

- A hangadás megfigyelése (ásítás, nevetés, lelkiállapotok, hangulatok tükröződése a hangban)

- A hang tulajdonságairól szerzett tapasztalatok megfogalmazása (magas-mély, halk

hangos)

- Egymás hangjának felismerése, utánzása
- Hangkitalálás (a saját hangtól eltérő hangzások játékos próbálgatása)
- Szavak, rövid mondat párok játékos variálása
- Játékos hangerő-gyakorlatok
- Artikulációs gyakorlatok
- A kiejtés, az artikulációs mozgások megfigyelése
- A beszédszervek mozgásának „ügyesítése” szavak, szólamok ismételtéjítésével
- Szájról olvasás - kezdetben hangok, majd szavak
- Szólancok pontos hangzó- és szóvégejtéssel
- Hangsúlygyakorlatok
- A szóhangsúly gyakorlása (az első szótag nyomatékos ejtésének gyakorlása egyre hosszabb szavakban)

- Az összetett szavak előtagjának és a teljes személynév első tagjának hangsúlya

Fantáziajátékok

- Elképzelt tárgyak, helyszínek, figurák részletes kigondolása csoportban
- A közösen kitalált figurák, helyszínek, tárgyak köré szervezett játék

Ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatok

- Játékos, mozgással és szöveggel összekapcsolt ritmikus koordinációs gyakorlatok (pl. versek, mondókák ütemezése tapssal, járással, mozgással különböző tempóban)

- Térkitöltő gyakorlatok
- Ritmikus, mozgással és szöveggel összekapcsolt számolás gyakorlatok
- Gyermekversek, mondókák ritmus- és mozgásváltással

Dramatikus játékok

- Mimetikus (egyéni és csoportos) improvizációk zenére
- Szituációs játékok pl. szó, mondat, helyszín megadásával

Komplex drámafoglalkozások

- Központi figura köré épülő dráma (hangaláfestés, szerep a falon, térképek és ábrák készítése, állókép, gyűlés, véletlenül meghallott beszélgetés, képaláírás, maszkok, beépített szereplő, gondolatkövetés konvenciók felhasználásával)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tér használatát és az abban való tájékozódást
- a helyszín fogalmát, jelentőségét
- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légző- és hangképző gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Legyenek képesek

- egyszerű képzettársításra, annak játékbeli alkalmazására
- egyes érzelmi állapotok verbális és mozgásos kifejezésére
- a tanult mozgáselemek összekapcsolására
- az adott tér használatára és az abban való tájékozódásra

- a helyszín fogalmának alkalmazására, jelentőségének felismerésére
- a tanult beszédgyakorlatok tudatos alkalmazására
- tanári irányítás mellett zajló komplex dramatikus tevékenységben való részvételre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a figyelem-összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthető beszéd alapjait
- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
- a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a beszédtevékenység részeinek egymásrautaltságát
- a feszítés-lazítás alapgyakorlatait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Fejlessze a tanulók

- figyelem-összpontosító képességét
- megfigyelő képességét
- együttműködő képességét
- verbális megnyilvánulásainak tisztaságát
- fogalmazási és kifejező képességét
- dramatizáló képességét
- rögtönzési képességét
- elméleti drámaelméleti tudását

Ösztönözze a tanulókat

- figyelmük tudatos összpontosítására
- a külvilág és önmaguk érzékeny megfigyelésére
- önálló és tudatos kapcsolatteremtésre
- a nemkívánatos viselkedésformák konstruktív visszajelzésére, megváltoztatására
- önálló verbális megnyilvánulásra
- pontos és kifejező szerepjátékra
- önálló dramatizálásra

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Gimnasztikus gyakorlatok játékos helyzetekben, nehezített járásmóddal, fordított testhelyzetben

- Indítás és megállás különböző tempóban, helyzetben, magasságban történő gyakorlása versenyjátékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály - típusú játékok)

Lazító gyakorlatok

- Feszítés-lazítás fekvő, állva, ülve
- Az arc ellazítása, „kirázása” kilégzés közben

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- A különböző légzéstípusok megfigyelése (váll, mellkas, rekesz)

- A célszerű beszédlegzés folyamatának ismertetése
- Saját légzés megfigyelése nyugalmi állapotban és beszéd közben
- Zörej nélküli belégzést követő kilégzés a laza testtónus megőrzése mellett
- Kapacitásnövelő gyakorlatok versekkel, mondókákkal a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 40-50 szótag)

- Hanggyakorlatok
- Játékos hangerőpróbálgatás
- Hangok próbálgatása az erős érzelmi-indulati állapotok kifejezésére
- Artikulációs gyakorlatok
- Az áll nyitó mozdulatát megerősítő gyakorlatok
- Nyelvmozgást ügyesítő gyakorlatok
- Ritmus és tempógyakorlat
- Versek ütemezése kötött mozgással
- Hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok
- Számnevek, évszámok hangsúlya
- A kijelentés hanglejtése

Koncentrációs gyakorlatok

- Játékok számokkal
- Kérdés-felelet típusú játékok
- Mozgáskoncentrációs játékok
- Kapcsolatteremtő és bizalomgyakorlatok
- Kapcsolatteremtés szemkontaktussal, érintéssel, kézfogással, hanggal
- Vakvezető játékok alapváltozatai

Improvizációs játékok

- Mimetikus improvizációk (mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal)
- Hétköznapi élethelyzetek felidézése mozgással és beszéddel
- Szituációs játékok (pl. befejezetlen történetre, képzőművészeti alkotások reprodukcióival, a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával)
- Rövid történetek (ismert mesék) elmesélése zenére, kisebb csoportokban előkészített improvizációkkal

Komplex drámafoglalkozások

- Reális (de eltávolított) szituációk kibontása drámán keresztül
- Csoportról szóló drámaóra (a jelmezöltés, befejezetlen anyagok, interjú, forró szék, szerepcsere, kiscsoportos improvizáció, mimes játék, az igazság pillanata, belső hangok, szertartás, vita konvenciók felhasználásával)

Drámaelméleti alapok

- Verses mesék, mesék, elbeszélések szerkezetének érzékeltetése (történet, jelenet, jelenet kezdete és vége, főhős, szereplők, helyszín)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a figyelem-összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthető beszéd alapjait

- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
- a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a feszítés-lazítás alapgyakorlatait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Legyenek képesek

- figyelmük tudatos összpontosítására
- társaik, önmaguk és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
- a bizalom megélésére
- érzékeny kapcsolatteremtésre és a kapcsolat megtartására
- tiszta és kifejező verbális megnyilatkozásokra
- egy nagyobb lélegzetű vers vagy próza pontos, tiszta, érthető elmondására
- aktív szerepjátékra

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az együttérző beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentőségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák működését
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- a feszültség élményét és fogalmát
- az analógiás gondolkodás alapjait
- a karakter fogalmát
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat

Fejlessze a tanulók

- légzéskapacitását
- térhez igazodó beszédét
- artikulációs képességét
- empátiás képességét
- verbális és nonverbális kommunikációs képességét
- fantáziáját és kreativitását
- differenciált kifejezőképességét
- fogalmi gondolkodását
- kooperációs készségét

Ösztönözze a tanulókat

- elfogadó együttműködésre
- érzelmeik és szándékaik pontos kifejezésére
- a nonverbális kommunikációs jelek tudatos használatára
- a nonverbális kommunikációs jelek minél pontosabb értelmezésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Versenyjátékok, különböző típusú fogójátékok, nehezített fogó és üldözéssel járó játékok a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére és a feszültség elvezetésére
- Különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok
- Testrész-vezetéseket, páros fogó, a vezetőt követő futás

- Lazító gyakorlatok
- Feszítés-lazítás testrészenként
- Beszédgyakorlatok
- Légzőgyakorlat
- A be- és kilélegzett levegő mennyiségének fokozatos növelése a laza testtónus megtartása mellett kapacitásnövelés versekkel, mondókákkal (legfeljebb 50-60 szótag)
- Hanggyakorlatok
- A térhez igazodó hangerő gyakorlása
- Az emelt hangvétel gyakorlása a test megfelelő tónusának összehangolásával (pl. rikkancs, piaci árus, idegenvezető)
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörő mondókák
- A hosszú magánhangzók pontos ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasási gyakorlatok (versek, verssorok)
- Ritmus és tempógyakorlat
- Ütemezés változó tempóban kitalált mozgással, tánc, tapsjátékkal
- Hangsúly- és hanglejtésgyakorlat
- A kérdés hangsúlya kérdőszóval és anélkül
- A kérdés hanglejtése kérdőszóval és anélkül
- Kapcsolatteremtő és kommunikációs játékok
- Az arc, tekintet, gesztusok kifejezőképességét fejlesztő játékok, gyakorlatok
- Érzelmi állapotok kifejezése testtartással, gesztusokkal
- Üzenetek (pl. utasítások, parancsok, kérések) küldése tekintettel és gesztusokkal
- Fantáziajátékok
- Tárgyjátékok, tárgyak megszólaltatása, képzeletbeli tárgyak
- Képzelt lények megszemélyesítése, beszéltetése
- Belső képek megjelenítése mozgással és beszéddel
- Improvizációs játékok
- Szituációs játékok vázlat megadásával
- Különböző karakterek megjelenítése páros vagy kiscsoportos improvizációkban
- Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és értelmezése
- Látott vagy hallott történetek feszültségteli jeleneteinek felidézése improvizációkban
- Páros és kiscsoportos kooperációs játékok
- Tükörjátékok
- Távolságtartó játékok
- Szoborjátékok
- Ön- és társismereti játékok
- Tulajdonságok megfogalmazásával járó játékok (apróhirdetés, tulajdonságok vására)
- Egyszerű visszajelzésekre építőjátékok
- Komplex drámafoglalkozások
- Erkölcsi dilemmákat vizsgáló drámaórák (pl. a szakértő köntösében, telefonbeszélgetés, az élet egy napja, fórum-színház, Hogyan történt? konvenciókkal)
- Követelmények
- A tanulók ismerjék

- az együttérző beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentőségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák működését
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- az analógiás gondolkodás alapjait
- egyes karakterjellemzőket
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat
- a belső feszültség élményét, szerepét a drámai történetekben

Legyenek képesek

- a szavak nélküli közlések különböző élethelyzetekben való felismerésére
- a nonverbális kommunikációs csatornák használatára
- aktív részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, komplex drámaórákban
- feszültségteremtő drámai jelenetek létrehozására
- beszédüket a térhez igazítani
- pontosan körülírt feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az elemző gondolkodás lényegét, használatát
- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének

egyres módjait

- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét
- az időmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Fejlessze a tanulók

- légzőkapacitását
- kifejező beszédét
- testkontrollját
- elemző gondolkodási képességét
- szóbeli és nem szóbeli kifejezőképességét
- fogalmazási képességét
- helyzetfelismerési képességét
- problémamegoldó képességét
- együttműködési képességét
- megfigyelési képességét
- analógiás gondolkodását
- előadói képességét
- improvizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- önmaguk és környezetük tudatos megfigyelésére
- kritikus és önkritikus gondolkodásra
- különböző élethelyzetek és morális problémák erőszakmentes kezelésére
- beszédük és mozdulataik koordinált és kifejező használatára
- a különböző közlésformák differenciált alkalmazására
- egy-egy életkoruknak megfelelő rövid vers vagy prózai mű részletének bemutatására
- a munkaforma önálló megválasztásra egy-egy probléma feldolgozása során
- életkoruknak megfelelő rangos színházi előadások, színházi nevelési programok, filmek megtekintésére és a látottak közös feldolgozására a dráma eszközeivel

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Futásos és kikerüléssel járó gyakorlatok: ritmus és irányváltásos futások (szituációval), testrészes vezetéses futások

- Egyensúly-játékok: toló és húzó mozdulatok játékos formában

- Lazítógyakorlat

- Feszítés-lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok

- Légzőkapacitás növelése a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 60-70 szótag)

- Hanggyakorlatok

- Hangkitalálás

- Artikulációs gyakorlatok

- Nyelvtörők, versek pontos, pergő kiejtéssel

- Magánhangzók gyakorlatai (különös figyelemmel az időtartamra)

- Szinkronizálási (leolvasási) gyakorlatok versekkel

- Ritmus- és tempógyakorlat

- Időmértékes versek ritmizálása

- Hangsúlygyakorlat

- A tagadás hangsúlyai

Bizalomgyakorlatok

- Vakvezetéses gyakorlatok

Improvizációs játékok

- Rögtönzések életkori témákra

- Hétköznapi szituációkat feldolgozó páros rögtönzések

- Rögtönzések közmondásokra

- Rögtönzések megadott konfliktusra

- Rögtönzések megadott témára

- Rövid monológok különböző élethelyzetekben

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával

- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (pl. riportkészítés, montázs, újrajátszás, stílusváltás, analógia, mélyítés konvenciók által)

Színjátékos gyakorlatok

- A színpadi létezés alapszabályai
- Rövid vers vagy prózai mű részletének önálló előadása
- Rögzített kiscsoportos improvizációk nézők előtt
- A figyelem felkeltése és megtartása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait

- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az időmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Legyenek képesek

- mozgásuk, testtartásuk kontrollálására a csoportos gyakorlatok során
- véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
- kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
- különböző élethelyzetek kritikus és önkritikus elemzésére
- részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
- konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására
- a tér tudatos használatára
- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a bizalom fontosságát
- a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
- a kontraszt fogalmát, tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő használatát
- a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
- a drámák alapvető munkaformáit

Fejlessze a tanulók

- megismerő, önmegismerő képességét
- önfegyelmét, színpadi fegyelmét
- asszociációs képességét
- konstruktivitását
- elemző gondolkodási képességét
- kritikai és önkritikai képességét
- előadói képességeit
- improvizációs képességét
- problémamegoldó képességét
- együttműködési képességét
- analógias gondolkodását

- előadói képességét
- improvizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- önálló döntéshozatalra
- hiteles és őszinte színpadi jelenlétre
- előrevivő, építő gondolkodásra
- a feszültségteli helyzetek, konfliktusok elemzésére, a konfliktusokkal való szembenézésre
- más csoportok munkájának beható megismerésére
- színházi és mozgásszínházi előadások megtekintésére
- színházi előadásokat bemutató tévéfelvételek, videofilmek, dokumentumfilmek

megtekintésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Egyensúlygyakorlatok
- Vezetéses gyakorlatok
- Forgás, gurulás, támaszhelyzetek talajon

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Nyelvtörő mondókák légzésszabályozással
- Hanggyakorlat
- Erős érzelmek, indulatok hangjának próbálgatása versekkel
- Artikulációs gyakorlat
- Szinkronizálás
- Ritmus- és tempógyakorlat
- Az időmértékes versek gyakorlása tetszőleges ritmuskíséréssel
- Hangsúly- és hanglejtésgyakorlat
- Számnevek, évszámok, összetett szavak, nevek, ikerszavak hangsúlya
- Az összetett mondatok hangsúly- és hanglejtés-variációi

Fantáziajátékok

- Irodalmi művek „új címe”
- Képzőművészeti alkotások „előzménye”
- Kevésbé ismert irodalmi művek befejezése, folytatása
- Tárgyak nem rendeltetészerű alkalmazása

Bizalomgyakorlatok

- Dőléses, billenéses gyakorlatok

Improvizációs gyakorlatok

- Versek indulati tartalmaira épülő improvizációk
- Versek által keltett hangulatokra épülő improvizációk
- Mozgáselemekből építkező improvizációk
- Rögtönzés zenei effektek beépítésével
- Rögtönzések szimbólumok, ellentétek megadásával
- Etűdök (indulatok, hangulatok, érzelmek megadásával)

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával

- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (az eddig tanult konvenciók alkalmazásával)

Ön- és társismereti játékok

- Vélemények közlését és fogadását lehetővé tévő szabályjátékok (pl. mi lenne, ha?, telefon, ilyennek látlak)

Színjátékos gyakorlatok

- Rövid monológ önálló előadása

- Rögzített páros improvizációk nézők előtt

- Kapcsolattartás a partnerrel

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a legfontosabb bizalomgyakorlatokat

- a kontraszt fogalmát

- a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát

- a drámák alapvető munkaformáit

Legyenek képesek

- ellentétek tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő alkalmazására

- egy-egy drámai szöveg mozgásban és szóban való megjelenítésére

- a beszéd folyamat részeinek tudatos irányítására

- bonyolultabb feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére

- a munka eredményének bemutatására

- véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor

- kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra

- részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban

- a tér tudatos használatára

- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- különböző színházi terek jellemzőit

- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait

- a színházi formanyelv alapelemeinek alkalmazását egy adott drámai szöveg megközelítésében

- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában

- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit

- a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit

- az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését

- a „félre” és a monológ technikai alapjait

Fejlessze a tanulók

- színházi fogékonyságát

- kritikai és önkritikai képességét

- más művészetek iránti fogékonyságát

- önállóságát, magabiztosságát

Ösztönözze a tanulókat

- az előző évek során tapasztaltak, tanultak alkalmazására
- kísérletezésre, rugalmas gondolkodásra
- konstruktív együttműködésre
- drámai művek olvasására
- színházzal rokon művészeti tevékenységek megismerésére, gyakorlására
- önálló, magabiztos megnyilvánulásra
- más, hasonló művészeti tevékenységet folytató csoportok tevékenységének megismerésére
- őszinte, építő szándékú kritikai megnyilvánulásokra
- nyilvánosság előtti fellépésre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Lassított mozgás (különböző helyzetekben)
- A mozdulat megállítására vonatkozó gyakorlatok

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben
- Hanggyakorlatok
- Szöveges hangerő-gyakorlatok
- Életkorok hangadási karakterének tanulmányozása, próbálgatása
- Artikulációs gyakorlatok
- Pontos, laza pergő artikuláció járás, mozgás, fizikai terhelés közben
- Egymás artikulációjának megfigyelése, utánzása
- Ritmus- és tempógyakorlatok
- Ritmusgyakorlatok tempóváltással
- Hangsúly-, hanglejtésgyakorlatok
- Az alárendelő mondatok hangsúly- és hanglejtés variációi

Színházi alapismeretek

- Színházi térformák (pl. dobozszínház, körszínház)
- Mozgás a dobozszínház terében (a tér hangsúlyos pontjai és irányai)
- A „félre” technikája
- Monológ

Színjátékos gyakorlatok

- Különböző drámai konvenciók (pl. állókép, gondolatkövetés) alkalmazása az improvizációk és egy adott színdarab megjelenítésének előkészítésében
- Különböző drámai konvenciók (pl. belső hangok, „forró szék”) alkalmazása a szerepépítés folyamatában
- Rögtönzések érzelmi állapotok, színjátékos stílusok, szöveg megadásával
- Rögtönzések drámarészletek alapján, a mögöttes tartalmának és a szereplők érzelmi állapotának kibontásával

Felkészülés a vizsgára

- Improvizációk létrehozása és javítása tanári segítséggel
- Jelenet létrehozása és javítása tanári segítséggel vagy Rövid előadás létrehozása tanári irányítással

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a különböző színházi terek jellemzőit
- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
- a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
- az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
- a „félre” és a monológ technikai alapjait
- az előző évek tapasztalatainak alkalmazási, hasznosítási lehetőségét
- a fejlesztő és szinten tartó beszédes játékokat, beszédgyakorlatokat

Legyenek képesek

- alkotó és eredeti módon hasznosítani az előző évek tapasztalatait
- munkaformát választani az adott gondolat, érzélem kifejezése érdekében
- a munkaformák alkalmazására egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
- a munkaformák tudatos alkalmazására egy komplex drámafoglalkozás során
- részvételre egy adott mű színpadi feldolgozásának előkészítésében
- a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt
- az alapfokon elsajátított képességeiknek megfelelő improvizációban, jelenetben vagy színházi előadásban való közreműködésre

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- saját teste lehetőségeit, illetve érzékszervei hatékonyságát
- a különböző verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
- a különböző, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
- az empátiás képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaival és másokkal való kapcsolatában
- a kreatív dramatizálás alapvető eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetőségeit saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
- azokat a dramatikus technikákat valamint a társművészetek alapvető kifejezőeszközeit, amelyek a körülöttük lévő világról való gondolkodásban, véleményalkotásban, s azok kommunikációjában segítséget nyújtanak

Legyenek képesek

- figyelme tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre
- társai, önmaga és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára
- a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben
- személyes élményei felszínre hozására és a szerepjátékokban való alkalmazására
- drámában és színjátékokban a szerepnek és a helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtésre
- pontos és érzékletes szerepjátékokra társaival és egyénileg

- a dramatizálás alapvető eszköztárának önálló alkalmazására, kreatív dramatizálásra
- saját teste, mozgásai, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésére, a tér kreatív használatára
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai - szöveg megjelenítésének előkészítésében
- társadalmi, életkori és erkölcsi problémákról szóló drámajátékokban való aktív közreműködésre, valamint a problémák életkorának megfelelő szintű vizsgálatára és megfogalmazására

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték

improvizáció 2-3 perc színpadi produkció

- jelenet 3-5 perc

vagy

- előadás 15 perc

A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Improvizáció

- Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli 2-3 fős jelenet lehet. A szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, legalább tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat.
- Az egyes tételeknek tartalmazniuk kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat (helyszín, szereplők, cselekmény, konfliktus).
- A felkészülési idő 5 perc.
- Színpadi produkció
- A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján tanári irányítással készített prózai színházi produkció (2-3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A tanuló a csoportban, közös akciókban, együttes játékban közreműködve, illetve egyéni színpadi feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról.

A vizsga értékelése

- Improvizáció
- Az instrukciók megértése, követése
- Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése),
- Színpadi jelenlét
- Figyelem, koncentráció (játékban maradás képessége, egyértelmű szerepbe lépés, szituációban maradás, egyértelmű kilépés a szerepből)
- Sűrítés képessége

- A jelenet szerkezete, íve (a jelenet nyitása, zárása, jelenetépítés)
- Színpadi produkció
- A színpadi helyzetek megértése, az önálló játékok közös játékba illesztése
- Együttműködés (a partner impulzusainak elfogadása, a partner felé irányuló impulzusok erőssége, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játékstílus kialakítása, tartása)
- Figyelem, koncentráció
- Színpadi jelenlét
- Ritmusérzék (a jelenet tempójának közös kialakítása, együttes tempóváltás)
- Atmoszférateremtés
- Verbális kifejezőeszközök használata

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a túlzó karakteres ábrázolás formajegyeit
- a figurába lépés, kilépés, figuraváltás törvényszerűségeit, hatásmechanizmusát
- az intenzitás fogalmát
- a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjatekait
- a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátszásban
- az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
- a fokozás, kiállítás, váltás gyakorlatát
- a foglalkozás legfontosabb munkaformáit
- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit
- a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
- az idő múlását, a helyszínváltozást, a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat (etűdön belül)

- a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és -zárás szerepét, fontosságát

Fejlessze a tanulók

- koncentrációját
- kezdeményező-készségét
- megfigyelőkészségét önmaga és a társak reakcióinak megfigyelése terén
- arányérzékét hatás, idő, tempó, játékmód vonatkozásában
- együttműködési készségét

Ösztönözze a tanulókat

- az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre
- közösségi alkotásra
- diákszínjátékos előadások megtekintésére
- drámai művek olvasására
- a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra
- közösségi alkotásra
- színházi előadások megtekintésére felvételről

Tananyag

Ezen az évfolyamon az alapfokot elvégző, többnyire kamaszkorú fiataloknak a valóságtól a

színpadig vezető út megkezdését kívánjuk lehetővé tenni. Önmaguk megismerése, saját személyiségük, képességeik adta lehetőségeik és korlátaik felismerése, a körülöttük lévő világ és a másik ember megfigyelése jelenti a munka első szakaszát. Ehhez szükséges, hogy félelem és gátlás nélküli légkör jöjjön létre a foglalkozásokon, amelyben mindenki képes felszabadultan játszani, ugyanakkor kíváncsian és türelemmel tudja követni társai játékát. Alkotó közösséggé kell, hogy formálódjon a csoport, ahol ki-ki kiteljesítheti a játékban személyiségét. Számos szabályjátékra, koncentrációs gyakorlatra, csoportépítő- és bizalomjátékra van szükség, hogy mindenkinél kialakuljon a felszabadult, egyben koncentrált színjátszói állapot.

Az alapfokú képzés során elsajátítottak tapasztalatait figyelembe véve a hétköznapi életanyagból építkező, kevés szereplős, rögtönzésre épülő etűdök létrehozása, kidolgozása jelentheti a színpad, a színpadi munka felé vezető út következő fázisát.

Szabályjátékok

- Ismerkedő játékok
- Csoportépítő játékok
- Önismereti játékok
- Verbális és mozgásos koncentrációs játékok
- Bizalomjátékok
- Agressziólevezető gyakorlatok
- Feloldó, felszabadító gyakorlatok

Fantáziajátékok

Szobrok, állóképek

- Egyéni szobrok
- Páros szobrok
- Csoportos állóképek (pl. szobrok, megadott helyszínek, megadott figurák, megadott hangulatok, kapcsolatok pillanatai - két- és háromszereplős állóképek)

Történetmesélés állóképekkel

Drámai tartalmú állóképek (tablók)

Szabályokhoz kötött szituációs játékok

Szinkronjátékok

Hotelportás

Ismételd a mozdulatot

Lavina

Stoppos játékok

Hangjátékok

Történetmesélés hangokkal

Atmoszférateremtés hangokkal

Hangjátékok helyzetre, témára

Spontán improvizációk

- Csoportos (egyidejű, egyénre épülő) improvizációk
- Spontán improvizációk egyéni vagy páros munkában, az improvizáció alapszabályainak betartásával (légy jelen; tartsd a szabályokat; tartsd a kapcsolatot; abba ne hagyd; ne nézz ki)

Etűdök

- Etűdök szöveg nélkül

- Etűdök szöveghelyettesítő eszközökkel
- Etűdök tárgyak használatával
- Etűdök megadott szövegre
- Etűdök vágyképekre, álmokra, félelmekre, konfliktusos élethelyzetekre
- Etűdök indítása, fordulatai, tetőpontja, lezárása
- A kontraszt szerepe, alkalmazása; az ellenpont-technika
- Etűdök túlzó, elrajzolt, szélsőséges játékmódban
- Etűdsorozatok szerkesztési elvei
- Etűdsorozatok összeállítása önálló munkában

Mozgásgyakorlatok

- Versenyjátékok és egyéb játékfajták: különböző típusú, a korábbi évek anyagában szereplő játékok ismételt feldolgozása a színházi jelenlét elvárásainak megfelelő intenzitással
- Lépés- és járásgyakorlatok: karakterformák keresése, ritmikai és dinamikai szempontok figyelembevétele különböző típusú lépés anyag és járásgyakorlat esetén
- A gerinc hullámmozgása, a láb karakteres vezetése, a kar plasztikus lehetőségeinek kibontása tervezési feladatban

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Kapacitásnövelés (90-100 szótag)
- Légzésszabályozás növekvő szólamokkal
- Koncentrációs légzőgyakorlatok a figyelem megosztásával (pl. kötött mozgássor végrehajtása közben)
- Hanggyakorlatok
- A hangerőt szabályozó gyakorlatok (folyamatos és fokozatos erősítés és halkítás)
- A hangmagasságot szabályozó gyakorlatok
- Fizikai állapotok és azok változásának tanulmányozása hangadásban
- Artikulációs gyakorlatok
- A pontos, pergő artikuláció gyakorlása folyamatos szövegmondás közben
- Artikulációs gyakorlatok suttogva és hang nélkül
- Ritmus- és tempógyakorlatok
- Időmértékes versek gyakorlása néma szövegmondással, ritmizálva
- Verssorok fölismerése ritmusképük hallatán
- Saját és a társak nevének fölismerése azok ritmusa alapján
- Gyakorlatok a tempó fokozásával és csillapításával
- Hangsúlygyakorlatok
- Az értelmi-, érzelmi hangsúly tanulmányozása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a figurába lépés, kilépés, figuraváltás szabályszerűségeit
- a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátásban
- a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjatekait
- az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
- a fokozás, kiállítás, váltás eljárásait, hatását
- a foglalkozás legfontosabb munkaformáit

- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit
- a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
- az idő múlását, helyszínváltozását, figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat
- a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és -zárás szerepét, fontosságát

Legyenek képesek

- a túlzó, szélsőséges, elrajzolt játékmód verbális és nem verbális eszközeit a kifejezés érdekében mozgósítani
- gesztusok felnagyítására, túlzó mimikára, karakteres megszólalásmódokra
- saját testi adottságaik, személyiségük szerint fogalmazni
- alkalmazni az idő múlását, a helyszín változását, illetve a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat egy jeleneten (improvizáción) belül
- csendben figyelni társaik játékát
- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit figyelembe véve társaikkal együtt dolgozni
- a szituáció alapelemeit figyelembe véve improvizálni

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a típus fogalmát, jelentőségét a színház művészetében
- a tipizáló és egyénített ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét
- a túlzó ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét, fokozatait
- az egyes színészi kifejezőeszközök (pl. arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának jelentését, hatását, az ebben rejlő kifejezőerőt
- a történetmesélés színházi lehetőségeit
- a kollektív játék formai jegyeit (pl. kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
- az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait”, morálját
- a szerepek kontextusba ágyazottságának fontosságát

Fejlessze a tanulók

- képességét a koncentrált állapot megtartására
- a befelé figyelési képességét
- a helyes önértékelését, önkritikáját
- az odaadó, önfeledt, mégis tudatos játékképességét
- a vitakészségét, az érvelés kultúráját
- az ötleteinek, gondolatainak artikulációját
- a nyitottságát, empátiáját
- a felelősségérzetét a közösségi alkotás és annak produktumai iránt

Ösztönözze a tanulókat

- az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre
- saját ötleteik megfogalmazására, megvalósítására, önálló alkotásra a foglalkozásokon
- a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra
- közösségi alkotásra, azok bemutatására
- diákszínjátékos előadások, fesztiválok megtekintésére
- színházi előadások megtekintésére

- a színházi portálok figyelemmel követésére
- a látottak, olvasottak értelmezésére, megbeszélésére

Tananyag

A 8. évfolyam során végzett munka célja, hogy a tanulók legyenek képesek típusfigurákat, tipikus élethelyzeteket megjeleníteni improvizációkban és rögzített jelenetben egyaránt. Ismerjék meg és bátran használják a túlzó játékmód színjátékos eszközkészletét. Tudjanak lényegi vonásokat sűríteni és kiemelni. Előtérbe kerülnek az együttes játék, a közösségi alkotás munkaformái, mint a kórusos megszólalás, csoportos improvizáció.

Szabályjátékok

- Összetett, többirányú figyelmet követelő koncentrációs gyakorlatok
- Ön- és társismereti játékok
- A bizalomgyakorlatok összetett változatai

Improvizációk típusfigurákkal

- A lélektani típusok a hétköznapokban, típusfigurák megfigyelése
- Hétköznapi típusok megjelenítése: jellemzőik sűrítése
- Egyéni típusfigura-tanulmányok
- Hétköznapi típusfigurák különböző szituációkban
- Típusfigurák típushelyzetei

Színjátékos eszközök fejlesztése

- A színészi kifejezőeszközök elkülönített használatára rávezető gyakorlatok
- A gesztusok felerősítésének, a megszólalások felhangosításának gyakorlatai
- A váltás technikái
- Kórusgyakorlatok
- Térérzékelés, térhasználat gyakorlatai

Etűdök, improvizációk

- Csoportos improvizációk
- Etűdök típusfigurákkal
- Etűdök tipikus élethelyzetekkel
- Páros, hármas és csoportos improvizációk felkészüléssel és felkészülés nélkül, a szituáció több alapelemének megadásával

- Etűdök műalkotás (festmény, fotó, zene) alapján
- Etűdsor adott figurákra
- Jelenet építése

Drámaórák

- A színpadra állított alkotás erkölcsi problémáit feldolgozó drámamunka
- A próbamunka során felmerült problémákat feltáró drámamunka

Mozgásgyakorlatok

- Gyakorlattervezés: különböző típusú gyakorlatok gyakorlatsorrá fűzése, a színpadi elvárások figyelembevételével
- Tréningtervezés: egy adott feladathoz szükséges tréning megtervezése, s önálló levezetése, önálló, a saját színházi feladatának megfelelő bemelegítő mozgássor megtervezése és elvégzése

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok

- Kapacitásnövelő gyakorlatok legfeljebb 100-110 szótag
  - Légzőgyakorlatok fizikai igénybevétel közben
  - Légzőgyakorlatok a suttogott és a hangos beszéd váltogatásával)
  - Hanggyakorlatok
  - Szöveges hangerőgyakorlatok
  - Szöveges hangmagasság gyakorlatok
  - A lágy/meleg hangvétél; a kemény/hideg hangvétél; a hangerő és a hangmagasság váltásai szöveges gyakorlatokban
  - Az érzelmek, indulatok hangformáló szerepének tanulmányozása, megszólaltatása
  - Artikulációs gyakorlatok
  - A suttogott és a halk beszéd célszerű artikulációja
  - Gyakori artikulációs hibák fölismerése hallás útján
  - A beszédtempótól, hangerőtől és -színtől független, pontos, kifejező artikuláció gyakorlása
  - Ritmus- és tempógyakorlatok
  - Ritmusjátékok hangos és néma szövegmondással
  - A hangsúlyos verselésű és az időmértékes versek gyakorlása; egyszerű prózai szövegek ritmizálása
  - Hangsúly és hanglejtés gyakorlatok
  - Az érzelmek hangsúlyai
  - A szórend és a hangsúly kapcsolata
- Követelmények
- A tanulók ismerjék
- a tipizáló és egyénített, a túlzó és személyes ábrázolásmód sajátosságait, különbségeit, viszonyát, eszközkészletét
  - az egyes színészi kifejezőeszközök (pl. arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának gyakorlati alkalmazását
  - a kollektív játék formai jegyeit (pl. kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
  - egy előadás feszültségének, fordulatainak, a kezdetnek és végnek jelentőségét
  - a történetmesélés színházi eszköztárát
  - az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait”, morálját
- Legyenek képesek
- alkalmazni a tipizáló ábrázolás eszközeit
  - a színészi váltás alapttechnikáinak alkalmazására
  - egyes színészi kifejezőeszközök együttes és elkülönített használatára
  - személyes élményeiket, gondolataikat figurába, jelenetbe fogalmazni
  - a kontextust figyelembe véve rögtönözni
  - instrukciókat az improvizációba építeni
  - különböző munkaformákban együtt dolgozni társaikkal
  - ötleteiket az alkotófolyamathoz igazítani, mások ötleteit eljátszani
  - jelenet nyitni és zárni, jelenetet építeni
9. évfolyam
- Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- tipizáló ábrázolásmód mélyítésének, egyénítésének lehetőségeit
- a kellékhasználat szabályszerűségeit, alapelveit
- a jelmez figurateremtő jelentőségét
- a realista-naturalista játékmód sajátosságait, eszközkészletét
- az élményfelidezés (pl. belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit
- a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan - „eszköztelen játék”, ellenpontoszó játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)
- az elmélyítés technikáit (figurák előléte, jelenet előzményei, feszítő körülmények, cselekvések, döntések következményei)
- szó és gesztus ellentmondásának jelentését és hatását
- a drámai dialógus sajátosságait
- az egyszerű státuszjátékokat
- Fejlessze a tanulók
- képességeit az érzetek felidézése terén
- verbális kifejezőerejét
- érzékenységét
- toleranciáját
- konfliktuskezelő képességét
- megjelenítési képességét az összetett, ellentmondásos figurák és helyzetek ábrázolása során

Ösztönözze a tanulókat

- önálló alkotásra egy előadás elkészítésének során
- a diákszínjátás legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére
- különböző műfajú színházi előadások megtekintésére
- jelentős színházi alkotások megtekintésére felvételtől
- az ismertebb színházi folyóiratok olvasására

Tananyag

A típusfigurák egyéni vonásokkal való felruházása (egyénítése) a jellemábrázolás felé tett jelentős lépés: a tanév első szakaszában ezzel foglalkozunk- tudva azt, hogy az egyénített típus nem azonos a jellemmel. Az embert megmutatni változásai folyamatában, fejlődésében, a vágyaival és törekvéseivel, kinyilvánított akaratával és titkaival, érzelmeivel és gondolataival - mindez a színészi munka magasiskolájához tartozik. Ezt az alapfokú művészeti képzés során csak elemeiben sajátíthatják el a tanulók.

A jellemábrázolás felé törekedve ismerik meg a realista-naturalista játékmód színészi eszközkészletét, és azokat az eljárásokat, amelyek segítségével elmélyíthetik, gazdagíthatják és árnyaltabbá tehetik az ábrázolást. Megtapasztalják a szöveg és a nem verbális jelek ellentmondásainak jelentését, az ebben rejlő kifejezőerőt, és képessé válhatnak összetett jelentés színjátékos megfogalmazására, annak megértésére. Ellentmondásos és szélsőséges érzelmeket követelő élethelyzetekben hitelességre törekedve tudnak megnyilvánulni. Megvizsgálják az emberi cselekedetek mozgatórugóit, a kommunikáció természetét, ezáltal gazdagodik önismeretük és emberismeretük.

- A típusfigurák egyénítése improvizációkban

- Típusfigurák atipikus helyzetben
- Egyéni jellemrajz-tanulmányok
- Egyazon figura különféle helyzetekbe helyezésével
- Jellem változását ábrázoló etűdsor
- Etűdök a figura „háttérének” kidolgozására
- A realista-naturalista játékmód sajátosságai, eszközkészlete
- A drámai feszültség növelésének technikái
- Egy drámai mű jelenetének kapcsán a lélektani háttér kidolgozása
- Az élményfelidézés (pl. belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségei, technikái
- A színjáték hitelességének feltételei, törvényszerűségei
- A színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan - „eszköztelen játék”)
- „belülről kifelé”: az érzetektől a kifejezésig
- „kívülről befelé”: a cselekvéstől az érzetelig, állapotig
- A kellékhasználat szabályszerűségei, alapelvei
- A kellékhasználat gyakorlatai
- Etűdök kellékekkel
- A jelmez figurateremtő jelentősége
- Színjáték jelmezben
- Szó és gesztus ellentmondása a színészi kifejezésben
- A drámai dialógus természete
- Emberi taktikák és stratégiák: páros vagy csoportos improvizációk egy cél elérésének különböző stratégiáira
- Emberi taktikák és stratégiák: fórum-színház
- Egyszerűbb státuszjátékok

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a kellékhasználatra épülő rögtönzések gyakorlatát
- a jelmez figurateremtő jelentőségét
- az élményfelidézés (pl. belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit
- a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan - „eszköztelen játék”, ellenpontosító játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)

- a drámai feszültség növelésének technikáit
- egy-egy jelenet lélektani háttérének jelentőségét
- a realista-naturalista játékmód sajátosságait, eszközkészletét
- a drámai dialógus sajátosságait

Legyenek képesek

- egyszerűbb státuszjátékokat játszani
- a rögtönzések visszaidézésére, újraformálására, csiszolására
- önállóan, tanári instrukciók nélkül alkalmazni a sűrítés, drámai feszültség növelésének egyes technikáit
- kelléket használva improvizálni
- jelmezben improvizálni

- hitelességre törekedve játszani
- a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek valamelyikének alkalmazására
- emberi taktikák és stratégiák jelentbe emelésére
- típusfigurák elmélyítésére

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a stilizáció eljárásait
- szimbolikus ábrázolás eljárásait
- a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl. belső monológ, szereplők elő- és utóéletének megírása, emblematikus tárgy, gesztus)
- a szerep felépítésének nélkülözhetetlen feltételeit (pl. szereptudás, darabismeret, háttérismeretek)
- a jellemábrázolás legfontosabb követelményeit
- a cselekvő elemzés alapjait
- egy előadás stílárís egységének jelentőségét, a stílárís elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
- a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
- egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl. tempó, kontraszt, várakozás)
- a státuszok jelentőségét
- a különböző státuszjeleket

Fejlessze a tanulók

- közös célért, közösségben végzett tevékenységének lelki feltételeit
  - szimbolikus színpadi jelek alkotására és értelmezésére irányuló képességeit
  - szerepformálási képességeit
  - a jeleneteken átívelő folyamatos jelenlét képességét
- Ösztönözze a tanulókat
- rendszeres színházlátogatásra (ezen belül diákszínpadi előadások megtekintésére)
  - a diákszínjátás és az alternatív színházi világ legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére
  - színházi irodalom és szaksajtó olvasására
  - az elsajátított színjátszói képességek, készségek, ismeretek közönség előtt történő bemutatására
  - legalább egy - a tanultak elsajátítását segítő - színvonalas (élő) színházi előadás megtekintésére

Tananyag

A záró évfolyamon a tanulókkal magasabb szinten ismétljük a továbbképző legfontosabb gyakorlatait, ezáltal tudatosítjuk bennük az általuk és velük bejárt utat, lehetőséget nyújtunk a színjátszói készségek, képességek és ismeretek szintetizálására. Új elem, hogy stilizációval, szimbolikus ábrázolással tudjanak összetettebb, ambivalensebb, egyetemesebb jelenségek kifejezésére kísérletet tenni. Ezáltal elmélyülnek a művészi ábrázolás, színházi jelentésképzés kérdéseiben.

A tanulók megismerkednek a státuszjátékok alapjaival és a bonyolultabb szerkezetű, hosszabb időt igénybe vevő improvizációkkal.

A tanév során készülő jelenetek, ezekből szerkesztett játék vagy előadás egyfajta szintézisre ad lehetőséget, ezzel együtt a képzés során megszerzett tudás alkalmazására: a következetes, igényes színházi alkotómunka megismerésére, annak megtapasztalására, hogy a színházi jelek rendszerében minden elemnek tudatos alkotói szándékot kell tükröznie. Ennek részeként a tanulók a színészi munka mellett kapjanak módot arra, hogy egy produkció létrehozásához szükséges más színházi tevékenységekben is (csoport szinten: az összes alapvető fontosságú színházi munkában) kipróbálhassák magukat.

Szabályjátékok

Ön- és társismereti játékok („helyem a csoportban”)

Összetettebb, nagyobb koncentrációt igénylő bizalomgyakorlatok

Fantáziát fejlesztő feladatok a szimbolikus kifejezés jegyében

Státuszjátékok alapjai, „sajátstátusz”-játékok, státuszok váltogatása

Etűdök különböző stílusokban - stílusgyakorlatok

A szerepek, a kontextus, az atmoszféra tartása hosszú improvizációkban

Hosszú improvizációk a stílus, a státusz, a színpadi kapcsolat tartásával, illetve ezek tudatos váltásával

A színész játéka - amikor a mozgásé, a gesztusé a főszerep

Gesztikus tartalmak a szimbolikus kifejezés érdekében)

A vokális kifejező eszközök színpadi használata

Etűdök zenei motívumok alapján

A különböző auditív színházi eszközök alkalmazása (pl. emberi és zenei hang, zörej)

A szöveg, mint a stilizáció kiindulópontja (asszociációkeltő alapanyag)

A szöveg, mint vokális alkotás alapja

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
- a cselekvő elemzés alapjait
- egy előadás stiláris egységének jelentőségét, a stiláris elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
- a szimbolikus ábrázolás és a stilizáció gyakorlati jelentőségét, hatását
- a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl. belső monológ, szereplők elő- és utóéletének megírása, emblematikus tárgy, gesztus) illetve feltételeket (szereptudás, darabismeret, háttérismeretek)

- a státusz jelentőségét

- a különböző státuszjeleket

- egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl. tempó, kontraszt, várakozás)

- a stilizáció és a szimbolikus ábrázolás színpadi lehetőségeit

Legyenek képesek

- a megszerzett készségek alkalmazására a kifejezés érdekében

- a kifejezés érdekében az „eszköztelen” színpadi létezésről az expresszív játékmódig tartó skálán különböző megnyilvánulásokra

- több jeleneten áthúzódó szerepív ábrázolására

- különböző státuszú figurák megformálására

- jeleneten belül státuszt módosítani

- jellemfejlődés alapszintű bemutatására

- társaikkal kisebb csoportokban önálló jelenetalkotási munkára
- az improvizáció stílárís egységének megőrzésére, a stílárís váltás tudatos használatára
- ötleteiket az éppen készülő jelenethez, illetve a színre állított produkcióhoz, a színre állítás folyamatához igazítani

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a leggyakoribb drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását
- a legfontosabb kortárs és/vagy történeti színházi stílusokat, színházi műfajokat
- egy jelenet indításának, zárásának, fordulatainak, feszültségének, tétjének gyakorlati jelentőségét és hatását

- a színházi alkotófolyamatot, illetve az együttjátszást szolgáló cselekvésformákat, technikákat

- a szerepépítés legfontosabb módszereit, a színészi játék alapvető iskoláit

- a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit

Legyenek képesek

- koncentráltan, társaira figyelve, velük együttműködve részt venni tréningeken, próbamunkában, előadásokon

- a színjátskót, mint kommunikációs formát használni az önkifejezésre, a valóság tanulmányozására,

- színházi improvizációra

- az improvizációk elemzésére, értékelésére

- egyes színészi technikák tudatos alkalmazására

- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel

- alkattól, képességektől függően különféle szerepek megformálására

- rendezői instrukciók mentén végzett munkára

- drámai szövegek értő, színházi megközelítésű olvasására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték

improvizáció 3-5 perc

színpadi produkció

- jelenet 5-7 perc

vagy

- előadás 15-30 perc

A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges és szöveg nélküli kétfős jelenet lehet. A szaktanárnak - a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő - legalább tíz kétfős improvizációs feladatból álló tételsort kell összeállítania. A tételsornak szöveggel és szöveg nélkül elvégzendő feladatokat egyaránt kell tartalmaznia. Az egyes tételekben meg kell adni a jelenet eljátszásához

szükséges instrukciókat. A vizgán a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételek közül. Az etűd bemutatása után a vizsgabizottság instrukcióalapján variációk bemutatását kéri. A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített prózai színházi produkció (2-3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A produkcióban a tanulónak egyéni feladatok, önálló akciók végrehajtásával kell közreműködnie.

A vizsga értékelése

- Improvizáció
- Az instrukciók megértése, követése
- A színpadi megjelenítés alapvető szabályainak alkalmazása (érthetőség, láthatóság)
- Együtműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése, rugalmasság - reakció váratlan történésekre)
- Stílusérzék (közös játéktípus kialakítása, a választott stílus megtartása, illetve együttes stílusváltás, vagy a játéktípusok tudatos ütköztetése a kifejezés érdekében, az egyes elemek - gesztus, beszédmód, nyelv, mozgás -egysége)
- Figyelem, koncentráció
- Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága)
- A színjáték hitelessége (az ábrázolás mélysége, igazságtartalma, személyessége, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása)
- Az improvizáció „dramaturgiája” (a jelenet indítása, jelenet zárása, cselekményépítés, sűrítés képessége, feszültségteremtés, fordulatok)
- Atmoszférateremtés
- Színjátszói kifejezőeszközök, intenzitás
- Fantázia, ötletesség, humor
- Színpadi produkció (előadás, jelenet)
- Koncentráció, figyelem
- Együtműködés (a jelenet tempójának közös kialakítása, a partner impulzusainak elfogadása, erős impulzusok küldése a partner felé, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játéktípus kialakítása, tartása)
- Hiteles játékmód (nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök hiteles alkalmazása, személyessége, életélmények, tapasztalatok játékká formálása, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása)
- A játék intenzitása
- Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága, a karakterábrázolás elmélyítése, személyessé tétele)
- Stílusérzék (alkalmazkodás a produkció játéktípusához, közös stílushoz illeszkedő színjátékos kifejezőeszközök)
- Ritmusérzék (a játék tempójának érzékelése, tartása, pontos, társakhoz igazodó tempóváltás)
- Feszültségteremtés

- Atmoszférateremtés
- Verbális kifejezőeszközök használata

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Színpad vagy dobogók

Egészalakos tükör

Ritmus- és dallamhangszerek

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó- vagy DVD-lejátszó

Videokamera

Alapvető fénytechnika (reflektorok, állványok, fény szabályozó egység, árnylámpák, spotlámpák, mobil fényforrások)

A gyakorlatokat, improvizációkat, etűdök vagy előadások létrehozását segítő CD-k, DVD-k
Tornaszőnyeg

5.5.2. BESZÉD ÉS VERS

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszéd folyamat eseményeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- a vers zenei-ritmikai jellemzőit

Fejlessze a tanulók

- hallási figyelmét
- megfigyelőképességét
- ritmusérzékét
- a csoportos munkára való készségét

Ösztönözze a tanulókat

- képességeik megismerésére
- megfigyeléseik megfogalmazására
- versolvasásra, fantáziájuk, asszociációs képességeik felszabadítására
- csoportos versjátékokra

Tananyag Lazítógyakorlat

- Lazítás-feszítés

Légzőgyakorlat

- A légutak és a légzés folyamatának megfigyelése
- Légzőgyakorlatok hangokkal
- Szabályozott légzés egyszerű szólammal, mondókákkal
- Fúvójátékok folyamatosan, szaggatottan, lágyan, erősen

Hanggyakorlatok

- Játékos hangutánzás (állatok, gépek, tárgyak) magassági és dinamikai váltásokkal

Hallásgyakorlat

- Egymás hangjának felismerése

- A környezet hangjainak megfigyelése

Artikulációs gyakorlatok

- Beszédmozgás-ügyesítés szavakkal, szólamokkal, nyelvtörő mondókákkal

- Szájról olvasás - hangok

Ritmus- és tempógyakorlatok

- Versek ütemezése tapssal, járással, ütőhangszerekkel

- Kis vers-zenei kompozíciók készítése közmondásokból, ritmikus szólásokból

Hangsúlygyakorlat

- A szóhangsúly

- Szövegek memoriterként való rögzítése

- A közös szövegtanulás (mondókák, ritmikus gyermekversek, párbeszédű versek)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az egyszerű mozgásügyesítő gyakorlatokat

- artikulációs és ritmusgyakorlatokat

- az általában érvényes hangsúly-szabályokat

Legyenek képesek

- figyelmüket a saját beszédükre irányítani

- a szöveg zenei-ritmikai elemeinek kiemelésére

- csoportos ritmusjátékokra

- csoportban történő vers-előadásra

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a célszerű beszédlegzés folyamatát és egyszerű gyakorlatait

- a hétköznapi beszéd stílusformáló erejét

- a vershelyzetek felismerésének lehetőségeit

- az egyszerűbb képek, hangulatok kibontásának lehetőségeit

- a mimika és a testbeszéd szerepének jelentőségét

Fejlessze a tanulók

- hangszínnel való bánásának képességét

- szabad asszociációs készségét

- hanggal történő karakterábrázoló képességét

Ösztönözze a tanulókat

- a saját és mások beszédének megfigyelésére

- különböző hangulatú szövegekkel való munkára

- kifejezőeszközök bővítésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Légzéstípusok ismertetése, megfigyelése

- A célszerű beszédlegzés folyamatának ismertetése és egyszerű gyakorlatai

Hanggyakorlatok

- Hangkitaláló játékok (pl. állatok, mesefigurák, tárgyak elképzelt beszéde)

- Személyek és hangulatok megszólaltatása (hangszín-játék)

- A természetes alaphang gyakorlatai mindennapi szólamokkal, verssorokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Ajak és áll gyakorlatok

- A magánhangzók gyakorlatai

- A szóvégejtés játékos gyakorlatai

Ritmus és tempógyakorlatok

- Versek, mondókák ütemezése kötött mozgással

- Versek, mondókák lassuló és gyorsuló tempóban egyaránt, hangerőváltásokkal

Hangsúlygyakorlatok

- Az állítás (kijelentés) hangsúlya

- Ereszkedő beszéddallam

- Számnevek, évszámok hangsúlya

- A név hangsúlyai

- A név a cím, és a szöveg kapcsolata szöveggel való munkák

- Játék a szöveggel (ismert gyerekdalokkal, versekkel)

- Képek felismerése, szétválasztása, saját szavakkal történő leírása

- A hangulatváltó-pontok tudatosítása

- Hangkulissza készítése szabad asszociációkkal

- Mozgás-improvizáció a szövegre (szöveg nélkül)

- Szöveg és mozgás összekapcsolása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Rövidebb szövegek kiválasztása, bemutatása a gyerekirodalom klasszikusaitól,- az egyéni választások szabadságával

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a természetes és a szerep-beszédhang jellemzőit

- a vers képekre tagolásának módjait az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét

Legyenek képesek

- légzésük egyszerű szabályozására

- különféle hangszínekkel karakterek és hangulatok megjelenítésére

- egyszerűbb költői képek felismerésére és kibontására

- a szövegek tartalmának kifejtésére

- a szöveg memoriterként való rögzítésére

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a természetes beszédhang tulajdonságait

- a hétköznapi beszéd stílusreemtő erejét

- a saját középhasz megvalósításának módjait

- a meseszöveg alapvetéseit

- a mesék, verses mesék, kisprózák illetve a prózaversek előadói különbségeit

Fejlessze a tanulók

- koncentrációs képességét

- artikulációs ügyességét és pontosságát

- a belső képek előhívását
- a történetmeséléshez szükséges készségeket

Ösztönözze a tanulókat

- az otthoni gyakorlásra
- saját élményeik szabatos megfogalmazására
- mese és novella olvasására
- eredményeik bemutatására
- mesélésre, nagy mesemondó egyéniségek lemezeinek vagy előadásainak meghallgatására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Kapacitásnövelő légzőgyakorlatok zaj és látvány (válllemelés) nélkül
- Légzésszabályozó gyakorlatok

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerősítése
- Mondókák mellhangon és fejhangon
- A közép hangsáv felismertetése
- Hangelőrehozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A zárhangok gyakorlatai, kettőzésük technikája
- A hosszú magánhangzók ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasás (ismert verssorok, mondókák)

Ritmusgyakorlatok

- Ütemezés kitalált mozgással
- Időmérték- ütemhangsúly (támaszkodni a ritmusra, ellene dolgozni...)
- Ritmus a prózában
- A tagolás módozatai

Hangsúly-gyakorlatok

- A kérdező hangsúlya és hanglejtése kérdőszóval és anélkül
- Közbevetések
- A mesélő és a beszélő elkülönítése
- Értelmi és érzelmi hangsúlyok
- Felkiáltások, óhajtások, jelző és jelzett szó kapcsolata

A szöveggel való munkák

- Közös mese-költés (pl. egyszerű láncmese vagy ismeretlen történetek végének kitalálása, nem várt fordulat beiktatása)

- Így mesélte anyukám - kedves mesék után-mondása
- Saját élményű történetek és viccek mesélése
- Mesélési technikák felismerése
- Közös mesemondás, dramatizálással
- A szereplők elkülönítése, megszólaltatása
- Nonverbális kommunikáció, mimika, testbeszéd

Mesehallgatás, meseolvasás

- Mesemondókkal való ismerkedés, előadás, hangos-könyv vagy mese-lemez segítségével
- Régi és új „mesék” olvasása (népmesék, majd rövid műmesék)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a kérdezés, felkiáltás, közbevetés helyes dallamvonalát
- a szereplők elkülönítésének néhány variációját
- az alapvető testbeszéd-formákat

Legyenek képesek

- széles hangterjedelemben, játékosan és könnyedén mondani szöveget
- rövid történetek, mesék értelmezésére, élményszerű felépítésére, közönség előtti önálló előadására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a koncentráció szerepét a beszédben
- a vers-kommunikáció fogalmát
- a művek befogadásának, értelmezésének és közvetítésének lehetőségeit
- a versmondó versenyek mibenlétét, és az azokon való részvétel ismérveit
- a balladamondás sajátosságait

Fejlessze a tanulók

- ritmusérzékét
- kommunikációját
- a személyes közlés és a saját gesztusrendszer tudatosítását
- képi fantáziáját
- előadói technikai tudását

Ösztönözze a tanulók

- eleven hanghasználatát
- produktív fantáziáinak előhívását
- önálló szövegválasztását
- „házi” vers- és prózamondó alkalmainak szervezését
- önálló véleménynyilvánítását

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Szöveges gyakorlatok mozgás közben
- A lopott (pót) levegővétel technikája

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerősítése
- Skálázás szavakkal, verssorokkal, legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- A j-l-r hangok gyakorlatai
- Az artikulációs hibák fölismerése hallás útján
- „Szinkron-játék” (szájról olvasás) versekkel

Ritmusgyakorlatok

- Időmértékes versek ritmizálása
- Játék a magyaros versformákkal

Hangsúlygyakorlatok

- A tagadás hangsúlya

Szöveggel való munka:

- Változatos hangulatok, érzelmek megmutatása (kreatív hangfestés)
- Vershelyzetek, szituációk- helyzetdalokban, zsánerképekben
- Lírai dalok - hangszín, hangulat, érzelem, tempó
- Ismerkedés a balladákkal - sűrített érzelmek, feszültségek megjelenítése

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Választott nép- vagy vígballada
- Kisprózák (műmesék, novellák)
- Vidám, rövid időmértékes versek

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a légzés szövegtagoló szerepét
- beszédhibáik korrekciós lehetőségeit, a kreatív hangfestés eszközeit
- a hangszín szerepét a hangulatteremtésben
- a pódiumi kiállítás, megszólalás alapvető ismérveit

Legyenek képesek

- légzésük tudatos irányítására
- oldott, természetes közéhangjuk használatára
- saját kiejtésük megfigyelésére és elemzésére
- különböző ritmusú lírai művek érzékletes megszólaltatására
- felépített produkciók bemutatására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hallás és beszédállapot kapcsolatát
- a gyakran hallható beszédhibákat, és azok korrekciós lehetőségeit
- az érzelmek, indulatok hangsúlymódosító szerepét
- a verselemzés előadói központú megközelítését

Fejlessze a tanulók

- hallásfigyelmét, hallási megkülönböztető képességét
- képzelőerejét
- érzelmi intelligenciáját
- empatikus és műértelmező képességeit

Ösztönözze a tanulókat

- a gesztusok és a mimika természetes használatára
- a versek saját élményű megfogalmazásának közelítésére
- önálló választású szövegek megformálására
- csoportos versműsorokban való részvételre

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Fizikai terheléssel
- Koncentrációs légzőgyakorlatok
- Nyelvtörők légzésszabályozással

Hanggyakorlatok

- A térhez igazodó középhang gyakorlatai
- Indulati fokozás-csillapítás egyszerű szólamokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Nyelvtörők a sziszegő és a susogó hangok gyakorlására
- A gyakran előforduló beszédhibák egyszerű korrekciós gyakorlatai

Ritmusgyakorlatok

- Időmértékes versek tetszőleges és kötött ritmuskíséréssel

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

- Mondatok hangsúly-variációi
- Az indulat és érzelem hangsúlyai

Szöveggel való munka:

- Tartalom és forma; gondolati ívek
- Személyes közelítés a szöveghez
- A szöveg és a testbeszéd egymásra hatása
- A megszemélyesítések játéka (párbeszédes versek)
- Ismerkedés a szónoki beszéd alapjaival - az érvelés tagolási technikái
- Erő, dinamika, gondolat a szövegben
- Elbeszélő költemények - (narrátor, több szereplő ...)
- Rövid, ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Az irodalomórai kötelezők előadói feldolgozása
- Válogatás, önálló választás alapján, a kortárs irodalomból

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát
- a művészi előadás gondolati (érzelmi) és beszédtechnikai feltételeit
- a hangsúly és érzelmi többletek jelentés-módosító szerepét

Legyenek képesek

- alkalmazkodni a térhez
- megfelelő hangerővel, tartósan, érthetően szöveget mondani
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédtechnikai váltások szerepét
- a leíró költészet és a gondolati líra sajátosságait, előadói követelményeit

Fejlessze a tanulók

- figyelemmegosztó képességét
- esztétikai érzékenységét
- képközvetítési készségeit

Ösztönözze a tanulókat

- hangi adottságaik eleven használatára
- önismeretük pontosítására

- saját közlésvágyuknak megfelelő szövegek kiválasztására, tolmácsolására
- csoportos és egyéni előadói munkára
- ünnepi műsorok szerkesztésében való kreatív részvételre
- az irodalmi előadó-művészet fórumainak megismerésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben

Hanggyakorlatok

- Szöveges hangerőgyakorlatok: a középhangerő, az erős és az intim hangvétel
- Szöveges hangmagasság gyakorlatok legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- Pontos, pergő tempójú szöveges gyakorlatok mozgás és fizikai terhelés közben

Ritmus és tempógyakorlatok

- Időmértékes szövegek gyakorlatai tempóváltásokkal

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

- Összetett mondatok hanglejtése
- A „lebegő” szólamvég

Szöveggel való munka

- Gondolati és leíró versek színei
- Hangszín-váltások, hangerő, tempó, ritmus
- Érzelmek- átélés, és/vagy közvetítés
- Instrukció-adás (pl. egymás versmondásának megfigyelése, értékelése, a véleménynyilvánítás mikéntje)
- Saját élmény keresés a versekben
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása
- Ünnepi műsorok szerkesztési gyakorlata (szövegek és zenék gyűjtése, válogatása)

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Az iskolai kötelezőkön túli önálló választások
- Műballadák

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az írásjelek megszólaltatásának lehetőségeit
- a kifejező beszéd lehetőségeit és hatáselemeit
- saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat

Legyenek képesek

- figyelmük megosztására
- érzelmeik kondicionálására
- fantáziájuk és előadókészségük felszabadítására
- ismeretlen szövegek értelmezett felolvasására
- önmaguk és egymás teljesítményének többirányú értékelésére

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat
- a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat

- az általában érvényes hangsúly-szabályokat
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét
- a szövegválasztás alapvető kritériumait
- a lírai és az epikus művek előadásmódja közötti különbségeket
- a testbeszédjeleit
- a pódiumi szereplés alapvető követelményeit
- saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat
- a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát

Legyenek képesek

- a beszédfolyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságaiknak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében

- hallás alapján fölismerni a követendő és az elvetendő beszédpéldát
- a fejlesztő és a korrekciós gyakorlatok alkalmazására beszédükben
- a szövegek zenei elemeinek kiemelésére, a ritmus és a vers gondolati összefüggésének felismerésére

- a szövegek tartalmának értelmezésére, memoriterként való rögzítésére
- mesék és versek, prózai szövegek önálló vagy csoportban történő előadására
- önmaguk és társaik teljesítményének értékelésére
- a kommunikációs csatornák eleven használatára

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és vers

- beszédgyakorlat-sor bemutatása 5 perc
- vers- és prózamondás 5 perc

A vizsga tartalma

A beszéd és vers művészeti alapvizsga két részből tevődik össze:

Beszédgyakorlat-sor bemutatása

Tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (a beszédtechnikai gyakorlatok közül a szaktanár által összeállított - és legalább 3 különböző feladatot tartalmazó - gyakorlatsor)

Vers- és prózamondás

A közösen feldolgozott művekből (kötelező memoriterek) a tanuló által választott két különböző hangulatú vers vagy próza előadása

A tanuló a kötelező memoriterekből választott tíz művel készül (vers, monológ, prózai műrészlet vegyesen, lehetőleg különböző hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott műveket kell előadnia.

A vizsga értékelése

Beszédtechnikai ismeretek:

- a gyakorlatok ismeretének szintje,
- a megvalósítás pontossága,
- oldott artikuláció és középhang,
- tudatos nyelvhasználat

A választott szövegek előadása:

- kifejező megszólaltatás,
- előadásmód,
- kiállítás,
- jelenlét,
- közvetítő erő,
- előadói készségek

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszín jelentésformáló szerepét
- az önálló szövegelemzés ismérveit
- a tartalom kibontásának kreatív formáit

Fejlessze a tanulók

- ritmus- és tempóérzékét
- képességeit érzelmi megnyilvánulásaik megformálására

Ösztönözze a tanulókat

- a rendszeres gyakorlásra
- beszédképességeik, a verbális és nonverbális csatornáik minél változatosabb használatára
- új képességek kibontakoztatására, felfedezésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Bemelegítő gyakorlatok

Hanggyakorlatok

- Hangerőszabályozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A magánhangzók kapcsolódásainak helyes ejtése

Ritmus- és tempógyakorlatok

- Ritmizálás az értelmi hangsúlyok visszahelyezésével

Önálló verstechnikai gyakorlatok, játékok

- Versek, népdalok vakszöveggé váló használata
- Versépítés (a vers logikájának felismerése)

Szöveggel való munka

- Fokozás, építkezés, poentírozás
- Hogyan mondjunk ma régi szövegeket?
- Idegen szavak a szövegben - megoldások
- Kor- és karakteridézés
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Iskolai kötelezők melletti szabad választások
- Klasszikusokból szabadon választva
- Kortárs versekből való választás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel

- „Ismeretterjesztő előadás” szerkesztése - zenével

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magánhangzók kapcsolódásaira érvényes ejtési szabályokat
- a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
- az önálló szövegelemzés ismérveit

Legyenek képesek

- beszédtechnikai ismereteik előadói helyzetben való tudatos alkalmazására
- klasszikus versformájú szöveg skandálás nélküli ritmikus megszólaltatására
- ismert karakter-hangzások megformálására, alkalmazására

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókat

- a szövegek tagolásának, földolgozásának módozataival
- a beszédtanítás nagy egyéniségeivel

Fejlessze a tanulókat

- hangadási bátorságát és erejét
- előadói önbizalmát, kifejező eszközeit

Ösztönözze a tanulókat

- beszédük rendszeres gondozására
- önkifejező szövegek gyűjtésére, előadására
- versműsorok látogatására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Gyakorlatok suttogott és hangos beszéd váltakozásával

Hanggyakorlatok

- Szinten-tartó (bemelegítő) gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A mássalhangzók kapcsolódásának helyes ejtése

Ritmusgyakorlatok

- Gyakorlatok tempóváltásokkal

Szöveggel való munka

- A nagy érzelmek verseinek megszólaltatása
- Tragikum a közlésben
- Szerelmes versek
- Realista és groteszk szövegek (novellák)
- Nonszensz versek
- A tudatos szövegválasztás ismérvei
- Saját mondanivaló megtalálása és kifejezésre juttatása (közlésvágy)
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Iskolai kötelezők melletti szabad választások
- Kortárs versekből való választás
- Kisprózák-egypercesek, prózaversek
- Repertoár-építés, gyarapítás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel

- „Ilyenek vagyunk” „önismereti előadás” szerkesztése - zenével

Tájékozódás a beszédtanítás szakirodalmában

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a bemelegítő hang-gyakorlatokat
- a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
- a beszédtanítás hazai nagyjainak nevét és fontos műveit

Legyenek képesek

- halkán és suttogva is szöveget mondani
- önállóan, személyiségükhöz illő verset/szöveget választani
- csoportmunkában együtt dolgozni

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédtechnikai váltások szerepét a kifejezésben
- az önálló versválasztás, feldolgozás ismérveit
- a kifejező előadás kritériumait
- a különböző pódiumi műfajokat

Fejlessze a tanulók

- „beszéd-elemző” hallását
- érzelmi rugalmasságát
- előadó-technikai felkészültségét

Ösztönözze a tanulókat

- a változatos hanghasználatra
- a kifejező-eszköztár tudatos használatára
- önálló repertoár-építésre
- csoportos pódiumi előadások létrehozására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Gyakorlatok suttogott beszéddel
- Koncentrációs gyakorlatok figyelemmegosztással

Hanggyakorlatok

- Gyakorlatok suttogott és hangos beszéd váltakozásával
- Váltások a beszédben (hangerő, hangszín, hangmagasság)

Artikulációs gyakorlatok

- Beszédmozgás ügyesítő gyakorlatok

Ritmusgyakorlatok

- Prózai szövegek ritmizálása

Hangsúlygyakorlat

- A hangsúly és a szórend viszonya

Szöveggel való munka

- A kifejező előadás ismérvei váltakozó hangulatú, tartalmú szövegekben

- A vershelyzet megteremtése, felidézése, a hangulatváltások gyakorlása
- A tudatos szövegválasztás ismérvei
- Versmonológok- drámai monológok (azonosságok és különbségek)
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Kortárs versekből való önálló választás
- Monológok, versmonológok, szerepversek
- Repertoár-építés, gyarapítás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel

- Szertartásjátékok, oratóriumok, nagyobb lélegzetű irodalmi művek csoportos megszólaltatása

- Vers-színház (új kifejezési formák keresése)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az artikulációs mozgás-ügyesítés gyakorlatait
- a pódiumi műfajokat
- a különböző hangulatú versek, szövegek előadásának technikai ismérveit

Legyenek képesek

- egyéni beszédfeladataik önálló, eredményes elvégzésére
- saját repertoár-építésre
- önállóan, személyiségükhöz illő vers- vagy prózai szöveg kiválasztására
- csoportos munkában pódiumi előadások létrehozására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókat

- a beszéd-bemelegítő gyakorlatok jelentőségével
- az önálló versformálás felelősségével
- a pódiumművészet kiemelkedő alakjaival
- a versmondás szerepével.

Fejlessze a tanulók

- önállóságát
- értelmi és érzelmi intelligenciáját
- kommunikációs készségeit
- értő befogadói attitűdjét

Ösztönözze a tanulókat

- önképzésre
- a szakirodalom tanulmányozására
- a verskultúra ápolására előadói estek látogatására, verslemezek hallgatására
- a tudatos nyelvhasználat elmélyítésére

Tananyag

Összetett gyakorlatok: a légzés-hangadás-artikuláció összehangolása

Összetett beszéd-bemelegítő gyakorlatok

Rövid elméleti áttekintés a pódiumművészet történetéről

Vershallgatás- a pódiumművészet nagyjai

Szöveggel való munka

A kifejező előadás ismerveinek rögzítése

Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

Kortárs versekből való önálló választás

Tematikus versmondó versenyekre való felkészülés

Repertoár-építés, gyarapítás

Szerkesztési gyakorlat

Önálló estek szerkesztési alapelvei

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a szinten-tartó és a továbbfejlesztő beszédtechnikai gyakorlatokat
- a verselemzés, a szövegértelmezés folyamatát
- a szerkesztés alapvető technikáit
- a pódiumművészet történetének rövid krónikáját, és kiemelkedő előadóit

Legyenek képesek

- önállóan bemelegíteni szöveges szerepléseik) előtt
- önálló szövegválasztásra és annak megformálására
- rövidebb lélegzetű önálló műsorok szerkesztésére

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanulók ismerjék

- az önálló szövegelemzés ismerveit, a tartalom kibontásának kreatív formáit
- a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
- a beszéd váltásait (erő, magasság, hangszín, tempó)
- a szövegek tagolásának, feldolgozásának lehetőségeit
- a különböző hangulatú szövegek előadási technikáit
- a pódiumművészet történetét, kialakulását, és ismert alakjait
- a pódiumi műfajokat

Legyenek képesek

- dramatikus és színpadi munkájukban az e tantárgy keretében tanultak alkalmazására
- önállóan, személyiségükhöz illő vers- vagy prózai szöveg kiválasztására
- ismeretlen szövegek kifejező megszólaltatására
- saját repertoár-építésre
- a választott és megtanult szövegek hiteles tolmácsolására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és vers

- beszédgyakorlat-sor bemutatása 5 perc
- vers- és prózamonológ: előadás repertoárból 12 perc, ismeretlen szöveg felolvasása 3 perc

A vizsga tartalma

- Beszédgyakorlat-sor bemutatása
- A tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (pl. bemelegítő gyakorlatok, az

artikulációs biztonságot és pontosságot fejlesztő feladatok, szöveg ritmizálása)

- Vers- és prózamondás
- Repertoárból való vizsga:
- A tanuló repertoárjából választott három különböző hangulatú vers vagy próza előadása. A tanuló szabadon választott tíz művel készül (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen, lehetőleg különböző hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott műveket kell előadnia.
- Ismeretlen szöveg értő megszólaltatása:
- A tanuló a vizsgabizottság által hozott irodalmi anyagból - a helyszínen történő választás és rövid felkészülés után - értelmezett, bemutató felolvasást tart, s ezzel kapcsolatban kérdésekre is válaszol.

A vizsga értékelése

- Beszédtechnikai ismeretek
- A tudás technikai szintje
- A megvalósítás pontossága
- Természetes, oldott artikuláció és középhang
- Választott szövegek előadása
- Szövegválasztás (önismeret és önértékelési szint)
- Értelmezés (a szövegek gondolati és érzelmi síkjai, az előadás építkezése)
- Előadásmód (kiállítás, jelenlét, közvetítő erő, előadói készségek)
- Elméleti felkészültség
- Helyes nyelvhasználat
- Ismeretlen szöveg előadása:
- A felolvasás gördülékenysége
- A szöveg értő megszólaltatása
- A szöveg alaphangulatának közvetítése
- Helyes nyelvhasználat

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Alapvető fénytechnika

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó- vagy DVD-lejátszó

CD-k, DVD-k, videofelvételek neves előadóművészek előadásaiból

Hang-, zörej-, és zajkeltő eszközök

5.5.3. MOZGÁS ÉS TÁNC

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a mozdulat indításának, megállításának lehetőségeit
- a futásos és térérzékelő gyakorlatok és játékok típusait
- a verseny-, illetve körjátékok különböző fajtáit

Fejlessze a tanulók

- mozgásintenzitását

- mozgáskoordinációját

- koncentrációját

Ösztönözze a tanulókat

- önmaguk testének megismerésére

- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására

- a mozgás örömeinek megtapasztalására

- a kis- és nagyobb csoportban végzett játékokban való részvételre

- a játékokban rejlő kreativitás kibontására

Tananyag

Indítás-megállítási gyakorlatok

- Az indítás és megállás különböző tempóban, helyzetben, magasságban történő gyakorlása versenyjátékok, illetve szituációs játékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály típusú játékok, a kettős körben történő páros fogók)

Versenyjátékok, különböző típusú fogó játékok

- Nehezített fogó és üldözésszerű játékok, gyermekjátékok nehezített változatai (térbeli, szabálybeli átalakítással) a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére

Speciális futásos és kikerülésszerű gyakorlatok

- Hosszabb távú, ritmus és irányváltásos futások, erdő (álló társak között) és testrészes vezetésű (pl. egyik, majd másik kar, mellkas, fej) futások

Egyensúly játékok

- Toló és húzó mozdulatok játékos formában (pl. „bogozó”, sószsákokat cipelő, Gólya viszi...), ilyen játékhelyzeteket tartalmazó gyakorlatok

Népi játék, tánc

- Körjátékok, ügyességi játékok: különböző fogócskák (terpesz-, fészek-, láncfogók), ritmusjátékok (egyenletes lüktetés erősítése, tempótartási gyakorlatok), egyszerű ugrásgyakorlatok ugrós zenére, különböző támasz helyzetekben

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a versenyjátékok szabályrendszerét

- a gyakorlatok megértéséhez szükséges szakszavakat

Legyenek képesek

- a megismert játékok szabályszerű elvégzésére

- csoportos feladatokban való részvételre

- az egyensúlyra és irányváltásra épülő feladatok pontos elvégzésére

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a bemelegítéshez szükséges játékformákat

- a dinamikus elmozdulásban rejlő lehetőségeket

- a gyakorlatok egymásra épülésének lehetőségeit

- népi játékok, illetve lánc- és körjátékok egyes fajtáit, az ugrós táncok alaptechnikáit

Fejlessze a tanulók

- mozgáskoordinációs készségét

- koncentrációs készségét

- fizikai képességeit-kondícióját, rugalmasságát

Ösztönözze a tanulókat

- a csoportos feladatokban való koncentrált részvételre
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- partnerekkel való együttműködésre
- kis csoportokban történő tevékenységre
- a kreatív képességek kibontakoztatására
- a közös játék örömeinek megtapasztalására, felismerésére, tudatosítására

Tananyag

Bemelegítő játékok

- Összekapaszkodó, egymás elérésére törekvő, érintés elől elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok

Futásos gyakorlatok

- A bemelegítés szempontjából meghatározó gyakorlatok szituációs formában, különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok használatával

Egyensúly- és vezetékes gyakorlatok

- Egyensúlygyakorlatok támasz- és fogásos helyzetekben, vezetékes gyakorlatok kéz, fej, valamint fogásváltásos irányítással

Népi játék, tánc

- Utánzó (pl. állatutánzó) játékok, párválasztó-játékok, népi gyermekjátékok, lánc és körformák a táncban; ugrós táncok alaptechnikái; csoportosan a közösségi táncélmény megszerzése (pl. ugrós táncok alapmotívumaival, cifrák, lengetők)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a csoportos futás-, egyensúly- és bizalomgyakorlatok szabályait
- a népi gyermekjátékok menetét

Legyenek képesek

- a megismert játékok szabályszerű elvégzésére
- a dinamikus, irányváltásos feladatokban való részvételre
- az egyensúly gyakorlatok koordinált elvégzésére

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a talajfogás különböző módozatait
- a bizalomgyakorlatokban való részvétel szabályait és lehetőségeit
- a testközéppont használatának, a mozgás azon keresztül való vezetésének lehetőségeit
- a gyakorlatok egymásra épülésének különböző lehetőségeit
- ugrós táncok motívumfűzéseinek lehetőségeit
- a tanulók biztonságát a talajfogás, eséstechnika, illetve a négy végtag egyenlő értékű használatát kívánó gyakorlatok végzése során

Ösztönözze a tanulókat

- a csoportos feladatokban való koncentrált részvételre
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- a mozgásból fakadó élmény megtapasztalására

Tananyag

Bemelegítő játékok

- A gimnasztika életkornak megfelelő gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok

Futásos gyakorlatok

- Szituációs formában különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok használatával; testrészvezetéses futások, páros fogó, vezetőt követő, ún. kígyózó futás

Állatmozgások, középmagasságú mozgások

- Különböző mozgáskarakterek elsajátítása, illetve ezeken keresztül a négy végtag egyenrangú, a testközéppont által vezérelt, koordinált használata; majom- és macskakaraterű mozgáselemek elsajátítása

Bizalomgyakorlatok

- Egymás és önmaguk elfogadását célzó, dőléses, billenéses, haladásos helyzetekben történő gyakorlatok, partner-felismeréses játékok csukott szemmel

Mozgássorok, motívumsorok felépítése

- Állatmozgások, középmagasságú mozgáselemek motívumainak sorba fűzése, elemsorrá fejlesztése

Tánc

- Térbeli elmozdulás lehetőségei ugrós motívumokkal
- Ugrós táncok motívumfűzései: szólóban, párban

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyakorlatok technikai elemeit és egymásra épülésük lehetőségeit
- a tanult néptánc alaptechnikák elemeit és fűzésük lehetőségeit

Legyenek képesek

- a mozgástechnikai elemek harmonikus elvégzésére
- a magasság szintek rugalmas váltására
- az állatmozgások koordinált végrehajtására
- a tánc elemek stílusos reprodukálására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a térbeli elmozdulás horizontális és vertikális irányú lehetőségeit
- a mozdulat lassításának technikai összetevőit
- a kórusmozgásban való részvétel lehetőségeit
- a párválasztó játékokat, illetve a páros és ugrós-legényes táncok alapelemeit, technikáját

Fejlessze a tanulók

- térérzékelését
- egyensúlyérzetét és koordinációs képességét
- mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- egyéni és csoportos munkában való részvételre
- a mozgásból fakadó élmény megtapasztalására

Tananyag

Tér- és helyzetérzékelő gyakorlatok

- A térirányok, a színpadi tér felosztásának ismerete, „üres” tér kitöltésének, a tér mindhárom dimenziójában való elmozdulás képességének megteremtése, csukott szemes és az ún. Vezetéses gyakorlatokon keresztül a tér érzetének, érzékelésének fejlesztése

Egyensúly- és lassított mozgás-gyakorlatok

- Az egyensúlyérzék fejlesztése, a lassú, súlyáthelyezéssel mozgások billenés nélküli vezetése, páros, csoportos gyakorlatokban a súlyáthelyezés, súlyfelvétel, s a különböző támaszhelyzetek gördülékeny megoldása, a súly és erőegyensúly megteremtése

Kórusmozgások

- Csoportos gyakorlatban különböző mozdulatok, mozgáselemek, tánc és/vagy mozgáskombinációk szinkronban történő elvégzése, a közös elmozdulások közben a helyes irányok, a mozgáskarakter és ritmus megtartása, az egységes mozgáskép kialakítása

Tánc

- Táncba hívó játékok (pl. hajlikázó)
- Párválasztó játékok
- Páros táncok
- Ugrós-legényes táncok

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult feladatok technikai összetevőit
- az érintett feladatok szakkifejezéseit
- az ugrós-legényes táncok alapjait

Legyenek képesek

- a tánc- és mozgástechnikai elemek figyelemvezetési pontok mentén történő elvégzésére
- az egyéni és csoportos térbeli elmozdulásban rejlő lehetőségek alkalmazására
- különböző típusú tánc- és mozgástechnikai feladatok stílusos bemutatására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a test egyes részeinek függetlenített mozgatásából adódó lehetőségeket
- a bizalomgyakorlatokban rejlő technikai lehetőségeket
- a karaktermozgás kialakításának és működtetésének technikai alapelemeit
- ritmusképletek mozgásban történő alkalmazásának lehetőségeit
- az eszközös táncok technikai felépítését
- a hétköznapi mozgásformák pontosításának, motívumSORBA rendezésének lehetőségeit

Fejlessze a tanulók

- mozgástechnikai és ritmikai képességét
- mozgásának intenzitását és dinamikáját
- mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- egyéni és csoportos munkában való részvételre

- a mozgásból fakadó dinamikai és ritmikai lehetőségek megtapasztalására

Tananyag

Analitika, izoláció

- A test részeinek elkülönítéses mozgatása, egymástól való függetlenítése, a feszítés és lazítás lebontása kisebb „egységekre”

Bizalomgyakorlatok

- Partner talajra kísérése dőléses, billentéses helyzetből
- Talajra kíséréses elemek gyakorlatsorba fűzése

Lépés- és járásgyakorlatok

- Karakterformák keresése járásgyakorlatokon keresztül
- A gerinc mozgatása törzshullám-gyakorlatokon keresztül
- Láb- és kar-gyakorlatok plasztikus lehetőségeinek kibontása

Ritmika

- Alapfokú ritmusgyakorlatok
- Ritmusgyakorlatok lépésanyagban és tapssal
- Többszólamúság a ritmusban
- Adott mozgásanyag ritmizálása, motívumépítés megadott ritmusképletre

Tánc

- Eszközzel járt táncok (pl. bot, üveg, seprő, párna, kendő, kalap)
- Páros táncviszony, szoros összekapaszkodás (pl. a csárdás alaptechnikáival)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyakorlatok technikai tulajdonságait
- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
- az eszközös és páros táncok technikai alapjait

Legyenek képesek

- a tánc- és mozgástechnikai elemek ritmikailag és dinamikailag pontosított elvégzésére
- karaktermozgások elvégzésére
- egyszerű mozgáselemek, technikai gyakorlatok pontosítására, s motívumsorba rendezésére

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a gyakorlatfűzések megtervezésének szabályait, és szerepét a színházi munkában
- a színpadi mozgások gyakrabban használt elemeit, technikai jellemzőiket
- a nehezített körülmények között végzett bizalomgyakorlatok biztonságos végzésének feltételeit

- a párban végzett tánchelyzetek esetén az egymásra hatás, valamint a megfelelő tónus megteremtésének technikai összetevőit

Fejlessze a tanulók

- bátorságát és akaraterejét
- mozgásának precizitását, részletgazdagságát
- koncentrációját az egyénileg, illetve páros, csoportos helyzetekben végzett gyakorlatokban

Ösztönözze a tanulókat

- részletgazdag mozgástechnikai munka végzésére

- különböző típusú technikai feladatok pontos végrehajtására
- egyéni és partnerrel történő munkában való részvételre
- mozgásgyakorlatokban rejlő lehetőségek kreatív kibontására

Tananyag

Gyakorlattervezés

- Különböző típusú gimnasztikus és egyéb bemelegítő gyakorlatok gyakorlatsorrá fűzése, a színházi feladatnak megfelelő bemelegítő mozgássor megtervezése és elvégzése

Bizalomgyakorlatok

- A korábbi gyakorlatkör továbbfejlesztése nehezebb, nagyobb koncentrációt és fizikai aktivitást követelő feladatokkal (zuhanásos helyzetek, illetve tempóból történő változatok)

Technikai előkészítés (a tánc- és mozgásszínházi táncokhoz)

- Talaj - és egyensúlygyakorlatok, támasz- és gördülés elemek páros helyzetekben
- Lépés és forgásgyakorlatok, táncanalitika

Tánc

- Kollektív táncformák (pl. moldvai táncokon keresztül), ahol a dallamorientált zenei illeszkedés és a csoporttáncolás adta lehetőségek érvényesülnek)

- A testen megjelenő többszólamúság (pl. kéz, láb mozgásának különválasztása)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult fizikai gyakorlatok végrehajtásának technikai, elméleti szempontjait
- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
- kollektív táncformák technikai alapjait

Legyenek képesek

- különböző karakterű gyakorlatsorok memorizálására és koncentrált végrehajtására
- attraktív mozgástechnikai feladatok biztonságos és kellően pontosított bemutatására
- partnerrel végzett tánctechnikai feladatok kellő figyelemmel és érzékenységgel történő elvégzésére

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a feldolgozott mozgásgyakorlatok és táncok jellemzőit, típusait
- az alapvető mozgásművészeti szakkifejezéseket (pl. ritmus, dinamika).

Legyenek képesek

- a mozgásgyakorlatok és/vagy táncok egyéni és csoportos koncentrált és pontos elvégzésére,
- a gyakorolt és rögzített mozgássorok, koreográfiák bemutatására, előadására
- az adott színházi helyzetnek megfelelő mozgásszínházi eszközök megválasztására,
- karakterábrázolásra a mozgás és tánc eszközeivel,

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgás és tánc

- egyéni produkció 2-3 perc
- csoportos produkció 10-20 perc

A vizsga tartalma

Lépés-, járás-, futás-, ugrás-, esés-, talaj-, emelés- és támaszgyakorlatok, dinamikai gyakorlatok, tánclépések, illetve a koreográfiák köréből a szaktanár segítségével kiválasztott és összeállított produkció

A vizsga értékelése

- Mozgás- és táncgyakorlatok ismerete, gyakorlati alkalmazása különböző szituációkban
- A feladatok végrehajtásának pontossága, minősége (mozgáskoordináció, ritmika, dinamika, térhasználat, koncentráció, együttműködés)

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a pantomim technikai elemeinek elsajátításán keresztül a karaktermozgások, az izolált végtag mozdítás, illetve mozdított testrészt figyelemvezető képességének attribútumait

- a karaktermozgás kialakításának és működtetésének technikai alapelemeit

- a hétköznapi mozgásformák pontosításának, motívumokba rendezésének lehetőségeit

Fejlessze a tanulók

- izolációs képességét, testtudatát

- jelenlétét tánc- és mozgástechnikai helyzetekben

- mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére

- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására

- elmélyült, részletgazdag tánc- és mozgásfeladatok elvégzésére, elemzésére

- az összetett mozgásformák egymásra épülő gyakorlatokon keresztül történő elsajátítására

Tananyag

Eséstechnika, előkészítő akrobatikus gyakorlatok

- Gurulás előre-hátra, támasz- és billenés gyakorlatok, kéz- és fejállás, kézen átfordulás oldalra, illetve ezek gimnasztikus előkészítése; talajfogás csúsztatással, eséstechnika előkészítés leforgásos, féltérdre érkezéses, kigördüléssel módon

Színházi akrobatika

- Esés és zuhanás, pofon, ütések, színházi verekedés, tárgyhasználat

Pantomim alapgyakorlatok

- A pantomim testtechnikája, különös tekintettel az erőgyakorlatokra (húzás, tolás, emelés), illetve az előkészítésben szereplő izolációra, feszítés-technikára és járásgyakorlatokra

Jelenlét-gyakorlatok

- A koncentráció mozgó testre (testrésze) való irányításának fejlesztése, erősítése a néző irányított figyelmének megragadása érdekében

Tánc

- Nemi identitást erősítő táncformák (lánytáncok, pl. karikázók; férfítáncok, pl. legényesek)

- A keringő alaplépéseinek, tánctechnikájának elsajátítása

Alapfokú mozgástervezési gyakorlat

- Egyszerű mozgáshelyzetek tervezése és rögzítése, a tempó, dinamika pontosítása, a gyakorlat szituációba helyezése, illetve bővítése motívumokkal; hétköznapi mozgáshelyzetek

pontosítása, motívumsorrá tervezése

Karaktermozgások

- A mozdulat szélesítésén, torzításán keresztül megközelített karakterizálás motívumok egymásután illesztésével, a szélsőségesen „fogalmazott” gesztusok belső ritmizálásával, az egymásból nem következő elemek találkozatásakor kialakuló sajátos stílus megteremtésével

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyakorlatok technikai tulajdonságait
- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
- a tanult táncformák technikai alapjait

Legyenek képesek

- a pantomim, illetve hétköznapi mozgások elemeinek ritmikailag és dinamikailag pontosított, jelenléttel bíró, koncentrált elvégzésére
- tánctechnikai elemek helyes elvégzésére
- karaktermozgások elvégzésére
- egyszerű mozgáselemek pontosítására, s motívumsorba rendezésére

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- különböző tánc típusok és mozgásszínházi táncok alapelemeit, ezek szabályrendszerét
- a zene és a mozgás viszonyát, működésük, belső szerkezetük azonosságait és különbözőségeit
- rövidebb lélegzetű mozgásetűd összeállításának lehetőségeit

Fejlessze a tanulók

- képességét az elmélyült, koncentrált munkára, különböző mozgáshelyzetekben, az alkotó folyamatban
- színházi jelenlétét tánc- és mozgástechnikai helyzetekben
- mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- önálló, a mozgás elemző, részletező végrehajtásából adódó gondolkodásra, a feladattal szembeni szándék megszületésére, kialakulására
- improvizatív és rögzített tánc- és mozgásszínházi alkotó folyamatokban való részvételre

Tananyag

Kontakt tánc előkészítés

- Alapgyakorlatok talajon, egyensúlyi- és támaszhelyzetek párban, illetve tárgyhasználattal, partnervezetéses gyakorlatok ellentartással, talajra kísérés súly elvezetéssel; alapfokú kontakt tánc- és mozgásszínházi technikák elsajátítása

Emelések

- Statikus és lendületből történő emelések az egyszerűbb emelésteknikák felhasználásával, futólagos emelések lendület elvezetéssel

Zenés improvizáció

- Improvizáció megadott mozgástechnikai eszköztár, illetve szabad intuíció alapján,

különböző stílusú és karakterű zenékre; rögzített mozgásanyag, motívumsor alkalmazása több, egymástól erősen eltérő zenemű felhasználásával

Rögzített improvizációra épülő mozgásetűd

- Az előzőleg tánc- és/vagy mozgástechnikai szempontból, előkészített, szituációkra, jelenetekre bontott alapanyag improvizatív feldolgozása és rögzítése, majd előadásá szerkesztése

Tánc

- A reneszánsz tánc hagyományokat hordozó forgató alapú páros táncfajták elemei, különös figyelemmel a tartás-ellentartás technikájára (pl. mezőségi páros táncok)

- A tangó alaplépéseinek, forgástechnikájának elsajátítása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult technikák működésének elemeit és tulajdonságait

- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit

- a tanult táncformák technikai alapjait

Legyenek képesek

- különböző tánc típusok és mozgásszínházi folyamatok ritmikailag és dinamikailag pontosított, jelenléttel bíró, koncentrált elvégzésére

- eltérő karakterű zenei motívumok atmoszférájának, ritmikai és dinamikai világának megfelelő mozgás- és tánc elemek alkalmazására

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a mozgás- és táncszínház időkezelésének lehetőségeit, a pillanat kiemelésére, elmélyítésére irányuló megoldások technikai összetevőit

- a maszk jelentését és jelentőségét a mozgásszínházi munkában

Fejlessze a tanulók

- képességét az elmélyült, koncentrált munkára, a lassú színházi, s a maszkos technikákat alkalmazó munkában

- jelenlétét tánc- és mozgástechnikai helyzetekben

- kreativitását a tánc- és mozgásszínház terén

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag tánc- és mozgásszínházi munka elvégzésére

- a különböző típusú tánc- és mozgásszínházi helyzetek intenzív, erőteljes jelenléttel bíró megjelenítésére

- a színházi értékű tánc- és mozgásszínházi tevékenységben való részvételre

Tananyag

Szimbolikus pantomim mozgások

- Lebegés, repülés, úszás, a talajtól való elszakadás mozgásai, s ezek szimbolikus megjelenítési formája

Lassított mozgás - lassú színház

- A folyamatok sűrítésén, motívumtöredékek kiemelésén alapuló, a mozdulatok billenés nélküli, súlyáthelyezéssel való vezetésére vonatkozó gyakorlatok

Maszkos gyakorlatok

- Az arc mimikájának „maszkos” lehetőségeitől a festett maszkon át a kultikus maszkok használatáig terjedő lehetőségek megtapasztalása; a test idomulása a maszkos játékban, a maszk formáló, irányító ereje a mozdulatokban

Improvizáció és mozgástervezés

- Adott szituációra, esetleg technikai eszköztárra tervezett gyakorlat, amely rövid motívumokra, sűrű, pontosan „fogalmazott” mozdulatokra épül

- Az improvizáció elemeinek rögzítése motívumsorokká

- rögzített motívumsorok ritmikai és szerkezeti tagolása

Tánc

Párban járt táncok, forgató alaptermék felhasználásával történő improvizációs gyakorlatok

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult mozgás rendszerek működésének jellegzetességeit és alapelveit

- az érintett területek szakkifejezéseit, tematikáját

Legyenek képesek

- különböző tánc- és mozgásszínházi folyamatok pontosított, jelenléttel bíró, koncentrált elvégzésére

- a mozgás világában jelentkező időkezelési lehetőségek használatára és értelmezésére

- a tanult táncformák technikai alapjainak alkalmazására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a mozgás színházi értékű megjelenítő képességének lehetőségeit a gesztusok pontosítása, értelmezése, s érzeteinek működtetése révén

- a mozgásszínházi előadás létrehozásának dramaturgiai, formai és szerkesztési elveit, a technikai környezet meghatározása mellett

Fejlessze a tanulók

- képességét a belső állapotok és viszonyok megjelenítése terén

- jelenlétét tánc- és mozgásszínházi helyzetekben

- színészi képességeit a mozgásszínházi, s általában a nonverbális munkában

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag tánc- és mozgásszínházi munka elvégzésére

- a különbözőtípusú tánc- és mozgásszínházi helyzetek intenzív, erőteljes jelenléttel bíró megjelenítésére

- mozgásszínházi előadás elkészítésében, s annak bemutatásában való alkotó részvételre

Tananyag

Rövid lélegzetű, motívumokra épülő táncanyag tervezése

- Egyénileg megalkotott és bemutatott, tömör fogalmazású motívumok felhasználásával készített koreográfia, gesztus értékű mozdulatokban megjelenő koreográfia

Mozgásszínházi előadás

- Egy adott, mozgásszínházi szempontból elemzett, szerkezetileg, formailag, eszközeit tekintve előkészített alapanyag adaptációjának elkészítése csoportos formában

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult mozgás rendszerek működésének jellegzetességeit és alapelveit
- az érintett területek szakkifejezéseit, tematikáját
- a mozgás és tánc világának helyét és lehetőségeit a színházi munkában, a színházi típusú alkotófolyamatokban

Legyenek képesek

- a tánc- és mozgásszínházi működés mozgástechnikai, mozgástervezési és szerkesztési elemeinek alkalmazására és igényes működtetésére
- színházi jelenetek, adott szituációk, illetve valamely tematika mentén indított improvizáció színházi értékű megjelenítésére, ill. elvégzésére a test nyelvén, a korábban tanult technikák szabad alkalmazása, minőségi működtetése révén

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a mozgástréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében
  - a mozgás, tánc és a pantomim szerepét a színházi munkában
  - néhány néptánc, történeti és kortárs tánc-, valamint mozgásszínházi stílust
  - a tánc- és mozgásszínházi előadás elemzésének néhány szempontjait
  - a mozgásszínházi alkotómunka főbb összetevőit, fázisait és menetét
- Legyenek képesek
- egy adott színházi feladatnak megfelelő mozgástréning, mozgássor, tánc vagy koreográfia előadására, bemutatására, esetleg összeállítására

- a különböző tánc- és mozgásszínházi technikák tudatos alkalmazására
- a pantomim testtechnikájának és karakterábrázolásának egyszerű alkalmazására
- színészi jelenlét felmutatására mozgásszínházi játékban
- tánc- és mozgásszínházi előadások elemzésére és értékelésére
- rendezői instrukció követésére, az adott szituáció mozgásban történő megoldására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgás és tánc

- etűd 3-5 perc
- előadás 15-30 perc

A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Etűd

Az etűd egyéni vagy 2-3 fős mozgás-, illetve táncszínházi vagy pantomim technikai produkció lehet.

A mozgás- és táncszínházi etűd rögzített improvizációval készülhet.

Az etűdben a tanulónak egyéni feladatokat kell végrehajtania oly módon, hogy tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról számot tudjon adni.

Csoportos előadás

Az előadás választott irodalmi mű vagy zenemű mozgás- és táncszínházi adaptációja lehet.

Az előadásban a tanulónak egyéni és csoportos feladatok végrehajtásával kell

közreműködni oly módon, hogy tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról számot tudjon adni.

A vizsga értékelése

- A gyakorlatok, táncok illetve játékok ismerete
- A produkció végrehajtásának pontossága, minősége, intenzitása (mozgástechnika, ritmika, dinamika, térhasználat, karakterábrázolás, színpadi jelenlét, koncentráció, együttműködés)

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Egészalakos tükör

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó- vagy DVD-lejátszó

Videokamera

A gyakorlatokat, improvizációkat, etűdök vagy előadások létrehozását segítő CD-k, DVD-k
Tornaszőnyeg

5.5.4. ZENE ÉS ÉNEK

A tantárgy célja az ösztönös zenei készségek fejlesztésével a biztos hangképzésen alapuló éneklés, valamint az egyszerűbb ritmus- és dallamhangszerek használatának elsajátítása.

Cél, hogy a tanuló a zeneirodalom kiemelkedő szemelvényein keresztül megismerjék a zenei stíluskorszakokat és azok jellemző műfajait, különös tekintettel a zenés színházi műfajokra és a zene színházi felhasználásának lehetőségeire. A tantárgy feladata elérni, hogy a tanuló számára természetessé váljanak a zenei megnyilvánulási formák, és hogy képessé váljon a dramatikus tevékenységek során azok kreatív alkalmazására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány régi hiedelmet őrző dalát és szokásdallamát
- néhány, a tanulók életkorának megfelelő vers megzenésített változatát
- a negyed (tá) és a nyolcad (ti-ti) fogalmát
- a felelgetős és a kánon éneklést
- az egyszerűbb ritmushangszereket
- egyes, a dramatikus játékokhoz alkalmas zeneművek részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta éneklését
- ritmusérzékét
- tempóra vonatkozó megfigyelési képességét
- ritmus- és dallamimprovizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- a felszabadult éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- egyéni és csoportos éneklésre
- különböző ritmushangszerek kipróbálására
- egyszerű dallam és ritmus rögtönzésére

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Szillabikus, kis hangterjedelmű szöveges gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

- Gyermekjátékdalok és szokásdallamok (pl. naphívogatók, esőhívogatók, lucázás, regölés)
- Énekelt versek (megzenésített, a tanulók életkorának megfelelő gyerekversek)

Többszólamú éneklés

- Népdalkánonok
- Egyszerű dallamokhoz vokális dudakíséret
- Énekelt versek (megzenésített, a tanulók életkorának megfelelő gyerekversek)

Énekes improvizáció

- Dallamvisszhang-játék
- Versek megszólaltatása kis hangterjedelmű, a tanulók által rögtönzött dallamokkal, énekeszöveggel

Ritmusgyakorlatok

- Saját légzés, szívdobogás ritmusának megszólaltatása
- Mozgás közben egymás tempójának átvétele
- Különböző mozgással tempóérzék fejlesztése
- Egyenletes lüktetés, illetve dal- vagy versritmus hangoztatása
- Ritmusvisszhang-játék (mozgással és/vagy hangszerrel)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Csendjáték, mozgáskoncentrációs gyakorlatok
- A környezet hangjainak megfigyelése, utánzása a környezet tárgyaival, ritmushangszerekkel

- Dallamhoz mozgásformák keresése, dallamok előadásmódjának mozdulatokkal való megisméltése

Zenehallgatás

- Állatok ábrázolása a zenében
- Különböző karakterű táncok (a klasszikus zenében)
- Népzenei felvételek (különböző tájegységek táncdallamaiból)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult hiedelmet idéző és szokásdallamokat
- a tanult énekelt verseket
- a negyed, nyolcad ritmusképletet
- a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
- az egyenletes lüktetés ill. dal- vagy szövegritmus hangoztatására
- a hallott zenemű karakterének megfelelő mozgásos lekövetésre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, a felnőtt élet szokásait utánzó gyermekjátékdalát és szokásdallamát (pl. párválasztók, lakodalmások, altatók)

- néhány, a tanulók életkorának megfelelő vers megzenésített változatát
- az egyszerű felelgetős és kánonban énekelhető dalok további szemelvényeit
- a szinkópa ritmusképletet
- egyes, a gyermekvilághoz, ismert mesékhez köthető klasszikus művek részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta és bátor éneklését
- többszólamú éneklését
- ritmus- és dallamimprovizáló képességét
- zene és mozdulat összekötésére irányuló képességét

Ösztönözze a tanulókat

- a felszabadult éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- improvizálásra
- zenéhez kötődő szabad mozgásra
- a zenei megnyilvánulásokban való minél aktívabb részvételre

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Közepes hangterjedelmű szöveges gyakorlatok, hajlítással is

Egyszólamú éneklés

- Gyermekjátékdalok (felnőtt élet szokásait utánzó játékok, pl. párválasztók)

- Szokásdallamok (pl. lakodalmas)

- Énekelt versek (pl. évszakokhoz, természeti jelenségekhez kapcsolódó költemények megzenésített változatai)

Többszólamú éneklés

- Egyszerűbb kánonok

- Énekelt versek

Énekes improvizáció

- Hangszín- és hangmagasság változtatására irányuló játékok, gyakorlatok

- Dallamhangok, rövid dallamok éneklése dinamikai váltásokkal

- Adott prózai vagy verses szövegre megadott skálán dallamimprovizáció

Ritmuszgyakorlatok

- Egész test mint hangszer használata (taps, dobbantás, térd, csettintés)

- Egyszerű ritmosztinátók különböző testhangzásokkal és ritmushangszerekkel

- Rezonáló deszkalap mint hangszer (szekrény, pad, szék)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Különböző zeneművek hangulatának visszaadása mozgással

- Mimes játékok (hangszerek megszólaltatása, zenekar)

Zenehallgatás

- Karakterek ábrázolása a zenében

- Népzenei felvételek (szokásdallamok, pl. lakodalmas)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyermekjátékdalokat és szokásdallamokat

- a tanult énekelt verseket

- a szinkópa ritmusképletet
- a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
- három, illetve négy hangból álló motívum improvizálására
- a zene hangulatának, karakterének visszaadására mozgással

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, a karácsony és a Gergely-járás szokását őrző dallamát
- néhány, életkoruknak megfelelő vers megzenésített változatát
- a triola ritmusképletet
- néhány ismert barokk zenei szemelvényt
- a barokk táncjátékok karakterét
- a barokk zene jellemző stílusjegyeit

Fejlessze a tanulók

- tiszta éneklését
- többszólamú éneklési készségét
- hangterjedelmét
- zenei memóriáját
- képességét a zenei történések értelmezésére, ismert történeten keresztül

Ösztönözze a tanulókat

- a felszabadult éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- kánonéneklésre
- ritmushangszerek kreatív használatára
- elmélyült zenehallgatásra
- a zenei stílusjegyek megfigyelésére
- a hallott zeneművel kapcsolatos gondolataik megfogalmazására

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Szöveg nélküli gyakorlatok, oktáv hangterjedelemig

Egyszólamú éneklés

- Szokásdallamok (karácsonyi magyar népelemek, Gergely-járás)
- Énekelt versek (a tanulók életkorának megfelelő költemények megzenésített változatai hangszeres kísérettel)

Többszólamú éneklés

- Kánonok
- Quodlibet

Énekes improvizáció

- Dallamhang, egyszerű dallam zenei összetevőinek változtatása (időtartam, hangmagasság, hangerő, hangszín, szünetek) valamely kifejezni kívánt tartalom szolgálatában
- Adott prózai vagy verses szövegre egyszerű dallamimprovizáció a zenei összetevők változtatásával

- Felelgetős játék

Ritmusgyakorlatok

- Ritmusfelelgetős a tanult ritmusképletek alkalmazásával

- Ismert dallamra ritmusosztinató rögtönzése a tanult ritmusképletek alkalmazásával

Dramatikus játékok

- Ismert eseménysor visszaadása némajátékkal, zenére, kisebb csoportokban

- Zenehallgatás

- Különböző hangulatú barokk zenei szemelvények

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, a karácsony és a Gergely-járás szokását őrző dallamát

- a tanult megzenésített verseket

- a triola ritmusképletet

- a barokk zene jellemző stílusjegyeit

- a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni

- ismert történet mozzanatait a zenei fordulatokon keresztül követni

- a triola ritmusképlet hangoztatására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány betyárvilágot idéző dalát

- további énekelt verseket

- az egyszerűbb dallamjátékos hangszereket

- klasszicista zeneszerzők néhány dalát

- a klasszicista stílus jellemző jegyeit

- a klasszicizmus kiemelkedő zeneszerzőit

- ismertebb klasszicista zeneművek egyes részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta, kifejező éneklését

- többszólamú éneklési készségét

- karakterfelismerő képességét a zenében

Ösztönözze a tanulókat

- a felszabadult, kifejező éneklésre

- minél több dal elsajátítására

- a ritmus- és dallamhangszerek használatára

- a zenei elemeket bátran alkalmazó rögtönzésre

- minél több klasszicista zenemű megismerésére

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Melizmatikus gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

- A betyárélethez kötődő népdalok

- Énekelt versek
- Ismert klasszicista dalok
- Többszólamú éneklés
- Klasszikus kánonok
- Könnyű kétszólamú énekek
- Énekes improvizáció
- Dallam felépítése hangonként, csoportban
- Szöveg hangoztatása kánonban a zenei összetevők változtatásával, majd dallammal megismételve
- Hangszínjáték
- Adott prózai vagy verses szövegre megadott skálán dallamimprovizáció
- Ritmusgyakorlatok
- Ismert dalhoz, zenerészlethez ritmusosztinátó rögtönzése az ismert ritmuselemekkel
- Dramatikus játékok, gyakorlatok
- Karakterek megjelenítése ritmus- illetve egyszerűbb dallamhangszerekkel
- Különböző szituációknak megfelelő rövid párbeszéd improvizálása énekelve, ritmus- vagy dallamhangszerekkel
- Zenehallgatás
- Jellemábrázolás a zenében
- Népzenei felvételek (betyárvilágot idéző dalok)
- Követelmények
- A tanulók ismerjék
- a magyar népdalkincs néhány, betyárvilágot idéző dalát
- a tanult énekelt verseket
- a tanult klasszicista dalokat
- a klasszicista stílus jellemző jegyeit
- a klasszicizmus kiemelkedő zeneszerzőit
- az egyszerűbb dallamjászó hangszereket
- a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét
- Legyenek képesek
- csoportban adottságaiknak megfelelően kifejezően énekelni
- ritmus- és dallamhangszerekkel karaktereket ábrázolni
- a klasszicizmus stílusjegyeinek felismerésére

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, az élet eseményeit idéző dalát, balladáját
- romantikus zeneszerzők néhány dalát
- a romantika stílusjegyeit, különböző zenei formáit (kérdés-felelet, szóló-tutti, rondó)
- ismertebb romantikus zeneművek egyes részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta, bátor, a romantika dalainak megfelelő éneklését
- többszólamú éneklési készségét
- improvizáló készségét a zenei formák terén

- kifejezési képességét a különböző hangulatok zenei eszközökkel történő visszaadása, illetve különböző zenék hangfelvételeinek - szituációhoz rendelése terén

Ösztönözze a tanulókat

- a romantikus dal stílusjegyeinek megfelelő éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- a romantikus zene néhány szemelvényének megismerésére
- a hallott zene hangulatának megfogalmazására

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Mellrezonancia bekapcsolása
- Könnyű kétszólamú gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

- Az élet eseményeihez kötődő népdalok (pl. katonadalok)
- Balladák
- Romantika ismertebb dalai

Többszólamú éneklés

- Romantika dalai
- Könnyű kétszólamú kórusművek

Énekes improvizáció

- Rövid lélegzetű zenei kompozíciók kitalálása, illetve improvizálása az összes zenei összetevő alkalmazásával

- Adott prózai vagy verses szövegre hétfokú (dúr, moll) skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

- Különböző formák megkomponálása ritmushangszerekkel (kérdés-felelet, szóló-tutti, rondó)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Mások által játszott jelenet „szinkronizálása” ritmus és/vagy dallamhangszerekkel
- Különböző érzelmek, hangulatok megjelenítése rövid, improvizált dallamokkal

Zenehallgatás

- Történet a zenében
- Népzenei felvételek (az élet eseményeit idéző dalok, balladák)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, az élet eseményeit idéző dalát, balladáját
- romantikus zeneszerzők egyes dalait
- a romantika stílusjegyeit, különböző zenei formáit (kérdés-felelet, szóló-tutti, rondó)

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
- a romantikus dalok kifejező éneklésére
- egy hallott zeneműre történetet kitalálni
- a romantika stílusjegyeit felismerni

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, a történelmi eseményekhez kötődő dallamát, balladáját
- XX. századi zeneszerzők néhány, különböző stílusban írt dalát
- XX. századi költőkegyes verseinek megzenésített változatát
- a tizenhatod ritmusértéket
- a XX. század egyes jellemző stílusirányzatait

Fejlessze a tanulók

- biztos légzéstechnikán alapuló éneklését
- értelmezési képességét a hallott zenemű üzenetének minél pontosabb megfogalmazásában
- stílusirányzatok közötti eligazodását

Ösztönözze a tanulókat

- minél több dal elsajátítására
- a mondanivalót közvetítő éneklésre
- a hallott zeneművekkel kapcsolatos gondolataik megfogalmazására
- a zenei elemek dramatikus helyzetekben történő kipróbálására

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Intenzív rekeszlégzés gyakorlása

Egyszólamú éneklés

- Történelmi eseményekhez kötődő népdalok (pl. verbunkosok, bujdosók, kuruc kori nóták)
- Balladák
- Énekelt versek (XX. századi költők egyes verseinek megzenésített változata)
- XX. századi zeneszerzők egyes dalai

Többszólamú éneklés

- Könnyebb két- vagy háromszólamú kórusmű

Énekes improvizáció

- Visszhangjáték tanulók által rögtönzött dallammal, ritmussal
- Adott prózai vagy verses szövegre hétfokú (dúr, moll) dallamimprovizáció a szöveg hangulatának figyelembe vételével

Ritmusgyakorlatok

- Tizenhatod ritmusértéket tartalmazó versek megszólaltatása ritmushangszerekkel

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Különböző karakterek megjelenítése szituációba helyezve dallam- vagy ritmushangszerekkel
- Hallott zenemű hangulatának megfelelő cselekmény kitalálása, eljátszása némajátékkal

Zenehallgatás

- A XX. századi stílusirányzatok szemelvényei
- Történelmi eseményekhez kötődő népzenei felvételek

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, történelmi eseményekhez kötődő dallamát, balladáját
- XX. századi zeneszerzők néhány dalát
- XX. századi költők tanult megzenésített verseit
- a tizenhatod ritmusképletet
- a XX. század jellemző stílusirányzatait

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően, az adott ének üzenetét közvetítve énekelni
- az ismert zeneművekben az adott mű stílusjegyeit felismerni
- hallott zeneműre cselekményt kitalálni és megjeleníteni
- különböző karakterek szituációban történő megjelenítésére dallam- vagy ritmushangszerekkel

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- az egyszerűbb ritmusképleteket
- az egyszerűbb ritmus- és dallamhangszereket és azok használatát
- a főbb zenei stílusokat és műfajokat

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelően tiszta, kifejező, karakteres éneklésre
- egyszerű ritmuskíséret rögtönzésére
- gondolataik, érzéseik megfogalmazására egy hallott zenemű kapcsán
- egyszerűbb zenei elemek kreatív alkalmazására a különböző dramatikus tevékenységek során

- a megismert zenei stílusok és műfajok jellemző jegyeinek felismerésére

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zene és ének

- csoportos gyakorlatsor vagy zenés színpadi etűd 10-15 perc
- szólóéneklés vagy csoportos éneklés 2-3 perc

A vizsga tartalma

A zene és ének gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor

A csoportos gyakorlatsort a szaktanár állítja össze a csoport adottságainak figyelembe vételével:

- a ritmus-, metrum-gyakorlatok során a láb, a kéz és a metrikus ének/beszéd egymástól való függetlenítése
- az akusztikus drámagyakorlatokban ritmus- és/vagy dallamhangszerek segítségével egy akciósor lekövetése Szólóéneklés vagy csoportos éneklés (3-4 fő)

A tanuló 8 különböző stílusú, szabadon választott dal előadásával készül. A dalanyag kiválasztásánál ügyelni kell a tanuló adottságainak szem előtt tartására. A vizsgán a tanulónak az általa választott két dalt kell bemutatnia: egy népdalt a capella és egy másik, egyéb műfajú dalt hangszeres kísérettel. Az előadásához igénybe vehető élő hangszeres kíséret, amelyről a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Gyakorlatsor: az elemek ismerete, pontos végrehajtása

Akusztikus drámagyakorlatok: pontosság, kreativitás, kooperáció

Ének: tiszta intonáció, stílushű előadásmód, szövegérthetőség, prozódiai pontosság

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az opera műfajának jellemző stílusjegyeit
- a különböző korok operáinak jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- az opera műfaj kialakulásának jelentőségét a zene- és színházművészetben
- a jelentősebb operaszerzőket
- néhány, az opera műfaját reprezentáló művet
- egyes librettók fontosságát és azok irodalmi kapcsolódását

Fejlessze a tanulók

- hangképzési technikáját
- többszólamú éneklési készségét
- képességét a zene és szöveg mondanivalójának előadásban történő érzékeltetésére

Ösztönözze a tanulókat

- az opera jellemző műfaji sajátosságainak megismerésére
- minél több opera, operarészlet megismerésére, értő, befogadó hallgatására
- minél több operarészlet éneklésére
- a tanult részletek kifejező előadására
- élő operaelőadás megtekintésére
- az elemző beszélgetésekben való aktív részvételre

Tananyag

Opera

Beéneklő gyakorlatok

- Különböző hangulatú beéneklő gyakorlatok (dúr - moll)
- Dinamika változtatása vezénlyésre

Egyszólamú éneklés

- Operarészletek éneklése a karakterek figyelembe vételével (a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Többszólamú és/vagy csoportos éneklés

- Különböző operák szemelvényei (lehetőség szerint zongorakísérettel, a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Énekes improvizáció

- Különböző karakterek megjelenítése beszédhanggal, majd énekhanggal
- Opera szövegekönyvének részleteire dallamimprovizálás

Ritmusgyakorlatok

- A feldolgozni kívánt opera valamely szituációjához hanghatások megtervezése, illetve a szituáció hangszerekkel történő „eljátszása”

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Operarészlet szövegének prózai jelenetként való előjátszása
- Játék a hangokkal: hang hozzárendelése a szituációba helyezett karakterhez

Zenehallgatás

- Különböző korok operáinak részletei
- Élő előadás és/vagy DVD-felvétel megtekintése

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a különböző korok operáinak jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- az opera jelentőségét a zene- és színházművészetben
- a jelentősebb operaszerzőket
- néhány, az opera műfaját reprezentáló művet
- egyes librettók fontosságát és azok irodalmi kapcsolódását

Legyenek képesek

- az opera jellemző műfaji sajátosságait a hallgatott művekben felismerni
- a tanult énekes szemelvények adottságaiknak megfelelő eléneklésére
- a megismert mű által közvetített gondolat, érzelem, hangulat megfogalmazására

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a daljáték, operett, musical jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- a jelentősebb daljáték-, operett-, musicalszerzőket
- néhány, a daljáték, operett, musical műfaját reprezentáló művet

Fejlessze a tanulók

- hangképzési technikáját
- többszólamú éneklési készségét
- stílus- és műfajelemző képességét

Ösztönözze a tanulókat

- minél több mű megismerésére
- minél több dal, részlet eléneklésére
- a tanult szemelvények műfajnak és stílusnak megfelelő előadására
- élő előadás megtekintésére
- az elemző beszélgetésben gondolatai megfogalmazására
- az improvizációkban és a dramatikus játékokban való aktív részvételre

Tananyag

Daljáték - Operett - Musical

Beéneklő gyakorlatok

- Egyszerű két- és háromszólamú beéneklő gyakorlatok (dúr - moll)

Egyszólamú éneklés

- Daljáték-, operett-, musicalrészletek éneklése a karakterek figyelembe vételével (a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Többszólamú és/vagy csoportos éneklés

- Különböző daljáték-, operett-, musicalrészletek szemelvényei (lehetőség szerint zongorakísérettel, a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Énekes improvizáció

- Egyszerű énekes szemelvény eléneklése különböző változatokkal: szavakra bontva, szótagokra bontva, hangzókra bontva többszólamú játékok az előzőek alapján (pl. kánonban, a szólamon belül szavakra bontva)

Ritmusgyakorlatok

- Ritmusgyakorlatok az ismert ritmuselemekkel, különböző metrumokban (2/4, 3/4, 6/8),

egyszerű ritmushangszereken megszólaltatva

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Remake (mai változat) készítése az egyes művek kiválasztott jeleneteire
- Helyzetkomikum hanghatásokkal, hangszerekkel: a különböző zenei elemekben rejlő

komikus hatás előidézése szituációba helyezve

Zenehallgatás

- A tanult daljátékok, operettek, musicalok vagy azok részletei
- Élő előadás megtekintése

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a daljáték, operett, musical jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- a jelentősebb daljáték-, operett-, musicalszerzőket
- néhány, a daljáték, operett, musical műfaját reprezentáló művet

Legyenek képesek

- a daljáték, operett, musical jellemző műfaji sajátosságait a megismert művekben felismerni

- a tanult énekes szemelvények adottságaiknak megfelelő eléneklésére
- a megismert mű által közvetített gondolat, érzelm, hangulat minél pontosabb

megfogalmazására

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a rockopera jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- a rockopera műfajának néhány kiemelkedő dalát
- népzenei és műzenei hagyományok hatását a rock- és a jazz zenére
- különböző kultúrák zenei gondolkodásmódját

Fejlessze a tanulók

- hangképzési technikáját
- többszólamú éneklési készségét
- figyelemösszpontosítását a társas zenei megnyilvánulások során
- zenei érzékenységét
- stílus- és műfajelemző képességét

Ösztönözze a tanulókat

- improvizatív zenei megoldásokra
- az érzelmek zenei elemekkel történő kifejezésére
- a zenei kommunikáció alkotó módon való felhasználására
- különböző kultúrák színházi és zenei formáinak megismerésére

Tananyag

Rock opera -világzene - kultúrák párbeszéde

Beéneklő gyakorlatok

- Tempóváltoztató gyakorlatok, melizmatikus gyakorlatok tempójának növelése
- Hangképzés az egyéni sajátosságok figyelembe vételével

Egyszólamú éneklés

- Különböző kultúrák dalai és rockoperák szemelvényei a stílus figyelembe vételével

- Könnyebb jazz sztenderdek éneklése a stílus figyelembe vételével
- Többszólamú/csoportos éneklés:
  - Spirituálék, gospelek éneklése a stílus figyelembe vételével
  - Rockoperák szemelvényei a stílus figyelembe vételével
- Énekes improvizáció
  - Különböző stílusoknak megfelelő dallamimprovizáció
- Ritmusgyakorlatok/hangszeres improvizáció
  - Sztenderd ritmusok, blues, funky, latin, (samba, bossanova, flamenco), swing ritmusok alkalmazása rögtönzésben
    - Aszimmetrikus ritmusok
- Dramatikus játékok, gyakorlatok
  - Zenei dialógus, zenei szerepcsere
  - Különböző kapcsolatok zenei kezdeményezése, felvétele és zárása
- Zenehallgatás
  - A tanult rockoperák részletei
  - Élő előadás megtekintése
  - Világzenét játszó zenekarok felvételei és koncertjei
- Követelmények
- A tanulók ismerjék
  - a különböző kultúrák zenéjére jellemző stílusjegyeket
  - a különböző zenei hagyományok hatását a rock és a jazz zenére
  - rockopera műfaját reprezentáló művek valamelyikét
  - a világzenét játszó jelentősebb előadókat
- Legyenek képesek
  - érzelmek, állapotok kifejezésére a különböző zenei elemek (tempó, dinamika, hangmagasság) alkalmazásával
    - a tanult rockoperák énekelt részleteinek, valamint a különböző kultúrák tanult dalainak adottságaiknak megfelelő eléneklésére
    - a dinamikában és a tempóváltozásokban rejlő kontrasztok kihasználására
    - különböző egyszerű hangszerek kreatív módon való használatára

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zene- és a színházművészet kapcsolatának különféle lehetőségeit, formáit
- azokat a zenei elemeket, amelyek egy-egy előadás szerves részét képezik, fontos dramaturgiai szerepük van, de nem illeszthetők be a tradicionális műfajok valamelyikébe
- a revü, és a kabaré műfajának néhány kiemelkedő dalát
- prózai színházi előadásokhoz alkalmazott zene jelentősebb alkotásait

Fejlessze a tanulók

- zenei memóriáját
- zenei rögtönzési képességeit
- alkotóképességét a társas zenei megnyilvánulások során

Ösztönözze a tanulókat

- a színház és a zene kapcsolatának alkotó módon való átgondolására

- a korszerű színházi és zenei formák megismerésére
- színházi munkájuk során a zenei megoldásokkal való önálló kísérletezésre
- egyes jelentősebb kortárs színházi előadások zenéjének megismerésére

Tananyag

Színházi zene - alkalmazott zene

Beéneklő gyakorlatok

- Helyes énektechnika kialakítása, hangképzés az egyéni sajátosságok figyelembe vételével

Egyszólamú éneklés

- Dalok kortárs színházi előadásokból

Többszólamú és/vagy csoportos éneklés

- Oktávgyakorlatok

- Kísérletek a kóruséneklés színpadi alkalmazásával

- Színpadi előadások kórusainak éneklése a stílus figyelembe vételével

Énekes improvizáció

- Valamely prózai színdarab szereplőjének érzelmei, gondolatai improvizált dallamban megfogalmazva

Ritmusingyakorlatok

- Ritmushangszerek és karakterek

- Ritmushangszerek a színész játékában

- Jelenet akusztikai háttere ritmushangszerekkel

- Gondolat és érzelem kifejezése ritmikai váltásokkal

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Jelenet és zenei hatás kontrasztja

- Zenei hatás jelentésmódosító funkcióval

Zenehallgatás

- Zenét alkalmazó kortárs színházi előadás megtekintése

- A színpadi zene meghallgatása és hatásának elemzése

Követelmények

A tanulók ismerjék

- azokat a zeneműveket, zenei elemeket, amelyek egy előadás szerves részét képezik, fontos dramaturgiai szerepük van, de nem illeszthetők bele a tradicionális műfajok valamelyikébe

- a zene- és a színházművészet kapcsolatának különféle lehetőségeit, eltérő formáit

- a revü, és a kabaré műfajának tanult dalait

- a prózai színházi előadások tanult dalait, kórusait

Legyenek képesek

- kreatívan alkalmazni, variálni a hang legjellemzőbb összetevőit (hangmagasság, időtartam, hangerő, hangszín, hangok közötti szünet)

- zenei elemeket kreatív módon alkalmazni jelenet készítése során (kontraszt és jelentésmódosító funkció)

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a zene színházi felhasználásának lehetőségeit

- a főbb zenés színházi műfajokat és azok legjelentősebb képviselőit

Legyenek képesek

- az adottságainak megfelelő, szabadon választott ének stílusának, műfaji sajátosságainak megfelelő előadására
- saját énekhez egyszerű ritmuskíséret rögtönzésére
- gondolatai, érzelmei kifejezésére szabadon választott zenei megnyilvánuláson keresztül
- az ismert zenei stílusok és műfajok dramatikus tevékenységhez való, a tanuló érzés- és gondolatvilágának kifejezését szolgáló hozzárendelésére
- a megismert zenés színházi műfajok jellemző stílusjegyeinek saját tevékenységben való érvényesítésére, adottságainak megfelelően

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zene és ének

- csoportos zenés színpadi etűd 15-20 perc
- szólóéneklés vagy dallam vagy ritmus improvizáció 3-5 perc

A vizsga tartalma

- A zene és ének gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:
- Csoportos zenés színpadi etűd
- A csoportos zenés színpadi etűdöt a szaktanár állítja össze a csoport adottságainak figyelembevételével. Az összeállítás adjon lehetőséget a főbb zenés színházi műfajok minél színesebb bemutatására!
- A csoportos zenés színpadi etűd tartalmazhat prózai, illetve mozgásszínházi elemeket, az összeállítás azonban hangsúlyosan zenei fogantatású legyen!
- Szólóéneklés vagy csoportos éneklés (2-4 fő)
- A tanuló öt, a zenés színházi műfajok valamelyikét is tartalmazó, szabadon választott dal előadásával készül. A dalanyag kiválasztásánál ügyelni kell a tanuló adottságainak szem előtt tartására. A vizsgán a tanulónak a saját maga által választott dal(oka)t kell bemutatnia. Az előadásához igénybe vehető élő hangszeres kíséret, amelyről a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Etűd:

- a kompozíció íve, megformálása,
- az együttműködés minősége;
- a választott műfajnak és stílusnak megfelelő előadásmód
- Ének:**
- tiszta intonáció,
- a választott zenés színházi műfaj sajátosságainak megfelelő előadásmód,
- szövegérthetőség,
- prozódiai pontosság

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Ritmushangszerek, pl. dobok, gardon, tikfa, fadob

Dallamhangszerek, pl. mirliton, nádsíp, furulya

Egyszerű hangkeltő eszközök, pl. kanál, kanna, köcsögduda

Jelzőhangszerek, pl. kereplő, kolomp, csengő

Komplex (dallam, kíséret) hangszerek, pl. doromb, gitár, szájharmonika

A tanult zeneművek felvételei CD-n, vagy DVD-n

5.5.5. SZÍNHÁZISMERET

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a színpadi szöveg fogalmát
- a téma fogalmát
- a színpadi figura fogalmát
- a színpadi építkezés lehetőségeit
- a ritmus fogalmát
- a színpadi tér fogalmát, a tér hangsúlyos pontjait, a térirányokat
- a szövegmondás egyéni és együttes módjait
- szerkezeti egység fogalmát
- a legfontosabb szerkesztési elveket
- a mozgás és a gesztus színpadi szerepét
- a színpadi képalkotás lehetőségeit
- a kellék és a jelmez fogalmát

Fejlessze a tanulók

- képességét a szöveg színpadi lehetőségeinek felismerésére
- érzékenységét a színházi előadás alkotórészévé vált szöveg hatásai iránt
- érzékenységét a különféle szövegekben megjelenő hangulati hasonlóságokra
- képességeit a szerkesztett játékokban érvényesülő szerkesztési elvek felismerésére, alkalmazására

- térérzékelői és térhasználói képességeit

- képességeit a szerkesztett játék zenei hatásainak érzékelésére

Ösztönözze a tanulókat

- önálló véleményalkotásra
- a szerkesztett játékok alapjául szolgáló alkotások megismerésére
- szerkesztett játékok megismerésére, létrehozására
- minél több élő szerkesztett játék megtekintésére
- a színházzal kapcsolatos szókincs használatára

Tananyag

Szerkesztett játékok

A szerkesztett játék tanulmányozásán keresztül a tanulók egyidejűleg kapják meg az alkotás, a kipróbálás, a kísérletezés és a rendszerezés lehetőségét: alapvető színházismereti fogalmak tisztázhatók ezen a műfajon keresztül. A továbbá a szerkesztett játékokkal való foglalkozás lehetővé teszi, hogy a tanulók alkotó módon, a megtapasztalás, megélés élményén keresztül, a színház elemeivel kísérletezve közelítsenek a színházi ismeretek felé.

A szerkesztett játék vizsgálata lehetőséget teremt a színház legalapvetőbb jellegzetességeinek felismertetésére: a szöveg és a játék, a szövegmondás és a színpadi megjelenítés különbségeinek felismerésére, a színházi előadás összetevőinek és felépítésének érzékelésére.

Az előadás irodalmi alapanyagának gyűjtése, válogatása

- Egyeztetett téma (tematikus rend) alapján
- Figurák köré építve
- Helyzetek köré építve
- Hangulati hasonlóság alapján
- Motívumok köré építve
- Asszociációk alapján

Az irodalmi alapanyag kibontása

- A téma feltárása (dramatikus gyakorlatokkal, szituációkkal, monológokkal)
- A szövegekben rejlő zeneiség kibontása (kórus)
- Hanghatások és szöveg - aláhúzás és ellenpontosítás
- Zene és szöveg együttes hatása
- Szövegritmus jelentősége és jelentéshordozó szerepe (szöveges ritmusjátékokkal)
- Szövegek megszólaltatása különböző stílusokban (stílusjátékok)

A szövegmondás variációi és színpadi hatásuk

- Az egyéni szövegmondás
- Együttes szövegmondás (pl. kórus, visszhang, szavankénti láncmondás)

Szöveg és tér

- A tér irányai, hangsúlyos pontjai
- Egyén és csoport elhelyezése a térben
- Egyéni és csoportos mozgások a térben

Szöveg és tárgyak

- Jelmezek, kellékek, hangkeltő eszközök (pl. ritmushangszerek) használata

Az előadás felépítése

- Szerkesztési elvek
- A szöveg és a megjelenítés összefűzése
- A tér, az idő és a szöveg együttese
- Szöveg és kép egymást erősítő, árnyaló illetve gyengítő hatása
- Szöveg-geisztus-mozgás (tánc) együttese (jelentésmódosító hatások)
- A szituáció változása a szöveg redukálásával
- A szöveg ritmusa és a jelenetritmus
- Az előadás ritmusa (kiemelt pillanatok)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a színpadi szöveg fogalmát
- a téma fogalmát
- a színpadi figura fogalmát
- a szövegek legfontosabb szerkesztési elveit
- a ritmus fogalmát
- a színpadi tér fogalmát, a tér hangsúlyos pontjait, a térirányokat
- a mozgás és a geisztus fogalmát
- a kellék és a jelmez fogalmát

Legyenek képesek

- megadott szempontok alapján színpadi megjelenítésre alkalmas szöveg válogatására

- a szövegmondás egyéni és együttes módjainak alkalmazására
- felismerni, hogy egy szerkesztett játék hatása milyen alkotórészekből adódik
- egy szerkesztett játék szerkesztési elvének felismerésére
- a tér nyújtotta lehetőségek felismerésére

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal:

- a mese fogalmát, jellegzetes elemeit
- a mese történetének jellegzetes elemeit
- az irodalmi elbeszélés és a színpadi megjelenítés legalapvetőbb különbségeit
- a narrátor fogalmát
- a színpadi alak jellemzésének alapvető formái, lehetőségeit
- a maszk fogalmát
- a díszlet fogalmát és legalapvetőbb fajtáit
- a jelmez és kellék használatának alapvető formáit
- a terek váltását, illetve a szimultán ábrázolás a lehetőségeit
- a színpadi világítás fogalmát
- a szituáció fogalmát
- a jelenet fogalmát

Fejlessze a tanulók

- képességét, hogy felismerjék a mesei történet legfőbb összetevőit
- képességét, hogy felismerjék a mese szituációit
- képességét, hogy felismerjék egy színpadi alak legalapvetőbb tulajdonságait, a történetben betöltött szerepét

- képességét, hogy felismerjék a jelmezek, maszkok, kellékek figurateremtő hatását
- képességét, hogy felismerjék a tárgyak szerepét, szimbólumteremtő, -hordozó lehetőségeit

Ösztönözze a tanulókat

- önálló véleményalkotásra
- színpadi megjelenítésre alkalmas mesék megismerésére
- a színházzal kapcsolatos szókincs használatára
- minél több élő mesejáték-előadás megtekintésére

Tananyag

Színházi előadás meséből

A gyermekszínházszók által a leggyakrabban feldolgozott, színpadra adaptált irodalmi (epikus) alkotások a mesék. Az adaptálás folyamatának vizsgálata és gyakorlati kipróbálása lehetőséget teremt a színház legalapvetőbb jellegzetességeinek további - az előző évfolyamhoz képest ki bővített, mélyített - tanulmányozására, többek között az epikus és a drámai kifejezés különbségeinek érzékeltetésére.

Játék a mese összetevőivel

- A mese képei (ezek ábrázolása állóképekkel, állóképek sorával)
- A mesei szituációi (szituációs játékok)
- Meseindító helyzetek (szituációs játékok)
- Jellegzetes mesei elemek (ismétlődések, fordulatok, váratlan események, akadályok, gátak - szituációs játékokban)

- A mese tanulságai (szituációs játék, egyéb drámaformák)

A mese szereplői

- Alaptulajdonságok megjelenítése (pl. szoborjátékok, szerep a falon, tulajdonsághordozó játékok)

- A mese hőse a hős bemutatására (pl. improvizációk, szituációs játékok, a hős egy napja, pillanatképek a mesehősök életéből)

- A hős segítői és ellenfelei (szituációs játékok)

- Meseszereplők találkozásai (szituációs játékok a szokványos és a szokatlan találkozásokra)

Elbeszélés és megjelenítés

- Elbeszélő a színpadon (egy vagy két narrátor, a narrátor mint szereplő, csoportos narrálás)

- A narrált tartalom képi és hangulati elemeinek megjelenítése (stilizált mozgások, hangaláfestés, állóképek, tablók)

- A narráció kiváltása játékkal (a narráció átfordítása szituációba)

- A mesei szituáció kibontása jelenetté (pl. improvizációk, szituációs játékok)

- A jelenet felépítése (kezdő helyzet, fordulatok, záró helyzet)

Díszlet

- Az üres tér lehetőségei

- Díszlet emberi testekből (szoborjátékok, állóképek)

- Helyszínteremtés fényekkel

- A helyszínek jelzése, helyszínváltozások, jelzett, stilizált díszletelemek és azok elhelyezése, mozgatása

- Szimultán helyszínek

- A tér kiemelt pontjai különféle díszletekben

Jelmez és maszk

- Egy-egy mesei szereplő felöltöztetése (jelmezbörze, divatbemutató)

- Ruhadarabbal figurateremtés (színek és formák szimbolikája)

- A maszk lehetőségei

Kellékek

- A kellék karakterépítést segítő szerepe

- A tárgyak különféle szituációkban

- A kellék szimbólumteremtő és -hordozó lehetőségei

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a mese fogalmát, jellegzetes elemeit

- a mese történetének jellegzetes elemeit

- az irodalmi elbeszélés és a színpadi megjelenítés legalapvetőbb különbségeit

- a narrátor fogalmát

- a színpadi alak jellemzésének alapvető formáit, lehetőségeit

- a maszk fogalmát

- a díszlet fogalmát és legalapvetőbb fajtáit

- a jelmez és kellék használatának alapvető formáit

- a színpadi világítás fogalmát

- a szituáció fogalmát

- a jelenet fogalmát
- Legyenek képesek
- egy történet alaphelyzetének, fordulatainak felismerésére
  - a mesefigurák jellegzetességeinek felismerésére
  - jelmezekkel, maszkokkal, kellékekkel figura teremtésére
  - a tér- és díszlethasználattal megteremtett színpadi világ felismerésére

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a probléma fogalmát
- a szituáció legáltalánosabb összetevőit
- a szándék és a motiváció fogalmát
- a jelenet legáltalánosabb jellegzetességeit
- a jellem fogalmát
- a jellemábrázolás legalapvetőbb lehetőségeit
- az emberi viszonyok ábrázolásának legáltalánosabb jellegzetességeit
- a színpadi játék és a díszletek összefüggését

Fejlessze a tanulók

- képességét, hogy egy adott előadásban megjelenő legfőbb problémá(ka)t felismerjék
- képességét, hogy egy adott szituáció legfőbb jellegzetességeit felismerjék
- képességét, hogy egy figura adott szituációban érvényesülő legfontosabb szándékát felismerjék
- képességét, hogy egy adott figura hosszabb távon érvényesülő szándékát, érintettségét (motivációját) felismerjék
- képességét, hogy egy adott szituációban, illetve egy előadás egészében megjelenő emberi viszonyokat felismerjék

Ösztönözze a tanulókat

- színpadi megjelenítésre alkalmas epikus alkotások megismerésére
- a színházzal kapcsolatos szókincs használatára
- minél több irodalmi adaptációból készült élő előadás megtekintésére

Tananyag

Színházi előadás novellából, regényből

Az adott korcsoportéhoz tartozó gyermek-, illetve diákszínjátékosok gyakran és örömmel vállalkoznak nagy kihívást jelentő feladatokra: elbeszélések, illetve ifjúsági regények színpadra állítására. A nekik szóló gyerek- és ifjúsági színházi előadások is gyakran nyúlnak ezekhez az alapanyagokhoz. Az adaptáció folyamatának és a létrejött előadásoknak a vizsgálata elmélyítheti az epikus és a drámai műfajok közti különbségek ismeretét, ugyanakkor tovább építheti a tanulók színházi gondolkodását és fogalomkészletét is.

A színpadra állítás fázisai

- Problémakeresés, alapanyag keresése
- A választott mű szituációkra bontása
- Az egyes szituációk feltárása
- A történetet alapvetően befolyásoló szituációk feltárása
- Jelenetek építése a szituációkból

- Előadásépítés jelenetekből (szerkesztési lehetőségek)
- Figurateremtés drámatechnikákkal
- Jellemzők összegyűjtése
  - Tulajdonságok kibontása (a figura viselkedése)
  - A figura helyzetben -a jellemek megteremtése
- A szereplők viszonyai
- A szereplők kapcsolatainak alaptípusai
  - Megjelenítési lehetőségek a szereplők közötti kapcsolatok ábrázolására (drámatechnikákkal)
  - A szereplők közötti kapcsolatok változása
  - A szereplők és azok kapcsolatainak alakulása az előadás egészében
- A színpadi környezet megteremtése
- A figurák és kapcsolataik megjelenítését lehetővé tevő egységes színpadi környezet megteremtése (jelmez, kellék, maszk, díszlet, zene, fények)
- Követelmények
- A tanulók ismerjék
- a szituáció legáltalánosabb összetevőit
  - a szándék és a motiváció fogalmát
  - a jelenet legáltalánosabb jellegzetességeit
  - a jellem fogalmát
  - a jellemábrázolás legalapvetőbb lehetőségeit
  - az emberi viszonyok ábrázolásának legáltalánosabb jellegzetességeit
  - a színpadi játék és a színpadi környezet összefüggését
- Legyenek képesek
- egy irodalmi alkotás és színpadi megvalósítása közti különbség megfogalmazására
  - szituációk, jelenetek elkülönítésére
  - a jellemek jellegzetességeinek, motivációinak felismerésére
  - a szereplők közti viszonyok felismerésére
  - a színházzal kapcsolatos szókincs felhasználására véleményük kifejtésében

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hétköznapi élethelyzet és a színpadi szituáció összekapcsolásának lehetőségeit
- a típus fogalmát
- a probléma szituációkra való bontásának lehetőségeit
- a személyesség színházi szituációkba való áttételének lehetőségeit
- a színpadi világítás alapjait
- a zene színpadi használatának alapjait
- a szituációk és a jelenetek összefüggéseit
- a mozgásszínház fogalmát és legfontosabb műfajait

Fejlessze a tanulók:

- ön- és társismeretét
- szituációelemző képességét
- színházi látásmódját

Ösztönözze a tanulókat

- a színházzal kapcsolatos szókincs használatára
- környezetük problémáinak érzékelésére
- a játékban rejlő általános érvényű tartalmak felismerésére
- a térhasználattal való kísérletezésre
- akusztikai kísérletezésre
- a világítással való kísérletezésre
- minél több gyermek- és diákszínjászó előadás megtekintésére

Tananyag

Színházi előadás személyes élményanyagból (életjátékok)

Az életjátékok létrehozásával, a személyes élményanyagból történő kiindulással az érintettség előnyei és hátrányai is megjelennek a gyermek- és diákszínjászók munkájában. Az életjátékok tanulmányozása ezzel egyidejűleg a színházismereti tanulmányok új fázisát is jelenti: az alapfok végén ennek a műfajnak az alapos vizsgálata az eddig tanultak szintetizálása mellett egyben már a drámai kifejezés lehetőségeinek közelebbi megismeréséhez is elvezeti a tanulókat.

A tanulókat foglalkoztató problémák gyűjtése, kiválasztása, kibontása

- Problémagyűjtő és a problémákat rendszerező tevékenység (ön- és társismereti, improvizációs játékok)

- A megtalált problémahelyzetek feldolgozása (szabályjátékokkal, szituációs játékokkal)
- Komplex dráma a kiválasztott problémák vizsgálatához

Eszközök a személyesség áttételére színházi helyzetbe

- A probléma áthelyezése analóg helyzetbe

- A személyek tipizálása (szituációkegy-egy típus kibontására; a típusok megjelenítése változó körülmények között)

- A személyes tartalmak reális és nem reális terekbe helyezése
- A személyes tartalmak expresszív képpé fogalmazása
- A személyes tartalmak mozgásszínházi megjelenítése

Szituációteremtés, jelenetépítés

- A problémák körüljárása rögtönzésekkel
- A rögtönzéstől a szituáció felépítéséig dialógusok és akciók kidolgozása
- Jelenetszerkesztés szituációkból

A világítás

- Természetes és mesterséges fények hatása
- A fény atmoszféra teremtő ereje
- A fény jelentésteremtő és -módosító szerepe
- A színek és szimbolikájuk alkalmazása a világításban

A zene

- Élőzene, gépzene
- A zene érzelmi, hangulati, atmoszférateremtő hatása az előadásban
- A zene dramaturgiai szerepe
- A zene mint az előadás önálló alkotóeleme (pl. dalok)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a típus fogalmát
- a probléma szituációkra való bontásának lehetőségeit
- a személyesség színházi szituációkba való áttételének lehetőségeit
- a színpadi világítás alapjait
- a zene színpadi használatának alapjait
- a szituációk és a jelenetek összefüggéseit
- a mozgásszínház fogalmát és legfontosabb műfajai

Legyenek képesek

- a főbb színházi alkotóelemek (pl. alapanyag, színészi játék, tér, akusztikai elemek, jelmezek) felismerésére saját előadásban

- a hétköznapi élet problémáját színházi szituációvá alakítani
- a személyesség színházi szituációkba való áttételére
- rögtönzésekkel szituációk felépítésére
- a megismert színházi fogalomkészlet használatára a saját rögtönzések elemzésekor

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- azt az alkotói folyamatot, ahogyan egy-egy előadás létrejön
- a színházi alkotóelemeket (pl. alapanyag, színészi játék, tér, akusztikai elemek, jelmezek, kellékek, világítás), azok hatását

- azokat a dramatikussági konvenciókat, amelyek az alapanyag színpadra állítását segítik
- a színházművészet megközelítésére alkalmas fogalmi készlet elemeit (pl. játéktér, főszereplő, mellékszereplő, jelenet, fordulat, felvonás)

Legyenek képesek

- színházi megjelenítésre alkalmas helyzetek, problémák felismerésére
- előadások alapanyagául szolgáló alkotások válogatására
- saját csoportja által létrehozott előadások sajátosságainak leírására a megismert fogalmi készlet segítségével

- annak megfogalmazására, hogy a színház milyen eszközökkel gyakorol hatást a nézőre

- a színházi összetevőkről és működésükről tanultak alkalmazására

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga szóbeli vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Színházismeret

előadás(részlet) elemzése 10 perc

A vizsga tartalma

- A tanuló/csoportja által a vizsgán bemutatott saját produkció egészének vagy részletének felidézése a megismert fogalmi készlet alkalmazásával, a színházi alkotóelemek és azok nézőre gyakorolt hatásnak elemző bemutatása.
- vagy
- A tanuló a tanár által a vizsgát megelőző félévben előre kiadott legalább öt különböző alapanyaggal (problémák, szituációk, szövegek) ismerkedhet meg. A vizsgán a tanuló szabadon választott alapanyaggal kapcsolatban feltárja, hogy mi az a helyzet, probléma, amely színházi megjelenítésre alkalmas, valamint felvázolja,

hogy milyen színházi eszközöket alkalmazna megjelenítésükre, és azok várhatóan milyen hatást gyakorolnak a nézőre.

- A vizsga értékelése
- Színházi megjelenítésre alkalmas helyzetek, problémák felismerése A színházi alkotóelemek és azok hatásának ismerete, alkalmazása A feladathoz kapcsolódó fogalmi készlet ismerete, használata

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a drámai és nem drámai alapanyagú színház jellegzetességeit és különbségeit
- az olvasott dráma és a megjelenített dráma hatásának különbségeit
- dráma fogalmának színházi (és nem irodalmi) értelmezését
- a nem drámai színház néhány lehetséges formáját (pl. rítusjáték, táncszínház)
- a színház és a film legfőbb különbségeit
- a drámai színház néhány klasszikus műfajának sajátosságait (komédia, tragédia, realista színmű)

Fejlessze a tanulók

- érzékenységét a jelen idejű színházi élmény befogadására
- érzékenységét a színészi játék, illetve a színházi kifejezés hitelességének felismerésére
- színházi ízlését
- színházi előadás elemző képességét

Ösztönözze a tanulókat

- értékes élő színházi előadások látogatására
- a színházi alapelemekkel való önálló kísérletezésre

Tananyag

A színházművészet sajátosságai

Ezen az évfolyamon elsősorban azt kívánjuk tisztázni, hogy mitől színház a színház, mi különbözteti meg a vele rokon művészeti formáktól, illetve hogy mik azok a jellegzetességek, amelyek a színpadi kifejezés nélkülözhetetlen összetevőit jelentik.

Színház mint a megjelenítés művészete

- Drámai és nem drámai alapanyagú színház
- Az olvasott dráma és a megjelenített dráma hatásának különbségei

Drámai műfajok a színházban

- A komédia dramaturgiája (alapprobléma, történetvezetés, fordulatok, végkifejlet)
- A komédia tere, térhasználati konvenciói
- A jellemkomikum sajátosságai, helyzetkomikum és jellemkomikum összekapcsolódása a komédiában
- A színész munkája a komédiában (az emberi gyarlóságok és az értéktévesztések színészi ábrázolása)
- A klasszikus tragédia dramaturgiája (alapprobléma, történetvezetés, fordulatok, végkifejlet)
- A tragikus szituáció: válsághelyzetek, döntési kényszerek, választási lehetőségek
- A tragikus hős és ellenfele(i), a közöttük zajló küzdelem fázisai, fokozatai, tétje

- A tragikus hős hiteles jelenkori ábrázolásának problémái (a színész eszközei a hősábrázolásra: hogyan jelezhetők a „hős” emberi léptékei, miképp hitelesíthető a jelenben is)
- A realista színmű dramaturgiája (alapprobléma, a történet indokai, okszerűsége, fordulatai, végkifejlete). A történet hétköznapisága és mitikus mélységei
- A realista színház díszlete, jelmeze, tárgyhasználata
- Emberábrázolás a realista színházban: motivációk, kapcsolatok, emberi viszonyok, a színész jellemábrázolása
- Jelenetszervezés (a reális szituációk megjelenítése, valószínűsítése, felépítése, fordulatai, illetve a mindebben megnyilvánuló emberi tartalmak)
- Színházi előadás nem drámai alanyból
- A rituálisjáték hagyományai. A tradíció szerepe és funkciója. Rítus a modernkori színházban
- A rítus dramaturgiája, a színpadi eseménysor felépítése, egységei, ezek kapcsolódási módjai
- A színházi előadás szertartás jellegét megteremtő eszközök (rituális tér, zene és ritmus szerepe, tárgyhasználat)
- A szertartásjáték szereplői, a közönség részvétele a rítusban
- A tánc- és mozgásszínház dramaturgiája (a zene előadásszervező szerepe, tétel- és etűd-dramaturgia)
- Mozdásformák, tánctechnikák
- A táncszínházi előadó, a mozgásszínházi színész kifejezőeszközei a tánc-, illetve a mozgásszínházban
- A színház és rokon műfajai
- A film és színház hatásának és befogadásának különbségei
- A tévéjáték és a színház hatásának és befogadásának különbségei
- Az élő és a rögzített előadás
- Követelmények
- A tanulók ismerjék
- a drámai és nem drámai alanyanyagú színház jellegzetességeit és különbségeit
- az olvasott dráma és a megjelenített dráma hatásának különbségeit
- dráma fogalmának színházi (és nem irodalmi) értelmezését
- a nem drámai színház néhány lehetséges formáját (pl. rítusjáték, mozgásszínház, táncszínház)
- a színház, a film, a televízió legfőbb különbségeit
- a drámai színház egy-két klasszikus műfajának sajátosságait
- Legyenek képesek
- megkülönböztetni az élő, jelen idejű színházi élményt a rutinból született, „holt színháztól”
- felismerni a színészi játék, illetve a színházi kifejezés hitelességét
- különbséget tenni egy adott színházi eladáson belül a hatásos és hatásvadász, illetve az ízléses és ízléstelen megoldások között

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a színpadi adaptáció fogalmát
- az improvizációból született előadások legfőbb jellegzetességeit
- a drámaszöveg és az előadásszöveg különbségeit
- a húzások, bővítések sajátosságait, a vendégszöveg fogalmát
- a dramaturgia fogalmát
- az előadásokban érvényesülő legalapvetőbb dramaturgiai formákat (hatásmechanizmusokat)
- a felütés (kezdet), fordulat és zárlat (befejezés) fogalmát
- a motívum fogalmát, színházi értelmezését
- a színházi tér fogalmát és formáit
- a színpadformák fogalmát, a legfontosabb színpadformákat
- a játéktér fogalmát és legfőbb jellegzetességeit
- a zaj, zörejt és zene színházi szerepét
- dráma fogalmának színházi (és nem irodalmi) értelmezését
- a nem drámai alapanyagú színház fogalmát
- az előadás egységes jelrendszerének szükségességét
- az előadás stílusának fogalmát

Fejlessze a tanulók

- képességét az epikus és a drámai kifejezés megkülönböztetésére
- dramaturgiai érzékenységét
- motívumfelismerő képességét
- improvizációs képességét
- térhasználatát

Ösztönözze a tanulókat

- értékes élő színházi előadások megtekintésére
- a színházi alapelemekkel való önálló kísérletezésre
- színházi tárgyú kiadványok olvasására

Tananyag

A színházi előadás alkotórészei I.

Ezen az évfolyamon a színházi előadás alkotórészeiből kiindulva elkezdhetünk szisztematikusan felépíteni egy színházi szemléletmódot, illetve fogalomkészletet. Az élőben vagy videóról megtekintett előadások kapcsán az előadás egy-egy összetevőjét, alkotórészét tesszük alaposabb vizsgálat tárgyává. Egy-egy részterületre figyelve a színház konkrét alkotórészei felől haladunk az elvontabb összetevők felé. Ugyanakkor természetesen a megtekintett előadás egészének megbeszéléséről sem feledkezünk el.

A színházi előadás alapanyaga

- Dráma, adaptáció, „önmagát író” előadás
- Az előadás szövegkönyve

Dramaturgia alapjai

- Beavatkozások a színpadra állított drámába, illetve nem drámai műbe
- Jelenetek elhagyása és átcsoportosítása, összevonása
- Az előadás legfontosabb fordulópontjai, ezek szerepe, megjelenítésük módjai
- Témák és motívumok végigvezetése az előadáson
- Beavatkozások eredeti alapanyagba: húzások és bővítések, vendégszövegek

- A jelenetek közötti kapcsolatok megteremtése
- Az előadás kezdete, vége, felépítése, szervező elvei

A tér

- A színházi tér (pl. nagyszínpad, kamaraszínház, stúdió- vagy szobaszínház)
- A színpadi forma (a dobozszínpadtól a térszínházi formákig)
- Játéktér és nézőtér viszonya, az előadás és közönsége kapcsolata, ezzel összefüggő nézői

magatartásmódok

- A játéktér (határai, térformái, szintjei, sajátosságai)
- Díszletfajták (az üres tértől, az absztrakt és stilizált téren át a valóságábrázolásig és az illúziókeltésig)

- Térhasználat (járások, meghatározó irányok és mozgások, hangsúlyos pontok)

Az akusztikai réteg

- A zajok szerepe az előadásban, az ismétlődő zajok teremtette motívumok
- A zajtól a ritmusig és a zenéig
- A zene szerepe az előadásban (felvonásátkötő, aláfestő, hangulatteremtő szerep vagy autonóm funkció)

- A zene megjelenési módjai (a bejátszás, illetve az élő zene különféle formái)

- A zene stílusa, hangzása, hatása
- Zenei motívumok, zenedramaturgiai

A rendező munkája

- Az előadás jelrendszerének, kifejezőmódjának meghatározása
- Az előadás stílusának meghatározása, stiláris jellegzetességeinek érvényesítése
- A rendezői koncepció megjelenítésének eszközei az előadás komplex jelrendszerével
- A színészvezetés

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a színpadi adaptáció fogalmát
- az improvizációból született előadások legfőbb jellegzetességeit
- a drámaszöveg és az előadásszöveg különbségeit
- a húzások, bővítések sajátosságait, a vendégszöveg fogalmát
- a dramaturgia fogalmát
- az előadásokban érvényesülő legalapvetőbb dramaturgiai formákat

(hatásmechanizmusokat)

- a motívum fogalmát, színházi értelmezését
- a színházi tér fogalmát és formáit
- a zaj, zörejt és zene színházi szerepét
- dráma fogalmának színházi (és nem irodalmi) értelmezését
- a nem drámai alapanyagú színház fogalmát
- az előadás egységes jelrendszerének szükségességét
- az előadás stílusának fogalmát

Legyenek képesek

- megkülönböztetni az epikus és a drámai kifejezést
- felismerni egy előadás működésének, felépítésének legalapvetőbb dramaturgiai jellegzetességeit

- felismerni egy előadás legfőbb motívumait
- felismerni a színházi tér és színpadi formák legfőbb jellegzetességeit, illetve előadásalakító szerepét
- felismerni a zene (illetve egyéb akusztikai elemek) szerepét egy előadás színházi hatásmechanizmusában

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a színpadi előadásban megjelenő legfőbb metakommunikációs jeleket
- alkat és színészi karakter fogalmát
- a legalapvetőbb színpadi szerepköröket
- a színészi játéktílus fogalmát
- a színpadi műfaj fogalmát és összefüggését a színészi játéktílussal
- a színészi kifejezés legalapvetőbb formáit
- a színészi jelenlét fogalmát
- a színészi karakterteremtés legfőbb jellegzetességeit
- a jelmez fogalmát, legfőbb jellegzetességeit, legfontosabb funkcióit
- a szituációteremtés legfőbb formáit
- a színpadi feszültség fogalmát, a színpadi feszültségteremtés legalapvetőbb formáit
- a rendezői koncepció fogalmát
- a színész és rendező közös munkájának alapvető formáit
- a színházi stílus fogalmát

Fejlessze a tanulók

- képességét, hogy egy előadás hatásmechanizmusában felismerjék a nonverbális és metakommunikációs jeleket
  - képességét, hogy érzékeljék a színészi alkat és a megjelenített karakter kapcsolatát
  - képességét, hogy a színész által megjelenített karakter legfőbb jellemzőit felismerjék, ugyanakkor érzékelje azokat az alapvető - színészi eszközöket is, amellyel a figurák jellemzése történik
  - képességét, hogy felismerjék a színészi játék intenzitását, a színészi jelenlét erejét
  - képességét, hogy a színészi játéktílus műfajokkal összefüggő legalapvetőbb sajátosságait felismerjék
  - képességét, hogy érzékelje egy előadás legerősebb feszültségpontjait, lássa a feszültségekeltés legalapvetőbb formáit
  - képességét, hogy felismerjék egy-egy szituáció legfőbb jellegzetességeit, a benne megjelenő problémák összetevőit, a - problémáihoz való különféle emberi viszonyok sajátosságait
  - képességét, hogy érzékelje egy-egy jelenetben, illetve az egész előadásban a meghatározó emberi viszonyokat, illetve azt, hogy - milyen viszonyrendszer működteti az egyes jelenteket, illetve az előadás egészét
  - képességét, hogy érzékelje egy-egy előadás legfőbb válságpontjait, legfontosabb fordulatait
  - képességét, hogy felismerjék egy-egy előadás legalapvetőbb stílusjegyeit
- Ösztönözze a tanulókat

- értékes élő színházi előadások megtekintésére
- saját színházi előadás létrehozására
- színházi tárgyú szakirodalom olvasására

Tananyag

A színházi előadás alkotórészei II.

Ezen az évfolyamon folytatódik a színházi előadás alkotórészeinek áttekintése. Ez tovább építi a tanulók színház szemléletmódját és fogalomkészletét. Ezen az évfolyamon az élőben (vagy videóról) megtekintett előadások kapcsán főként a szereplő, a színész munkáját, annak összetevőit tesszük alaposabb vizsgálat tárgyává. Ugyanakkor természetesen a megtekintett előadás egészének megbeszéléséről sem szabad továbbra sem elfeledkezni.

Nonverbális és metakommunikációs jelek a színész játékában

- A testtartás, a mimika, gesztusok mint a színészi kifejezés alapjai
- A jellegzetes mozdulatok, mozgások, mozgásformák kifejező ereje
- A térköz jelentésteremtő funkciója
- Hangszín, hanghordozás
- A metakommunikációs jelek hitelesítő vagy átértelmező szerepe

Színészi játék

- Alkat és színészi karakter
- Színpadi szerepkörök
- Egyes tradicionális színházi műfajokhoz tartozó színészi játéktílusok
- A színész munkája a stilizációtól, az illusztráción át az átélésig, illetve az eltartott, ironikus játékmódig

- A színészi jelenlét
- Színészi szerepformálási módok

Jelmezek

- A színpadi öltözet formái (az utcai ruhától a jelmezig)
- A jelmezek kor- és helyszínjelző szerepe
- Színek és formák a jelmezekben
- A jelmezek karakterábrázoló képessége
- A szereplők csoportosítása az öltözetük alapján
- Hierarchia, státusz, viszony megjelenése a jelmezben
- Átöltözések, jelmezváltások
- Áöltözetek, álarcok, maszkok

Szereplők a jelenetekben

- Kapcsolat- és szituációteremtés a színészi játék segítségével
- A jelenet folyamata, ritmusa, ritmusváltásai
- Válságpontok, fordulatok a jelenetben, ezek kifejezőmódjai
- A feszültségkeltés színészi és rendezői eszközei
- Emberi erőterek és ezek változása a jelenetben

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a színpadi előadásban megjelenő legfőbb metakommunikációs jeleket
- alkat és színészi karakter fogalmát
- a legalapvetőbb színpadi szerepköröket

- a színészi játékstílus fogalmát
- a színpadi műfaj fogalmát, és összefüggését a színészi játékstílussal
- a színészi kifejezés legalapvetőbb formáit
- a színészi jelenlét fogalmát
- a színészi karakterteremtés legfőbb jellegzetességeit
- a szituációteremtés legfőbb formái
- a színpadi feszültség fogalmát, a színpadi feszültségteremtés legalapvetőbb formáit
- a rendezői koncepció fogalmát
- a színész és rendező közös munkájának alapvető formáit
- a színházi stílus fogalmát

Legyenek képesek

- egy előadás hatásmechanizmusában felismerni a metakommunikációs jeleket
- érzékelni a színészi alkat és a megjelenített karakter kapcsolatát
- felismerni a színész által megjelenített karakter legfőbb jellemzőit
- érzékelni azokat az alapvető színészi eszközöket is, amellyel a figurák jellemzése történik
- felismerni a színészi játék intenzitását, a színészi jelenlét erejét
- felismerni a színészi játékstílus műfajokkal összefüggő legalapvetőbb sajátosságait
- érzékelni egy előadás legerősebb feszültségpontjait, elkülöníteni a feszültségkeltés legalapvetőbb formáit
- felismerni egy-egy szituáció legfőbb jellegzetességeit, a benne megjelenő problémák összetevőit, a problémáihoz való különféle - emberi viszonyok sajátosságait
- érzékelni egy-egy jelenetben, illetve az egész előadásban a meghatározó emberi viszonyokat, továbbá azt, hogy milyen - viszonyrendszer működteti az egyes jeleneteket és az előadás egészét
- érzékelni egy-egy előadás legfőbb válságpontjait, legfontosabb fordulatait
- felismerni egy-egy előadás legalapvetőbb stílusjegyeit

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a színházi fogalomkészlet alkalmazásának lehetőségeit egy-egy konkrét előadás elemzésében

Fejlessze a tanulók

- színházi előadás elemző képességét
- képességét az előadás dramaturgiai működésének felismerésére
- képességét a színházi előadás alkotórészeinek felismerésére
- képességét a színházi előadás kifejezőmódjának és jelrendszerének felismerésére
- képességét a rendezői koncepció és jelentésének felismerésére

Ösztönözze a tanulókat

- értékes élő színházi előadások megtekintésére
- a megtekintett előadás során szerzett élmény elemző feldolgozására
- saját színházi előadás létrehozására
- színházi tárgyú szakirodalom olvasására

Tananyag

Színházi előadások komplex elemzése

Ezen az évfolyamon szintetizáljuk az eddig szerzett ismereteket. Ezért a középpontban egy-egy élőben vagy videóról megtekintett előadás komplex megbeszélése áll. Így a diákok tapasztalatokat szerezhetnek arról, hogy ismereteik alkalmasak színházi előadások elemzésére, értelmezésére, értékelésére.

A komplex elemző beszélgetésekben az alábbi szempontokat érdemes használni. Természetesen a konkrét elemzett előadás alapján kell eldöntetni, hogy mik azok a szempontok, amelyek az adott előadásban fontosak, lényegesek, illetve melyek azok, amelyek annyira lényegtelenek az adott előadás működése szempontjából, hogy szóba sem kell őket hozni.

Elemző beszélgetések előadásokról Az alapanyag

- Az alapanyag természete (dráma, adaptáció, nonverbális anyag)
- Az alapanyag stiláris, műfaji, dramaturgiai sajátosságai, ezek hatása az előadás megformálására

Dramaturgia

- Színházi szövegkönyv: változtatások az alapanyagon (húzások, betoldások, vendégszövegek - ezek alkalmazásának célja)
- Az előadás felépítése, szervező elvei, a jelenetek logikai kapcsolata
- Az előadás kezdete, ennek hatása a nézői befogadásra
- Az előadás legfontosabb fordulópontjai, ezek szerepe
- Az előadás zárása, ennek hatása a nézői befogadásra

A tér

- Az előadás színházi tere (a nagyszínpadtól a szobaszínházig)
- A színpadi forma (a dobozszínháztól a térszínházi formákig)
- Előadás és közönség kapcsolata, ennek hatása a nézői befogadásra
- Játéktér és díszletvilág
- Az előadás térhasználata (kitüntetett pontok, ezekhez kapcsolódó akciók, motívumok, figurák; meghatározó térirányok és mozgások, ezek jelentése)

Tárgyak, kellékek

- A tér berendezésének szerepe a játékban
- Az előadás legfontosabb tárgyai, kellékei (ezek kiemelésének lehetőségei, illetve a hozzájuk kapcsolódó jelentések)
- Az egyes figurák kapcsolata a tárgyakkal, kellékekkel, ennek jelentése és hatása
- Állandó vagy változó tárgyak, kellékek; ezek funkciói és funkcióváltásai
- A tárgyak, kellékek „útja”, az így keletkező motívumok
- A tárgyak, kellékek összefüggése az előadás más elemeivel, hatása a játékstílusra

Zajok, zenék

- Az előadás akusztikai rétege, a zajok, zenék jelentősége az előadásban
- Az ismétlődő zajok, zenék, illetve a belőlük születő motívumok, ezek hatása az előadás jelentésére
- Az előadásban megszólaló zajok, illetve zenei stílus(ok) - ezek illeszkedése a játékstílushoz
- A zene funkciói (átkötő szerep, hangulatteremtő szerep, dramaturgiai szerep, önálló alkotórész)
- A zene és az előadás műfajának összefüggései

Jelmezek

- A színpadon megjelenő öltözetek kort, illetve helyszínt meghatározó szerepe
- Színek és formák, a köztük lévő kapcsolat, hatásuk az előadás hangulatára, jelentésére
- Az egyes szereplők öltözete, ruhájuk színe, formája, szabása, ezek jellemző ereje
- Átöltözések, ruhaváltások, ezek funkciói
- A szereplők csoportjai öltözkük alapján, a jelmezek hierarchiát, státuszt, viszonyokat

közvetítő szerepe

- A jelmezek kapcsolata az előadás más alkotórészeivel, viszonyuk a térrel, hatásuk a szereplők viselkedésére, az előadás játéktílusára

A szereplők jellemzése szavak nélkül

- Amit még az előtt tudunk az egyes figurákról, hogy megmozdulnának, megszólalnak
- Álarok, maszkok használata, az arcfestés szerepe, ezek hatása a nézői elvárásokra, összefüggésük az előadás műfajával, stílusával

- A szereplők alkata, az egyes figurák testtartása, ezek szerepe a jellemzésben
- A szereplők arca, arckifejezése, mimikája, ennek hatása a jellemzésre
- A szereplők jellegzetes mozdulatai, gesztusai, ezek összefüggése az előadás játéktílusával
- A metakommunikációs jelzések „üzenetei” a szereplők viszonyáról, kapcsolatuk jellegéről, változásáról

A mozgások szerepe az előadásban

- Megkomponált mozgások, koreografikus részletek, ezek összefüggése az előadás más kifejező eszközeivel

- A mozgások hatása az előadás hangulatára, az egyes figurák jellemzésére, a produkció stílusára

Színészi játék

- Az előadás műfajának, stílusának hatása a színészi munkára
- Az adott előadás játéktílusának hatása a színész játékára
- A színész mimikája, gesztuskészlete
- A színész hanghordozása, beszédmódja
- A színész metakommunikációs jelzéseinek erősítő, gyengítő vagy átértelmező szerepe
- A színész figura átteremtő eszközei
- Színészi „létezmódok” (az átéléstől az alak pszicho-fizika jellemzésén át a szerep és a színész közti távolság érzékeltetéséig)

Az előadás stílusa

- A jelenetek szervező elvei
- Az előadás leghangúlyosabb mozzanatai (jelenetei, előadásrészletei)
- A rendezői koncepció, ennek kifejtése az előadásban
- Az előadásban megjelenő színházi eszközök, kifejezőmódok
- Az egyes elemek, színházi alkotórészek rendszerbe szervezése

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a színházi fogalomkészlet alkalmazási lehetőségeit egy-egy konkrét előadás elemzésében

Legyenek képesek

- színházi előadás elemzésére
- az előadás dramaturgiai működésének felismerésére

- a színházi előadás alkotórészeinek felismerésére
- a színházi előadás kifejezőmódjának és jelrendszerének felismerésére
- a rendezői koncepció és jelentésének felismerésére

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a színházművészet legfontosabb kifejezőeszközeit (pl. szövegmondás, mozdulat, gesztus, mimika, akció, zenei- és látványelemek),
- a műfaji, stiláris, illetve formai konvenciórendszereknek a legfontosabb sajátosságait, felhasználási lehetőségeit,
- a konkrét előadások elemzésében, értelmezésében felhasznált fogalmakat (pl. drámai formák, színházi műfajok, színpadtípusok, játéktípus), azok meghatározásait, kapcsolódásukat,
- az előadás alkotóelemeinek hatásmechanizmusait, azok miként befolyásolják a nézői élményt, hogyan szolgálják az előadás jelentését.

Legyenek képesek

- egy-egy színházi előadás meghatározó alkotóelemeinek (pl. alapanyag, tér, jelmez, zene, világítás, színészi játék), ezek sajátosságainak, kapcsolódási módjának felismerésére
- a színházi előadás vizsgálatára, értékelésére a benne érvényesülő (műfaji, stiláris, illetve formai) konvenciórendszer szerint
- saját színházi tevékenységében - a megismert fogalmi készlet alapján - tudjon érvelni az általa kidolgozott elképzelések, megoldások mellett
- egy-egy színházi előadás átfogó értékelésére, eljutni az előadás jellemzőinek leírásától, összetevőinek elemzésétől a színházi műalkotás értelmezéséig

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Színházismeret

írásbeli (a vizsgát megelőzően elkészítve)

szóbeli 15 perc

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

Előadáselemző dolgozat (5-8 oldal)

Szabadon választott - a vizsga évében - készült előadás elemző bemutatása. A dolgozatot a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tizenöt nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

A dolgozatnak ki kell térnie:

- az irodalmi alapanyag és a dramaturgiai munka jellegzetességeire
- a tér és a térhasználat sajátosságaira,
- a jelmezek jellegére és funkciójára
- a tárgyak, kellékek szerepére
- az esetleges akusztikai elemek (zene, zörejek) sajátosságaira, funkciójukra
- az előadás felépítésére, ritmusára

- az emberi viszonyok sajátosságaira, azok ábrázolásának módjára
  - a megjelenő karakterek sajátosságaira, ezek ábrázolására
- vagy

Tanulói portfólió (dosszié)

- Egy - a vizsga évében készült - előadás létrejöttének különböző fázisait (pl. olvasópróba, díszlettervek, rendezőpéldány) vagy a bemutatást követő véleményeket (pl. kritikák, a közönség reakciói, média megjelenés) gyűjti össze és strukturáltan tartalmazza. A portfólióba bekerülhet minden írásos, képi és egyéb dokumentum, mely az előadással kapcsolatba hozható.
- A portfóliónak kihagyhatatlan része a dokumentumokhoz kapcsolódó, tanulói reflexiók, melyek a készítő nézőpontját, tanulási útvonalát jelenítik meg.
- A portfóliót a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tizenöt nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

Szóbeli vizsga

Az előadáselemző dolgozat vagy a portfólió megvédése a vizsgabizottság által megfogalmazott kérdések alapján.

Szemponyjai:

- a szöveggönyv, a dramaturgiai munka jellegzetességei
- a tér és a térhasználat sajátosságai
- a jelmezek jellege és funkciója
- a tárgyak, kellékek szerepe
- az akusztikai elemek (zene, zörejek) sajátosságai, funkciói
- a világítás módja és hatása
- a színészi karakterábrázolás jellegzetességei
- az emberi kapcsolatok ábrázolásának módja
- az előadás felépítése, ritmusa
- a jelenetszervezés sajátosságai
- a rendezői koncepció megjelenésének módjai
- az előadás stílusa, műfaja
- a színházi előadások különböző közreműködőinek szerepe az előadás létrejöttének folyamatában

A vizsga értékelése

- Az elemzéshez, értelmezéshez kapcsolódó fogalmak ismerete, alkalmazásuk a választott színházi előadásra

- Szempontok és a fogalmak közötti összefüggések ismerete
- A téma szóbeli vagy írásbeli kifejtésének képessége

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Tévé, videó- vagy DVD-lejátszó

Színházi előadások videofelvételei

II. A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységformák, módszerek, eljárások, eszközök

1. Az oktató nevelő, munka pedagógiai eljárásai

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer,
- játékos, élményre épülő oktatás, alkotómunka,
- egyéni tanulási utak biztosítása
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer,
- differenciált oktatás,
- gazdagítás, dúsítás, mélyítés, gyorsítás,
- hálózati tanulást segítő művészeti projektek,
- reflexió, önreflexió alkalmazása.

A nevelési eljárások során figyelembe kell venni a fejlettséget és fejlődési sajátosságokat, az érdeklődést. A közös műveltségi alapok birtokbavétele differenciált bánásmódot követel. A különböző pszichikumú gyerekek más-más nevelési eljárásokat feltételeznek, a közös ismeretanyagot is más –más módszerekkel kell a különböző felkészültségű fiatalok számára érthetővé, élvezhetővé tenni. A tanulásfejlesztés talán legfontosabb feladata az egyéni tanulási stratégiák fejlesztése. A cél az, hogy elérjük a tanulás egész folyamatának önszabályozását. Vagyis hogy a tanuló képes legyen felmérni, hogy milyen ismeretekre és készségekre van szüksége, ezeket hogyan tudja elsajátítani, milyen módszereket és tanulási forrásokat (pedagógusok, könyvek, adathordozók) kell igénybe venni.

A tanulás önszabályozásának eléréséhez a következőkre van szükség:

- o önismeret és önértékelés fejlesztése,
  - o Pozitív tanulási attitűdök, motiváció és légkör,
  - o Egyéni tanulási utakbiztosítására, amelynek elemei: egyéni tanulási tempó, érdeklődés, attitűd figyelembe vétele, egyéni konzultációk, felkészítések, egyéni ismeretszerzési mód, egyéni tananyagbiztosítása, az igényekhez való igazodás.
  - o Kompetencia alapú fejlesztés
- Pedagógiai tevékenységünk során az egész személyiségre vonatkozóan a személyes kompetenciák kialakítását és fejlesztését tűztük ki célul. *(A kompetencia latin eredetű szó, alkalmasságot, ügyességet fejez ki.)*

Módszerek, tevékenységformák

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján a pedagógiai program tartalmazza az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a projektoktatást is.

- Differenciált oktatás: A differenciált fejlesztés, amely egyrészt egyéni munkára épít, másrészt homogén csoportokban végzett tevékenységre. A differenciáltfejlesztés nemcsak a tehetségesebb diákok hatékony előrehaladásához szükséges, de minden tanuló optimális fejlődésének feltétele. A differenciálás az egyéni különbségek felismerésére való törekvést és olyan szervezeti stratégia keresését, alkalmazását jelenti, amely szem előtt tartja az egyéni különbségeket a fejlesztési folyamatban. Minden tanuló másfajta személyiség, másképpen képes az ismeretek feldolgozására, más-és más a műveleti képességek színvonala, eltérőek a tanulásra való készenlét sajátosságai, a tanuláshoz való viszony, másak az önálló munkavégzés feltételei a tanulóban és szűkebb környezetben, különböző fejlettségű a tanulók együttműködési készsége, eltérő társas helyzetek jellemzik a gyermekeket.

Speciális munkaformák

- nyitott feladatok
- különböző munkatempóra épülő feladatok
- képesség szerinti csoportoknak kiosztott feladatok
- az alapokról indulás
- egyéni feladatok
- kooperatív tanulás
- differenciált motiváció
- differenciált értékelés

Projekt módszer-egy téma körül

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján. A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata, amelynek középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempontból elemezve komplex módon dolgoznak fel. Az egyéni és a csoportos munka egyaránt jellemzi. A munkafolyamat eredménye a produktum. **A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és közös tevékenységére épít.**

Fő jellegzetessége a szabadság és önállóság. Kilép a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből, valamint az iskolai környezetből. Az ismeretszerzés alkotó módon történik, az ismereteket a tanulók szerzik meg. A projekt módszert alkalmazzák a pedagógusaink tanítási óráin belül. A módszer alkalmazásáról a szaktanár dönt. Amennyiben pályázati keret, vagy fenntartói támogatás rendelkezésünkre áll tanszaki projektek, vagy összművészeti projektek megvalósítására is sor kerülhet.

Mindezek a projektek jelentős mértékben növelik az iskola imázsát, szakmaiságát, sikerességét, és jelentős mértékben alakítják, formálják az iskola arculatát. Ezért törekszünk arra, hogy legalább két évente kerüljön sor iskolai szintű projektek megvalósítására.

A projektoktatás metodikai lépései lehetnek:

Tervezés, témaválasztás

- az adott probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése
- további konkrét problémák, részcélok megfogalmazása
- egyéni vagy önkéntes, vagy szakértői alapon a csoportok kialakítása
- választás a megfogalmazott problémákról
- tanári együttműködés

Kivitelezés:

- a feladat megszervezése, az adatgyűjtés színhelyeinek és adatközlőinek kiválasztása
- aktív kivitelezés: együttműködés, a szükséges eszközök, munkatechnikák, közösségi, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása,
- tantárgyi ismeretek integrációja
- önálló kutatás
- differenciált segítségadás

Felülvizsgálat:

- a próduktum bemutatása a csoportok előtt
- értékelés
- a szükséges javítások elvégzése

A projekt közzététele:

- az eredmények, a produktum nyilvánosság elé tárása
- belső értékelés: ön-, társ-és pedagógusértékelése
- külső értékelés: szakértői értékelés

A projektmódszer előnyei:

- A tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak.
- Saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős.
- Fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást, az ismertszerzési képességeket, a problémamegoldó és analitikus gondolkodást, az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, az időbeosztást, az információk megosztását,
- Az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja.
- Saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában,
- Konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudást nyújt,
- Lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására,
- Örömteli és stresszmentes együttműködést biztosít,
- Előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését,
- Megvalósul az egymástól tanulás elve.

1.1. Kooperatív tanulás

A kooperatív tanulási forma a tanulók kiscsoportos tevékenységén alapszik. Szerepet játszik a tanulók intellektuális képességeinek, valamint a szociális-és együttműködési képességeinek kialakulásában és fejlődésében. A konstruktív tanulási elméletre épül, vagyis az ismeretek elsajátítása nem befogadó, hanem alkotó módon történik. A hangsúly a közös munkán, az együttműködésen van.

A módszer lényege: A szociális készségek területén képzetlen tanulók nem tudnak közösen együttműködni. Meg kell nekik tanítani azokat a technikákat, melyek az együttműködéshez szükségesek. A csoportok általában heterogének. A gyengébben teljesítő tanulók esélyt kapnak, hogy ne maradjanak le, a jobb képességűek tanítva tanulhatnak, így tudásuk mélyebbé válik. Mivel a tanulás tevékenységhez kötődik, a motiváció erős. A diákok megtanulják, hogyan viszonyuljanak egymáshoz. Ez növeli önbizalmukat, erősíti kritikai érzéküket, elősegíti a szocializációt.

Kooperatív munkaforma alkalmazásáról a pedagógus dönt.

Drámapedagógia

A drámapedagógia módszereit nem csak a színjáték tanszakon, hanem a tánc-és a képzőművészeti területen is alkalmazzuk. A drámapedagógia a személyiség fejlesztésének olyan módszere, amelynek során az egyén ismeretei, készségei, képességei, társas kapcsolatai a nevelő által irányított, csoportban végzett közös dramatikus cselekvés révén fejlődnek. Belső továbbképzési rendszerünknek és a pedagógusok továbbképzéseken való részvételének köszönhetően a drámapedagógia

módszereit alkalmazzák a képzőművészeti ágon és a táncművészeti ágon tanító pedagógusok is. Alkalmazzák a tehetségműhely foglalkozásokon, táborok alkalmával.

A drámapedagógia területei:

- drámajáték
- gyakorlat
- improvizáció
- színjáték (a színjáték tanszakon, táncszínházi a táncművészeti tanszakon)

Improvizáció

Mindegyik művészeti ágon alkalmazott módszer lehet a rögtönzés. Elősegítia hasznos tudás kialakítását, egyéni megalkotását. A nevelő-oktató tevékenység során alkalmazzuk a szabad, a félig kötött és a kötött improvizáció módszereit.

Múzeumpedagógia

Olyan iskolán kívüli nevelési-oktatói forma, amely az adott művészeti ághoz kapcsolódóan segíti a felfedezés élményét, az önálló ismeretszerzés lehetőségét biztosítja.

2. Nevelési eszközök

- bemutatás, (minta,)
  - példa,
  - motiváció,
  - szemléltetés,
  - értelmezés, összehasonlítás,
  - elemzés,
  - összefüggések,
  - következtetések,
  - reflexió
  - reflektív szemlélet kialakítása
  - jutalmazás.
- Az általános pedagógiai eszközökön túl a pedagógus egyéb személyes megoldásokat is alkalmazhat. A tanári szabadság biztosítja az eszközök és módszerek szabad alkalmazását a meghatározott célok elérése érdekében.

III. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1. Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

- Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő.
- A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást.
- A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus számtalan lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint a kifejezési formákat, amelyek a táncművészetben.
- Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.
- A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményességből fakadóan alakulnak ki.
- A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez

- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozótsegíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését
- A művészeti nevelés szerepe a tanuló személyiségformálásában, korunkban kiemelkedő fontosságúvá vált. A szocializációs feladatokat a család ma már nem tudja maradéktalanul ellátni. Az általános és középiskolában, pedig szinte kizárólagosan a kognitívnevelés dominál. A művészeti nevelés a leghatékonyabb személyiségformáló eszköz, ugyanis érzelmeken keresztül hat az értelemre, az ismeretek, a készségek, a képességek, a jártasságok, az attitűdök megszerzését, rögzítését az alkotó munka folyamata által biztosítja.

Felismerve a művészetek lélekformáló vagy akár gyógyító hatásmechanizmusát egyre nagyobb a társadalom igénye és elvárása a művészeti képzés iránt. Jelentősége és hatásrendszere abban áll, hogy egyrészt értéket közvetít, ugyanakkor pedig megóv atársadalom káros hatásaitól is. A különböző művészeti tevékenységek és ismeretek révén fejleszteni kell a tanulók egyéni szükségleteit. Nevelésünk során magasabb rendű szükségletek iránti igény kialakítását kell szorgalmaznunk. Ilyen szükségletek a munka szükségessége, a közösségek, embertársaink tisztelete, a segítő szándékú magatartás, az önfejlesztő tevékenység, az intellektuális művelődési szükséglet, az egészséges életmód, a kulturált környezet szükséglete.

Az értelem kiművelése az iskola alapvető feladatai közé tartozik, de nem válhat az oktatás kizárólagos céljává, csupán eszköze lehet az iskolánkra jellemző személyiségközpontú programnak.

A paradigmaváltás legfontosabb tényezője, hogy a nevelő-oktató tevékenység a személyiség integrálására irányul, a tananyag csak eszköz és nem cél. A középpontban a tanulói tevékenység, az önálló ismeretszerzés és feldolgozás képességének fejlesztése, a hasznosítható tudás megszerzése áll.

2. A pedagógus személyisége

Minden ember egyedi, veleszületett személyiségvonásokkal jön a világra. Ezek a személyiségjegyek a környezet és nevelés hatására változnak, fejlődnek. Az egyén veleszületett személyiségjegyeire kell építeni a személyre szabott fejlesztő munkát. Ebből következően személyre szabottan kell meghatározni a tananyagtartalmat, az elsajátításhoz szükséges leghatékonyabb módszereket, a tanulók motiválását. A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepe van a nevelő személyiségének, a tananyagtartalomnak, a módszernek, a gyakorlatnak, a cselekvésre serkentő motivációknak, a tanár-diák együttműködési készségnek.

A pedagógusokkal szembeni további szakmai elvárások

- Magas szintű pedagógiai, pszichológiai műveltség
- Kiegyensúlyozott érzelmi élet
- Reális énkép és önismeret
- Magas fokú elkötelezettség és felelősségtudat

- Emberszeretet, gyermekszeretet
- Szociális érzékenység
- Fegyelem, önfegyelem
- Kritikai, önkritikai érzék
- Optimizmus, humor
- Kreativitás, találékonyság
- Helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség

Kitűzött céljaink megvalósításának egyik feltétele a pedagógusokkal szembeni elvárások meghatározása, amelyek a következők:

- felkészültséggel, szaktudással, gazdag módszertani kultúrával rendelkezzen
- legyen nyitott az információk befogadására, ismereteinek fejlesztésére, kiegészítésére
- legyen következetes, humánus
- magatartása legyen élményforrás
- közvetítse a tudását olyan meggyőző erővel, amely követendő példává válik a tanulók számára
- pozitív kisugárzással, pontosan és igényesen végezze a munkáját
- rendelkezzen felelősségérzettel, önkritikával, hibáit vállalja
- az adott feladathoz megfelelő pedagógiai módszerekkel keltse fel a tanulók érdeklődését, aktivitását
- jellemezze reflektivitás és adaptivitás, legyen képes saját tevékenységének elemzésére, értékelésére, szükség szerint módosítására, legyen képes a másoktól átvett szakmai és módszertani programokat átdolgozni és a környezetére adaptálni, továbbfejleszteni
- legyen képes a módszertani megújulásra
- legyen igénye a fejlődésre
- tudatos tervezéssel segítse a tanulók egyéni igényeinek és szükségleteinek kielégítését
- ismerje meg a tanulókat, biztosítson egyéni fejlődési lehetőséget a tanulók számára

A pedagógusokkal szembeni további szakmai elvárások:

- Az integrált nevelés megvalósítását lehetővé tevő szemléletmód
- Holisztikus látásmód kialakítása: gyermek-és környezetnek megismerése és figyelembe vétele
- Árnyalt tanuló megismerési módszerek, technikák alkalmazása
- Adatok elemzése, értelmezése
- Problémafelismerés, probléma definiálás
- Apályorientáció szakszerű segítése
- Együttműködést fejlesztő, interkulturális, kommunikációs kompetencia a hátrányos helyzetű gyermekkel és környezetükkel kapcsolatosan

- Fejlesztési stratégiai terv kialakítása

Elvárható pedagógus kompetenciák

- rendelkezzen színvonalas, korszerű szaktudással, pedagógiai ismeretrendszerrel, befogadási és önművelődési készséggel;
- készüljön fel a tanítási óráira szaktárgyilag ésmódszertanilag;
- ismerje és alkalmazza a differenciált képességfejlesztés formáit, módszereit;
- legyen képes kollégáival, a szülőkkel, de főleg a gyermekekkel a mindennapos kapcsolattartásra, vegye észre gondjaikat, hallgassa meg véleményüket, javaslataikat;
- értékvalló magatartással hitelesen érvényesítse az iskola által közvetített nevelésielveket;
- rendelkezzen kommunikációs-, döntési-, szervezési- éselemzőkészséggel;
- nevelőtestületünk tagjaként egységesen képviselje a munka tiszteletét, megbecsülését, valamint a műveltségnek és igazságosságnak, mint feltétlen értékeknek afontosságát.

A pedagógusokkal szembeni elvárás a különböző tanulásszervezési módszerek, rendszerek, ismerete és alkalmazása a tervezés dokumentumaiban:

- **Az önálló tanulás:** beszámoló, esszé, prezentáció, bemutató, tabló, kutatás, autentikus filmek elemzése, táncelemzés. Segíti az önálló gondolkodást, fejleszti az önállóságot, egyéni haladást segíti.
- **A tapasztalati tanulás módszerei:** kísérlet, szimuláció, játék, kirándulás, helyszíni megfigyelés, mérés, modellezés: tanulóközpontú és tevékenységorientált módszer, amelyben a tanulási folyamat a lényeges, a tanulók saját munkájukról reflektálnak, a tanultakat új helyzetekben alkalmazzák. Tanórán kívül is alkalmazható módszer
- **Adaptív tanulásszervezés módszertana:** direkt tanulásszervezési stratégia a tanár irányítására épül, deduktív módszer: előadás, magyarázat, szemléltetés, kérdve kifejtés, összehasonlítás,
- **Interaktív tanulás szervezés:** Ötletroham, kooperatív technika, vita, szerepjáték, interjú. A diákok tanulnak a társaiktól és a pedagógustól, fejlődnek szociális készségeik és képességeik, megtanulják szervezni, megszerezni gondolataikat, sokkal inkább képessé válnak arra, hogy racionális érveket sorakoztassanak fel. A pedagógusnak gyakorlottnak kell lennie a csoportdinamika strukturálásában és alakításában
- **Indirekt tanulásszervezési módszerek:** megbeszélés, értő olvasás, fogalomalkotás, problémamegoldás, esettanulmány, kutatás. Tanulóközpontú módszer során a pedagógus a tanulási folyamatot támogatja, jellemző eszköz a fogalomtérkép készítése (pókháló, hierarchikus folyamat, rendszerszemléletet bemutató.
- **Interaktív tanulásszervezés:** Ötletroham, kooperatív technika, vita, szerepjáték, interjú. A diákok tanulnak a társaiktól és a pedagógustól, fejlődnek szociális

készségeik és képességeik, megtanulják szervezni, megszerezni gondolataikat, sokkal inkább képessé válnak arra, hogy racionális érveket sorakoztassanak fel.

3. A tanuló megismerésének módjai

- a pedagógus legyen motivált a tanulók megismerésében
- a tanulók megismerése a pedagógiai folyamatokba integráltan komplex módon legyen jelen
- teljes kép kialakítása: teljes tevékenység és kapcsolatrendszer megismerése
- A tanuló szociokulturális hátterének megismerése
- Életkori jellemzők, aktuális fejlettségi állapot,
- különbségek feltárása, egyéni sajátosságok megismerése

A gyermek megismerésének területei (rendszerszemléletű)

- Biológiai fiziológiai működés sajátosságai: speciális bánásmódot igényel
- Intrapszichés működés sajátosságai: tanulási stílus, tanulási stratégia, tanulói képességek, figyelem, emlékezet, gondolkodás mechanizmusai, mentális folyamatok, motiváció, attitűdök tevékenységek, érdeklődés
- Interperszonális jellemzők: a társas viselkedés jellemzői.

A tanulók megismerésének főbb lépései

- Helyzetmeghatározás, az információ gyűjtés céljának meghatározása, családdal való ismerkedés
- A szükséges ismeret, tudás, felelevenítése, források, szakirodalom megismerése
- Módszerek, eszközök kiválasztása
- Vizsgálatok, mérések, felmérések elvégzése
- Eredmények feldolgozása
- Az eredmények alapján fejlesztési stratégia kidolgozása, külső szakértő bevonása

A tanuló-megismerés további módszerei

- a tanulók megfigyelése (köznapi megfigyelés, lejegyzés)
- Kérdőíves módszerek, öndefiníciós kérdőívek, tanulási stílus feltárása
- Interjú technikák, célzott beszélgetés (zárt, pontosító kérdések, körkérdestitoktartási kötelezettség)
- Dokumentumelemzés (tanuló munka dokumentumai, szakvélemény, szülői üzenet, pedagógusok bejegyzés)

4. Tanár-diák együttműködés

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó speciális képzés az átlagostól eltérő tanár-diák kapcsolatot eredményez. Ebben az intézménytípusban nem érvényesül a tankötelezettség.

A tanulók önként vállalt feladata a művészeti órákon való részvétel. A tanuló megtartásához szükséges a magas színvonalú szakmai munka, az élményt nyújtó oktatás, a sikerélmény, a közösségi és egyéb rendezvények biztosítása.

A pedagógus/mester és a diák partnerei is egymásnak, kölcsönösen hatnak egymásra, inspirálják egymást, a pedagógiai folyamat hatékonyságának, eredményességének meghatározó eleme a tanár-diák együttműködésének tartalma és minősége. Az oldott légkör, az élményt nyújtó oktatás segíti a diákok kezdeményezőkézségének fejlesztését, alkotói ötleteinek kibontakoztatását, egyéni megoldások megszületését.

Ez következik abból, hogy a művészeti iskolai órák más környezetben a szabadidő terhére szerveződnek, más típusú közösség együttműködésében valósul meg, másrészt pedig a projekt, vagy projektszerű oktatás elve új alapokra helyezi a tanár-diák kapcsolatot. A tanár-diák kapcsolat a partnerségen túl bizalmi viszony is. A művészeti iskolai rendezvények, programok, táborok, fesztiválok és versenyek lehetőséget biztosítanak a tanulók megismerésére, a felmerülő problémák, gondok megbeszélésére, a kamasz fiatalok támogatására, segítésére, a személyiség kibontakozására.

5. A személyiségfejlesztés

A személyiségfejlesztés leghangsúlyosabb feladata: a kompetenciafejlesztés

A kompetencia azon elvárható ismeretek, képességek, magatartási és viselkedésszempontok összessége, amely által a személyiség képes lesz egy adott feladat eredményes teljesítésére.

A kompetencia alapú tervezés jellemzői:

- Kompetencia alapú
- Teljesítményen alapuló (nem időegységre)
- Egyéni haladást tesz lehetővé, egyéni igények érvényesülnek benne
- Tanuló központú
- Gyakorlat-orientált
- Azonnali visszajelzést ad a hatékonyságról
- Értékelés a teljesítmény alapján a leírt kritériumok szerint történik

A kompetencia alapú fejlesztés tanulás módszertani eljárása

- Elemzés
- Tervezés
- Fejlesztés

Fő tevékenység:

- a kompetencia alapú feladat, gyakorlat megvalósítása
- portfólió készítése, bemutatás

Végső tevékenység:

- a feladatmegoldás összegzése
- a tapasztalatok összegyűjtése
- a tanulságok hasznosítása
- közreadás

Fejlesztési területek

Az értelmi kompetencia

- az ismeretek, alapfogalmak, alapelvek megismerése, befogadása,
- az egyszerű és bonyolultabb összefüggések megértése, következtetések levonása,
- a már meglévő ismeretek alkalmazása, újrafogalmazása,
- kreatív alkotói folyamatok kialakulása.

Pszichomotoros kompetencia

Az életkori sajátosságok szerint felépített tananyag és követelményrendszer az egymásra épülő tanulási folyamatokat is meghatározza.

. Érzelmi, akarat kompetencia

A pedagógus feladata, hogy alakítsa ki a tanulóknál a befogadás készségét.

Szociális érzékenység

Az egyéni és közösségi tudat, az általános személyes világtudat kialakításán túl alakuljon ki a tanulóknál a „másság” elfogadásának képessége.

Közösségi kompetencia

A pedagógus, mint vezető elősegíti a tanuló társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak kialakulását fejlesztését. Gondoskodik arról, hogy együttes tevékenységek, közös programok, produkciók tervezésében és megvalósításában.

Egészséges kulturált életmódra nevelés

Az egészséges, kulturált életmódra nevelés is az egész oktatási folyamatot áthatja.

Nagy szerepet kap nevelésünkben az empátias készségek kialakítása, valamint a kommunikációs verbális és non verbális eszközeink megismertetése készségszintre emelése.

Kiemelt feladatunk: az emberi, erkölcsi, művészeti értékek felismertetése, befogadása, amely alapján kialakul az egyén értékrendje.

A pozitív érzelmi légkör biztosítása a gyermekközpontú, demokratikus elveket valló nevelés pozitív lelki beállítottságot eredményez.

A fejlesztés eszközei

- önismeret fejlesztése
- önértékelés, mások értékelése
- produkciók létrehozása: versenyek, bemutató előadások, fesztiválok
- művészi élmények elemzése, megbeszélése

6. Felkészülés az egész életen át tartó tanulásra

Az Európai Parlament és Tanács az egész életen át tartó tanulás stratégiájában nyolc kulcskompetenciát emel ki. Ezek között a kommunikáció, a szociális kompetenciák, a vállalkozás képessége és a kulturális kifejezés fejlesztéséhez intézményünk három művészeti ágban történő oktatással közvetlenül, hatékony és modern pedagógiai eszközökkel képes hozzájárulni.

A hátránnyal indulók számára különösen fontos a kulcskompetenciák fejlesztése, mert ezzel elősegítjük a személyiségben rejlő lehetőségek kiteljesedését, fejlődését, az aktív társadalmi szerepvállalást, a társadalmi beilleszkedést és a munkavállalási esélyeket.

Legjellemzőbb kulcskompetenciák

Fejlessze

- a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját,
- testi-lelki állóképességét,
- kapcsolat teremtő képességét.

Neveljen

- egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat,
- táncművészetet értő közönséget,
- táncot szerető fiatalokat.

Készítsen fel a szakirányú továbbtanulásra.

Mind a kilenc kulcskompetencia fejlesztése jelen van az oktatásban, művészetenként más hangsúllyal.

Iskolánkban a pedagógusok a tervező munkájuk során figyelembe veszik a kulcskompetenciák fejlesztését az adott művészeti ág eszközeivel. (továbbá a NAT által meghatározott nevelési értékek közvetítését is.)

7. Komplex tehetséggondozó programok kidolgozása-személyiségek integrálása

- a gyenge oldalak feltárása, fejlesztési terv kidolgozása
- lazító programok tudatos tervezése
- a munka légkörének javítása

- A tanuló ismerje meg önmagát, reális önismerettel és énképpel rendelkezzen, és legyen képes az önkifejezésre, az önmegvalósításra. A személyiségfejlesztés tudatos és tervszerű tevékenysége a pedagógusnak.
- Világosan megfogalmazott célokhoz kell rendelni a feladatokat.
- A képzés, a fejlesztés középpontjában az önálló ismeretszerzés, a tapasztalati úton megszerzett ismeret és tudás, a képesség és kreatívfejlesztés áll. A kreatív alkotóképességet jelent, az ember teremtő, újat létrehozó, a meglévőt javítani akaró szándéka és képessége, amely megnyilvánulhat egy adott tevékenység során, egy létrehozott produktum kapcsán a tevékenység eredményeként.

Fontosak a kreativitás tényezői:

- a valóság sajátos szemléletű bemutatása
- új létrehozása
- össze nem tartozó elemek összekapcsolása
- globális látásmód
- az alkotói vágy belsővé válása
- szimbólumok használata, absztrakt gondolkodás
- sok ötlet, ellentétes intuíciók
- kétértelműség tűrés
- extrém kitartás

A pedagógus feladata a személyiség integrációjának elősegítése, a pozitív énkép kialakítása, az önérvényesítés támogatása, a gyenge oldal fejlesztése a tehetség kibontakoztatása érdekében. Fontos nevelési tényező az érzelmi, lelki folyamatok, az érzelmi intelligenciafejlesztése is.

8. A közösségfejlesztés iskolánkban

Közösségépítő feladataink:

- Az egyén a közösségen belül aktív, alkotó tag legyen.
- Tudjon és merjen véleményt formálni, tudja álláspontját előadni, megvédeni.
- Képes legyen a másságot elfogadni, a közösségért áldozatot hozni. • Képes legyen a közös értékrend szerinti szokások elsajátítására.
- Fejlődjön és kibontakozzon kommunikációs készsége. A feladat jelentősége kiemelkedő, hiszen a kommunikációs kultúra részben a műveltség a tudás alapja, részben társadalmi érintkezés döntő tényezője.
- A tanulás folyamatához pozitív élmények kapcsolódjanak
- megfelelő rend, a belső normák és szabályok kialakítása és megtartása

A közösségformálás szakaszai

A tanulóka beiratkozás után kialakult csoportjaiból, folyamatos irányítással kezdetben eredményesen együttműködő, majd csoportok formálódnak. A tanuló életkorának, fejlettségének megfelelő szinten tudjon bekapcsolódni az a tervezés, szervezés, döntés, megvalósítás ellenőrzés, értékelés folyamataiba.

A közösségfejlesztés területei

Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák-szaktárgyi órák,
- tanórán kívüli foglalkozások-bemutatók
- kiállítások,
- szakmai kirándulások, gyűjtő utak
- táncház,
- lazító programok,
- iskolai rendezvények,
- versenyek,
- bemutatók,
- művészeti táborok

Mindegyik terület hozzájárul:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, vélemény nyilvánító fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Az osztályokban tanító pedagógusok feladata a közösségépítés, a közösségfejlesztés, ezen keresztül a személyiségformálás.

Feladataink:

- szabályok kialakítása
- közös tevékenységek tudatos tervezése, szervezése
- élmények, szokások, hagyományok kialakítása
- önismeret, együttműködés, segítőkészség, szolidaritás, empátia fejlesztése
- egyén-és közérdek, többség-kisebbség fogalmának tisztázása
- jogok és kötelességek fogalmának tisztázása, megalapozása

A közösségépítő programok költségei: útiköltség, szállás, étkezés. Ezeket a költségeket fenntartó támogathatja, vagy pályázati programban történő megvalósulás esetén teljes

mértékben finanszírozhatja .

9. Az iskola szereplőinek együttműködése

Együttműködés a tanulók között

A művészeti ágak együttműködésének formája több féle is lehet. Itt lehetőség nyílik a másik művészeti terület megismerésére, kipróbálásra. A csoporton belüli együttműködés a csoportrajelmező szokások és hagyományok kialakításával, a célok és feladatok megvalósításával, az egyéni feladatvállalásokkal valósulnak meg. A tanulók közötti együttműködés tanszakon belül egy-egy feladatra szerveződik, amely a feladattól függően lehet azonos korosztályú csoportok együttműködése, de lehet különböző korosztály által megvalósított projekt, amely meglehetősen nagy hatásmechanizmussal bír mind szakmai, mind pedig nevelési szempontból.

Együttműködés a szülőkkel

Iskolánk sokoldalú együttműködések megvalósítását teszi lehetővé. A szülők sok esetben segítők az iskolai céljaink megvalósításának. Szerepet vállalnak a viseletek tisztításában, vasalásában. A kisebb gyermekeket elkísérik a próbákra, foglalkozásokra, többen meg is várják őket, vagy lehetőség van a rendszeres szülők közötti beszélgetésre. A szülők általában elkísérik a gyerekeket az iskolai szakmai rendezvényekre, de a tanulmányi versenyekre is. A szülők elhivatottsága és támogatása nagyon fontos számunkra, ezért támogatjuk a szülők kezdeményezéseit.

A művészeti csoportok, műhelyek mindegyike sajátos együttműködési formákat alakított ki a szülőkkel. Az együttműködés formái iskolánkban: közös takarítások, felújítások, közös táborozás, kalács és szalonnasütés és táncházak, alapítványi bál, vetélkedő, nyílt nap.

Együttműködés a pedagógusok és kollégák között

Az iskolai szintű programok és projektek megvalósítása során a tanszakok között új együttműködés alakult ki. A közös alkotómunka során megismerték a másik művészeti terület specialitásait, amely újabb és újabb együttműködések kialakítását tette lehetővé. Ez a fajta művészeti ágak közötti kapcsolat és közös munka igényé és természetessé vált.

Az együttműködés további területei lehetnek:

- nevelési problémák megoldása,
- belső tudásátadás,
- hospitálás,
- pályázatok megírása,
- munkaközösségi együttműködés,
- rendezvényszervezés,

- önértékelés,
- minőségbiztosítás

IV. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus a tanulók nevelése érdekében felelősséggel és önállóan végzi munkáját. Nevelő- oktató munkáját az intézmény egységes nevelési elvei, Pedagógiai programja alapján, módszereinek szabad megválasztásával végzi. Munkáját havi lebontásban elkészített tanmenet, vagy az adott évi tervezés alapján végzi. A tematikus tervezés bevezetése a belső szakmai tudásmegosztás eredményeként fokozatosan valósul meg.

1.1. Nevelő –oktató munka a pedagógusra, nevelőre vonatkozóan

- A tanítási órán minőségi munkát végez.
- Folyamatosan képi magát, részt vesz a kötelező továbbképzéseken.
- A nevelő-oktató munkával összefüggő megbeszéléseken, értekezleteken részt vesz.
- Elvégzi azokat az adminisztratív és szervezési feladatokat, amelyeket az intézmény nevelő munkája szükségessé tesz, illetve a jogszabályok előírnak.
- Nevelő –oktató munkáját tervszerűen végzi, tanmenet, vagy tematikus terv alapján dolgozik. A tanmenetet az igazgató által meghatározott időpontban, a tanszakvezető véleményével jóváhagyásra bemutatja. Ha az alapidokumentumok nem változnak, a bevált tanmenetet folyamatos kiegészítéssel több éven át használhatják. (Saját tanmenettel minden pedagógusnak rendelkeznie kell, amelyet ellenőrzéskor kérésre be kell mutatni.)
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart.

1.2. A pedagógus kiemelt feladata az intézményi tehetséggondozás megvalósítása

- tehetség azonosítás
- tehetség ígérek megfigyelése
- tehetséggondozó programok kidolgozása
- a tehetséges tanulók versenyekre történő felkészítése
- a tehetséges tanulók bemutatása
- a szakirányú tovább tanulás elősegítése
- szükség szerint egyéni fejlesztési terv készítése
- továbbképzéseken való részvétel a tehetséggondozás témakörében
- részvétel az intézmény rendezvényein, konferenciáin
- pályázati tevékenység segítése
- támogatásban részesített tehetséggondozó pályázatok megvalósítása
- tehetséggondozó pályázatok megírásában közreműködés

Közreműködik az iskolaközösség kialakításában és fejlesztésében

Alkotó módon részt vállal:

- a nevelőtestület újszerű törekvéseiben,
- a közös vállalkások teljesítésében,
- az ünnepélyek és megemlékezések rendezésében,
- az iskola hagyományainak ápolásában
- a tanulók folyamatos felzárkóztatásában,
- a tehetséggondozást szolgáló feladatokból,
- a pályaválasztási feladatokból,
- a gyermekvédelmi tevékenységből,
- a tanulók egész napos foglalkoztatásában (táborok, rendezvények) tervezésében, szervezésében, irányításában,

Az intézmény egészére kötelezően háruló feladatok közül egyes teendők (az intézményen belüli szakértelmen és az egyenlő teherviselés elvein alapuló munkamegosztás szerint) kötelezőek az alábbiak szerint

- helyettesítés, eszközök, viseletek, előre tervezése (táncanyagtól függően) összekészítése, szállítása, előkészítése, kiosztása, felelősségvállalás
- versenyekre való felkészítés, utaztatás,
- a telephelyi szertárért a felelősségvállalás,
- munkavédelmi és tűzvédelmi feladatok.

1.3. A pedagógus kötelezettségei

Kísérje figyelemmel és segítse elő a tanulók fejlődését

A szülőket és tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztatja.

Figyelmeztesse a szülőt, ha a gyermekek jogainak megóvására, vagy fejlődése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

A szülő és tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon.

A nevelő –oktató tevékenységében a tanítás során a tájékoztatást és ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan nyújtsa.

A gyermekek, tanulók emberi méltóságát és jogait tartsa tiszteletben

Hét évenként legalább egy alkalommal -a törvényi előírások szerint –továbbképzésen kell részt vennie. Ennek elmulasztása esetén a pedagógus munkaviszonya megszüntethető.

Nem kell továbbképzésen részt vennie annak a pedagógusnak, akinek pedagógus szakvizsgát vagy egyéb előírt vizsgát tett a vizsgák letétele utáni hét év során.

Személyi adataiban történt változást (név, lakcím, szabadság idején a tartózkodási helyét) felettesének azonnal jelenti.

Távolmaradása esetén előre értesíti felettesét és gondoskodik arról, hogy az oktatás eszközei a helyettesítő nevelő rendelkezésére álljanak.

Betartja és a felügyeletére bízott tanulókkal betartatja a munka-és tűzvédelmi feladatok előírásait. A területén tapasztalt munka –és tűzvédelmi hiányosságokat jelezni köteles a megbízónak. A tanulókkal történt legkisebb balesetet is köteles jelenteni a megbízónak,

függetlenül attól, hogy a képzés ideje alatt v. óráközi szünetben, illetve az oktatási intézmény egyéb helyiségeiben (mosdók, folyosók stb.) történik.

A fentiekén kívül elvégzi azokat a feladatokat, amelyekkel az igazgató vagy közvetlen felettese megbízza.

1.4. A pedagógus jogai

- A pedagógiai program alapján a tananyagot a nevelés és tanítás módszereit megválaszthatja.
- A szakmai munkaközösség véleményének meghallgatásával megválaszthatja az alkalmazott taneszközöket, tankönyveket és tanulmányi segédleteket.
- Irányítsa és értékelje a tanulók munkáját.
- Minősítse a tanulók munkáját.
- Hozzájusson a szükséges ismeretekhez.
- A nevelőtestület tagjaként részt vegyen az iskola pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat.
- Szakmai egyesületek, kamarák tagjaként vagy képviselőként vegyen részt helyi, regionális és országos közoktatással foglalkozó testületek munkájában.
- Személyét, mint a pedagógus közösség tagját megbecsüljék, személyiségi jogait tiszteletben tartás, nevelői –oktatói tevékenységét elismerjék

1.5. Az osztályfőnöki munka

Intézményünkben, osztályfőnöki feladatokat lát el az a főtárgy tanár, aki legalább egy csoport szakmai munkáját irányítja, szervezi a csoport közösségi életét, tanítási órán kívüli tevékenységeit.

Az osztályfőnök, aki az iskolákban a személyességet jelenti; az osztályt, mint nevelési tényezőt, a szociális kompetenciákat alakító, formáló közösséget vezeti; segíti a tanulókat a jelen történéseinek megértésében, a helyes értékrendjük kialakításában.

Az osztályfőnök modell szerepe:

- Személyesség, természetes viselkedés, önbizalom, önbecsülés
- Hitelesség, kongruencia -a szavak, a tett és az érzelmek egysége a gondolati és a mindennapi tevékenység területén
- Tolerancia –mások véleménye, meggyőződése iránti türelmesség
- Empátia

A munka jellemzői

- Komplex, átfogó –a tanuló egész személyiségére irányul a tevékenysége
- Differenciált –a személyiség és a közösség fejlesztése folyamán individualizált követelményeket támaszt

- Rugalmas -nincs előírható, részleteiben megtervezhető tananyaga; ellátása lényegesen több spontaneitást, rugalmasságot, reflektivitást igényel

Az osztályfőnöki munka feladatkörei

- Közvetlen nevelőmunka –ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk; az aktuális események feldolgozása; különböző értékrendek megismertetése; a kultúrahasználat megtanítása; a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység; mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában; törődés a gyermekek aktuális problémáival; az osztály konfliktusainak megoldása; gyermekvédelmi munka
- Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok - a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása félévkor és évvégén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv-és bizonyítványírás
- Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása –kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése

Nevelési témakörök

- Az osztályközösség menedzselése, a csoportkohézió kialakítása
- A személyiség fejlesztése, az énképalakulása.
- Az értékekre való nevelés –az egészség védelme, a családi élet harmóniája, a társadalmi szerepre való felkészítés, a jövőkép alakítása, a műveltség gyarapításának igénye, munka-és környezetkultúra, a szabadidő igényes eltöltése.
- Személyes biztonságra nevelés, közlekedési kultúra az ésszerű fogyasztó, a deviáns magatartások megelőzése.
- A nemzeti hagyományok megismertetése és tisztelete.
- Az önkép, önértékelés fejlesztése.
- Konfliktuskezelés

Életvezetési témák:

- A média felelős tudatos használata
- Nemzetiség és népismeret
- Családi életre nevelés
- Konfliktus és agressziókezelés

Az osztályfőnök programalkotó, adminisztrációs szerepei, feladatai

Tanmenet/ Tematikus tervA pedagógus az éves szakmai munkáját a tanmenetében, vagy tematikus tervében tervezi meg. A tervezés dokumentumaita munkaközösség vezető és az igazgatóhelyettesek ellenőrzik. Mindkét formához csoportprofil készítése kapcsolódik. Amelyet új csoportok esetén minden év november végéig kell elkészíteni.

Fejlesztési terv

A csoport összetételét, szociális hátterét, szakmai előhaladását figyelembe véve a pedagógusfejlesztési tervet készíti. A fejlesztési terv tartalmazza az erős oldal további erősítését és a gyenge oldal fejlesztését.

Tanórán kívüli fejlesztés célja a hátránykompenzáció és a tehetséggondozás

- Tehetséggondozó program. A tehetséges tanulók számára kis-és nagycsoportos tehetséggondozó programot dolgoz ki. A tehetséggondozó program tartalmazza a célokat, feladatokat, fejlesztési célokat, a program szakmai és időbeni ütemezését. A csoport (osztály) munkaterv/ tematikus tervezés esetén a munkaterv része a tervezésnek. Tartalmazza azokat a programokat, rendezvényeket, bemutatókat, fellépéseket, versenyeket, lazító programokat, amelyeken az adott tanévben részt vesznek a tanulók.
- ❖ Alkotói terv
  - A tanulók az egész éves munkájukról nyilvános bemutató előadásokon adnak számot. A táncok színpadra tervezésével kapcsolatos terv készítésekor figyelembe kell venni a finanszírozási lehetőségeket, a költségvetési kereteket. A pedagógus tervezi meg a koreográfia zenei tervét, mozgás és dramatikus tervét, térszervezését és látványtervét. Meg kell tervezni a fellépő jelmezt, viseletet. Be kell szereznie szükséges anyagot, koordinálni kell a varratás folyamatait, a díszlet és jelmez elkészítésének folyamatát. Szakmai fejlesztések, országos hatókörű programok

Tantervírás, jogszabály módosítások kidolgozása szintén önként vállalt feladat, amelyben több pedagógus is részt vett az iskolánkból.

Versenykiírás

Az intézmény saját szervezésű versenyeinek kiírása, a program összeállítása szintén programalkotó szerep és feladat.

Pedagógiai Program módosítása

A jogszabályi változásoknak és a belső felülvizsgálatnak megfelelően a Pedagógiai Programot módosítani kell, **amelyben a pedagógusok alkotó módon vesznek részt.**

Akkreditált továbbképzési program.

A továbbképzés akkreditációs eljárásához szükséges továbbképzési program kidolgozása, amely szintén a szakemberek együttműködésén alapszik.

Adminisztrációs feladatok

- a tehetséges tanulók nyilvántartása az Nkt. 4.§. 13. bekezdésének figyelembe vételével
- jelentkezési lap, szülői nyilatkozatok ellenőrzése
- felvételi eljárás dokumentumainak vezetése
- vizsgajegyzőkönyvek vezetése

- hátrányos helyzet fennállásának ellenőrzése
- térítési díjak, tandíjak ellenőrzése
- kedvezmények, kérelmek intézése
- napló vezetése
- törzslap vezetése
- Bizonyítvány írás, Szakmai beszámoló készítés

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók különleges bánásmódot igényelnek

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, (aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában-magas fokú kreativitással rendelkezik, -és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.)

1. A sajátos nevelési igényű gyerekekkel/tanulókkal való foglalkozás helyi rendje

Fejlesztő foglalkozásokat számukra az intézményünk nem tud biztosítani. Ugyanakkor a művészetpedagógiai módszerekkel, a megélt sikerekkel és örömeikkel jelentős mértékben hozzájárulunk fejlődésükhöz. A sajátos nevelési igényű tanulókat nyilvántartjuk, megkülönböztetett figyelemmel és a differenciálás módszerével segítjük előmenetelüket. Az alapfokú művészetoktatási intézmények nem jogosultak a sajátos nevelési igényű tanulók után emelt normatíva igénylésére.

1.1 Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az esélyegyenlőség elve szerint minden tanuló számára biztosítani kell a továbbhaladás lehetőségét. Célunk, hogy a magatartási problémákkal küszködő gyermek is a közösség tagjává váljon, elismeréseket szerezzen. A cél elérése érdekében a pedagógus feladata, hogy bizalmi viszonyba kerüljön a gyerekekkel kialakítva biztonságérzetét, együttműködő, segítő szándékú kapcsolatot alakítson ki a szülőkkel, ügyeljen a gyakori információ áramlásra, hogy a gyermek viselkedésének változásait, a kiváltó okokat vizsgálni tudja. A gyermekekhez bizalommal, szeretettel, munkájának elismerésével közelítő pedagógus lehet igazán hatékony ebben a munkában. A nyugodt, következetes nevelői magatartásnak, valamint az egyénre szabott differenciált oktatásnak kiemelkedő szerepe van a beilleszkedési gondok megoldásában.

A pedagógus fontos feladata a kapcsolatteremtés módjainak, a helyes magatartásformáknak a megtanítása is.

Feladatunk továbbá a hiperaktivitás felismerése, és a megfelelő tanítási –tanulási módszer alkalmazása.

1.1. Kiemelten tehetséges tanuló

Az átlagtól eltérő, különlegesen tehetséges gyerekek is egyéni bánásmódot igényelnek. A tananyagot nagyobb léptékkel elsajátító tanulók differenciált oktatását egyénre szabott feladatokkal, esetleg egyéni tanrenddel biztosítani kell.

Intézményi programunkban kiemelt szerepet játszik a tehetséggondozás. A tehetséges gyermekek felismerése, önálló ismeretszerzésre való ösztönzése pedagógus feladata. A tehetséges fiatalok tanulmányi versenyekre való felkészítése, a pályorientáció szintén kiemelt feladatunk. Ügyelni kell arra, hogy a tehetséges tanulók személyiségében ne okozzon torzulást a siker. A siker és az esetleges kudarcélmény feldolgozásában a pedagógusnak és a szülőknek is nagy szerepe van.

2. A tehetség és a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- Egyéni és csoportos feladatok
- Tehetséggondozó órák
- Tehetséggondozó programok
- Tehetségműhelyek
- Projektek
- Pályázatok

Versenyekre, bemutatókra, fesztiválokra való felkészítés

- Alkotótáborok
- Vendégoktatók, koreográfusok kurzusa
- Továbbtanulást segítő foglalkozások
- Komplex tehetségfejlesztő programok

Rendkívüli tovább haladás esetén osztályozó vizsgát tehetnek a tanulók. Az országos tanulmányi versenyen való eredményes szerepléssel az alapfokú művészeti-és záróvizsga alól mentességet kaphatnak.

Speciális szerepek a tehetségfejlesztésben

- Programvezető/igazgató, igazgatóhelyettes: általános áttekintés, bátorítás, segítség, ellenőrzés, a téma napirenden tartása, programok kezdeményezése, készítése, meghirdetése
- Műhelyvezetők: átfogó programok készítése, tanórai és tanórán kívüli gondozás, folytonosság és előrehaladás, forrásanyagok biztosítása, hatékonyság ellenőrzése.
- **Tehetség-tanácsadó szakember/erre képzett pedagógus vagy pszichológus/:** problémás helyzetekben –elsősorban egyéni és kis csoportos formákban –konzultációs keretek között segíti a tehetségprogram megvalósítását.

Munkájának három fő iránya van:

1. tanácsadás a gyerekeknek,
2. a közreműködő pedagógusoknak,
3. valamint a szülőknek.

- A tehetséggondozás szakszerű megvalósítása érdekében munkánkat két pszichológus is egy tehetségfejlesztési szakértő is segíti.
- A pedagógusok tehetséggondozás területén történő továbbképzése folyamatosan megvalósul. Tehetségfejlesztési szakértő szakon a beiskolázás megtörtént.
- Mentor: olyan szakember, aki közvetlenül és folyamatosan irányítja egy-egy tehetséges diák tevékenységét. Ez a személy tanulmányi tervezéscélokat és pszichoszociális célokat is szolgálhat, mivel a mentorpéldaképet is jelent a tanuló számára. A mentor lehet főállású pedagógus az iskolában, aki csak ezzel foglalkozik, s rendes tanórákat nem tart. A főállású mentor tanár kinevezéséhez megfelelő anyagi háttér megteremtése szükséges. Külső szakemberek is elláthatják ezt a feladatkört, amely megvalósulhat pályázati forrásokból, vagy önkéntes munkaként.
- Az egyes szaktanárok: közreműködés a programok kidolgozásában, a tehetséges tanulók azonosítása, egyéni szükségletek és érdeklődéscsoportok felismerése és fejlesztése, tanórai és órán kívüli gazdagítás.

A tehetségsegítés szervezeti keretei

Hagyományosan a tanóra a terepe a tehetség felismerésének és fejlesztésének, azonban a gyakorlat bizonyította, hogy csak ebben a szervezeti keretben nem lehet megoldani a hatékony iskolai tehetséggondozást. Leginkább azért nem, mert a tanóra kevésbé teszi lehetővé az egyéni differenciálást, mint a tanórán és iskolán kívüli szervezeti formák. Ezek mindegyike hatékony lehet: a célkitűzésekkel, a programmal, a tanulók jellemzőivel összhangban kell közülválasztani. Természetesen fontos, hogy a tanórai és tanórán /iskolán/ kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében, ebben a tekintetben is csak egységes rendszerben lehet sikeres a tehetséggondozás.

A tehetséges gyermekek felismerése

- A tehetséges gyermekek felismerése, azonosítása és fejlesztése, továbbtanulásának elősegítése intézményünk kiemelt feladata. A siker- és az esetleges kudarcélmény feldolgozásában a pedagógusnak és a szülőknek is nagy szerepe van.
- A tehetségazonosítás elemei: pszichológiai vizsgálat, véleménykérés, speciális képességek mérése, ezek felismerése. Mindezekhez kikérjük a szülők írásbeli hozzájárulását. A pszichológiai vizsgálatot végzünk. Kiegészítő adatként kérjük a pedagógusok véleményét.
- A szakmai speciális képességek vizsgálatát a szakemberek végzik. A tehetséggondozó programokba történő beválogatáskor figyelembe vesszük a kiegészítő adatokat és a szakmai megfelelést..
- Fontosnak tartjuk, hogy a tehetségsegítés ne csak a nagyobb településeken, városokban, hanem a kis, környező hátrányos helyzetű településeken is megvalósuljon.

3. Tehetség gondozó programok megvalósítása. A tehetség gondozás célja intézményünkben

Tehetség gondozás

A tehetség kibontásában rendkívül fontos az információ felvétele és kezelése, a problémaérzékenységes megoldásra való törekvés, valamint a kompetencia, a tehatáthatóság, ügyesség érzése valamely területen.

A tehetség gondozásnak ma többféle módja létezik: az elkülönítés (speciálistanfolyamok, osztályok, csoportok, műhelyek kialakítása), a gyorsítás (a kiemelkedően tehetséges tanulók esetén a tanulási szakaszok lerövidítése), továbbá a dúszítás (egy-egy téma mélyebb feldolgozása). Az alapfokú művészetoktatás keretein belül mindhárom módra lehetőség nyílik.

A kreatív ember főbb jellemzői: a változásra törekvés, merészség, impulzivitás, hajlam a fegyelmezetlenségre, nyitottság az új elképzelések iránt, nonkonformizmus, rugalmas reagálás az új helyzetekre. A kreativitás kialakulását: a hibáktól való félelem csökkentésével, a bizalom légkörével és a játékos helyzetek teremtésével segíthetjük elő.

Fontosnak tartjuk, hogy nem kizárólag a kiemelkedően tehetséges tanulók képességfejlesztését vállaltuk, hiszen a kevésbé tehetséges tanulók képességeinek kibontását is feladatunkul tűztük magunk elé. Az alapfokú művészet oktatás alapfeladata tehát a tehetség gondozás. Intézményünkben megvalósuló tehetség gondozási munkában kiemelt szerepet kap az évente megrendezésre kerülő néprajzi napok, kézműves bemutatók, a rendszeres városi kiállítások, a megyei bemutatók, a külföldi tanulmányutak, az évközi alkotó napok, a nyári alkotó táborok és a sajátos jutalmazási-elismerési rendszer.

Művésztanáraink részt vesznek a tanulók pályázatokra, versenyekre való felkészítésében. A társművészetek értését, alkalmazását rendszeres előadásokkal, hangversenyekkel, a legkülönbözőbb műfajú színjátszó csoportok előadásaival, tánc-és divatbemutatókkal, produkciókkal tesszük lehetővé.

A tehetség gondozás érdekében igény és létszám függvényében, minden érdeklődési igényt ki kívánunk elégíteni. A felsorolásban szereplő, jelenleg működő szabadidős tevékenységi formák tovább bővíthetők.

Az iskola alapítványa anyagilag is segíti az oktatás feltételeinek javítását, a különböző versenyek, vetélkedők, szabadidős tevékenységek, táborok, tanulmányutak megvalósulását, a tehetséges tanulók anyag támogatását.

Az iskola lehetőségeihez mérten igyekszik biztosítani, hogy a működési területén élő gyermekek minél szélesebb köre élhessen az alapfokú művészetoktatás lehetőségével és a maga sajátos eszközeivel igyekszik hozzájárulni a tehetségek felismeréséhez és gondozásához. Ezt a feladatát mindenekelőtt a képességeikhez igazodó egyéni bánásmóddal igyekszik megvalósítani.

- személyiségfejlesztés
- speciális képességek fejlesztése

- versenyeken való szereplés
- szakirányú továbbtanulás támogatása

A tehetséggondozó programokat a tehetségsegítő pedagógusok, szakemberek dolgozták ki.A programokról tájékoztatjuk a szülőket és kérjük a hozzájárulásukat, támogatásukat.A tehetséggondozó programjaink időtartama 6-12 óra/nap összesen 40-60 óra,egyéntől függően A tehetséggondozó programok hosszabb időtartamú és folyamatos működtetésére a műhelyek szolgálnak.

Tehetség műhelyek megvalósítása

Szervezett keretekben működik (van programja, tevékenységeit rendszeresen megtartja), (személyi, tárgyi dologi) feltételi adottak a működéshez, vagy pályázati forrásból kívánjuk a tárgyi feltételek megteremteni. Dokumentálja a tevékenységeket, van tematikája.

Rendelkezik a tehetséggondozó programban való beválogatás (tehetség felismerés) módszerével. Adott területen foglalkozik fejlesztéssel, melynek része a személyiségfejlesztés is.Képes a program kidolgozására/adaptálására és megvalósítására.

Mentor program

A megvalósítása és finanszírozása pályázati keretből lehetséges.A tehetségsegítésbe igyekszünk minél szélesebb körben megtalálni azokat a külső szakembereket, akik a gyenge oldal fejlesztésével hozzájárulnak a művészeti tehetségek előmeneteléhez. Ugyanakkor mi is hozzáteszük munkánkat, segítségünket olyan programokhoz, amelyek esetében éppen a művészeti tevékenység járulhat hozzá a tehetséges tanulók személyiségfejlesztéséhez.

Tehetség-tanácsadás

A tehetség tanácsadás tartalma szerint két nagyobb csoportba sorolható:

- a tehetséggel szorosan összefüggő területek: tehetségazonosítás, tehetséggondozás;
- a tehetséggel lazábban összefüggő, de lényeges területek. Például: tanulási problémák, teljesítményszorongás, magatartási problémák, kreativitás, motiválás, pályaorientáció, életvezetési problémák stb.

A tanácsot kérő személy lehet:

- a (tehetséges) diák;
- a szülő;
- a tehetségesekkel foglalkozó szakember;
- intézményvezető;
- a tehetség témakörrel ismerkedő egyéb személy.A tanácsadás célja lehet:a tehetség pszichológiai eszközökkel történő azonosítása, a gyermek képességeinek objektív

feltérképezése, a szülőben felmerülő kérdések tisztázása, konkrét helyzetekben, felmerülő problémákban való segítségnyújtás.

A tehetség-tanácsadás általában háromlépcsős folyamat, tartalmaz egy, a szülővel folytatott beszélgetést, a gyermek vizsgálatát, és a vizsgálat eredményeinek megbeszélését. A tanácsadást erre kiképzett, tapasztalattal és elméleti háttérrel rendelkező, pszichológus végzettségű személy végzi.

V. Kutatási programunk

A kutatás célja: a táncos tehetségkonceptió megfogalmazása, a produktív alkotói tehetségek azonosítása

A kutatás módszere: adatgyűjtés

- intézményvezetői kérdőív
- pedagógusokra vonatkozó kérdőívek
- tanulókra vonatkozó kérdőívek
- tartalomelemzés

A kutatás várható eredményei:

- a reprodukív táncos tehetségek megfigyelésének szempontjai életkorok szerint
- a produktív táncos tehetségek megfigyelésének szempontjai életkorok szerint
- az intézményvezetők tehetségfejlesztési koncepcióinak összegzése

VI. A tanulók iskolai döntéshozatalban való részvételi jogának gyakorlása

A tanulók, illetve képviselőiknek részvétele az iskolai döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében, a jogszabályban meghatározott egyetértési-, véleményezési-és javaslattételi jog gyakorlása révén valósul meg. A tanulóközösségek, osztályközösségek, diákkörök, műhelyek s az iskolában szerveződő művészeti csoportok önálló közösségek.

Az iskola életében bekövetkezett változások véleményezésben, döntésekben a diákok képviselőjét vállaló, tíz évnél idősebb tanuló vesz részt. Az intézmény igazgatója jogszabályban meghatározott esetekben írásban, vagy szóbankéri a diákok képviselőjének egyetértését, véleményét, felhívja figyelmét a jogszabályban meghatározott határidő betartására. Az igazgató átadja a dokumentumot, melyről a nyilatkozatot kéri. Az intézményi dokumentumok aláírásának joga a diákok képviselőjét illeti. A diákok képviselője az iskola igazgatójához címzett javaslattal bármikor élhet, melyre tizenöt napon belül választ ad az igazgató. Válaszadás előtt szóbeli meghallgatásra kéreheti magához a javaslattevőt. A tanulók tájékoztatása, véleményük kikérése, javaslataik megtétele, és a döntési jogukat a tanulók a csoportokon belül tehetik meg, amelyet a csoportvezető pedagógus koordinál.

A csoportvezető pedagógusok a következő témakörökben kéri a tanulók véleményét:

- adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál

- SZMSZ elkészítésénél, módosításánál
- a Házi rend elkészítésénél, módosításánál
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez
- a tanórán kívüli foglalkozások formáinak meghatározásához
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével kapcsolatos fenntartói döntés előtt
- a tanuló ellen indult fegyelmi eljárás során
- a tantárgyválasztási tájékoztató elfogadása

VII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerek kapcsolattartás

1. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái

Az együttműködés alapja a folyamatos kapcsolattartás, a rendszeres információáramlás, a segítőkész, pozitív megnyilvánulások, a nyitottság.

Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani, ezért nagyon fontos a szülők folyamatos tájékoztatása az iskola működéséről és a szülői véleményének folyamatos megismerése az igényekhez igazodó oktatás megteremtésének érdekében. Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, amely az oktatási –nevelési feladataink sikerességét támogatja.

Feladatunk továbbá kialakítani a szülőkben is a rendszeres kommunikáció igényét, a kétirányú információ áramlás jelentőségét a nevelés hatékonysága érdekében.

A szülők tájékoztatásának formái lehetnek:

- szülői értekezlet
- személyes beszélgetés
- fogadó óra
- nyílt óra/nap
- ellenőrző
- levél
- tájékoztató szórólap
- kiadvány
- média
- online felületek

Az iskola működésében a következő szerepek jelennek meg

- a szülő, mint egy szolgáltatást megrendelő
- a szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat segítője
- a szülő, mint az iskolai közélet szereplője

A szülő kérheti

- a tanszakváltást
- az oktatási hozzájárulás csökkentést, halasztást, elengedést

- a tanuló független bizottság előtti vizsgázását
- csoportváltást

A szülő közreműködhet

- kirándulások szervezésében, lebonyolításában
- az eszközpark gyarapításában
- rendezvények lebonyolításában
- a szülői képviseleten keresztül a jogszabályban meghatározott keretek között az iskola működését meghatározó dokumentumok létrehozásában. A szülők közössége: csoportok–szülői munkaközössége

2. A szülő, a tanuló a pedagógus és az intézmény kapcsolattartása

Tanulóink

- kapjanak az iskolától értékálló tudást a művészetek területén;
  - ismerjék meg és érvényesítsék jogaikat: vegyenek részt az iskola színes, sokoldalú életében
  - értékeljék saját és mások tudását, a tanuláshoz legyentekintélye;
  - fejlődjön önismeretük;
  - saját képességeiknek megfelelő maximális tudást (jártasság, készség) szerezzenek,
- olyan humán értékeket sajátítsanak el, mint becsület, tisztesség, egymás tisztelete, hazaszeretet, magyarságtudat;
- kapjanak személyiség fejlődésüknek és képességeiknek megfelelő egyéni bánásmódot.

Szülő

- ismerje saját és gyermeke jogait, köteleseit;
- mindenkor bizalommal fordulhasson véleményével, javaslatával vagy problémáival a pedagógusokhoz;
- kapjon támogatást az iskolától problémáinak megoldásához;
  - együtt működhessen a pedagógusokkal gyermeke nevelésében.

VIII. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt lehet letenni.

1. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet az a tanuló, aki magasabb évfolyamba kéri a felvételét.

A különbözeti vizsga képességfelmérésből, az előző évfolyam anyagának számonkéréséből áll. A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyv készül. A különbözeti vizsga eredményét a bizonyítványba a különbözeti vizsga dátumával kell bejegyezni és a megjegyzés rovatba a különbözeti vizsga tényét be kell jegyezni. Különbözeti vizsga szervezése a tanév rendje szerinti időpontban lehetséges. Különbözeti vizsgát az előképző évfolyamain nem kell szervezni.

2. Osztályozó vizsga

Ha a tanuló a tanítási év közben a tananyagot hamarabb teljesítette, lehetőség van a differenciált oktatás elvei szerint a következő év tananyagát tanulni. Ebben az esetben a tanuló, év végén két év anyagából összevont vizsgát tehet. Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót. A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tenni, ha

- felmentették a tanóra foglalkozásokon való részvétele alól
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget. Az osztályozó vizsgát a tanév rendje szerint kell megtartani.

3. Felsőbb osztályba lépés

Az alapfokú művészeti iskolafelsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki a közvetlenül megelőző osztályt sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott. A művészeti iskola legmagasabb alapfokú osztályát eredményesen elvégző tanuló alapvizsgát tehet, a sikeres vizsgát követően a továbbképző évfolyamába léphet.

A továbbképző elvégzése után a tanuló alapfokú záróvizsgát tehet. A továbbképző évfolyamain az a tanuló kezdheti meg tanulmányait, aki legalább két alapfokú évfolyamot elvégzett.

4. Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban

Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudja, az igazgatótól legkésőbb május 10. napjáig kérheti, hogy tanulmányait a következő tanévben ugyanannak az osztálynak tanulójaként folytathassa.

5. Félévi, év végi vizsga

A félévi osztályozó vizsga a szaktanárok jelenlétében zajlik. Az érdemjegyet a szaktanárok állapítják meg. A bizottság elnöke az igazgató, vagy megbízottja (helyettes vagy tanszakvezető). A bizottság tagjai: a főtárgy tanára, és még legalább egy lehetőleg azonos vagy rokon szakosztály tanár.

6. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának

értékelése, minősítése

A tanulók jutalmazása

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái

- Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:
- -főtárgy tanári dicséret-igazgatói dicséret
- -nevelőtestületi dicséret A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni. Országos szintű versenyeken, vetélkedőkön, ill. előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók (1-3 helyezés)
- igazgatói dicséretben részesülhetnek. A tanulók jutalmazásának elvei A tanulói közösségek vagy az egyes tanulók szorgalmában, tanulmányi munkájában elért kimagasló eredmények jutalmazása fontos pedagógiai ösztönzési eszköz. A felsorolt dicsérek, jutalmak adására az iskola pedagógusai javaslatot tehetnek.

Az egyes tanulók jutalmazásának lehetőségei

Szaktanári dicséret adható a tanévben több alkalommal a rendszeres, eredményes felkészülésért, kiemelkedő haladásért, egy-egy feladat példamutató megoldásáért. A dicséretet a tájékoztató füzetbe, illetve az év végi bizonyítvány és a nyilvántartási lap jegyzet rovatába be kell jegyezni. Az igazgatói dicséretben, részesült tanulót az igazgató oklevéllel, könyvvel vagy más módon is megjutalmazhatja (belföldi vagy külföldi csereszereplés, táborozás, különleges jelmez kölcsönzése.) Az igazgató a kitűnő tanulmányi eredményt elérő tanulók tandíját csökkentheti.

A tanuló magatartásának értékelése ebben az intézménytípusban nem releváns, ezért a jutalmazása sem releváns.

Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai. Az alapfokú művészeti iskolában napközi és tanulószoba nem működik. Otthoni házi feladat a folklórismeret és a tánc történet tantárgyak kapcsán adható, egyéni beszámolók, házi dolgozatok, kiselőadások formájában, félévente egy alkalommal.

7. Felvétel és átjárás helyi szabályai

- Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatási képzéseit igénybe vegye, amely térítési díj, vagy tandíj köteles.

- A miniszterrel kötött köznevelési megállapodás esetén ingyenes.
- A felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges. Az évfolyamba sorolás az előképzettség, illetve az életkor szerint történik. Magasabb évfolyamba történő felvétel esetén különbözeti vizsgát kell tenni.
- A jelentkezési lap benyújtásának ideje: április-májushónapban, továbbá szeptember 1-15. között.
- Pótfelvételi szervezhető szeptember 15-30.között.
- Új tanuló felvételéről az igazgató az iskola engedélyezett tanulói létszámának és az indítható csoportok számának figyelembevételével dönt. A jelentkezési lap szülői példányán a szülő aláírásával elismeri a felvételiéről szóló tájékoztatást.

A képzési program lehetővé teszi, hogy előképző első ill. második évfolyamával kezdje atanuló az iskolai tanulmányait, de ez nem kötelező. Különbözeti vizsga nélkül kerülhet a tanuló az előképző/2 illetve az alapfok/1 osztályába, kivéve, ha az adott csoport előképző évfolyamon indult.

Más alapfokú művészetoktatási intézményből érkező tanulók átvételeletről:

- az elvégzett évfolyamok figyelembevételével, a következő évfolyamra történő felvétellel

8. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Intézményünk biztosítja a tanulók számára az iskolaváltást a következő feltételek mellett:

- A kiskorú tanuló szülője kíséretében személyesen jelenik meg intézményünkben és jelzi iskolaváltási szándékát, valamint annak indokait.
- Kérvényt nyújt be az iskola igazgatójához az intézményváltás tényének és okainak rögzítése érdekében.
- A kérvényt a benyújtástól számított 15 napon belül az igazgató elbírálja, és a sikeres átvételről, illetve az elutasításról határozatot hoz, amit a szülő, tanuló postán keresztül kap meg.

Az elutasítás okai lehetnek:

- helyhiány, a lehetséges maximális osztálylétszám túllépése esetén •tanköteles tanuló esetében nem a beiskolázási körzetben való lakcím
- a beiskolázási körzeten kívüli tanulónál az igazolatlan hiányzások magas száma

Amennyiben az átvétel iránti kérelem sikeres elbírálást nyert, a tanuló köteles:

- az értesítés kézhez vételétől számított 1 napon belül köteles felvenni a kapcsolatot osztályfőnökével, főtárgytanárával
- beiratkozni, beszerezni a tanuláshoz szükséges eszközöket (pl. tankönyv)

Az iskolaváltás elutasításának nem lehet oka semmiféle diszkrimináció, amely etnikai, vallási,

nemi alapon történő megkülönböztetésre épül.

Amennyiben a tanuló olyan intézményből érkezik, amelyben a nálunk oktatott tantárgyak közül nem szerzett mindenből érdemjegyet, a következő módon köteles ezt pótolni:

-A nem tanult tárgyak esetében a kijelölt időpontban osztályozó vizsgát tesz.

Iskolánk iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő a különbözeti vizsga letételét.

Ugyancsak különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból is. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg hoz az iskola igazgatója határozatot a jelentkezőző felvételéről.

9. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak meghatározása

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján a pedagógus:

- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására; – tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltanszervezi;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhetel;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskolaházirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások fel- fedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységeinek kialakítására;

- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedésszabályait;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében valótájékozódik

10. Tanulói jogviszony

A tanulói jogviszony létrejötte 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

- 23. § (1) Az alapfokú művészeti iskolába külön jelentkezési lap benyújtásával kell jelentkezni. A felvételi eljárás rendjét az iskola igazgatója határozza meg.
- Abeiratkozás idő- pontját a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harmincnappal korábban - a helyben szokásos módon - nyilvánosságra kell hozni.
- Az alapfokú művészeti iskolában, ha az igazgató más képp nem rendelkezett, a jelentkező képességeit az iskola az adott művészeti ágak megfelelő végzettségű és szakképzettségű pedagógusaiból álló bizottság méri fel. A bizottság a jelentkezők képességeinek felmérése után javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálására, továbbá arra vonatkozóan, hogy melyik évfolyamra és tanszakra vegyék fel a jelentkezőt. Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményeinek és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezése alapján.

Tanulói jogviszony megszűnése 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 53. §(1)129

Megszűnik a tanulói jogviszony az alapfokú művészeti iskolában,

- Ha kiskorú tanuló esetén a szülő vagy a nagykorú tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon, továbbá az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alap-vizsgát, valamint az utolsó továbbképző évfolyam záró vizsga letételének napján, ha a tanuló nem tesz záró vizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 50. §

(4) A tanköteles tanuló kivételével megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki egy tanítási éven belül igazolatlanul harminc tanítási óránál-alapfokú művészeti iskolában tíztanítási óránál

- többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább két alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás

következményeire. A tanulói jogviszony megszűnéséről az iskola írásban értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén aszülőt.

Magasabb évfolyamra lépés követelményei

Az iskola magasabb évfolyamára az a tanuló léphet, aki az évfolyamára előírttanulmányi követelményeket legalább elégséges minősítéssel teljesítette.

- A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt isteljesítheti
- A tanuló hiányzása a tanítási órák 1/3 részénél nem lehet több.
- Művészeti alap-észáróvizsga

Menete:

Az alapfokú művészetoktatási intézményben a művészeti alapvizsgát és a záróvizsgát a tanév rendjében meghatározott időpontban kell megszervezni.

- A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni.
- A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsgaszervezője bízza meg.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgakövetelményeit és témaköreit, erre építve a vizsgatantárgyait az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletben foglaltak alapján kell az alapfokú művészetoktatási intézmény helyi tantervében meghatározni.
- A vizsgafeladatokat az intézmény helyi tanterve alapján kell kidolgozni.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát az alapfokú művészetoktatási intézmények közösen is megszervezhetik

11. Az ismeretek számonkérésének formái, követelményei

Az iskola a tanulói teljesítmények rendszeres értékelésére törekszik, melynek célja az egyéni képességekinél teljesebb kibontakoztatása. A számonkérések formáit és követelményeit az egyes tanszakok tantervei és programjai, a tanszakok specialitásának megfelelően tartalmazzák. Az iskola értékelési formák tekintetében a választott tantervek ajánlásaihoz alkalmazkodik. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek, számonkérésének követelményei, formái

Főtárgyi és gyakorlati ismeretek

- félévibemutató
- év végizáróvizsga

A tanulók értékelésének módja

- A tanuló szakmai teljesítményét 1-5 számjegyekkel értékelhetjük.
- A szorgalomjegy is számmal jelölt 2-5-ig lehetséges.
- Számjeggyel értékeljük a vizsgaköteles tárgyakat és jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg minősítést adunk a vizsgára nem kötelezhető tárgyakban.

A tanulók tudásának értékelése és minősítése az előképzőévfolyamon:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelt,
- nem felelt meg értékelési formákata alkalmaz.

A kiváló teljesítmények lehetséges jutalmazási eszközei

- Szaktanári dicséret - bármely megfelelő alkalommal adható.
- Igazgatói dicséret - általában év végén, oklevéllel egyetemben, de bármely évközi kiugró teljesítmény révén adható.

Az alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának alapelvei

- Az iskola a jogszabályban előírt kötelező feltételeket és eszközöket saját erőből beszerzi, illetve az egyes telephelyeken bérli.
- A tankönyvek és taneszközök jegyzékét az egyes tanszakok tanterveit tartalmazzák.
- Az eszközök kiválasztásánál arra törekszünk, hogy azok a tanulók életkorához igazodva a lehető legjobban szolgálják a tantervi követelmények megvalósítását.

1. A tanulmányok alatti vizsga és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- javítóvizsga
- osztályozóvizsga
- különbözeti vizsga
- pótlóvizsga

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon közzétesz.
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga. Három év- folyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.

- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg.

Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga
- gyakorlati vizsga
- művészeti alapvizsga
- művészeti záróvizsga

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási – szabályai

- Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán az elnökön kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie..
- A vizsga a vizsgázó számára díjmentes.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtet meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskolairattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.

1. Az ismeretek számonkérésének formai követelményei

- Az iskola a tanulói teljesítmények rendszeres értékelésére törekszik, melynek célja az egyéni képességek minél teljesebb kibontakoztatása.
- **A számonkérések formáit és követelményeit az egyes tanszakok tantervei és programjai, a tanszakok specialitásának megfelelően tartalmazzák.**

IX. Arculati tervezés

Arculat tervezés és PR és kommunikáció feladata

- **Az egyének, szervezetek és környezetük közötti kommunikációs kapcsolatok kiépítése, fenntartása és az ebben résztvevők kapcsolatbantartása.**

1. Belső PR

- a partnerek azonosítása, új kapcsolatok, érdekeltségek feltérképezése és kialakítása
- a referencia-intézményi szerepkör megjelenése az iskola arculatában: honlapon a referencia intézmény menü kialakítása, referencia intézményi fejléc elkészítése, levelezéskor az alkalmazása, referencia-intézményi logó elkészítése és a dokumentumokon való feltüntetése, intézményi portfólió elkészítése és feltöltése a honlapra, jó gyakorlatok feltöltése a honlapra.
- nevelő testületi értekezleten tájékoztatás, tudásmegosztás

2. Rendezvényszervezés

- az iskola által szervezett rendezvényeken a referencia-intézményi szerepkör bemutatása
- intézményi szerepkört bemutató tablók szakmai anyagok, kiadványok bemutatása
- nyílt napok szervezése
- projekt bemutatók
- kiállítások Sajtószervezés:
- folyamatos kapcsolattartása a sajtó képviselőivel
- sajtóanyag, sajtóközlemény, készítése
- sajtótájékoztató szervezés
- arculattervezés, fotók, kiadványok, meghívók, plakátok, tablók

A kommunikáció célja a kapcsolatteremtés a részt vevők között, magas motiváltsági szint elérése, fokozása.

X. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Érvényességi rendelkezések

A Pedagógiai program felülvizsgálatára –amennyiben arról jogszabály másként nem rendelkezik –minden évben sor kerül. A Pedagógiai Program módosításának indoka: törvényi megfelelés, a körülmények (Alapító Okirat változása, személyi, tárgyi feltételek) megváltozása lehet. A Pedagógiai program módosításának szükségességéről a nevelőtestület határoz. A pedagógiai programot a kollégák bevonásával az igazgató készíti el, a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó hagyja jóvá. A Pedagógiai Programban foglaltak betartása az intézményben, pedagógus munkakörben alkalmazottaknak kötelező.

1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál
- az iskola székhelyén
- elektronikus formában az iskola honlapján

2. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK VÁRHATÓ SIKEREI ÉS EREDMÉNYEI

Arra törekszünk tevékenységünkkel, hogy a tanulóink érzelmileg gazdagodjanak, örömeiket, és élményt kapjanak. Fejlődjön alkotó készségük, fantáziájuk, beleélő és kifejezőképességük. Örömmel vegyenek részt a tanulásban és legyenek kreatívak. Széles látókörű magabiztosabb és harmonikusabb egyénné alakulnak. Jó munkánk tükrében elsősorban a gyermek személyiségének fejlődése. Fontosnak tartjuk a pozitív és negatív szakmai

visszajelzéseket és azt is, hogy a szülők is megismerjék a szakma véleményét a munkánkról, mert ez növeli irántunk való bizalmukat és segítőkészségüket.

- A Pedagógiai Program a fenntartói jóváhagyás időpontjától lép életbe, ezzel egyidejűleg az intézmény előző Pedagógiai Programja hatályát veszti.
- Pedagógiai program felülvizsgálatára egy tanév után kerül sor. A bevezetése valamennyi évfolyamon egyszerre történik. Módosítása a nevelőtestület és a fenntartó egyetértésével lehetséges.
- Jelen Pedagógiai Program életbelépéséhez a tantestület elfogadó határozata, a fenntartó jóváhagyása szükséges

XI. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK, FEJLESZTÉSEK

- A nevelő-oktató munka, tárgyi feltételei: Az intézmény tárgyi feltételeit a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben összeállítottjegyzék alapján, előre tervezett ütemezés szerint biztosítja a fenntartó. Az iskola épületek:Az iskola nem rendelkezik saját tulajdonú épülettel. Tevékenységeit bérelt helyiségekben végzi a bérleti szerződésekben foglaltak alapján.

Bútorzat:

A tanszakok igényeihez alkalmazkodva minden helyiség megfelelő bútorzattal rendelkezik. Ezek részben saját, részben bérelt eszközök.

Eszközök: A tanszakok működésének alapvető technikai és szemléltető eszközei biztosítottak.

Könyvtár: Iskolánk alapvető szakmai irodalommal, és az oktatói munkát segítő kiadványokkal, zenei és oktatói zenei anyagokkal rendelkezik.

Fejlesztések:A taneszközök beszerzése, selejtezése, fejlesztése és karbantartása folyamatosan történik, külön eszközfejlesztési terv alapján.

1. Pedagógus továbbképzés

Intézményünkben a pedagógusok továbbképzésének az alábbi céljai vannak:

- a meglévő, korábban szerzett ismeretek további mélyítése,
- a munkakör betöltéséhez szükséges végzettség megszerzése felsőfokú képzés hiányában a képzés beindulásáig önképzés vállalása,
- a pedagógiai program színvonalas végrehajtásához szükséges ismeretek megszerzése,
  - valamint a minőségbiztosítás szempontjából munkaellenőrzése a megvalósításban, visszajelzések, és visszacsatolások folyamatos figyelése.Az iskola konkrét továbbképzési programját külön dokumentum tartalmazza.

2. Ellenőrzés

A folyamatos ellenőrzés megszervezéséért, hatékony működéséért az iskola igazgatója a felelős. Részletes leírás a Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola Önértékelési Szabályzatában található. A belső ellenőrzési rendszer átfogja az iskolai nevelő-oktató munka egészét az intézmény, mint költségvetési szerv egész tevékenységét és biztosítja az ellenőrzés során

felmerülő hibák, helytelen intézkedések kellő időben történő feltárását, fokozza a munka hatékonyságát.

- **Az iskola belső ellenőrzésekor** az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:
  - segítse elő a nevelés-oktatás hatékonyságának javulását
  - a tantervi követelményeknek megfelelően kérje számon az eredményeket a pedagógusoktól, segítse elő a szakmai, gazdálkodási és egyéb feladatok legésszerűbb, leggazdaságosabb ellátását, továbbá a belső rendet, a tulajdon védelmét, legyen fegyelmezett munka megvalósításának eszköze, támogassa a helyi kezdeményezéseket, ugyanakkor kellő időben jelezzen az intézmény működése során felmerülő megalapozatlan, helytelen intézkedésekre, hibákra.
  - -Az ellenőrzés tartsa tiszteletbe a nevelők módszertani önállóságát, ezáltal az elért eredmények tükrében értékelje tevékenységüket.

Az ellenőrzés szintjei intézményünkben:-vezetői (igazgatói, igazgatóhelyettes)-fenntartói,

Eszköztár-Táncművészet (társastánc,moderntánc, néptánc,balett és színművészet tanszak)

Mennyiségi mutatók

Megjegyzés

1.Eszközök, felszerelések

2.Helyiségek

3. tanterem a csoport, illetve az együttesek létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban más művészeti ágakkal, tanszakokkal közös helyiségként is kialakítható, ha a tanulók és a csoportok száma azt lehetővé teszi

4. táncterem iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1 (figyelembe vehető más célra létesített, de funkciójának megfelelő, a többcélú hasznosítás szempontjai szerint kialakított nagyméretű terem is)

5. tanári öltöző, tusolóiskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1

6. tanulói öltöző, tusolóiskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1

7. kellék- és jelmeztár vagy kellék-és jelmeztárolóiskolánként 1 (jelmezek, viseletek számára)

8.Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei

9.Tanterem

10.tanulói asztalok, székektanulók létszámának figyelembevételével

11.tanári asztal, széktantermenként 1

12.eszköz tároló szekrénytantermenként 1

13.Tábla, vagy flipcharttantermenként 1 elméleti órák helyiségébe

14.CD lejátszó tánctermenként 1

15.televízió, digitális kamera, DVD iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1 lejátszó

16.szemét tároló helyiségként 1

17.Táncterema tanszaknak megfelelő burkolattal (fapadlózat, laminált padlózat, sportpadló, fapadlózat balett-szőnyegborítással)

18.Zongora, pianó, vagy elektromos zongora 1 Korrepetítor alkalmazása esetén

19.zongora szék korrepetítor alkalmazása esetén

20. rögzített, vagy mobil tükör

21.Rögzített, vagy mozgatható balett rudaktanulók létszámának figyelembevételével a tanulók kora szerinti magasságba függesztve, a balett tanszakon

22.Jelmezek, viseletek, kellékek iskolánként tanított tanszakoknak és a tanulói létszámnak megfelelően

2. LEGITIMÁCIÓS, ZÁRADÉK

A helyi pedagógiai program érvényes a jóváhagyásnapjától.

A program módosítása a testületi döntés alapján történik, jogszabályváltozás esetén aktualizálni kell.

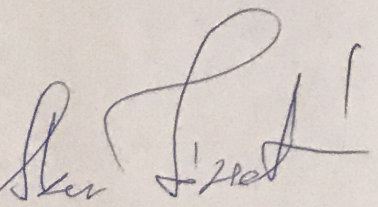

Záró Rendelkezők

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület bevonásával, az igazgató készítette.

Cece, 2024. augusztus 21.

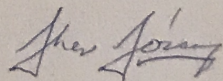

Iker Józsefné
Igazgató

Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola

Jelen pedagógiai Programot az intézmény igazgatójának előterjesztése alapján a Fenntartó megismerte. A Tehetség Művészeti Alapítvány, mint az intézmény fenntartója a Pedagógiai Programot a 7/2024-es számú határozatával jóváhagyta.

Cece, 2024. augusztus 21.

Iker József
Elnök

Tehetség Művészeti Alapítvány